

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ЯЩЕНКО КАТЕРИНА ЮРІЇВНА

УДК 347.9

ДИСЕРТАЦІЯ

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ПЕРЕДАЧІ АКТИВІВ І
ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПРИ ВИВЕДЕННІ НЕПЛАТОСПРОМОЖНИХ БАНКІВ
З РИНКУ**

Спеціальність 081 «Право»

Галузь знань 08 «Право»

Подается на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

 К.Ю. Ященко

Науковий керівник:

Поспеліттак Володимир Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент

Київ – 2024

АНОТАЦІЯ

Яценко К.Ю. Правове регулювання інструментів передачі активів і зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків з ринку. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (08 – Право). – Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київ, 2024.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню правового регулювання інструментів передачі активів та зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків з ринку і є вкладом до сучасної наукової дискусії, покликаної вдосконалити підходи до банківського антикризового законодавства.

У дисертації охарактеризовано становлення, теперішній стан та тенденції подальшого розвитку правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку у світі. Досліджено наукові джерела, рекомендації Базельського комітету, Ради фінансової стабільності, Міжнародної асоціації страхування депозитів, Міжнародного валютного фонду, Світового банку, а також законодавство та практику його застосування у трьох юрисдикціях – США, що має єдиний режим для виведення неплатоспроможних банків з ринку («single-track regime»), Європейського Союзу, що має подвійний режим – спеціальний режим для випадків, коли виведення певного банку розглядається як публічний інтерес, і законодавство про банкрутство юридичних осіб у інших випадках («dual-track regime»), та України, що має єдиний режим, однак відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони, взяла на себе зобов'язання імплементувати законодавство Європейського Союзу. Проаналізовано повноваження Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо відповідності найкращим міжнародним практикам.

Визначено прогалини і сформульовано пропозиції щодо їх усунення, зокрема запропоновано передбачити в українському законодавстві право Фонду гарантування вкладів фізичних осіб здійснювати поєднання різних інструментів виведення банків, виходячи з конкретної ситуації.

На основі міжнародного досвіду розглянуто всю систему інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку, з якої виокремлено ті інструменти, які передбачають передачу активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, а саме інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, інструмент перехідного банку та інструмент відокремлення активів (компанія з управління активами), а також досліджено принципи застосування інструментів в світі та Україні. Досліджено практику Фонду гарантування вкладів фізичних осіб застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з 2012 року, коли Фонд гарантування вкладів фізичних осіб був наділений повноваженнями щодо виведення неплатоспроможних банків із ринку, по 2023 роки. Встановлено, що інструменти, інші ніж ліквідація застосовувалися лише у десяти випадках, а також встановлено причини такого вибору.

Досліджено концепцію та практику застосування інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку. При цьому розглянуто поняття інструменту, умови та мету його застосування, повноваження, якими повинен бути наділений орган врегулювання для застосування цього інструменту, а також порядок визначення активів та зобов'язань, що передаються, а також види інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку залежно від активів та зобов'язань, що передаються, (такі як базова передача, передача з портфелем кредитних договорів, передача всієї діяльності) та залежно від рішень, що зменшують ризики для приймаючого банку (передача з опціоном «пут» на деякі з активів, передача з пулом активів, передача з розподілом збитків). Крім того, розглянуто вимоги до приймаючого банку, а також переваги

та недоліки інструменту. Автор дійшов висновку, що ефективні правові режими повинні передбачати інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку для всіх банків, а не лише тих, виведення яких розглядається як публічний інтерес.

Досліджено порядок надання фінансової підтримки приймаючому банку, включаючи фінансування за рахунок внутрішніх ресурсів банку, зовнішнє фінансування, а також забезпечення додаткових варіантів фінансування у кризових випадках. Зроблено висновок, що ефективні правові режими повинні передбачати право страховиків депозитів надавати обмежену фінансову підтримку при застосуванні інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку. Особлива увага на альтернативні форми надання підтримки, такі як договори про розподіл збитків, ефективність яких доведена практикою.

Розглянуто особливості порядку застосування інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, включаючи такі етапи, як підготовка, експертиза фінансово-господарської діяльності органом врегулювання, оголошення конкурсу і маркетинг, експертиза фінансово-господарської діяльності потенційними покупцями, проведення конкурсу, оголошення переможця конкурсу і підписання договору. Виявлено основні принципи, які повинен відповідати порядок застосування інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку. Вказано на необхідність забезпечення потенційним покупцям достатнього часу та інформації про активи та зобов'язання, щоб дозволити провести оцінку ризиків та сформулювати пропозицію для участі у конкурсі на виведення неплатоспроможного банку з ринку.

Досліджено концепцію та практику застосування інструменту перехідного банку, включаючи поняття інструменту, мету та умови його застосування, повноваження, якими повинен бути наділений орган врегулювання для застосування інструменту, вимоги до перехідного банку, структури власності та

капіталізації, а також переваги та недоліки інструменту перехідного банку. Автор дійшов висновку, що незважаючи на загальний підхід, який полягає в тому, що інструмент перехідного банку повинен застосовуватися до складних випадків (переважно системно важливих банків), цей інструмент може застосовуватися також до малих і середніх банків, що доводить успішна практика його застосування. При цьому ефективні правові режими повинні забезпечувати, щоб використання перехідного банку відповідало цілям процедури і принципам вибору інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Розглянуто особливості створення перехідного банку, корпоративного управління в перехідному банку, особливості його діяльності та припинення. При цьому вказано на необхідність забезпечення спрощеного порядку створення та авторизації перехідного банку, збереження органом управління контролю за перехідним банком, виключаючи повноваження щодо затвердження установчих документів, призначення або затвердження і звільнення керівників перехідного банку, визначення їхньої винагороди, схвалювати стратегію і профіль ризику перехідного банку. Автор дійшов висновку, що ефективні правові режими повинні передбачати всі такі підстави припинення перехідного банку як приєднання (злиття) перехідного банку до іншого банку, продаж більшості акцій перехідного банку третій особі, набуття третьою особою всіх або майже всіх активів та зобов'язань перехідного банку, ліквідація всіх активів з виконанням всіх зобов'язань перехідного банку та ліквідація у разі спливу строку, на який був створений перехідний банк.

Досліджено концепцію та практику застосування інструменту відокремлення активів, включаючи поняття інструменту, мету та умови його застосування, повноваження, якими повинен бути наділений орган врегулювання для застосування інструменту, переваги і недоліки інструменту, а також альтернативні підходи у юрисдикціях, де не використовується інструмент відокремлення активів. Встановлено, що інструмент застосовується у випадку

системних криз. При цьому такий інструмент може застосовуватися лише разом з іншими інструментами виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Розглянуто підходи щодо визначення предмету діяльності компанії з управління активами, особливості створення компанії з управління активами, структури власності компанії з управління активами, корпоративного управління в такій компанії та особливості її припинення. У випадках, коли правовий режим передбачає інструмент відокремлення активів, необхідно забезпечити, щоб компанія з управління активами мала чітко визначений вузький предмет діяльності і створювалася на визначений строк із гарантіями операційної незалежності та дотриманням принципів якісного і прозорого управління.

Проведене дослідження узагальнило і доповнило теоретичні підходи щодо характеристик і особливостей регулювання інструментів передачі активів та зобов'язань, які необхідно враховувати при розробці і вдосконаленні законодавства про виведенні неплатоспроможних банків. У висновках до розділів, а також у висновку до дисертації автором запропоновано детальні рекомендації щодо розвитку законодавства України. Результати дисертаційного дослідження високо оцінені Департаментом розвитку ринку капіталів та фінансового ринку Європейського банку реконструкції та розвитку і враховані при підготовці програми його діяльності. Пропозиції та рекомендації використовувалися при наданні технічної допомоги із розвитку законодавства у країнах діяльності Європейського банку реконструкції та розвитку.

Ключові слова: неплатоспроможність, банк, банки, кредит, депозит, гарантування вкладів фізичних осіб, передача активів і зобов'язань, перехід прав, відступлення права вимоги, виділ, захист, захист прав, відповідальність, юридична визначеність, цивільно-правова політика.

SUMMARY

Yashchenko K.Y. Legal framework for transferring assets and liabilities in bank failure management. – Scientific qualification work with the manuscript copyright.

The dissertation for the degree of Doctor of Philosophy, Specialty 081 «Law» (08 – Law). – National University of Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv, 2024.

The dissertation is devoted to the legal regulation of tools for transferring assets and liabilities in bank failure management and aims to contribute to the current scientific discourse on ways to improve bank crisis management frameworks.

The dissertation describes formation, current state and development trends in bank failure management regimes worldwide. It draws upon diverse scientific literature, alongside recommendations the Basel Committee on Banking Supervision, Financial Stability Board, International Association of Deposit Insurers, International Monetary Fund, World Bank. Moreover, it scrutinizes the legislative frameworks and their application within three distinct legal jurisdictions: the United States, which employs a unified approach for the management of failed banks («single-track regime»); the European Union, which adopts a strategy allowing for a special regime in instances where a bank's withdrawal is deemed to be in the public interest, and standard corporate insolvency legislation otherwise («dual-track regime»); and Ukraine, which maintains a unified approach yet is committed to aligning with EU legislation pursuant to the Association Agreement between the European Union, the European Atomic Energy Community, and their Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part. This dissertation also evaluates the powers of the Deposit Guarantee Fund in adhering to best international practices, identifies existing legislative shortcomings, and proposes enhancements, including the recommendation to empower Ukraine's Deposit Guarantee Fund with the flexibility to combine various bank failure management tools, tailored to the specifics of each case.

Drawing upon international practices, this dissertation examines the entire system of bank failure management tools, from which the author distinguishes those

tools which provide for the transfer of assets and liabilities of the failed bank. These include a transfer of assets and liabilities in favour of an assuming bank, a bridge bank, and an asset separation tool (an asset management company). The principles of choosing a particular tool in Ukraine and other jurisdictions are also explored. An in-depth examination of the Deposit Guarantee Fund's practice of managing banks failures from 2012 (when relevant powers were vested in the Deposit Guarantee Fund) to 2023 reveals a limited application of tools other than liquidation. Only in ten cases other tools were used. The study identifies the factors influencing such choice of bank failure management tools.

The dissertation examines the concept and practice of application of the transfer of assets and liabilities of a failed bank in favour of an assuming bank as a bank failure management tool. It encompasses a detailed exploration of the definition of the tool, objectives and prerequisites for its application, the powers that should be vested in the resolution authority to apply the tool, procedure for identifying the assets and liabilities to be transferred, and the types of transfers based on chosen assets and liabilities (such as basic transfer, transfer with a portfolio of loan agreements, whole bank transfer) and risk mitigation solutions (such as transfer with put option, transfer with asset pools, loss share transfer). Further, the analysis reviews requirements for assuming banks, alongside the advantages and disadvantages associated with employing this tool. Conclusively, the author argues that effective legal regimes shall provide for the transfer of assets and liabilities of a failed bank in favour of an assuming bank as a bank failure management tool for all banks, not solely in cases when the bank failure management is regarded as a public interest.

The study explores financing support mechanisms for transferring assets and liabilities of a failed bank in favour of an assuming bank, including financing from the failed bank's internal resources, external financing, and additional financing options in case of crisis. It is concluded that effective legal regimes should envisage for the right of deposit insurers to provide limited financial support in case of transfer assets and liabilities of a failed bank in favour of an assuming bank. Particular attention is paid to

alternative forms of support, notably loss-sharing agreements, which have proven to be effective in practice.

Furthermore, the study reviews the procedure for transferring assets and liabilities in favor of the assuming bank which includes preparation, due diligence by the resolution authority, announcement of the competition and marketing, due diligence by potential purchasers, competitive bidding processes, announcement of a winning bidder, signing the contract with a winning bidder. The author identifies the main principles that should be reflected in the design of the procedure for transferring assets and liabilities in favor of the assuming bank. This approach underscores the importance of providing sufficient time and detailed information about assets and liabilities to accurately evaluate risks and facilitate informed decision-making by potential purchasers, aiming to optimize outcomes of the bidding processes.

The dissertation examines the concept and practice of application of the bridge bank tool, including the definition of the bridge bank, objectives and prerequisites for its application, the powers that should be vested in the resolution authority to apply the bridge bank tool, requirements for the bridge bank, its ownership structure and capitalization, as well as merits and potential drawbacks of the tool. The conclusion drawn suggests that, contrary to the predominant viewpoint which reserves the use of bridge banks for complex cases (mainly systemically important banks), this tool holds potential applicability for small and medium-sized banks as well, as evidenced by the successful practice of its application. At the same time, the legal framework should ensure that application of the bridge bank tool aligns with the overarching objectives of the bank failure management process and adheres to the principles guiding the choice of the bank failure management tool.

The dissertation further explores the peculiarities of establishing a bridge bank, its corporate governance, and peculiarities of its operation and termination. Emphasis is placed on the necessity for a simplified establishment and authorization procedure for a bridge bank, maintaining resolution authority's control over a bridge bank including in approving constituent documents, managerial appointments,

compensation, strategy and risk profile of the bridge bank. The dissertation concludes that effective legal regimes should provide for all such grounds for termination of a bridge bank as merger with another bank, sale of a majority of bridge bank's shares to a third party, acquisition by a third party of all or substantially all bridge bank's assets and liabilities, liquidation of all assets with fulfilment of all liabilities of the bridge bank, and liquidation upon expiration of the period for which the bridge bank was established.

The dissertation examines the concept and practice of application of the asset separation tool, encompassing its definition, objectives and prerequisites for its application, the powers that should be vested in the resolution authority to apply the asset separation tool, merits and potential drawbacks of the tool, while also exploring alternative mechanisms adopted in jurisdictions that do not employ this tool. It is established that the asset separation tool is predominantly invoked during systemic crises. At the same time, it may be used only together with other bank failure management tools.

The dissertation also analyses approaches towards determining asset management company's mandate, peculiarities of establishing an asset management company, ownership structure of an asset management company, its corporate governance, and peculiarities of its wind-down. In legal frameworks that provide for an asset separation tool, it is imperative to ensure that an asset management company used in bank failure management has a clearly defined, narrow operational scope and is established for a defined period of time while safeguarding its operational autonomy and adherence to principles of effective, transparent governance.

The study summarizes and provides for further development of the theoretical approaches towards characteristics and peculiarities of regulation of tools for transferring assets and liabilities, which should be taken into account when introducing or enhancing bank failure management frameworks. Detailed recommendations for improving Ukraine's legal framework are provided in conclusions to the chapters and in the conclusion to the dissertation. The results of the

dissertation were highly appreciated by the Capital & Financial Market Development Department of the European Bank for Reconstruction and Development (hereinafter – EBRD) and used in preparing the department's program. Suggestions and recommendations were used when providing technical assistance on improving legal frameworks at the EBRD's countries of operation.

Keywords: insolvency, bank, banks, credit, deposit, household deposit guarantee, transfer of assets and liabilities, transfer of rights, assignment of claims, separation, protection, protection of rights, liability, legal certainty, civil law policy.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Ященко К.Ю. Загальна характеристика правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку: розвиток та перспективи. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2023. Том XXXIII. С. 111 – 1118. DOI <https://doi.org/10.32782/npnuola.v33.2023.14>.

2. Ященко К.Ю. Правові аспекти створення та розвитку інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку в Україні. *Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал»*. 2023 № 10. С. 159 – 163. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-10/37>.

3. Ященко К.Ю. Передача активів та зобов’язань як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2023 № 77. С. 126–134. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2023.77.126>.

4. Ященко К.Ю. Відокремлення активів як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2023 № 12. С. 77 – 83. DOI: 10.18523/2617-2607.2023.12.77-83.

які засвідчують апробацію результатів дисертації:

5. Yashchenko Kateryna. Bridge bank as a bank failure management tool: Ukraine’s case. *Visegrad Journal On Human Rights*. 2023 № 4. P. 98 – 102. DOI <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2023.4.17>.

6. Ященко К.Ю. Перехідний банк як інструмент врегулювання неплатоспроможного банку: особливості корпоративного управління. *Здійснення та захист корпоративних прав в Україні: шлях до європейських стандартів*: збірник наукових праць за матеріалами XXI Міжнародної науково-практичної конференції. 6 жов.2023 р. Івано-Франківськ. НДІ приватного права

і підприємництва імені акад. Ф.Г.Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. 2023, С. 134 – 137.

7. Яценко К.Ю. Передача активів та зобов'язань як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку: проблеми застосування. *Актуальні питання модернізації приватно-правових відносин: європейський досвід та перспективи*. Матвеевські цивілістичні читання. Матеріали міжн. наук.-практ. конф. 20 жовт. 2023 р. К. КНУ. 2023. С. 196 – 199.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	17
ВСТУП	20
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНИХ БАНКІВ З РИНКУ	31
1.1. Загальна характеристика правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку у світі	31
1.2. Загальна характеристика правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку в Україні	44
1.3. Система інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку	57
Висновки до розділу 1	69
РОЗДІЛ 2. ПЕРЕДАЧА АКТИВІВ І ЗОБОВ'ЯЗАНЬ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ НА КОРИСТЬ ПРИЙМАЮЧОГО БАНКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ З РИНКУ	74
2.1. Концепція передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку як інструменту виведення неплатоспроможного банку з ринку	74
2.2. Фінансова підтримка при застосуванні інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку	97
2.3. Порядок передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку	107
Висновки до розділу 2	126

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕХІДНИЙ БАНК ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ З РИНКУ	130
3.1. Концепція перехідного банку як інструменту виведення неплатоспроможного банку з ринку	130
3.2. Правові аспекти створення, діяльності і припинення перехідного банку	156
Висновки до розділу 3	172
РОЗДІЛ 4. ВІДОКРЕМЛЕННЯ АКТИВІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ З РИНКУ	177
4.1. Концепція відокремлення активів як інструменту виведення неплатоспроможного банку з ринку	177
4.2. Правові аспекти створення, діяльності і припинення компанії з управління активами	186
Висновки до розділу 4	195
ВИСНОВКИ	198
Список використаних джерел	209
Додатки	289
Додаток № 1. Таблиця № 1. Таблиця відповідності законодавства України про виведення неплатоспроможних банків з ринку Ключовим характеристикам ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності та Директиві 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм.....	289
Додаток № 2. Таблиця № 2. Інструменти виведення неплатоспроможних банків з ринку	314
Додаток № 3. Таблиця № 3. Застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку в Україні (2012-2023 роки).....	315

Додаток № 4. Список публікацій здобувача в яких опубліковано наукові результати дисертації	338
Додаток № 5. Лист Європейського банку реконструкції та розвитку про апробацію результатів дисертаційного дослідження	340

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- Директива 2014/59/ЄС - Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм та внесення змін до Директиви Ради 82/891/ЄЕС та Директив 2001/24/ЄС, 2002/47/ЄС, 2004/25/ЄС, 2005/56/ЄС, 2007/36/ЄС, 2011/35/ЄС, 2012/30/ЄС і 2013/36/ЄС, а також Регламенти (ЄС) № 1093/ 2010 та (ЄС) № 648/2012, Європейського Парламенту та Ради;
- Директива 2019/879 - Директива (ЄС) 2019/879 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2019 року про внесення змін до Директиви 2014/59/ЄС щодо здатності кредитних установ та інвестиційних компаній до поглинання збитків та рекапіталізації та внесення змін до Директиви 98/26/ЄС;
- Регламент № 1093/2010 - Регламент (ЄС) № 1093/2010 Європейського Парламенту та Ради від 24 листопада 2010 року про заснування Європейського органу нагляду (Європейського банківського органу), внесення змін до Рішення № 716/2009/ЄС та скасування Рішення Комісії 2009/78/ЄС;
- Регламент № 806/2014 - Регламент (ЄС) № 806/2014 Європейського Парламенту та Ради від 15 липня 2014 року, що встановлює єдині правила та єдину процедуру врегулювання кредитних установ та певних

	інвестиційних компаній у рамках Єдиного механізму врегулювання та Єдиного фонду врегулювання та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1093/2010;
Регламент 2019/877 -	Регламент (ЄС) 2019/877 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2019 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 806/2014 щодо здатності кредитних установ та інвестиційних компаній до покриття збитків та рекапіталізації;
Закон № 2121-III -	Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року № 2121-III;
Закон № 2180-IX -	Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення стабільності системи гарантування вкладів фізичних осіб» від 01 квітня 2022 року № 2180-IX;
Закон № 2643-IX -	Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей виведення з ринку системно важливого банку в умовах воєнного стану: Закон України від 06 жовтня 2022 року № 2643-IX;
Закон № 2740-III -	Закон України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20 вересня 2001 року № 2740-III;
Закон № 3111-IX -	Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури виведення з ринку банку в умовах воєнного стану» від 29 травня 2023 року № 3111-IX;
Закон № 4452-VI -	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2012 року № 4452-VI;
ЄС -	Європейський Союз;

«Ключові характеристики...» -	Ключові характеристики ефективного режиму врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності;
Положення № 2 -	Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку, затверджене рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 05 липня 2012 року № 2;
Положення № 1584 -	Положення про надання Фондом гарантування вкладів фізичних осіб фінансової підтримки приймаючому або перехідному банку від 11 грудня 2023 року № 1584;
Положення № 1715 -	Положення про порядок створення, реєстрації випуску акцій, видачі банківської ліцензії перехідному банку, затверджене рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21 вересня 2020 року № 1715;
США -	Сполучені Штати Америки;
Фонд гарантування -	Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Ефективне правове регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку необхідне для збереження фінансової стабільності, мінімізації витрат на процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку, захисту прав і законних інтересів вкладників банків та забезпечення юридичної визначеності для всіх учасників правовідносин. Для досягнення зазначених цілей правові режими передбачають низку інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку. Серед науковців і практиків інтерес зростає до групи інструментів, які передбачають передачу активів та зобов'язань неплатоспроможного банку. Такі інструменти дозволяють припинити неплатоспроможний банк у впорядкований спосіб, з меншою шкодою для фінансового сектору та без необхідності здійснення виплати гарантованих вкладів. Вони є предметом сучасної наукової дискусії про формування підходів та стандартів щодо виведення малих та середніх банків з ринку. Останні повинні доповнити існуючі стандарти, які були сформовані після Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років та зосереджені на великих, системно важливих банках.

У США, де практика органу врегулювання налічує більше дев'яноста років, дев'яносто п'ять відсотків банків виводяться з ринку із застосуванням інструментів передачі активів та зобов'язань [378, с. 16621]. На відміну від США правовий режим ЄС щодо виведення банків був сформований після Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років на основі пост-кризових міжнародних стандартів. Однак і в ЄС органи врегулювання обирали інструменти передачі активів та зобов'язань, навіть якщо при плануванні перевага віддавалася інструменту бейл-ін [360, с. 4].

В Україні з 2012 року, коли була проведена реформа системи виведення неплатоспроможних банків з ринку, лише сім із 106 банків було виведено із

застосуванням інструментів передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку¹. Відносно низький рівень застосування таких інструментів можна пояснити не лише недоліками законодавства, але й такими причинами, як відсутність на ринку банків, заінтересованих у придбанні активів неплатоспроможних банків і достатньо капіталізованих для суттєвого збільшення обсягу своїх зобов'язань, висока концентрація кредитних ризиків і недостатній обсяг якісних активів, щоб передати принаймні гарантовані вклади, високі системні ризики і відсутність механізмів компенсації таких ризиків як для приймаючого банку, так і для Фонду гарантування тощо. Однак належне правове регулювання є однією з передумов ефективного застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку [342, с. 127].

У зв'язку із зазначеним вище, необхідно дослідити інструменти передачі активів і зобов'язань та практику їх застосування, що буде вкладом до сучасної наукової дискусії, а також визначити та запропонувати шляхи вдосконалення законодавства України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремими питаннями правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку займалися Bodellini M., Gelpern A., Georgosouli A., Hadjiemmanuil C., Haentjens M., Lamandini M., Lastra R., Mevorach I., Pys J., Lehmann M., Sarra J., Schillig M., Seelig S.A., Tirado I. та інші.

В Україні правові аспекти банківської діяльності та неплатоспроможності банків досліджували такі науковці, як А.Ю. Бабаскін, В.М. Венгер, К.А. Возняковська, О.М. Лобач, С.Г. Науменко, Ю.Г. Собчук, Є.С. Ходак, В.Д. Чернадчук, О.А. Швагер та інші. У більшості їхніх робіт увага приділялася загальній характеристиці правового регулювання відносин неплатоспроможності банків та статусу Фонду гарантування як установи, яка виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та

¹ Примітка: Див. аналіз практики виведення неплатоспроможних банків з ринку у Параграфі 1.3 цього дисертаційного дослідження та Додатку №3.

виведення неплатоспроможних банків з ринку. Правові аспекти передачі активів та зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків з ринку не досліджувалися, окрім окремих публікацій про перехідний банк (І.Й. Петрик). При цьому цивільно-правові аспекти права власності, передачі активів та зобов'язань, уступки прав вимоги та зміни боржника досліджували О.В. Дзера, І.О. Дзера, О.О. Кот, Н.С. Кузнецова, Р.А. Майданик, Л.А. Музика, В.Я. Погребняк, І.В. Спасібо-Фатєєва та інші.

Правове регулювання неплатоспроможності юридичних осіб розглядали у своїх роботах О.М. Бірюков, А.А. Бутирський, В.В. Джунь, С.В. Жуков та інші.

Об'єктом дисертаційного дослідження є суспільні відносини, що виникають між неплатоспроможними банками, набувачами їх активів та зобов'язань (приймаючими банками, перехідними банками, компаніями з управління активами), органами врегулювання, боржниками та кредиторами таких банків, у тому числі вкладниками, у процесі застосування інструментів передачі активів та зобов'язань неплатоспроможних банків при виведенні таких банків з ринку.

Предметом дисертаційного дослідження є інструменти передачі активів і зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків з ринку.

Мета і завдання дисертаційного дослідження. *Мета дисертаційного дослідження* полягає у розв'язанні науково-прикладного завдання – проведенні всебічного аналізу інструментів передачі активів і зобов'язань неплатоспроможних банків при їх виведенні з ринку, формуванні сучасних теоретико-правових підходів щодо регулювання суспільних відносин, які виникають під час застосування цих інструментів, а також розробці на їх основі пропозицій щодо вдосконалення законодавства України.

Завданнями дисертаційного дослідження, спрямованими на досягнення зазначеної мети, є наступні:

- охарактеризувати розвиток правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку у світі;

- охарактеризувати розвиток правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку в Україні;
- розглянути систему інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку та визначити інструменти передачі активів та зобов'язань, встановити принципи вибору конкретного інструменту;
- дослідити концепцію та практику застосування інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку;
- дослідити порядок надання фінансової підтримки приймаючому банку;
- розглянути особливості порядку застосування інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку;
- дослідити концепцію та практику застосування інструменту перехідного банку;
- розглянути особливості створення перехідного банку, корпоративного управління в перехідному банку, особливості його діяльності та припинення;
- дослідити концепцію та практику застосування інструменту відокремлення активів;
- розглянути особливості створення компанії з управління активами, корпоративного управління в такій компанії, особливості її діяльності та припинення;
- запропонувати рекомендації щодо удосконалення законодавства України про інструменти передачі активів та зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків з ринку.

Методи дослідження. У дисертаційному дослідженні застосовано загальнонаукові і спеціально - наукові методи наукового пізнання. Ціннісна основа дисертаційного дослідження ґрунтується на аксіологічному і антропологічному методах. Діалектичний метод, який базується на виявленні внутрішньої сутності явищ через характеристику динаміки їх розвитку,

застосований при з'ясуванні передумов формування норм щодо інструментів передачі активів та зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків з ринку, а також для вияву правової природи відносин, що виникають при передачі активів та зобов'язань неплатоспроможних банків, та їх змісту. Діалектичний метод із системно-структурним підходом також використаний при розгляді нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органів врегулювання щодо виведення неплатоспроможних банків з ринку. Аналіз літератури при дослідженні історії запровадження та розвитку інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку, зокрема інструментів передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку, здійснювався із використанням історичного методу. Аналіз національної нормативно-правової бази про інструменти передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку у порівнянні із законодавством США та ЄС відбувався за допомогою порівняльно-правового та аналітичного методів дослідження. Також у ході дослідження було використано метод аналізу і синтезу для формування оптимальних теоретико-правових підходів щодо регулювання суспільних відносин, що виникають під час застосування інструментів передачі активів та зобов'язань неплатоспроможних банків, на основі розглянутих законодавчих підходів та практики застосування інструментів передачі активів та зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків у ЄС, США та Україні. Для впорядкування отриманих результатів застосовувався системний метод. На різних етапах дисертаційного дослідження акцент було зроблено на тих чи інших методах.

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація є першим в українській юридичній науці комплексним дослідженням, в рамках якого проаналізовано, узагальнено та визначено систему інструментів передачі активів та зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків з ринку з позиції правового регулювання. На підставі здійсненого аналізу в рамках дисертаційного дослідження сформульовано такі положення, що мають елементи наукової новизни та виносяться на захист як особистий внесок

дисертанта, зокрема:

Уперше:

- проведений аналіз відповідності повноважень Фонду гарантування з виведення неплатоспроможних банків з ринку найкращим практикам, таким як «Ключові характеристики...» Ради фінансової стабільності і Директива 2014/59/ЄС (Додаток № 1), та встановлено, що такий перелік повноважень частково відповідає найкращим міжнародним практикам. Визначено, що для забезпечення відповідності і підвищення ефективності процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку необхідно уповноважити Фонд гарантування призначати адміністратора, який забезпечує контроль і здійснює управління банком, коли банк ще перебуває під загрозою неплатоспроможності, скоротити строк початку виплати гарантованих сум вкладникам неплатоспроможного банку, привести у відповідність повноваження щодо застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку;

- проведений аналіз практики Фонду гарантування у 2012 – 2023 роках (Додаток № 3) для виявлення перешкод щодо ефективного застосування інструментів виведення банків з ринку. Аналіз показав, що у переважній більшості випадків Фонд гарантування здійснює пошук потенційних приймаючих банків та інвесторів для виведення неплатоспроможного банку з ринку способом, іншим ніж його ліквідація. Причинами вибору інструменту ліквідації неплатоспроможного банку є відсутність заінтересованих потенційних приймаючих банків та інвесторів, подання ними конкурсних пропозицій, що є більш витратними для Фонду гарантування ніж ліквідація, а також прийняття судами рішень, які прямо чи опосередковано затримували процес застосування інструменту, іншого чим ліквідація, що в кінцевому результаті робило ліквідацію найменш витратним способом виведення банку з ринку. Ґрунтуючись на такому аналізі, запропоновано внести зміни до законодавства України в частині належного регулювання порядку застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку;

- на основі розглянутої системи інструментів виведення неплатоспроможних

банків з ринку, передбачених у міжнародній практиці, та інструментів, передбачених законодавством України, виокремлено інструменти, що передбачають передачу активів та зобов'язань, та виявлено прогалини в українському законодавстві в частині як самого переліку таких інструментів, так і можливості їх поєднання при застосуванні. Запропоновано передбачити в українському законодавстві право Фонду гарантування здійснювати поєднання різних інструментів виведення банків, виходячи з конкретної ситуації. При цьому можливість такого поєднання повинна дозволяти застосування інструментів виведення як одночасно, так і послідовно щодо одного банку;

- за результатами аналізу міжнародних стандартів, нормативно-правового регулювання та практики застосування інструментів передачі активів і зобов'язань при виведенні неплатоспроможного банку з ринку в США, ЄС та Україні сформовано рекомендації щодо регулювання таких інструментів. Запропоновано для інструментів передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку приймаючому банку, перехідного банку та відокремлення активів передбачити не лише повноваження для Фонду гарантування здійснювати передачу активів і зобов'язань неплатоспроможного банку без необхідності отримання згоди будь-яких осіб, крім перехідного банку та приймаючої установи, але і повноваження здійснювати зворотню передачу таких активів і зобов'язань у визначених законом випадках, а також здійснювати такі передачі неодноразово;

- в результаті дослідження інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку виявлено необхідність приведення українського законодавства до міжнародних стандартів та найкращих практик. Запропоновано визначити на рівні закону види активів та зобов'язань, які не можуть передаватися за цим інструментом, передбачити вимогу поглинати збитків за рахунок внутрішніх ресурсів неплатоспроможного банку у відповідності до найкращих міжнародних практик та з урахуванням особливостей діяльності банку, передбачити альтернативні форми надання фінансової підтримки приймаючому банку, удосконалити концепцію ролі

державних банків у виведенні неплатоспроможного банку з ринку, удосконалити порядок застосування інструменту, зокрема в частині підготовки, з метою підвищення його ефективності;

- в результаті дослідження інструменту перехідного банку виявлено низку невідповідностей українського законодавства міжнародним практиці. Запропоновано передбачити можливість часткової приватної власності на перехідний банк зі збереженням контролю Фонду гарантування за перехідним банком, удосконалити концепцію ролі держави при застосуванні інструменту перехідного банку, передбачити належне регулювання в частині корпоративного управління перехідного банку, доповнити підстави припинення перехідного банку;

- дослідження інструменту відокремлення активів, який відсутній в законодавстві України, показало, що таку прогалину слід усунути. Запропоновано передбачити повноваження Фондом гарантування створювати компанії з управління активами як юридичні особи спеціального призначення для передання їм активів неплатоспроможних або перехідних банків, які складно оцінити, та/або непрацюючих активів з метою максимізації вартості таких активів для можливого продажу або впорядкованої ліквідації. З метою недопущення неправомірних переваг у конкуренції запропоновано передбачити у законі застереження про те, що інструмент відокремлення активів повинен застосовуватися лише разом з іншими інструментами виведення неплатоспроможного банку з ринку;

Отримали подальшого розвитку:

- характеристика міжнародних стандартів, рекомендацій щодо правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку, законодавства ЄС та США в контексті його діалектичного розвитку в докризовий, кризовий та посткризовий періоди із зазначенням останніх ініціатив щодо їхнього подальшого вдосконалення. Встановлено, що подальший розвиток підходів до виведення неплатоспроможних банків з ринку зосереджений на дослідженні та

визначенні місця страховиків депозитів у цьому процесі, забезпечення гнучкості у прийнятті рішень органами врегулювання при застосуванні інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку, зосередженні на нагляді, відновленні діяльності та підготовчих заходах до моменту виникнення неплатоспроможності;

- характеристика інституційної моделі виведення неплатоспроможних банків з ринку, запровадженої в Україні, а також законодавства у цій сфері, в контексті їхнього становлення та розвитку, із зазначенням останніх законодавчих ініціатив та визначення тенденцій їх розвитку. Встановлено, що пріоритетом для України є поступове наближення національного законодавства до законодавства ЄС, водночас враховуючи плюралізм ініціатив щодо розвитку підходів до регулювання неплатоспроможності банків на міжнародному рівні, будь-які наступні зміни повинні запроваджуватися у відповідності до узгодженої цивільно – та фінансово-правової політики держави;

- всебічна характеристика інструментів передачі активів та зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків з ринку в аспекті нормативно-правового регулювання та практики їхнього застосування в США, ЄС та Україні, що покликана доповнити існуючі напрацювання. Наведена практика застосування інструментів підтвердила, що інструмент передачі активів та зобов'язань є ефективним при виведенні малих та середніх банків; інструмент перехідного банку може застосовуватися при виведенні малих та середніх банків, зокрема у випадку системних криз; інструмент відокремлення активів (компанії з управління активами) доцільно запроваджувати у кризових випадках.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.
Ця дисертація підготовлена на кафедрі приватного права Національного університету «Києво-Могилянська академія» в рамках тем науково-дослідних робіт «Теоретичні та практичні проблеми приватного права», реєстраційний номер в УкрІНТЕІ: 0117U004141 (11.2016 – 02.2021) та «Реформування приватного права в сучасних умовах: виклики, тенденції та перспективи»,

реєстраційний номер в УкрІНТЕІ: 0121U114346 (09.2021 – 09.2026).

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що вони можуть бути використані для вдосконалення правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку. Результати дослідження можуть бути корисними для практичної діяльності юристів у сфері банківського права, а також інших фахівців, залучених у процес виведення неплатоспроможних банків з ринку, в частині більш чіткого розуміння інструментів передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку. Положення дисертації також можуть бути використані у начальному процесі, зокрема при підготовці підручників та інших навчальних матеріалів з цивільного, фінансового та банківського права.

Апробація матеріалів дисертації. Основні висновки та пропозиції дисертації представлені на засіданнях кафедри приватного права Національного університету «Києво-Могилянська академія», а також на науково-практичних та наукових конференціях: XXI Міжнародній науково-практичній конференції «Здійснення та захист корпоративних прав в Україні: шлях до європейських стандартів», яка була проведена 6 – 7 жовтня, 2023 рік у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника (м. Івано-Франківськ); XIV Міжнародній юридичній науково-практичній конференції Ради молодих вчених Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України «Захищаючи державу - захищаємо право», присвяченій до Дня захисників і захисниць України, світлій пам'яті та до 50-річчя від дня народження захисника України, наукового співробітника Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України Олександра Анатолійовича Поліводського, яка була проведена 11 жовтня 2023 року (м. Київ); Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні питання модернізації приватно-правових відносин: європейський досвід та перспективи» (Матвєєвські цивілістичні читання)», яка була проведена 20 жовтня 2023 року в Навчально-науковому інституті права Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ). Основні положення та результати дисертаційного

дослідження викладені у семи публікаціях, із них чотири статті - у фахових виданнях із юридичних наук, одна стаття – у іноземному виданні, двоє тез доповідей на конференціях. Пропозиції та рекомендації дисертаційного дослідження використовуються Департаментом розвитку ринку капіталів та фінансового ринку Європейського банку реконструкції та розвитку при наданні технічної допомоги у створенні та вдосконаленні законодавства в країнах діяльності Європейського банку реконструкції та розвитку.

Структура та обсяг дисертації. Структура роботи обумовлена метою та завданнями дослідження та складається із вступу, чотирьох розділів, які містять 10 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та п'яти додатків. Загальний обсяг дисертації складає 340 сторінок, з них основний текст займає 195 сторінок. Список використаних джерел налічує 466 найменувань і займає 80 сторінок. Додатки займають 52 сторінку.

РОЗДІЛ 1.

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНИХ БАНКІВ З РИНКУ

1.1. Загальна характеристика правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку у світі

Світова фінансова криза 2007 – 2009 років виявила серйозні недоліки у правовому регулюванні виведення неплатоспроможних банків з ринку. Перед настанням зазначеної світової фінансової кризи спостерігалось значне економічне пожвавлення, особливо це проявилось значним зростанням цін на ринку житла. Банки різних країн надавали кредити на будівництво житла, які забезпечувалися іпотекою. Несправедливі умови кредитування були спрямовані на покупців житла з низьким рівнем доходу [459]. Надмірне кредитування, незабезпеченість ризиків, взятих на себе банками-кредиторами, неконтрольований ріст ринку похідних фінансових інструментів, а також інші макроекономічні проблеми сприяли невиправданому зростанню цін на активи, а потім і до виникненню кризи, починаючи з ринку іпотечних кредитів у США [455, с. 18].

Однією із ключових подій цього періоду стало банкрутство банку Lehman Brothers Holdings, Inc. (далі – Lehman Brothers) 15 вересня 2008 року в результаті величезних збитків, нарахованих за іпотечними цінними паперами з нижчим рейтингом [455, с. 18]. Lehman Brothers довелося подати заяву про банкрутство відповідно до глави 11 Кодексу США про банкрутство [354, с. 5-6] після падіння курсу акцій, втрати клієнтів та зниження кредитного рейтингу. І хоча держава часто надавала фінансову підтримку великим банкам, вона відмовила у такій

допомозі у цьому випадку, а банк не мав необхідної кількості грошових коштів, оскільки велику їх частку витратив на придбання іпотечних цінних паперів [341, с. 111].

Через високу взаємопов'язаність установ фінансового сектору із США криза перейшла у Великобританію на банк Northern Rock, а потім швидко поширилася по інших країнах [455, с. 18]. Деякі банки були занадто великими, щоб можна було допустити їхню неплатоспроможність через можливий системний вплив і загрозу для фінансової стабільності («too big to fail») [455, с. 5], [423, с. 78]. Щоб запобігти катастрофічних наслідків, європейські країни почали масово надавати державну фінансову підтримку для порятунку неплатоспроможних банків («bailout»). Так, Європейська комісія надала згоду на державну підтримку банків у формі гарантій за зобов'язаннями у загальному розмірі 3,892,6 млрд євро (29,8 відсотка ВВП ЄС у 2013 році) з 2008 по 2014 роки. Крім того, 440 млрд (3,4 відсотка ВВП ЄС) держави ЄС витратили на рекапіталізацію європейських банків з 2008 по 2014 роки [423, с. 78]. Загалом, між 2007 і 2009 роками у всьому світі було націоналізовано 29 банків, які вважалися системно важливими [455, с. 18 – 19]. Ці кризові рішення не були скоординованими і залучення європейських інституцій було обмеженим [423, с. 78], [341, с. 111-112].

Обидва підходи, що застосовувалися під час кризи – надання державної підтримки для врятування банків занадто великих, щоб можна було допустити їхню неплатоспроможність, або ліквідація – не виявилися оптимальними. Державна підтримка спонукала системно важливі банки здійснювати більш ризиковану діяльність, яку би вони не здійснювали за відсутності такої підтримки. Підтримка створювала впевненість, що держава візьме на себе врегулювання наслідків надмірно ризикової діяльності і не допустить банкрутства, що в свою чергу поглиблювало проблему ризику недобросовісності («moral hazard»). Інший підхід – ліквідація – поглиблював потрясіння у фінансовому секторі і економіці в цілому [392, с. 74 – 75], [341, с. 112].

Під час кризи на рівні ЄС або окремих держав-членів ЄС не було

спеціального законодавства про врегулювання неплатоспроможних банків. У 2003 і 2005 роках у ЄС запровадили два незобов'язуючі меморандуми про співпрацю, які передбачали основні принципи транскордонної комунікації, обміну інформацією та планів на випадок надзвичайних ситуацій. Разом з тим, такі меморандуми не могли забезпечити належне правове регулювання, зокрема належні інструменти і повноваження на випадок неплатоспроможності банків [423, с. 78].

Як наслідок, у вересні 2008 року Група двадцяти G20 та інші лідери визнали, що ефективне законодавство для врегулювання фінансових установ є необхідним для забезпечення фінансової стабільності та обмеження ризику недобросовісної поведінки. Вони закликали переглянути існуюче на той момент правове регулювання, що і було зроблено Радою фінансової стабільності, Базельським комітетом з питань банківського нагляду при Банку міжнародних розрахунків, Міжнародним валютним фондом та Світовим банком [354, с. 9], [341, с. 112].

Рада фінансової стабільності. У 2009 році Форум фінансової стабільності, попередник Ради фінансової стабільності, опублікував Принципи транскордонного співробітництва з управління кризою. Як зазначено у преамбулі, ці Принципи включають зобов'язання співпраці між різними органами, включаючи органи нагляду, центральні банки і міністерства фінансів, у підготовці до врегулювання і врегулюванні фінансових криз. Вони також зобов'язують забезпечити, щоб фінансові установи підготували адекватні плани на випадок надзвичайних ситуацій [419], [341, с. 112].

За закликом лідерів G20 Рада фінансової стабільності також запропонувала заходи для вирішення проблеми установ «занадто великих, щоб збанкрутувати». У 2010 році такі заходи були схвалені лідерами G20 [371] і, як планувалося, мали бути повністю імплементовані до 2019 року [354, с. 9]. Заходи були покликані врахувати проблему системних ризиків і пов'язаний з цим ризик недобросовісності установ «занадто великих, щоб збанкрутувати» і включали:

- вимоги щодо підвищення здатності фінансових установ поглинати збитки, щоб врахувати більші ризики, які створюють глобальні системно важливі фінансові установи для глобальної фінансової системи;

- більш інтенсивний та ефективний нагляд, у тому числі через посилення ресурсів і повноважень для нагляду;

- розробку та імплементацію міжнародного стандарту, який встановлює зобов'язання, інструменти та повноваження, щоб дозволити органам влади здійснювати врегулювання неплатоспроможних фінансових установ вчасно і без використання грошових коштів платників податків (яким стали Ключові характеристики ефективного режиму врегулювання фінансових установ);

- вимоги щодо оцінки здатності до врегулювання і планів відновлення діяльності та врегулювання для глобальних системно важливих фінансових установ;

- оцінку здатності до врегулювання глобальних системно важливих фінансових установ;

- посилення основної ринкової інфраструктури з метою зменшення потенціалу поширення ризиків через взаємопов'язаність важливих учасників ринку та обмежену прозорість відносин контрагентів [371].

У 2011 році Рада фінансової стабільності розробила «Ключові характеристики ефективного режиму врегулювання фінансових установ» як міжнародний стандарт для врегулювання фінансових установ, які вважаються «надто великими» або «надто взаємопов'язаними», щоб дозволити їм збанкрутувати через їхній потенційний системний вплив [371], [390]. У 2014 році була опублікована остання версія «Ключових характеристик...». Ця редакція була поширена на учасників інфраструктури фінансового ринку та страховиків [455, с. 20].

Основна мета «Ключових характеристик...» полягає в тому, щоб забезпечити врегулювання неплатоспроможності системних фінансових установ за мінімальних витрат для держави, зберігаючи безперервність життєво

важливих економічних функцій цих фінансових установ, наприклад, таких як надання платіжних послуг [392, с. 78]. Для цього «Ключові характеристики...» передбачають повноваження, обов'язки та інструменти, якими повинні бути наділені органи врегулювання.

«Ключові характеристики...» все ж таки носять рекомендаційний характер і мають на меті поступове зближення регуляторних підходів у всьому світі [392, с. 79]. Разом з тим, «Ключові характеристики...» прискорили хвилю правових реформ у всьому світі [392, с.75].

Базельський Комітет з питань банківського нагляду при Банку міжнародних розрахунків. У 2009 році Базельський комітет з банківського нагляду спільно з Міжнародною асоціацією страхування вкладів розробив Ключові принципи ефективних систем страхування вкладів [397]. У 2014 році ці Ключові принципи ефективних систем страхування вкладів були оновлені з урахуванням уроків, винесених під час Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років [397]. Оновлені Ключові принципи ефективних систем страхування вкладів забезпечили узгодженість з «Ключовими характеристиками...» Ради фінансової стабільності [368]. Ключові принципи наголошують на:

- управлінні органу страхування депозитів (принцип 3, що покликаний забезпечити операційну незалежність, прозорість, підзвітність та захист від зовнішнього втручання органу страхування депозитів);

- фінансуванні органу страхування депозитів (принцип 9, що покликаний забезпечити наявність доступних грошових коштів та всі механізми фінансування, необхідні для забезпечення швидкого відшкодування вимог вкладників, з покладенням відповідальності за оплату вартості страхування вкладів на банки. При цьому, відповідно до принципу 16, страховик депозитів повинен мати право на відшкодування своїх вимог відповідно до встановленої законом ієрархії кредиторів);

- відшкодуванні вкладникам депозитів (принципи 8 та 15, відповідно до яких страхове покриття повинно бути обмеженим, надійним і охоплювати

переважну більшість вкладників, але залишати значну суму депозитів під впливом ринкової дисципліни, здійснюватися своєчасно за чітко визначеним порядком. При цьому страхове покриття має відповідати цілям, викладеним у принципі 1, а саме забезпечувати захист вкладників і сприяти фінансовій стабільності);

- посилення ролі органу страхування депозитів у виведенні неплатоспроможних банків із ринку (принцип 6, відповідно до якого страховик депозитів повинен мати ефективні механізми втручання в процедуру неплатоспроможності, щоб гарантувати, що він здатний ефективно реагувати на ризики фактичного банкрутства банків, а також принцип 14, відповідно до якого крім системи відшкодування вкладів, у законодавстві повинні бути передбачені ефективні інструменти виведення неплатоспроможних банків із ринку);

- транскордонному співробітництві (принцип 5, відповідно до якого у разі значної присутності іноземних банків у країні між страховиками депозитів повинні бути встановлені офіційні домовленості про обмін інформацією та координацію);

- правовій (юридичній) визначеності повноважень (принцип 2, відповідно до якого, повноваження страховика депозитів мають сприяти досягненню цілей, що викладені у принципі 1, та бути чітко визначеними у законодавстві) [368].

Базельський комітет. Базельський комітет також підготував звіт і рекомендації про транскордонне врегулювання банківських груп, що були опубліковані у березні 2010 року [352]. Проаналізувавши банкрутство Fortis, Dexia, Kaupthing і Lehman Brothers, Базельський комітет дійшов висновку, що банкрутства банківських груп були врегульовані у національних межах згідно з так званим «територіальним підходом». Такий підхід був результатом відсутності інтернаціонального підходу до розподілу фіскального тягаря, а також національного характеру правових систем. Якщо міжнародне правове регулювання було би створене, банківські групи могли би виводитися з ринку як одне ціле (що є так званим «універсальним підходом»). Між ідеалістичним

універсальним підходом і історичним територіальним підходом Базельський комітет обрав помірковане рішення, визнавши велику ймовірність того, що у випадку кризи застосовуватиметься територіальний підхід, і при цьому запропонувавши розробити додаткову правову базу для міжнародної співпраці [354, с. 11].

У листопаді 2010 року був затверджений документ Базельського комітету з банківського нагляду (Базель III) [351] як ключовий документ посткризових реформ, спрямований на посилення мінімальних стандартів стійкості банків, щоб мінімізувати ймовірність їхньої неплатоспроможності, а також зменшити вплив їхньої неплатоспроможності на фінансову систему та економіку в цілому. Основними змінами згідно з вимогами Базель III є підвищення якості та рівня капіталу, збільшення ризикового капіталу, включення вимоги щодо коефіцієнта левериджу, запровадження буферів капіталу для пом'якшення різних джерел системного ризику, зменшення ризику ліквідності через коефіцієнт покриття ліквідності та вдосконалення регулювання сек'юритизації [455, с. 21], [341, с. 113 – 114].

Міжнародний валютний фонд і Світовий банк. 17 квітня 2009 року Міжнародний валютний фонд та Світовий банк опублікували дослідження під назвою «Огляд законодавчої, інституційної та нормативної бази для банківської неплатоспроможності» [404], яке охоплювало лише банки на національному рівні, не включаючи транскордонні депозитні установи, а також не включаючи інші види фінансових установ [354, с. 11]. Це дослідження системно описує інституційну та нормативно-правову базу, яку країна має запровадити для виведення неплатоспроможних банків з ринку. Головним чином цей документ був призначений для надання рекомендацій окремим країнам² [341, с. 114].

Дослідження поділено на дві частини. У частині першій дослідження описується законодавча, інституційна та нормативно-правова база, яку країна

² Примітка: У підготовці огляду брали участь також представники Банку міжнародних розрахунків, Базельського комітету банківського нагляду, Інституту фінансової стабільності, Європейської комісії, а також учасники з Австралії, Бразилії, Чилі, Чехії, Німеччини, Індії, Італії, Японії, Мексики, Росії, Південної Африки, Іспанії, Швеції, Швейцарії, Великобританії, Уругваю та США.

має запровадити для врегулювання неплатоспроможності банків у періоди фінансової стабільності. Ця частина базується на звіті «Глобальна ініціатива щодо неплатоспроможності банків», що являє собою спільну ініціативу співробітників Міжнародного валютного фонду та Світового банку, яка була започаткована в 2002 році в координації з іншими органами та стала результатом широкого консультативного процесу, проведеного з наглядовими органами, міжнародними фінансовими організаціями та провідними експертами. В першій частині розглядаються питання ключових інституційних та правових проблем встановлення режиму неплатоспроможності банків, тимчасової адміністрації, реструктуризації банків та ліквідації банків [404, с. 13 - 14].

У другій частині дослідження обговорюється законодавча, інституційна та нормативно-правова база, яку країна має запровадити для боротьби з неплатоспроможністю банків у періоди системної кризи. Ця частина є розширеною та оновленою версією відповідного розділу звіту «Global Bank Initiative Initiative», який був підготовлений співробітниками Міжнародного валютного фонду і представляє погляди співробітників цієї міжнародної фінансової організації. Важливе питання, яке розглядають в документі, стосується розподілу відповідальності за неплатоспроможність банку між різними банківськими органами, наприклад, органом банківського нагляду, органом страхування депозитів і центральним банком. Для цього питання немає єдино правильного підходу. Різні інституційні підходи можуть бути однаково ефективними за умови, що повноваження всіх органів чітко та вичерпно визначені в законі без істотних прогалин або дублювання. Крім того, основою ефективного режиму неплатоспроможності банків є ефективний банківський нагляд, правове регулювання якого обов'язково включає чітко визначені повноваження відповідних органів, автономність органів врегулювання, координацію між органами врегулювання та іншими відповідними установами (зокрема, органами нагляду за ринком цінних паперів і страхування), конфіденційність і підзвітність. Обговорення у частині другій мало на меті

стимулювати подальше обговорення питань врегулювання неплатоспроможних банків [404, с. 56].

Крім того, 11 червня 2010 року був опублікований звіт Міжнародного валютного фонду «Врегулювання транскордонних банків – запропоноване правове регулювання для покращеного координування» [433]. Цей звіт враховує звіт Базельського комітету 2010 року і наголошує на важливості гармонізованого правового регулювання, відповідно до якого органи врегулювання, які співпрацюють, могли би поділити витрати на виведення неплатоспроможних банків з ринку і скоординувати свої дії [354, с. 11].

Досвід США. Федеральна корпорація страхування депозитів («Federal Deposit Insurance Corporation», або «FDIC») була створена в 1933 році після Великої депресії. Вона поєднала функції нагляду, врегулювання, ліквідації і страхування вкладів в одній установі. З часу свого створення Федеральна корпорація страхування депозитів розробила правову базу для виведення більшості видів депозитних установ з ринку у випадку їхньої неплатоспроможності [370, с. 3]. Врегулювання і ліквідація всіх установ, що входять до системи страхування депозитів, здійснюється відповідно до Федерального закону про страхування депозитів («Federal Deposit Insurance Act», або «FDI Act»), який наділив Федеральну корпорацію страхування депозитів повноваженнями щодо врегулювання неплатоспроможних банків шляхом продажу їхніх активів та шляхом створення перехідного банку, а також повноваженнями щодо ліквідації [370, с. 4]. Цей закон був доповнений Законом Додда – Френка («Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act»), прийнятим 21 липня 2010 року, який імплементує «Ключові характеристики...» щодо фінансових холдингових компаній [370, с. 4].

Досвід ЄС. Розвиток антикризового банківського законодавства у ЄС відбувався у відповідності до міжнародних тенденцій. Світова фінансова криза 2007 – 2009 років стимулювала побудову Європейського банківського союзу («European Banking Union», або «EBU»), який складається з трьох стовпів:

єдиного нагляду («Single Supervisory Mechanism»), що передбачає прямий нагляд Європейського центрального банку і непрямий нагляд національних органів нагляду для близько 120 системно важливих банків; єдиного врегулювання для системно важливих і транскордонних банків («Single Resolution Mechanism»); та Європейської схеми страхування депозитів («European Deposit Insurance Scheme») [455, с. 24 - 25], [415, с. 267]. Два перші стовпи вже створені, а третій – Європейська схема страхування депозитів, яка покликана забезпечити страхування національних систем страхування депозитів і тим самим зменшити необхідність покладатися на фінансову підтримку національних урядів – заплановано імплементувати у три етапи, останній з яких відбудеться у 2024 році [446, с. 1 - 2].

Щодо законодавчої бази, то був розроблений Єдиний звід правил («Single Rulebook»), спрямований, зокрема, на усунення прогалів у регулюванні і забезпеченні єдиного підходу щодо застосування Базеля III у державах-членах ЄС [373]. Єдиний звід правил включає більше двадцяти актів, у тому числі Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 575/2013 від 26 червня 2013 року про пруденційні вимоги для кредитних установ («Capital Requirements Regulation», або «CRR») [412], Директива Європейського Парламенту і Ради 2013/36/ЄС від 26 червня 2013 року про доступ до діяльності кредитних установ і пруденційний нагляд за кредитними установами («Capital Requirements Directive IV», або «CRD IV») [410], Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм («Bank Recovery and Resolution Directive», або «BRRD») [372] та Директива 2014/49/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року про схеми гарантування вкладів (у новій редакції) («Deposit Guarantee Schemes Directive») [411].

Різні етапи та елементи процесу відновлення діяльності та врегулювання неплатоспроможних фінансових установ регулюються Директивою 2014/59/ЄС,

яка втілила основні ідеї «Ключових характеристик...». Директива 2014/59/ЄС ґрунтується на таких ключових елементах, як планування відновлення діяльності та врегулювання фінансової установи, включаючи усунення можливих перешкод для врегулювання, розширений набір заходів раннього втручання для сприяння належному нагляду та запобіганню криз, гармонізований набір інструментів та повноважень щодо врегулювання фінансових установ, спрямованих на те, щоб збитки покривалися акціонерами та кредиторами та забезпечувалася безперервність критичних функцій [455, с. 5]. Доцільно зазначити, що режим врегулювання, передбачений Директивою 2014/59/ЄС, застосовується не у всіх випадках неплатоспроможності фінансових установ, а лише тоді, коли конкретні цілі³ не можуть бути досягнуті у процедурі, передбаченій законодавством про банкрутство юридичних осіб [456, с.11]. Тобто першим вибором завжди є ліквідація відповідно до законодавства про банкрутство юридичних осіб.

Директива 2014/59/ЄС та Регламенту (ЄС) № 1093/2010 разом з Регламентом (ЄС) № 806/2014 Європейського Парламенту та Ради від 15 липня 2014 року про встановлення єдиних правил і єдиної процедури для врегулювання кредитних установ і певних інвестиційних фірм у рамках Єдиного механізму врегулювання та Єдиного фонду врегулювання та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1093/2010 («Single Resolution Mechanism Regulation», або «SRMR») створюють європейську правову базу про врегулювання неплатоспроможних фінансових установ («EU resolution framework»). У 2019 були прийняті Директива 2019/879 («BRRD II») та Регламент 2019/877 («SRMR II»), якими були внесені зміни стосовно здатності поглинання збитків та рекапіталізації кредитних установ та інвестиційних фірм [348], [349].

Відповідно до статті 129 Директиви 2014/59/ЄС та статті 94 Регламенту

³ Примітка: *Стаття 31* Цілі врегулювання неплатоспроможності

2. Цілі врегулювання неплатоспроможності, зазначені в параграфі 1:

- (a) забезпечити безперервність виконання критичних функцій;
- (b) уникнути значних негативних наслідків для фінансової стабільності, зокрема, запобігаючи виникненню ланцюгової реакції, в тому числі в ринковій інфраструктурі, і підтримуючи ринкову дисципліну;
- (c) зберегти публічні кошти, зводячи до мінімуму залежність установ від надзвичайної публічної фінансової підтримки;
- (d) захистити вкладників, які підпадають під дію Директиви 2014/49/ЄС, та інвесторів, які підпадають під дію Директиви 97/9/ЄС;
- (e) захистити кошти і активи клієнтів.

(ЄС) № 1093/2010 Комісія перевіряє застосування правової бази про врегулювання і подає звіт Європейському Парламенту і Раді. Відповідно до звіту 2019 року усі держави-члени ЄС транспонували Директиву 2014/59/ЄС у національне законодавство [382]. Директива 2014/59/ЄС також служить надійним орієнтиром для країн-кандидатів у ЄС та великого регіону Європи та Центральної Азії [455, с. 8].

Водночас, деякі науковці притримуються позиції, що європейська архітектура банківського нагляду, виведення неплатоспроможних банків з ринку та фінансової підтримки може бути надто складною, щоб забезпечити ефективне та послідовне функціонування єдиного банківського ринку [415, с. 260]. Крім того, практика застосування європейського дуалістичного підходу (Директива 2014/59/ЄС, якою передбачений режим врегулювання, та національне законодавство про банкрутство) виявила, що законодавство про банкрутство не має такий рівень юридичної визначеності, як законодавство про врегулювання, часто є неузгодженим з законодавством про врегулювання, не може забезпечити достатньої швидкості процесу, необхідної для виведення неплатоспроможного банку з ринку, не забезпечує гармонізації для середніх банків, що може призвести до фінансової нестабільності, і містить різні підходи в частині використання бюджетних коштів [383, с. 37 - 38], [449, с. 196]. Це створило необхідність перегляду теперішніх підходів правової бази про врегулювання неплатоспроможних фінансових установ і розробки підходів до виведення малих і середніх банків, враховуючи принцип пропорційності [449, с. 196].

У зв'язку з цим, Європейська комісія готує зміни до європейської правової бази про врегулювання неплатоспроможних фінансових установ [427]. Метою запропонованих змін є впровадження ефективного режиму виведення неплатоспроможних банків будь-якого розміру та бізнес-моделі, включаючи малі банки [427], [341, с. 115].

УНІДРУА. Теперішні стандарти, розроблені після Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років, спрямовані на врегулювання великих, системно важливих

банків. З метою заповнення прогалини в системі міжнародних правових стандартів, у грудні 2021 року була створена Робоча група УНІДРУА про неплатоспроможність банків. Робоча група готує рекомендації щодо режиму виведення малих та середніх банків та інструментів, які повинні застосовуватися до таких банків, а також режиму ліквідації банків. Рекомендації планують прийняти та опублікувати у 2024 році [353], [341, с. 115].

Інші перспективи. Нова хвиля неплатоспроможності банків виникла у 2023 році. У США були визнані неплатоспроможними такі банки, як Silicon Valley Bank (березень 2023 року) [376] (а після нього неплатоспроможним було визнано і Silicon Valley Bank UK у Великій Британії, власником якого був американський Silicon Valley Bank [460]) , Signature Bank (березень 2023 року) [375], First Republic Bank (травень 2023 року) [386], Heartland Tri-State Bank (липень 2023 року) [374], Citizens Bank of Sac City (листопад 2023 року) [387]. Крім того, у березні 2023 року розпочалася криза другого найбільшого банку у Швейцарії Credit Suisse, який було продано без відкриття процедури неплатоспроможності [385]. Ці випадки дозволили випробувати нову систему регулювання неплатоспроможності банків, в основі якої лежать «Ключові характеристики...». Рада фінансової стабільності проаналізувала окремі з цих випадків і дійшла висновку, що ключовими викликами в сфері врегулювання неплатоспроможних банків є необхідність забезпечення гнучкості і вибірковості інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку [384, с. 13], забезпечення зрозумілого учасникам ринку порядку фінансової підтримки, що допоможе відновити довіру ринку у випадку неплатоспроможності банку [384, с. 14], належна комунікація і транскордонна співпраця [384, с. 16], врахування впливу незастрахованих депозитів на врегулювання і визначення належної ролі страховика депозитів, що буде надалі предметом співпраці Ради фінансової стабільності та Міжнародної асоціації страхування депозитів [384, с. 31 - 32]. Крім того, швейцарський орган врегулювання FINMA проаналізував свій досвід із Credit Suisse і наголосив на важливості посилення законодавства в частині

нагляду та правозастосування, посилення підготовки та застосування стабілізаційних заходів [385]. Ці винесені уроки є предметом численних дискусій фахівцями, регуляторами, законодавцями і можуть бути враховані при розвитку законодавства про виведення неплатоспроможних банків з ринку.

1.2. Загальна характеристика правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку в Україні

Становлення системи виведення неплатоспроможних банків з ринку. До 2001 року в Україні не існувало спеціального режиму виведення неплатоспроможних банків з ринку. До неплатоспроможних банків застосовувалася процедура банкрутства відповідно до Закону України «Про банкрутство» від 14 травня 1992 року № 2343-XII [229]. Фактично банки підпадали під чинну на той час конкурсну процедуру, орієнтовану на інтереси кредиторів. Як зазначає Бутирський А.А., інститут банкрутства покликаний задовольнити вимоги кредиторів; усунути з ринку суб'єкта господарювання або відновити його платоспроможність [4, с. 89]. Закон України «Про банкрутство» не враховував специфіку банківської справи. Як вдало відмітив Бабаскін Ю.А., особливістю банківської діяльності, яка відрізняє її від іншої підприємницької діяльності, є те, що банки надають кредити на власний ризик за рахунок залучених коштів і це викликає необхідність більшого рівня правового регулювання [1, с. 298]. Неплатоспроможність банку може вплинути на фінансову стабільність у державі та суспільної довіри до банківської системи. Ці міркування не враховуються у законодавстві про банкрутство, тому виникла потреба у окремому законодавстві, яке би встановлювало умови і порядок відновлення платоспроможності банків або їх припинення [27, с. 85].

Національний банк України намагався покращити фінансово-господарський стан банків у разі виникнення проблем з ліквідністю шляхом вжиття заходів, передбачених низкою своїх підзаконних актів, зокрема, постановою Правління від 25 лютого 1995 року № 40 «Про невідкладні заходи щодо фінансового оздоровлення комерційних банків та відновлення їх ліквідності і платоспроможності» [246], а також постанов Правління Національного банку України від 30 червня 1995 року № 167 «Про хід виконання постанови Правління Національного банку України від 25 лютого 1995 року № 40 «Про невідкладні заходи щодо фінансового оздоровлення комерційних банків та відновлення їх ліквідності» [250] та від 12 вересня 1995 року № 224 «Про хід виконання постанови Правління Національного банку України від 25 лютого 1995 року № 40 «Про невідкладні заходи щодо фінансового оздоровлення комерційних банків та відновлення їх ліквідності» [251], які стосувалися результатів виконання вищезгаданої Постанови № 40. Такі заходи Національного банку не могли вирішити питання виведення неплатоспроможних банків з ринку, оскільки містили лише вказівки Національного банку України самим комерційним банкам вчинити дії, які мали на меті зменшити витрати банків та підвищити їх платоспроможність. Проте зазначені постанови мають важливе значення для появи механізмів виведення неплатоспроможних банків з ринку України, оскільки саме після них Національний банк України розпочав розробку нового законодавства, яке стало підґрунтям для створення інструментів з виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Ситуація змінилася з прийняттям нового Закону України «Про банки і банківську діяльність» (Закону № 2121-III від 7 грудня 2000 року), який набрав чинності 17 січня 2001 року і передбачив особливості провадження у справах про банкрутство щодо банків [228]. Як зазначила О.М. Лобач, порядок правового регулювання неплатоспроможності комерційного банку суттєво відрізнявся від загального порядку визнання банкрутом суб'єкта підприємництва [65, с. 39].

Право звернення до суду із заявою про визнання банку неплатоспроможним та його ліквідацію мали кредитори банку та Національний банк України (частина перша статті 88 Закону № 2121-III в редакції від 7 грудня 2000 року) [228]. Функція ліквідації неплатоспроможних банків з ринку державою була надана особам, які отримали сертифікат Національного банку України на право здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банку (абзац 3 частини другої статті 76 Закону № 2121-III в редакції від 7 грудня 2000 року) [228]. До 2012 року Національний банк України вивів з ринку 32 банки, а Фонд гарантування відшкодував вкладникам вклади на суму 4,4 млрд. гривень 358 тисячам фізичних осіб [148].

Формування системи гарантування вкладів та наступний етап розвитку системи виведення неплатоспроможного банку з ринку. Система гарантування вкладів в Україні була запроваджена у 1998 році. На виконання Указу Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків» в Україні був створений і почав діяти Фонд гарантування [245]. У разі недоступності вкладу в комерційному банку фізичній особі гарантувалося відшкодування вкладу, включаючи проценти, у розмірі вкладу, але не більше 500 гривень [245]. Фонд гарантування почав ефективно виконувати свою функцію компенсації вкладів, здійснивши в цей період виплати вкладникам банків КАБ «Слов'янський» та АК АПБ «Україна» [338].

Вже через три роки статус та функції Фонду гарантування були закріплені Законом України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» (Закон № 2740-III від 20 вересня 2001 року). Положеннями цього закону передбачалося збільшення гарантованої суми відшкодування кожному вкладнику банку – учаснику Фонду гарантування їх вкладів, включаючи проценти, в розмірі до 1200 гривень [249].

Після фінансової кризи 2007-2009 років 23 лютого 2012 року був прийнятий Закон «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» № 4452-VI [247], який запровадив теперішню інституційну модель систем гарантування вкладів та

наділив Фонд гарантування функціями з врегулювання неплатоспроможних банків. Серпенінова Ю. С. провела аналіз української системи гарантування вкладів після реформи 2012 року на відповідність Основним принципам для ефективних систем страхування депозитів Базельського комітету з банківського нагляду 2009 року [397] та дійшла висновку, що в цілому українська система гарантування вкладів відповідає Основним принципам для ефективних систем страхування депозитів, а отже, проведена реформа беззаперечно наблизила українську систему гарантування вкладів до світових стандартів ефективності захисту вкладів [301, с. 250]. На думку Бухтіарової А.Г., яка також здійснила ґрунтований аналіз системи гарантування вкладів в Україні, актуальною залишається проблема забезпечення фінансової стійкості системи гарантування вкладів фізичних осіб [5, с. 800].

Новий режим пройшов випробування протягом масового виведення неплатоспроможних банків з ринку після 2012 року. Як зазначав Бабаскін А. Ю., розвиток банківського сектору гальмувався перманентними кризовими явищами, політичною нестабільністю, що в сукупності з дією інших об'єктивних і суб'єктивних чинників призвело до неплатоспроможності багатьох банків [1].

Сучасний стан систем гарантування та виведення неплатоспроможних банків з ринку. На відміну від підходу ЄС, де передбачається подвійний режим («dual-track framework») – процедура банкрутства банку⁴ з відповідними інструментами, передбаченими законодавством про банкрутство, за загальним правилом і процедура виведення неплатоспроможних банків з ринку інструментами, розробленими на основі «Ключових характеристик...» у випадку, коли необхідно досягти визначених у законі цілей, наприклад, забезпечення фінансової стабільності [456, с. 11], теперішній підхід України, як і США, передбачає єдиний режим («single-track framework») [456, с. 11], коли будь-яка неплатоспроможність банку регулюється відповідно до єдиного спеціального

⁴ Примітка: Також на позначення процедур банкрутства може використовуватися термін «ліквідація» UNIDROIT issues paper [456, с. 11]. Останній необхідно відрзняти від ліквідації банку як припинення юридичної особи

законодавства про виведення банків з ринку, а саме Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (Закону № 4452-VI). Відповідно до абзацу першого частини другої статті 2 Кодексу України з процедур банкрутства, законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом не поширюється на банки, які виводяться з ринку або ліквідуються відповідно до законів України «Про банки і банківську діяльність» та «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [28].

У частині другій статті 1 Закону № 4452-VI передбачено, що метою Закону є захист прав і законних інтересів вкладників банків, зміцнення довіри до банківської системи України, стимулювання залучення грошових коштів у банківську систему України, забезпечення ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку та їх ліквідації [247]. Отож закон передбачає більш ніж одну мету. При цьому закон не передбачає пріоритетність певної мети. Підтримання фінансової стабільності не визначене як мета, хоча сам закон передбачає низку окремих положень для забезпечення фінансової стабільності, (наприклад, положення щодо підтримки ліквідності Фонду гарантування (частина друга статті 25 Закону № 4452-VI), тимчасове підвищення або зниження рівня гарантування вкладів (частина перша статті 26 Закону № 4452-VI), положення про співпрацю між Фондом гарантування і Національним банком України яка здійснюється з метою забезпечення фінансової стабільності (частина перша статті 55 Закону № 4452-VI)).

На відміну від більшості країн ЄС, Великої Британії та Канади, де діє переважно судова модель, тобто виведення неплатоспроможного банку з ринку ведеться судом або призначеним судом ліквідатором [456, с. 13], Україна, як і США, окремі країни ЄС (Польща, Італія) та Швейцарія, має переважно адміністративну модель, де виведення неплатоспроможного банку з ринку ведеться адміністративним органом із мінімальним втручанням суду (оскарження дій адміністративного органу) [456, с. 13]. Як зазначено вище, в Україні таким органом став Фонд гарантування, на який Законом України «Про систему

гарантування вкладів фізичних осіб» було покладено повноваження та функції щодо виведення неплатоспроможних банків з ринку. Національний банк України продовжує виконувати функції з банківського регулювання та нагляду. Така модель відповідає визнаним найкращим практикам [357, 19]. Адміністративна модель має переваги над судовою моделлю, оскільки забезпечує на відміну від судової моделі швидкість у прийнятті рішень, концентровану експертизу та інституційну пам'ять [357, 19].

Щодо статусу Фонду гарантування, то він є юридичною особою публічного права, установою, що виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідації банків у випадках, встановлених Законом № 4452-VI (частини перша та друга статті 3 № 4452-VI) [247]. Фонд гарантування є економічно самостійною установою, що не має на меті отримання прибутку (частина третя статті 3 Закону № 4452-VI) [247].

Фонд гарантування наділений повноваженнями, що притаманні органам державної влади, зокрема, він приймає нормативно-правові акти з питань, віднесених до його повноважень, які є обов'язковими до виконання банками, юридичними та фізичними особами (частина друга статті 6 Закону № 4452-VI), застосовує до банків та їх керівників відповідно фінансові санкції і накладає адміністративні штрафи (пункт 4 частини другої статті 4 Закону № 4452-VI) [247]. Таку ж думку висловлює Ходак Є.С. у своєму дисертаційному дослідженні, який визначив ознаки Фонду гарантування, які характеризують його як суб'єкта адміністративно-правового регулювання відносин у сфері гарантування вкладів фізичних осіб в Україні, а саме: наявність владних повноважень у сфері забезпечення відшкодування коштів за вкладами, здійснення регуляторної діяльності, виведення неплатоспроможних банків з ринку, застосування адміністративної відповідальності за порушення законодавства у вказаній сфері тощо [335, с.196]. Незважаючи на наявні владні повноваження Фонду гарантування, Швагер О.А. зазначала про неможливість

віднесення Фонду гарантування до органів державної влади через відсутність закріплення за ним спеціального конституційно-правового статусу, що дає можливість державі шляхом наділення його спеціальними повноваженнями здійснювати реалізацію своїх владних функцій у сфері гарантування вкладів [336, с. 198 - 199].

Невідповідність фактичних повноважень статусу Фонду гарантування створює юридичні ризики в його діяльності. Виходячи зі змісту повноважень Фонду гарантування, притаманних органам державної влади, Верховний Суд України подав до Конституційного Суду України Конституційне подання № 201-2157/0/8-15 від 8 липня 2015 року щодо відповідності (конституційності) Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» положенням статті 6, частини першої статті 8, частини четвертої статті 13, статей 21, 22, частин першої, четвертої, п'ятої статті 41 Конституції України. Як зазначається у Конституційному поданні, Фонд гарантування, який є юридичною особою, однак не є органом державної влади, наділений тотожними владними повноваженнями у сфері грошово-кредитної системи та банківської діяльності. Це дає підстави для висновку, що положеннями Закону № 4452-VI порушується принцип поділу державної влади, визначений статтею 6 Конституції України, і принцип верховенства права [238]. Як зазначав Венгер В.М., подальше реформування інституційної моделі гарантування вкладів та виведення неплатоспроможних банків з ринку мають відбуватися з обов'язковим урахуванням конституційно-правових засад. При цьому необхідно забезпечити юридичну чіткість і передбачуваність системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення банків із ринку [6, с. 463].

Слід зазначити, що важливою умовою ефективного режиму виведення неплатоспроможного банку з ринку є наявність чітко визначених повноважень органу врегулювання. Проведений аналіз, викладений у Додатку №1 до цього дисертаційного дослідження показує, що у законодавстві сформована система загальних повноважень (крім повноважень щодо застосування інструментів

виведення неплатоспроможних банків з ринку, які будуть аналізуватися в окремих розділах дисертаційного дослідження) Фонду гарантування в основному відповідає положенням «Ключових характеристик...». Це такі повноваження, як усунення та заміна керівників неплатоспроможної установи; призначення адміністратора для управління неплатоспроможною установою з метою відновлення всієї або частини її діяльності; врегулювання установи, у тому числі припинення договорів, продовження строку дії договорів, заміна сторін у зобов'язаннях за цими договорами, купівля або продаж активів, списання зобов'язань та вчинення будь-яких дій для реструктуризації зобов'язань та припинення діяльності установи; подолання прав власників, включаючи схвалення правочинів, зокрема, злиття, поглинання, рекапіталізації; призупинення прав контрагентів вимагати припинення або дострокового виконання зобов'язань; накладення мораторію з призупиненням платежів незабезпеченим кредиторам та споживачам, призупинення арешту або стягнення грошей чи майна з установи; ліквідація всієї або частини діяльності установи із виплатою гарантованої суми відшкодування за вкладами або передачі гарантованих вкладів іншій установі і забезпечення швидкого доступу до них; забезпечення безперебійної діяльності. У той же час необхідно внести зміни до законодавства України, передбачивши повноваження Фонду гарантування або Національного банку України призначати замість органів управління банку адміністратора, який бере контроль і здійснює управління банком з метою відновлення його діяльності або частини його діяльності, коли банк перебуває на межі неплатоспроможності або під загрозою неплатоспроможності, скоротити строк початку виплати гарантованих сум вкладникам неплатоспроможного банку (як наприклад, не пізніше сьомого дня з дня запровадження Фондом гарантування тимчасової адміністрації), а також право Фонду гарантування поєднувати застосування кількох інструментів при виведенні неплатоспроможних банків з ринку.

Режим, передбачений Законом № 4452-VI, поширюється на всі банки за

ознакою ліцензованого статусу як визначено Законом України «Про банки і банківську діяльність» (Законом № 2121-III), а не за функціональними ознаками. Так, відповідно до абзацу четвертого частини другої статті 2 Закону № 2121-III, банк визначається як юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги. Відповідно до частини третьої статті 47 Закону № 2121-III, до банківських послуг належать: залучення у вклади (депозити) коштів та банківських металів від необмеженого кола юридичних і фізичних осіб; відкриття та ведення поточних (розрахункових, кореспондентських) рахунків; розміщення залучених у вклади (депозити), у тому числі на поточні рахунки, грошових коштів та банківських металів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик. Режим, передбачений Законом № 4452-VI, не поширюється на інші депозитні установи, емітентів електронних грошей або будь-які інші фінансові установи [228].

Джерела формування доходів Фонду гарантування, передбачені в частині першій статті 19 Закону 4452-VI⁵. З аналізу джерел фінансування Фонду гарантування видно, що він отримує грошові кошти від банків, пасивні доходи від інвестування, від запозичень при розміщенні/видачі цінних паперів або кредитів, від надання Фондом гарантування фінансової підтримки у вигляді позики приймаючому або перехідному банку, благодійні внески, гранти, технічну допомогу, зовнішнє фінансування потреб Фонду гарантування, яке

⁵ Примітка: Джерела формування доходів Фонду гарантування, передбачені в частині першій статті 19 Закону 4452-VI, можна розподілити на групи. До першої групи можна віднести внески (збори), отримані від банків, зокрема, початкові, регулярні та спеціальні збори (пункти 1 – 3 статті 19 Закону 4452-VI). Другу групу складають пасивні доходи Фонду гарантування, зокрема, доходи, одержані від інвестування грошових коштів Фонду гарантування в державні цінні папери України, та облігації міжнародних фінансових організацій, що розміщуються на території України (пункт 4), доходи, одержані у вигляді процентів, нарахованих Національним банком України за залишками грошових коштів на рахунках Фонду гарантування, відкритих в Національному банку України (пункт 5), а також неустойка (штрафи, пеня), що стягується відповідно до закону (пункт 7) (пункти 4 та 5 статті 19 Закону 4452-VI). Третьою групою можна вважати запозичені Фондом гарантування грошові кошти на умовах повернення, зокрема, кошти, залучені шляхом емісії корпоративних облігацій та/або видачі векселів (пункт 4-1), кредити, залучені від Національного банку України (пункт 6), кредити, залучені від небанківських фінансових установ та іноземних кредиторів (пункт 11-1) (пункти 4-1, 6 та 11-1 статті 19 Закону 4452-VI). Четверта група доходів Фонду гарантування пов'язана з виконанням Фондом гарантування своїх повноважень по виведенню неплатоспроможних банків з ринку, зокрема, грошові кошти, отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання, наприклад, від продажу неплатоспроможного або перехідного банку, ліквідації банку (пункт 12), доходи, отримані від надання Фондом гарантування фінансової підтримки у вигляді позики приймаючому або перехідному банку (пункт 13), доходи, отримані від надання кредиту перехідному банку (пункт 13-1), гарантійні внески, перераховані учасниками відкритого конкурсу (пункт 14), грошові кошти, що надійшли від банків, процедура тимчасової адміністрації або ліквідації яких здійснюється Фондом гарантування, у межах затверджених кошторисів витрат, на відшкодування витрат, понесених Фондом на виведення їх з ринку (пункт 16) (пункти 12, 13, 13-1, 14 та 16 статті 19 Закону 4452-VI). П'ятою групою можна вважати зовнішнє фінансування потреб Фонду гарантування яке здійснюється, зокрема, за рахунок грошових коштів з Державного бюджету України (пункт 9) та благодійні внески, гранти, технічна допомога у грошовій або не грошовій формі, у тому числі від іноземних осіб (пункт 11) (пункти 9 та 11 статті 19 Закону 4452-VI). Доходом Фонду гарантування вважаються також 20 мільйонів гривень що були внесені Національним банком України на день створення Фонду (пункт 8 статті 19 Закону 4452-VI). Також Фонд гарантування може отримувати грошові кошти від управління майном Фонду, у тому числі від відчуження, оренди тощо (пункт 15 статті 19 Закону 4452-VI).

здійснюється, зокрема, за рахунок грошових коштів з Державного бюджету України тощо. При цьому підтримка Фонду гарантування за рахунок Державного бюджету України здійснюється лише у разі необхідності підтримки ліквідності Фонд гарантування та за умови вичерпання можливостей поповнення грошових коштів за рахунок інших джерел (частини друга та восьма статті 25 Закону 4452-VI) [247].

Особливості регулювання в умовах воєнного стану. З початком повномасштабного вторгнення росії в Україну виникли нові виклики для фінансової системи. Для збереження фінансової стабільності, зупинення процесу зняття вкладів, необхідними стали заходи для збереження довіри до банківської системи України. З цією метою 01 квітня 2022 року був прийнятий Закон № 2180-IX, відповідно до положень якого під час воєнного стану та три місяці після його скасування або припинення вклади фізичних осіб у банках гарантуються на всю суму вкладу [232].

06 жовтня 2022 року був прийнятий Закон № 2643-IX, яким внесені доповнення до Прикінцевих та перехідних положень Закону № 4452-VI [236]. Законом передбачено, що держава в особі Міністерства фінансів України за пропозицією Національного банку України може взяти участь у виведення з ринку банку, який віднесено до системно важливих, якщо Національний банк України визнав такий банк до неплатоспроможних під час воєнного стану. Акції такого банку продаються по ціні 1 гривня державі в особі Міністерства фінансів України без зміни розміру статутного капіталу та їх деномінації [247]. Законом створено можливість зберегти банк шляхом націоналізації без змін, відчутних для кредиторів банку, у тому числі вкладників.

В результаті прийняття 29 травня 2023 року Закону № 3111-IX Національний банк України отримав повноваження відкликати банківську ліцензії та ліквідовувати банк у разі застосування до такого банку та/або власників істотної участі у ньому [235]. Відповідно до положень цього закону був переданий у власність держави АТ «Сенс Банк», оскільки до власників

істотної участі банку були застосовані Україною санкції [231], [248].

Зазначені новели законодавства допомогли зберегти фінансову стабільність. Національний банк України у своєму звіті про фінансову стабільність від 19 грудня 2023 року зазначив, що фінансовий сектор працює безперебійно, клієнти довіряють банкам, а банки стали більше кредитувати. [19, ст.4].

Вдосконалення систем гарантування вкладів та виведення неплатоспроможних банків з ринку. У серпні 2023 року Національний банк України, Міністерство фінансів України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку та Фонд гарантування затвердили нову Стратегію розвитку фінансового сектору України [303]. Стратегія замінила стратегію Національного банку до 2025 року після дворічного впровадження була замінена у 2023 році у зв'язку з повномасштабним військовим вторгненням росії. У новій Стратегії встановлено пріоритети та цілі розвитку фінансового сектору, сфокусовані на спротиві російській агресії та відновленні України.

Стратегія передбачає, що спільні дії регуляторів та Фонду гарантування у фінансовому секторі будуть спрямовані на досягнення п'яти стратегічних цілей, а саме макроекономічна стабільність, фінансова стабільність, фінансова система працює на відновлення країни, сучасні фінансові послуги, та інституційна спроможність регуляторів та Фонду гарантування [303, с. 22]. Серед ініціатив, передбачених у стратегії: координування дій регуляторами фінансового сектору та Фондом гарантування, застосовуючи підходи на основі єдиних принципів для ефективного індивідуального та консолідованого нагляду за учасниками фінансового сектору, здійснення регуляторного впливу, пропорційного регулювання [303, с. 26]; приведення регулювання щодо відновлення діяльності фінансових установ та врегулювання їх неплатоспроможності у відповідність до стандартів ЄС [303, с. 27]; запровадження механізмів оздоровлення та виведення з ринку інвестиційних фірм та інших професійних учасників ринків [303, с. 28]; запровадження системи гарантування вкладів членів кредитних спілок та внесків за договорами страхування життя, а також система гарантування для

накопичувального пенсійного забезпечення, запровадження механізмів компенсації інвестицій у цінні папери [303, с. 27]; забезпечення фінансової стійкості Фонду гарантування [303, с. 27]; підвищення його інституційної спроможності [303, с. 32] та налагодження інституційного співробітництва [303, с. 33].

В аспекті приведення законодавства України у відповідність до законодавства ЄС пріоритетом є імплементація Директиви 2014/59/ЄС [372]. Робоча група, що включає представників Національного банку України, Фонду гарантування та Світового банку, розробила Записку з основними рекомендаціями щодо імплементації Директиви 2014/59/ЄС [406]. Серед основних положень Директиви 2014/59/ЄС, які необхідно імплементувати, відзначають запровадження перспективного планування, зміну підстав початку процедури виведення банку, посилення процесу обміну інформацією між Національним банком України та Фондом гарантування [68]. Також необхідно внести зміни до законодавства, розповсюдивши повноваження Фонду гарантування по виведенню з ринку на небанківські установи [339, с. 2]. В першу чергу повноваження Фонду гарантування мали би бути поширені на кредитні спілки [3, с. 153], враховуючи їх статус кредитних установ та подібність видів діяльності, які провадять кредитні спілки після набрання чинності 01 січня 2004 року новим Законом України «Про кредитні спілки» від 14 липня 2023 року № 3254-ІХ.

Імплементованою в Україні також має бути Директиви 2014/49/ЄС. На виконання положень Директиви 2014/49/ЄС, які необхідно імплементувати в Україні є набуття іншими, ніж банки, кредитними установами участі у Фонді гарантування, підвищення граничного розміру відшкодування вкладів, зміна системи фінансування Фонду гарантування, зокрема, створення нового фонду фінансування [411].

Всі ці напрямки реформування законодавства повинні знайти своє відображення через узгоджену правову політику, складовими елементами якої є

фінансово-правова та цивільно-правова політики. А суб'єктом цілеспрямованої реалізації правової політики є держава – публічний суб'єкт з відповідною діяльністю [66, с. 504]. Зв'язок цивільного та фінансового права пояснюється передусім тим, що до сфери їх регулювання належать, зокрема, майнові та грошові відносини [66, с. 504]. Традиційно прийнято вважати, що цивільне право – це галузь приватного права, а фінансове право – галузь публічного права. Проте є відносини, які на певному етапі їх виникнення та розвитку можуть регулюватися нормами різних галузей права. У цьому випадку потребує розгляду питання щодо меж правового регулювання, зокрема банківських відносин або ж відносин у сфері банківської діяльності. Це пов'язано із тим, що банки є органами публічної фінансової діяльності. Водночас вони виступають самостійними суб'єктами господарювання та є учасниками цивільних правовідносин [66, с. 504].

Враховуючи зазначений дуалізм банківського законодавства, органи державної влади України повинні реформувати систему виведення неплатоспроможних банків з ринку:

- передбачивши всі необхідні повноваження Фонду гарантування для застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку через реалізацію на рівні законів положень актів фінансово-правової політики, що забезпечить юридичну визначеність у повноваженнях;

- врегулювавши усі інструменти передачі активів та зобов'язань, як об'єктів цивільних прав, між банками (неплатоспроможним, приймаючим, перехідним), а також між банками та компаніями з управління активами, через реалізацію на рівні законів актів цивільно-правової політики;

- визначивши вимоги до організаційно-правових форм перехідного банку та компанії з управління активами, яким передаються активи та зобов'язання неплатоспроможного банку, з врахуванням Концепції оновлення Цивільного кодексу України [29].

Фінансово-правова політика знаходиться у нерозривному зв'язку з

економічною політикою держави, так само як і цивільно-правова політика, яка спрямована, зокрема, на формування приватних фінансів юридичних і фізичних осіб [66, с. 504]. Тому правова політика держави по реформуванню системи інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку, повинна бути цілісною, не дивлячись на те, що за формування та реалізацію фінансово-правової та цивільно-правової політик відповідають різні органи центральної виконавчої влади та різні Комітети Верховної Ради України.

1.3. Система інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку

Створення системи інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку є необхідним для мінімізації впливу неплатоспроможності банків на економіку і фінансову систему. «Ключові характеристики...» передбачають, що юрисдикції повинні мати такий режим виведення неплатоспроможних фінансових установ з ринку, який надає органу врегулювання широкий спектр повноважень із виведення з ринку неплатоспроможних фінансових установ, які вже не мають реальних перспектив стати платоспроможними (абзац дванадцятий преамбули «Ключових характеристик...») [401]. Режим врегулювання має включати дві складові: варіанти стабілізації, які забезпечують безперервність виконання системно важливих функцій шляхом продажу або передачі акцій фінансової установи або всього чи частини її діяльності третій особі безпосередньо або через перехідну установу та/або дозволену законодавством рекапіталізацію, що фінансується кредиторами фінансової установи, яка продовжує виконувати свої критичні функції; а також варіанти ліквідації, які передбачають упорядковане припинення всього або частини діяльності

фінансової установи таким чином, щоб захистити застрахованих вкладників, власників страхових полісів та інших клієнтів (абзац тринадцятий та чотирнадцятий преамбули «Ключових характеристик...») [401].

В теоретичному аспекті найбільш повну класифікацію інструментів виведення банків з ринку, яка включає зокрема нові інструменти, запропоновані після Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років, наводять у своїй спільній публікації Ross Leckow (Банк міжнародних розрахунків), Alessandro Gullo та Ender Emre (Міжнародний валютний фонд) [357, с. 29 - 31], а саме злиття, передача акцій неплатоспроможного банку, передача активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, перехідний банк, компанія з управління активами, рекапіталізація шляхом залучення нових інвесторів, бейл-ін (рекапіталізація через реструктуризацію боргу) та ліквідація.

Злиття. Орган врегулювання повинен мати повноваження здійснити злиття неплатоспроможного банку з платоспроможним банком у випадках, де законодавство передбачає такий інструмент [357, с. 29]. Рада фінансової стабільності у Ключовій характеристиці «3.2. Загальні повноваження» (пункт v) «Ключових характеристик...» зазначає, що орган врегулювання повинен бути наділений повноваженнями подолати права власників неплатоспроможної установи, включаючи право погодження власниками злиття [401].

Передача акцій неплатоспроможного банку. Цей інструмент передбачає передачу акцій неплатоспроможного банку попередніх або нових емісій приватному власнику або як крайній засіб у системних випадках державі [357, с. 29]. Наприклад, банківське законодавство Великої Британії визначає, що тимчасова націоналізація є необхідною для запобігання або зменшення серйозної загрози для стабільності фінансової системи або виконання повноважень, необхідних для захисту суспільних інтересів [358]. Після стабілізації фінансового стану націоналізований банк або його частину, що залишилася у власності держави, слід приватизувати якнайшвидше [404, с. 70]. Інструмент передбачений Ключовими характеристиками «3.2. Загальні повноваження»

(пункт vi) та «3.3. Передача активів та зобов'язань» «Ключових характеристик...» Ради фінансової стабільності [401].

Передача активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку. Платоспроможний банк придбає певні активи та набуває певні зобов'язання (зазвичай, за вкладами) неплатоспроможного банку до приймаючого банку. Цей інструмент може надати вкладникам, вимоги яких передаються приймаючому банку відповідно до правил ієрархії кредиторів, оперативний доступ до їхніх застрахованих депозитів, зберігаючи при цьому активи неплатоспроможного банку в приватному секторі [400]. Інструмент передбачений Ключовими характеристиками «3.2. Загальні повноваження» (пункт vi) та «3.3. Передача активів та зобов'язань» «Ключових характеристик...» Ради фінансової стабільності [401].

Перехідний банк. Всі або частина акцій, активів та зобов'язань неплатоспроможного банку передають перехідному банку, який контролюється органом врегулювання або іншим державним органом [357, с. 30]. Перехідний банк створюється на обмежений строк (наприклад, до двох років) з метою збереження вартості франшизи поки постійне рішення про спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку буде прийняте [346]. Застосування інструменту може тягнути менше витрат, ніж націоналізація, адже непрацюючі та інші небажані активи залишаються у неплатоспроможному банку [357, с. 30]. Інструмент передбачений Ключовими характеристиками «3.2. Загальні повноваження» (пункт vii) та «3.4. Перехідна установа...» «Ключових характеристик...» Ради фінансової стабільності [401].

Компанія з управління активами. Певні активи та зобов'язання неплатоспроможного банку передаються спеціально створеній установі (компанії з управління активами) [357, с. 30] для забезпечення максимальних надходжень або поступової ліквідації. Інструмент застосовується у кризових випадках і лише разом із іншими інструментами виведення неплатоспроможного банку з ринку. Інструмент передбачений Ключовою характеристикою «3.2.

Загальні повноваження» (пункт viii) «Ключових характеристик...» Ради фінансової стабільності [401].

Рекапіталізація шляхом залучення нових інвесторів. Орган врегулювання повинен мати можливість зменшити номінальну вартість акцій банку, щоб відобразити збитки акціонерів, а потім розмістити акції нової емісії серед нових інвесторів протягом короткого періоду часу [357, с. 30].

Бейл-ін (рекапіталізація через реструктуризацію боргу). Інструмент бейл-ін полягає у примусовій, на підставі рішення органу врегулювання, конвертації вкладів акціонерів банку та афілійованих з ними осіб у акції нової додаткової емісії цього ж банку. Інструмент бейл-ін застосовується для фінансового оздоровлення неплатоспроможного банку. Після того, як збитки переклали на акціонерів, рекапіталізація через бейл-ін відбувається шляхом списання та/або конвертації в капітал зобов'язань, придатних для бейл-ін відповідно до законодавства. Певні зобов'язання (наприклад, застраховані вклади або вимоги забезпечених кредиторів) зазвичай виключені з процедури бейл-ін з міркувань фінансової стабільності [357, с.31]. Однак ефективність бейл-ін як інструменту забезпечення фінансової стабільності залежить від спроможності фінансової системи поглинати збитки. На рівні окремого банку такий банк повинен мати достатній рівень капіталу та боргових інструментів, придатних для бейл-ін. На системному рівні інструменти, придатні для бейл-ін, повинні стосуватися інвесторів, які здатні нести збитки від своїх інвестицій. Крім того, ключовою передумовою для успішного функціонування інструменту бейл-ін є адекватний доступ до внутрішніх і міжнародних ринків капіталу [406]. Інструмент передбачений Ключовими характеристиками «3.2. Загальні повноваження» (пункт ix) та «3.5. Бейл-ін у врегулюванні» «Ключових характеристик...» Ради фінансової стабільності [401].

Ліквідація. У випадках, де застосовується інструмент передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, ліквідація може доповнювати такий інструмент. Однак ліквідація також може

застосовуватися окремо без попереднього застосування інших інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку, наприклад, якщо немає перспектив успішної реструктуризації боргу неплатоспроможного банку або цей банк не є системно важливим [357, с. 31]. Рада фінансової стабільності зазначає, що орган врегулювання повинен бути наділений повноваженнями ліквідовувати всю або частину неплатоспроможної установи із вчасною виплатою гарантованої суми відшкодувань за вкладами або передачею гарантованих вкладів і забезпеченням швидкого (наприклад, не пізніше ніж сім днів) доступу до них, у Ключовій характеристиці «3.2. Загальні повноваження» (пункт хii) «Ключових характеристик...» [401].

Доцільно звернутися до опитування Міжнародної асоціації страхування депозитів (International Association of Deposit Insurers, або IADI), як включає 108 систем страхування вкладів у всьому світі, що представляють приблизно 85 відсотків юрисдикцій у всьому світі [398]. За результатами цього опитування можна стверджувати, що найбільш поширеним у законодавстві інструментом є ліквідація банку (92 юрисдикції). При цьому, 92 юрисдикції передбачають механізм відшкодування вкладів. Наступним інструментом, який передбачений законодавством різних країн, є інструмент передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку (79 юрисдикцій). Інший інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку – перехідний банк – передбачений у законодавстві 68 юрисдикцій. Ще один інструмент – компанію з управління активами – запровадили 8 юрисдикцій. Інструмент бейл-ін запровадили 44 юрисдикції [396]. Узагальнення опитування Міжнародної асоціації страхування депозитів із зазначенням переліку юрисдикцій викладене у Додатку №2 до цього дисертаційного дослідження.

На основі вище наведеної теоретичної класифікації, а також практичного дослідження інструментів виведення неплатоспроможного банку з ринку можемо виділити групу інструментів, що передбачає передачу активів та зобов'язань неплатоспроможного банку. Це інструмент передачі активів та

зобов'язань на користь приймаючого банку, інструмент перехідного банку, інструмент відокремлення активів (компанія з управління активами).

Підходи щодо обрання інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку різняться залежно від юрисдикції. При цьому, одним із аспектів, що враховується, є витрати на виведення банку. Серед наведених вище інструментів початковий фіскальний вплив є найвищим у разі тимчасової націоналізації. Держава має капіталізувати банк принаймні до мінімального необхідного рівня капіталу. З іншого боку, держава може отримати дивіденди від націоналізованих банків, а пізніше, якщо націоналізація є тимчасовою, - також надходження від приватизації націоналізованого банку. Інструмент передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку та інструмент перехідного банку зазвичай потребує меншої фінансової підтримки [388, с.13].

Досвід США. Федеральна корпорація страхування депозитів («Federal Deposit Insurance Corporation», або «FDIC») застосовує два основні інструменти для виведення неплатоспроможних банків з ринку – передача активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку («purchase & assumption», або «P&A») та ліквідація банку з відшкодуванням грошових коштів за застрахованими вкладками [380, с. 8].

Зазвичай застосовується передача активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку [380, с. 8]. Перехідний банк розглядається як різновид інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку і застосовується, коли Федеральній корпорації страхування депозитів необхідний час для того, щоб оцінити ринок і здійснити маркетинг [380, с. 19].

Ліквідація банку з відшкодуванням грошових коштів за застрахованими вкладками здійснюється у випадку, коли жодна із отриманих від потенційних покупців конкурсних пропозицій не відповідає принципу найменших для Федеральної корпорації страхування депозитів витрат на виведення неплатоспроможного банку з ринку [380, с. 8]. Принцип найменших для

Федеральної корпорації страхування депозитів витрат може не застосовуватися, коли це матиме істотний негативний вплив на економічне становище та фінансову стабільність [457].

Досвід ЄС. Директива 2014/59/ЄС передбачає такі інструменти врегулювання неплатоспроможних фінансових установ, як інструмент продажу бізнесу («sale of business tool»), що включає передачу акцій, активів та зобов'язань неплатоспроможної установи на користь приймаючої платоспроможної установи; інструмент перехідної установи («bridge institution tool»); відокремлення (виділ) активів («asset separation tool»), тобто передача активів або зобов'язань неплатоспроможної установи або перехідної установи одній або кільком компаніям з управління активами; та інструмент списання або конвертації зобов'язань («bail-in tool») (стаття 37(3) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Інструменти врегулювання можуть застосовуватися як кожен окремо, так і у будь-якій комбінації (стаття 37(4) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. При цьому, інструмент відокремлення (виділу) активів може застосовуватися лише з іншим інструментом врегулювання (стаття 37(5) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Національне законодавство може передбачати додаткові інструменти і повноваження щодо врегулювання, якщо вони узгоджуються з цілями і загальними принципами, передбаченими Директивою 2014/59/ЄС (стаття 37(9)(b) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Заходи врегулювання неплатоспроможних установ застосовуються згідно з такими принципами: першими несуть збитки власники неплатоспроможної установи; після власників несуть збитки кредитори неплатоспроможної установи відповідно до черговості, встановленої законом; жоден кредитор не повинен нести більших збитків порівняно з тими, які б він ніс у випадку провадження відповідно до національного законодавства про банкрутство («no creditor worse off», або «NCWO») (пункти a, b, g статті 34(1)(b) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Якщо орган врегулювання приймає рішення застосувати інструмент

врегулювання і внаслідок застосування такого інструменту кредитори понесли би збитки, орган врегулювання застосовує повноваження щодо списання або конвертації інструментів капіталу перед застосуванням інструментів врегулювання або разом із застосуванням таких інструментів (стаття 37(2) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Незважаючи на багато можливих опцій застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків, що передбачені законодавством ЄС, при плануванні врегулювання увага зосереджується на інструменті бейл-ін [360, с. 2]. Застосування інструменту бейл-ін у розмірі принаймні восьми відсотків сукупних зобов'язань установи є однією з умов використання публічних коштів у врегулюванні (стаття 37(10)(а) Директиви 2014/59/ЄС) [372], [455, с. 151].

Досвід України. В Україні виведення неплатоспроможного банку з ринку здійснюється одним з таких способів:

- ліквідація банку з відшкодуванням вкладів фізичних осіб Фондом гарантування - спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку, який передбачає відкликання банківської ліцензії, виплату вкладникам їх вкладів, з подальшим припиненням неплатоспроможного банку як юридичної особи (його ліквідацією) (пункт 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, пункт 1.2 глави 1 розділу II Положення № 2) [247], [240];

- ліквідація неплатоспроможного банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань приймаючому банку - спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку, який передбачає відкликання Національним банком України банківської ліцензії неплатоспроможного банку, передачу переможцю відкритого конкурсу всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, з подальшим припиненням неплатоспроможного банку як юридичної особи (його ліквідацією) (пункт 2 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, пункт 1.3 глави 1 розділу II Положення № 2) [247], [240];

- відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії

неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією - спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку, який передбачає передачу переможцю відкритого конкурсу всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, з подальшим прийняттям рішення Національного банку України про відкликання банківської ліцензії та подальшим припиненням неплатоспроможного банку як юридичної особи (його ліквідацією) (пункт 3 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, пункт 1.4 глави 1 розділу II Положення № 2) [247], [240];

- створення та продаж інвестору перехідного банку - спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку, який передбачає створення перехідного банку, передачу активів і зобов'язань неплатоспроможного банку перехідному банку, який в подальшому продається переможцю відкритого конкурсу, та з подальшим припиненням неплатоспроможного банку як юридичної особи (його ліквідацією) (пункт 4 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, пункт 1.5 глави 1 розділу II Положення № 2) [247], [240];

- продаж неплатоспроможного банку інвестору – спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку, який передбачає перехід права власності на акції неплатоспроможного банку від власників такого банку переможцю відкритого конкурсу інвестору (пункт 5 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, пункт 1.6 глави 1 розділу II Положення № 2) [247], [240];

- бейл-ін – з метою визнання збитків Фонд гарантування має право прийняти рішення про проведення додаткової емісії акцій шляхом обміну зобов'язань (конвертації зобов'язань) банку перед власниками грошових коштів за субординованим боргом, вимог кредиторів банку, які є пов'язаними з таким банком особами, вимог інших кредиторів у зворотньому порядку черговості, встановленої законом, в акції банку, крім грошових коштів, розміщених на поточних та/або депозитних рахунках у банку фізичними та юридичними особами, які не є пов'язаними з банком особами (пункт 5 частини третьої статті 41 Закон № 4452-VI) [247]. Інструмент бейл-ін також передбачений при

виведенні неплатоспроможного банку з ринку за участю держави (пункт 2 частини п'ятнадцятої статті 41-1 Закон № 4452-VI) [247]. Цей інструмент було застосовано у випадку виведення з ринку ПАТ КБ «Приватбанк», який мав в обігу випуски облігацій, розміщені компанією спеціального призначення («SPV»), зареєстрованою у Великій Британії, а надходження від розміщення облігацій були передані ПАТ КБ «Приватбанк» у формі позики. Відповідно до статті 41-1 Закону № 4452-VI зобов'язання ПАТ КБ «Приватбанк» перед компанією спеціального призначення у період здійснення тимчасової адміністрації були обміняні на акції додаткової емісії банку [151]. Банк Англії (центральний банк Великої Британії) визнав процедуру бейл-ін, проведену у випадку ПАТ КБ «Приватбанк», такою, що відповідає законодавству [2]. ПАТ КБ «Приватбанк» вважають один із перших тест-драйвів інструменту бейл-ін, що є важливим не лише для економіки, а й для європейської банківської галузі загалом [403].

У законі не визначений пріоритетний спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку. Спосіб визначається з обов'язковим дотриманням принципу найменших витрат для Фонду гарантування (частина перша статті 39 Закону № 4452-VI) [247]. Найменш витратний для Фонду гарантування спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку визначається як спосіб, у результаті реалізації якого сума грошових витрат Фонду гарантування, безпосередньо пов'язаних зі здійсненням виведення неплатоспроможного банку з ринку, за мінусом будь-яких прогнозованих сум грошового відшкодування у зв'язку із таким виведенням, очікується бути найменшою (абзац дванадцятий пункту 2.1 глави 2 розділу I Положення № 2) [240].

Спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку затверджується у плані врегулювання виконавчою дирекцією Фонду гарантування протягом 30 днів з дня початку тимчасової адміністрації (частина перша статті 39 Закону № 4452-VI) [247]. Фонд гарантування у будь-який час має змінити спосіб виведення

неплатоспроможного банку з ринку, якщо реалізація обраного способу виведення банку з ринку виявилася неможливою протягом строків, визначених планом врегулювання (абзац другий частини четвертої статті 39 Закону № 4452-VI) [247]. Якщо при виведенні неплатоспроможного банку був застосований інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку і така передача не відбулася до початку строку здійснення виплат гарантованих сум вкладникам, то Фонд гарантування здійснює зміну інструменту виведення банку на ліквідацію банку з відшкодуванням з боку Фонду гарантування грошових коштів за вкладами фізичних осіб. (пункт 3.3.3 пункту 3.3 глави 3 розділу IV Положення №2) [240].

Опис практики Фонду гарантування з 2012 по 2023 роки надається у Додатку №3 до цього дисертаційного дослідження. Аналіз практики Фонду гарантування свідчить, що в Україні починаючи з 2012 року 106 банків перейшло під управління Фонду гарантування (виведені або в процесі виведення з ринку). У більшості випадків застосовувалася ліквідація з відшкодування гарантування вкладів Фондом гарантування. Лише у десяти випадках застосовувалися інструменти виведення неплатоспроможних банків з ринку, інші ніж ліквідація. З них – два випадки створення перехідних банків, три випадки продажу неплатоспроможного банку інвестору та п'ять випадків відчуження активів та зобов'язань на користь приймаючого банк [342, с. 126-127].

У більшості випадків Фонд гарантування відразу після запровадження тимчасової адміністрації розміщував оголошення про пошук потенційних приймаючих банків та інвесторів. Однак у переважній більшості найдешевшим способом виведення неплатоспроможного банку з ринку була саме ліквідація неплатоспроможного банку. До причин можна віднести відсутність заінтересованих потенційних приймаючих банків та інвесторів подання ними конкурсних пропозицій, що є більш витратними для Фонду гарантування ніж ліквідація а також прийняття судами рішень, які прямо чи опосередковано затримували процес застосування інструменту, іншого чим ліквідація, що в

кінцевому результаті робило ліквідацію найменш витратним способом виведення банку з ринку. Наприклад, при виведенні з ринку ПАТ «Банк Форум» висловили бажання викупити частину активів і зобов'язань сім банків. Після проведення оцінки активів і зобов'язань неплатоспроможного банку конкурсні пропозиції надав лише один банк [230]. Після розгляду Фондом гарантування було вирішено ліквідувати ПАТ «Банк Форум» [93]. При виведенні з ринку АТ «Дельта Банк» із восьми кваліфікованих інвесторів, конкурсні пропозиції надали тільки два інвестори. Один з них не був допущений до конкурсу через несплату гарантійного внеску, а пропозиція іншого не відповідала принципу найменших витрат для Фонду гарантування, оскільки інвестор мав намір придбати перехідний банк, який би був створений Фондом гарантування з докапіталізацією такого перехідного банку в сумі 3,1 млрд грн. З огляду на це, а також бажання здійснити реструктуризацію за вкладками та те, що Фонд гарантування не отримав від інвестора відповідного дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію суб'єктів господарювання, а Національний банк України заборонив інвестору набуття істотної участі в перехідному банку, Фонд гарантування був вимушений обрати ліквідацію АТ «Дельта Банк» [18]. Також через невідповідність конкурсної пропозиції найменш витратному способу було обрано спосіб виведення – ліквідацію неплатоспроможного банку ПАТ КБ «Євробанк» [255, с. 39].

При виведення з ринку неплатоспроможного банку ПАТ «КБ «Фінансова Ініціатива» неможливо було реалізувати інший спосіб виведення банку з ринку, ніж ліквідація через оскарження в судовому порядку дій Національного банку України та Фонду гарантування вкладів, зокрема, заходи забезпечення позовів щодо заборони посадовим особам Фонду гарантування приймати рішення та/або вчиняти будь-які інші дії щодо ліквідації банку [257, с. 39]. У результаті Фонд гарантування прийняв рішення про початок процедури ліквідації ПАТ «КБ «Фінансова Ініціатива» та ліквідував цей банк [267]. Подібні ситуації з вибору Фондом гарантування ліквідації неплатоспроможного банку як єдиного

можливого через оскарження в судах рішень національного банку України та Фонду гарантування склалися і при виведення ПАТ «Родовід Банк» [256, с. 58-59], АТ «КБ «Союз» [26], [8], ПАТ «Банк «Юнісон» [257, с. 41] та деякі інші.

Крім того, Фонд гарантування приймає рішення про затвердження плану врегулювання, в якому зазначено, що найменш витратним способом виведення банку з ринку є ліквідація з виплатою грошових коштів за вкладками у разі відповідності неплатоспроможного банку хоча б одному з критеріїв, які свідчать про неможливість проведення відкритого конкурсу або застосування іншого способу виведення, зокрема коли розмір зобов'язань банку перед пов'язаними особами перевищує 90 відсотків загальної суми зобов'язань банку, або не менше 90 відсотків активів банку розміщені на тимчасово окупованій території та/або у зоні проведення антитерористичної операції, або неможливо встановити контроль Фонду гарантування над банком та його активами протягом трьох робочих днів після запровадження тимчасової адміністрації через судові рішення або інші обставини, які не залежать від Фонду гарантування, або неможливо визначити місцезнаходження сервера банку чи відомо, що він знаходиться на тимчасово окупованій території (пункту 2.12 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240]. Наприклад, на цій підставі ліквідовано ПАТ «Український Комунальний Банк» [290], ПАТ «КСГ Банк» [287], АТ «Айбокс Банк» [260], АТ «АКБ «Конкорд» [262] та деякі інші.

Висновки до розділу 1

1. Внаслідок Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років міжнародні організації переглянули підходи до виведення системно важливих банків та запропонували свої рекомендації. «Ключові характеристики ефективного режиму врегулювання фінансових установ» Ради фінансової стабільності

вважаються міжнародним стандартом щодо виведення системно важливих банків. Вони відображенні як у законодавстві ЄС, так і національному пост-кризовому законодавстві багатьох держав. Мета такого законодавства полягає в тому, щоб забезпечити правові інструменти для виведення «занадто великих, щоб збанкрутувати» банків, що дозволить зберегти фінансову стабільність і водночас мінімізувати витрату коштів платників податків шляхом перекладення збитків від неплатоспроможності таких банків на власників та кредиторів.

2. Правове регулювання виведення малих та середніх банків з ринку залишається прогалиною в міжнародних стандартах. Початкове розуміння міжнародної спільноти того, що такі банки повинні бути ліквідовані відповідно до національного законодавства про банкрутство, не виправдало себе, адже банки, які не є системно важливими під час своєї діяльності, можуть нести системні ризики під час своєї неплатоспроможності. Крім того, ліквідація може не бути найдешевшим або найефективнішим способом виведення неплатоспроможного банку з ринку. Існує кілька ініціатив, покликаних усунути зазначену прогалину, такі як проект УНІДРУА про банківську неплатоспроможність та пропозиція реформи законодавства ЄС. Крім того, аналіз причин та підходів до врегулювання хвилі неплатоспроможності банків у 2023 році показав важливість зосередження подальших ініціатив на таких питаннях, як банківський нагляд, оздоровлення банків та переосмислення ролі страховика депозитів у процесі виведення неплатоспроможних банків з ринку.

3. На відміну від підходу ЄС, де передбачається подвійний режим («dual-track framework») – спеціальний режим врегулювання неплатоспроможних банків у випадках, коли є суспільний інтерес у цьому, та застосування законодавства про банкрутство банків у інших випадках, теперішній підхід України, як і США, передбачає єдиний режим («single-track framework»). Такий підхід передбачає, що будь-яка неплатоспроможність банку регулюється відповідно до єдиного спеціального законодавства про виведення банків, а саме Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», який

застосовується до всіх банків незалежно від їхнього розміру.

4. Фонд гарантування поєднує функції зі страхування визначених законом вкладів та виведення неплатоспроможних банків з ринку. Це відповідає визначенню адміністративної інституційної моделі виведення неплатоспроможних банків з ринку і вважається більш ефективним, ніж судова або змішана модель. Система загальних повноважень Фонду гарантування, інших ніж щодо застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку, в основному відповідає положенням «Ключових характеристик...». Фонд гарантування не утримується за рахунок коштів державного бюджету. Фінансування Фонду гарантування здійснюється за рахунок внесків банків, пасивних доходів, інвестування, залучення позикових коштів, грошових коштів від виконання планів врегулювання неплатоспроможних банків та з інших джерел, передбачених законом. У визначених законом кризових випадках Фонд може звернутися за кредитом до Національного банку України та Міністерства фінансів України.

5. Під час воєнного стану були введені гарантування вкладів у повному обсязі та особливий порядок виведення банків з ринку з метою збереження фінансової стабільності та довіри до банківської системи, а також механізм націоналізації банків, до власників яких застосовані міжнародні або національні санкції. Одночасно для забезпечення післявоєнної відбудови важливо продовжувати вдосконалювати законодавство України у відповідності до міжнародних стандартів і найкращих практик. Всі напрямки реформування законодавства повинні знайти своє відображення через узгоджену правову політику – фінансово-правову та цивільно-правову.

6. Ефективні режими виведення неплатоспроможних банків з ринку повинні передбачати інструменти, спрямовані на стабілізацію діяльності неплатоспроможного банку та його ліквідацію. Система інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку може включати злиття, передачу акцій неплатоспроможного банку, передачу активів і зобов'язань неплатоспроможного

банку на користь приймаючого банку, перехідний банк, компанію з управління активами (відокремлення активів), рекапіталізацію шляхом залучення нових інвесторів, бейл-ін (рекапіталізацію через реструктуризацію боргу) та ліквідацію. Серед цих інструментів продаж неплатоспроможного банку державі у разі тимчасової націоналізації тягне за собою найбільші початкові витрати з бюджету, у той час як застосування інструментів передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку та перехідний банк може потребувати менше фінансової підтримки.

7. Найбільш поширеним у світі підходом до виведення неплатоспроможного банку з ринку є ліквідація банку із відшкодування гарантованих вкладів. Наступними інструментами, що зустрічаються найчастіше після ліквідації у законодавстві країн, є інструмент передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку та перехідний банк. Ці два інструменти разом з інструментом відокремлення активів (компанією з управління активами) називають інструментами передачі і вони є предметом цього дисертаційного дослідження.

8. В законодавстві України передбачені продаж неплатоспроможного банку, передача активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, перехідний банк, ліквідація неплатоспроможного банку з відшкодуванням вкладів, гарантованих системою гарантування, а також у окремих випадках бейл-ін. З групи інструментів передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку не передбачений інструмент відокремлення активів (компанія з управління активами), у зв'язку з чим доцільно розглянути його запровадження.

9. Фонд гарантування обирає один з інструментів для виведення неплатоспроможного банку з ринку. Лише щодо інструменту бейл-ін у законі зазначено, що він може застосовуватися одночасно з інструментом продажу неплатоспроможного банку. З метою узгодження українського законодавства з «Ключовими характеристиками...» та найкращими міжнародними

практиками необхідно доповнити повноваження Фонду гарантування правом застосовувати кілька інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку як послідовно, так і одночасно. На практиці найчастіше застосовувалася ліквідація з відшкодування коштів за вкладами Фондом гарантування, однак є досвід застосування інструментів передачі. Це п'ять випадків відчуження активів та зобов'язань на користь приймаючого банку та два випадки створення перехідних банків.

РОЗДІЛ 2.

ПЕРЕДАЧА АКТИВІВ І ЗОБОВ'ЯЗАНЬ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ НА КОРИСТЬ ПРИЙМАЮЧОГО БАНКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ З РИНКУ

2.1. Концепція передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку як інструменту виведення неплатоспроможного банку з ринку

Передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку вважається одним із найбільш ефективних інструментів виведення неплатоспроможного банку з ринку. Суть інструменту полягає в тому, що платоспроможний банк купує певні активи і набуває певні зобов'язання (зазвичай, депозити) неплатоспроможного банку [408, с. 7], [404, с. 39]. Іншими словами, до платоспроможного банку переходить вся або частина банківської діяльності неплатоспроможного банку, а сам неплатоспроможний банк не змінює власників, орган врегулювання залишається відповідальним за реструктуризацію діяльності, що залишилася у неплатоспроможному банку, або ліквідацію такого банку [404, с. 39]. Передачу активів і зобов'язань доцільно здійснювати, якщо злиття або приєднання банків не є бажаним або можливим [404, с. 39].

Інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку має різну назву в різних юрисдикціях. У США – купівля активів та набуття зобов'язань («purchase and assumption», або «P&A»), Таку ж назву використовує Міжнародна асоціація страхування депозитів («International Association of Deposit Insurance»), членами якої є 95 страховиків

депозитів зі всього світу. У Канаді – примусовий продаж («forced sale»), а у ЄС – продаж бізнесу («sale of business»). Крім того, поняття і концепція інструменту може мати незначні відмінності у різних юрисдикціях [356, с. 3]. У публікації Інститут фінансової стабільності при Банку міжнародних розрахунків («Financial Stability Institute of the Bank for International Settlements») використовує поняття банківської передачі («bank transfer»), яке введене, щоб уникнути асоціацій з певною юрисдикцією [356, с. 3].

З метою застосування інструмента органи врегулювання повинні бути наділені повноваженнями передавати всі або частину активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь банку, який відповідає регуляторним вимогам, як передбачено «Ключовими характеристиками...» Ради фінансової стабільності (пункт ві Ключової характеристики 3.2 та Ключова характеристика 3.3) [401], [357, с.29]. Для ефективного виведення неплатоспроможного банку з ринку критично важливо, щоб виконання повноважень органом врегулювання не вимагало або не залежало від згоди неплатоспроможного банку, його власників та кредиторів. Щоб забезпечити юридичну визначеність, це повинно бути чітко визначено на рівні закону (підпункт ііі пункту EN 3(f) Методології оцінки «Ключових характеристик...» для банківського сектору) [400].

Орган врегулювання повинен мати можливість вибирати, які активи та зобов'язання будуть передані, щоб найкраще досягти цілей процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку, з урахуванням гарантій, передбачених законом. Зокрема, закон не повинен дозволяти окремо вибирати фінансові контракти з певним контрагентом (пункт EN 3 (n) Методології оцінки «Ключових характеристик...» для банківського сектору) [400]. Опитування Міжнародної асоціації страхування депозитів засвідчує, що деякі юрисдикції можуть мають визначені критерії для прийняття рішення про те, які активи чи зобов'язання передаються в рамках інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку. Однак більшість юрисдикцій враховують різні фактори при прийнятті рішення [399, с. 22].

Щодо зобов'язань, основним є рішення, чи слід передавати зобов'язання за всіма застрахованими депозитами, чи за всіма депозитами – як застрахованими, так і незастрахованими. Якщо можливо, зобов'язання за всіма депозитами повинні бути передані на користь приймаючого банку і така передача не повинна вплинути на ієрархію кредиторів [404, с.40], [356, с. 6].

Що стосується активів, рішення щодо того, які активи передаються, може прийматися із урахуванням вимог щодо фінансування виведення неплатоспроможного банку з ринку, як наприклад, принципу найменших для органу врегулювання витрат на виведення неплатоспроможного банку, або інших факторів, таких як збереження фінансової стабільності чи здатності приймаючого банку успішно інтегрувати набути активи та зобов'язання у свою діяльність [356, с. 11 - 12].

Законодавство може забороняти передачу окремих категорій активів і зобов'язань. Наприклад, таких, як незаконні позики та активи, необхідні для виплати першочергових вимог (наприклад, вихідна допомога працівникам, податки) і розподілу дивідендів акціонерам [399, с. 22].

Виділяють основні шість видів інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку [408, с. 7-8]:

- базова передача («basic purchase and assumption»), коли приймаючий банк набуває всі зобов'язання за застрахованими вкладками та може набути зобов'язання за незастрахованими вкладками неплатоспроможного банку разом із його найбільш ліквідними активами [391, с. 22]. Це як правило, грошові кошти, їх еквіваленти та ліквідні цінні папери [380, с. 16]. Якщо орган врегулювання хоче, щоб приймаючий банк набув більше зобов'язань, ніж та кількість, що була би пропорційна кількості активів, яка передається, орган врегулювання повинен надати приймаючому банку фінансову допомогу [408, с. 7]. Оскільки за цим видом передачі зазвичай не передають всі активи та зобов'язання неплатоспроможного банку, такий вид передачі означає більші початкові грошові витрати та більший адміністративний тягар для органу врегулювання,

ніж передача всієї діяльності («whole bank purchase and assumption») [391, с. 22];

- передача з портфелем кредитних договорів («loan purchase/modified purchase and assumption»), коли крім грошових коштів та їх еквівалентів приймаючий банк набуває портфель працюючих кредитних договорів та портфель іпотечних договорів [408, с. 7]. З цим видом передачі приймаючому банку переходять права кредитора за кредитними договорами, пов'язаними з тими ж споживачами, що мають депозитні рахунки [408, с. 7];

- передача всієї діяльності («whole bank purchase and assumption»), коли приймаючий банк набуває більшість активів і зобов'язань неплатоспроможного банку (включно з усіма застрахованими та незастрахованими депозитними зобов'язаннями за балансовою вартістю) в одній транзакції [426, с. 877]. У таких випадках доцільно передавати також права на об'єкти права інтелектуальної власності [404, с. 39]. Такому виду передачі віддають перевагу через його ефективність, зручність для клієнтів банку, здатність значно зменшити кількість активів, які орган врегулювання буде змушений ліквідувати та зменшити витрати на таку ліквідацію [426, с. 877]. Однак доцільно зазначити, що такий вид передачі може не бути найдешевшим [426, с. 877], [346, с. 191]. Потенційні покупці можуть формувати пропозиції з урахуванням ризику неочікуваного погіршення портфеля кредитних активів [426, с. 877]. Цю проблему можна вирішити шляхом укладення договорів про розподіл ризиків [426, с. 877].

Передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку може включати рішення, що зменшують ризики для приймаючого банку, а отже допомагають передати активи та зобов'язання неплатоспроможного банку за вищою ціною. Залежно від цього розрізняють такі види передач:

- передача з опціоном «пут» на деякі з активів («purchase and assumption with put option»), що дозволяє приймаючому банку протягом визначеного періоду часу, наприклад 60 або 90 днів, повернути органу врегулювання не потрібні йому активи. Слід зазначити, що протягом зазначеного строку якість

активів може погіршитися через брак уваги, у зв'язку з чим органу врегулювання буде важче продати такі активи у майбутньому. Також такий вид передачі дозволяє вибрати найкращі активи, таким чином залишаючи у неплатоспроможному банку решту активів, що в основному складаються з найменш привабливих активів [408, с. 7-8];

- передача з пулом активів («purchase and assumption with asset pools»), коли кредитні договори поділяють на пули за певною ознакою, наприклад, місцезнаходженням боржника або терміном погашення, і учасники торгів можуть робити пропозиції щодо тих пулів, які найкраще відповідають їхній моделі діяльності [408, с. 8]. Такий підхід може забезпечити дешевше виведення неплатоспроможного банку з ринку, однак він може вимагати більше ресурсів органу врегулювання (як персоналу, так і часу), і його важче реалізувати, ніж передачу всієї діяльності («whole bank purchase and assumption»). Крім того, важко передбачити вплив такої передачі на ринок [377, с.193];

- передача з розподілом збитків («loss share purchase and assumption»), коли приймаючий банк та орган врегулювання неплатоспроможності укладають договір про розподіл майбутніх збитків, якщо такі виникнуть від визначеного кола активів [408, с.7 - 8], [370, с.7]. Зазвичай розподіляються збитки за проблемними активами, які не вдалося би передати без певного стимулу чи захисту від збитків. Розподіл збитків також зменшує негайні потреби органу врегулювання у грошових коштах. Разом з тим, укладення і адміністрування договорів про розподіл збитків займає багато часу і ресурсів. Укладаються договори про розподіл збитків на строк до десяти років [380, с. 18].

Успішне застосування інструменту можливе лише за наявності платоспроможного банку, який зацікавлений у активах та зобов'язаннях неплатоспроможного банку. Передача активів та зобов'язань проблемному банку може лише відстрочити або поглибити кризу [417, с. 474]. Щоб переконатися, що приймаючий банк може набути активи та зобов'язання неплатоспроможного банку без шкоди для власного фінансово-господарського

стану, орган врегулювання або нагляду повинен здійснити оцінку стану потенційних приймаючих банків. Можуть враховуватися додаткові аспекти, такі як досвід роботи у відповідній сфері та здатність успішно інтегрувати набуті активи та зобов'язання у свою діяльність [, с.17].

У законодавстві повинні бути передбачені положення, що забезпечують правонаступництво приймаючого банку, включаючи його доступ до платіжних і розрахункових систем, а також його захист від акціонерів і кредиторів неплатоспроможного банку [357, с.29].

Підсумовуючи, слід зазначити такі переваги інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, як забезпечення безперервності надання банківських послуг, збереження вартості активів, уникнення дестабілізації ринку, яка виникає у випадку ліквідації неплатоспроможного банку, а також забезпечення довіри вкладників до банківської системи [342, с. 126].

Серед застережень щодо інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку виділяють такі:

- складнощі із визначенням ціни на активи та пошуками покупця у короткий строк у складних ринкових умовах і, як наслідок, відсутність заінтересованих покупців [399, с.4];

- якщо неплатоспроможний банк здійснює діяльність протягом тривалого часу, велика ймовірність, що від'ємний капітал буде зростати. У такому випадку застосування інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку може потребувати значних витрат від держави або органу врегулювання, щоб компенсувати різницю між депозитними зобов'язаннями та придбаними активами [443, с. 110];

- у випадку передачі зобов'язань за всіма вкладами, включно з великими вкладами, які не повинні бути захищені системою страхування (гарантування) вкладів, створюється суспільне переконання, що будь-яке виведення неплатоспроможного банку з ринку буде здійснюватися за допомогою

інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку. Це може призвести до порушення ринкової дисципліни. З метою зменшення такого ризику були розроблені варіанти інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, які призводять до того, що незастраховані вкладники матимуть такий же правовий режим, як і при ліквідації банку. Такі різновиди інструменту є дещо складнішими для застосування [443, с. 109];

- інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку може призвести до подальшої консолідації у фінансовій системі. Хоча миттєвим результатом може бути збереження фінансової стабільності, у довгостроковій перспективі результатом може бути створення ще більших і взаємопов'язаніших установ та посилення вразливості фінансової системи [417, с. 474].

Щодо практики застосування, в окремих країнах інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку застосовується регулярно. На міжнародному рівні інтерес до інструменту зростає [356, с. 1]. Історично інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку застосовувався частіше при виведенні малих та середніх банків [441, с. 80]. Міжнародна асоціація страхування депозитів, досліджуючи практику різних країн, також відзначає, що інструмент є ефективним методом врегулювання малих і середніх банків, які є більш вразливими і історично частіше визнавалися неплатоспроможними, ніж великі банки [399, с. 4-5].

Розглянемо практику окремих юрисдикцій щодо інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку.

Досвід США. Як зазначалося вище, передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку в США має назву «purchase and assumption» або «P&A» і визначається як інструмент, за яким

платоспроможний банк купує всі або окремі активи неплатоспроможного банку і набуває деякі зобов'язання неплатоспроможного банку, включаючи всі застраховані депозити [380, с. 16], [391, с.22].

Федеральна корпорація страхування депозитів була наділена повноваженнями застосовувати інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку в 1935 році, а почала використовувати на практиці з 1960-тих років [391, с. 22]. Починаючи з середини 1960-х років Федеральна корпорація страхування депозитів почала віддавати перевагу інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, а не ліквідації. З того часу Федеральна корпорація інвестувала свої ресурси, включаючи технології, і адаптувала свої процедури для підвищення ефективності інструменту [450, с. 8]. Зараз цей інструмент застосовується у США найчастіше [380, с. 16], [426, с. 876]. Це пов'язано, зокрема, з тим, що інструмент є менш деструктивним для вкладників, особливо у випадку, коли від неплатоспроможної установи передаються всі вклади [378, с. 16621].

Інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку в США є гнучким і може мати різні характеристики залежно від таких чинників, як час, доступний для організації транзакції, місцезнаходження та розмір фінансової установи, характер її депозитів та наявність активів для продажу [391, с. 22], [380, с. 16]. Інструмент може застосовуватися із урахуванням інтересів потенційних покупців та змінних ринкових умов [380, с. 16]. Так, деякі приймаючі банки зацікавлені у придбанні значної частини активів разом з франшизою, в той час як інші приймаючі банки віддають перевагу купівлі лише активів або депозитів [380, с. 16]. Федеральна корпорація страхування депозитів зазвичай намагається продати якомога більшу кількість активів неплатоспроможного банку, однак застосування інструмента передачі активів та зобов'язань повинно відповідати принципу найменших для Федеральної корпорації страхування депозитів витрат («least cost principle») [380,

с. 16], [442, с. 266].

З 1966 року Федеральна корпорація страхування депозитів використовує конкурсні торги для вибору приймаючого банку [391, с. 22]. Для того, щоб взяти участь у торгах, потенційний учасник повинен мати банківську або іншу відповідну ліцензію і відповідати передбаченим нормативним вимогам [442, с. 266]. Критерії, які використовуються для відбору учасників торгів, включають географічне розташування, обсяг активів, рівень капіталу та рейтинги [380, с. 11].

З 2007 року 95 відсотків випадків із виведення неплатоспроможних банків у США проводилося із використанням інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку і в більшості випадків одна приймаюча установа набувала майже всі зобов'язання неплатоспроможного банку [378, с.16621]. Видами інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, що застосовувалися найчастіше, є передача «чистого банку» («clean bank» P&A) та передача «всього банку» («whole bank» P&A) [426, с. 876]. Нещодавні дослідження використання інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку за 30 років показали, що прибутковість приймаючого банку зросла, а управління ризиками покращилося [431].

Інструмент передачі активів та зобов'язань на користь приймаючого банку у США зазвичай застосовувався для виведення малих та середніх банків. Прикладом застосування інструменту передачі активів та зобов'язань на користь приймаючого банку є виведення з ринку у 2008 році банку великого регіонального банку Washington Mutual Bank. Банкрутство Washington Mutual Bank стало другим за масштабом банкрутством у США після банкрутства Lehman Brothers та найбільшим банкрутством банку в історії США. На момент банкрутства Washington Mutual Bank мав вклади на суму 188 мільярдів дол. США, активи - 307 мільярдів дол. США, понад 2300 відділень у 15 штатах з кількістю працівників банку понад 43 000 [431, с.21].

25 вересня 2008 року Федеральна корпорація страхування депозитів уклала договір передачі активів та зобов'язань на користь JPMorgan Chase. Ціна продажу становила близько 1,9 мільярда дол. США за близько 300 мільярдів дол. США активів і 40 мільярдів дол. США акціонерного капіталу. JPMorgan Chase набув також зобов'язання Washington Mutual Bank, включаючи зобов'язання за вкладками. Власники облігацій, акціонери та інвестори Washington Mutual Bank також понесли найбільші сукупні збитки у розмірі близько 30 мільярдів дол. США від колективних інвестицій у Washington Mutual Bank. Таким чином, застосування інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку стало можливим завдяки наявності покупця, який виявляв інтерес до придбання банку ще до оголошення його неплатоспроможним, а також завдяки наявності незабезпеченого борг Washington Mutual Bank у розмірі 13,8 мільярда доларів США (4,5 відсотки від загальних активів) для поглинання збитків при виведенні банку з ринку. Без цих факторів ймовірним інструментом виведення Washington Mutual Bank з ринку був би інструмент перехідного банку [431, с.23].

Незважаючи на те, що після банкрутства Washington Mutual Bank у науковій літературі висловлювалися сумніви щодо застосування інструменту передачі активів та зобов'язань на користь приймаючого банку при виведенні великих банків [364, с. 589], інструмент був застосований знову при банкрутстві банку First Republic Bank, який перейшов під управління Федеральної корпорації страхування депозитів у травні 2023 року. Банкрутство First Republic Bank стало другим найбільшим банкрутством банку в історії США після Washington Mutual Bank [437]. First Republic Bank був регіональним банком у Сан-Франциско, який зосереджувався на заможних клієнтах і надавав такі послуги, як кредитування житлової нерухомості, приватне банківське обслуговування, обслуговування підприємців, довірчі та брокерські послуги. [369, с. 14]. Активи First Republic Bank становили 229 мільярдів дол. США [437]. Майже дві третини депозитів банку були незастрахованими. Банкрутства двох банків – Silicon Valley Bank та

Signature Bank – викликало у вкладників First Republic Bank занепокоєння стосовно незастрахованих вкладів і у банку розпочався відтік депозитів. Пониження кредитних рейтингів, а також підвищення процентних ставок знизило вартість багатьох активів банку, що ще більше знизило довіру вкладників і продовжило відтік депозитів [369, с. 14]. За результатами конкурсу приймаючим банком став JPMorgan Chase Bank, якому було передано всі вклади та значну частину активів First Republic Bank. Домовленість включала кредитну лінію на 50 мільярдів доларів для JPMorgan Chase Bank, а також угоду про розподіл збитків з Федеральною корпорацією страхування депозитів [369, с.15].

Досвід ЄС. Інструмент продажу бізнесу дозволяє органу врегулювання продати одному або кільком покупцям акції або інструменти, що посвідчують право власності на частку у статутному капіталі неплатоспроможної установи, чи всі або частина активів та зобов'язань неплатоспроможної установи (стаття 38(1) Директиви 2014/59/ЄС, параграф 61 преамбули Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Із зазначеного положення слідує, що інструмент продажу бізнесу може використовуватися як для продажу акцій неплатоспроможної установи («share deal»), так і всіх або частини активів та зобов'язань неплатоспроможної установи приймаючій установі залежно від обставин справи та стану ринку («asset deal») [436, с. 6]. При цьому, передача частини активів та зобов'язань може використовуватися для збереження критичних функцій установи [436, с. 6]. Саме передача активів та зобов'язань неплатоспроможної установи приймаючій установі досліджується у цьому розділі.

Для передачі активів та зобов'язань неплатоспроможної установи приймаючій установі згода будь-якої іншої особи, крім інвестора, не вимагається (абзац четвертий статті 40(4) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Крім того, передача активів та зобов'язань неплатоспроможної установи приймаючій установі здійснюється без дотримання процедурних вимог, передбачених корпоративним законодавством або законодавством про ринки капіталу (абзац четвертий статті 40(4) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Зазначене положення не слід розглядати як

абсолютну відмову від будь-яких процедурних вимог, передбачених корпоративним законодавством або законодавством про ринки капіталу. Його слід розглядати з урахуванням мети, а саме уникнення перешкод для ефективного та своєчасного врегулювання неплатоспроможних установ [429].

Передача активів та зобов'язань неплатоспроможної установи здійснюється на комерційних умовах (стаття 38(2) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. На орган врегулювання покладається обов'язок вжити розумних заходів задля передачі активів та зобов'язань неплатоспроможної установи на комерційних умовах у відповідності справедливої і реалістичної оцінки з урахуванням фактичних обставин (стаття 38(3) Директиви 2014/59/ЄС) [372], [441, с. 77], [423, с. 83]. Компенсація за передані активи та зобов'язання сплачується неплатоспроможній установі (стаття 38(4)(b) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

При застосуванні інструменту продажу бізнесу орган врегулювання повинен мати повноваження передавати активи та зобов'язання неплатоспроможного банку неодноразово, щоб у випадку необхідності здійснювати додаткові передачі (стаття 38(5) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Слід зазначити, що додаткові передачі можуть здійснюватися лише у спосіб, який відповідає визначеним законом цілям врегулювання неплатоспроможного банку, та з дотримання гарантій для акціонерів та кредиторів, передбачених законом у випадку часткових передач [447].

Орган врегулювання також повинен бути наділений повноваженнями за згодою приймаючої установи здійснювати зворотню передачу переданих приймаючій установі активів або зобов'язань неплатоспроможній установі, а неплатоспроможна установа зобов'язана прийняти назад такі активи або зобов'язання (стаття 38(6) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Порядок виконання таких повноважень регулюється національним законодавством. Хоч статті 40(7) (перехідний банк) і 42(10) (відокремлення активів і передача компанії з управління активами) Директиви 2014/59/ЄС встановлюють мінімальні умови для здійснення аналогічних повноважень щодо зворотної передачі при

застосуванні інструментів перехідного банку та відокремлення активів⁶, єдиною умовою застосування повноваження що зворотної передачі у випадку застосування інструменту продажу бізнесу є згода приймаючої установи. Така згода може бути отримана заздалегідь шляхом включення відповідних положень до договору купівлі-продажу [418]. Строк повинен узгоджуватися з покупцем у кожному конкретному випадку з огляду на причини, у зв'язку з якими необхідна можливість повернення. Причиною може бути необхідність виправлення будь-яких помилок, допущених під час початкової передачі. Також причина може бути пов'язана з будь-якими іншими положеннями контракту (наприклад, з оцінкою активів або зобов'язань) [405]. Сама можливість зворотної передачі спрямована на те, щоб підвищити шанси знайти приймаючу установу протягом короткого строку [455, с. 125].

Акціонери та кредитори неплатоспроможної установи, чії активи або зобов'язання не передали приймаючій установі, не мають права вимоги до приймаючої установи (відповідно до статті 38(13) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Вони мають лише гарантію, передбачену у статті 38(10) та статті 73 Директиви 2014/59/ЄС, а саме застосовується принцип «не погіршити становище жодного кредитора» («no creditor worse off»). Тобто жоден кредитор не зазнає більших збитків, ніж він поніс би, якби установу було ліквідовано у рамках звичайного провадження у справі про банкрутство (параграф п'ятий преамбули Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Щоб оцінити, чи ставлення до акціонерів і кредиторів було б кращим у випадку процедури банкрутства, проводиться незалежна оцінка відповідно до статті 74 Директиви 2014/59/ЄС [372]. У випадку, якщо акціонери або інші кредитори зазнали більших збитків, вони мають право на грошове відшкодування відповідно до статті 75 Директиви 2014/59/ЄС [372].

Приймаюча установа повинна мати відповідний дозвіл на ведення діяльності, пов'язаної з отриманими активами та зобов'язаннями. Компетентні

⁶ Примітка: Орган врегулювання може повертати передані активи та зобов'язання від перехідної установи або компанії з управління активами неплатоспроможної установи, якщо таке повернення передбачене документом, на підставі якого здійснювалася передача, або активи та зобов'язання не відповідають тим, що передбачені в такому документі.

органи державної влади забезпечують, що заявка на отримання дозволу, пов'язаного з передачею активів та зобов'язань, була розглянута своєчасно (стаття 38(5) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Приймаюча установа інтегрує отримані активи та зобов'язання неплатоспроможної установи у свою діяльність. Для цього потрібний постійний доступ до інфраструктури фінансового ринку. Приймаюча установа може уже мати відповідний доступ, однак якщо його нема, він повинен надаватися на час, доки не буде забезпечено успішну інтеграцію в інфраструктуру нового власника [359]. З цією метою Директива 2014/59/ЄС зобов'язує держави-члени забезпечити приймаючій установі членство і доступ до інфраструктури фінансового ринку, такий, який мала неплатоспроможна установа, якщо приймаюча установа відповідає критеріям членства або доступу до відповідної інфраструктури. Якщо приймаюча установа не відповідає критеріям членства або доступу, відповідні права повинні надаватися тимчасово (стаття 38(12) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Розглянемо досвід держав-членів ЄС щодо застосування інструменту продажу бізнесу в частині передачі активів та зобов'язань неплатоспроможної установи приймаючій установі.

У Греції у 2023 році інструмент продажу бізнесу застосовувався при виведенні регіонального кооперативного банку Olympus Cooperative Bank. Банк Греції з метою захисту депозитів клієнтів неплатоспроможного банку та підтримки фінансової стабільності застосував інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку приймаючому банку. Було передано всі депозити приймаючому банку National Bank of Greece S.A. Різниця між вартістю зобов'язань та активів, переданих приймаючому банку, була компенсована грецьким фондом гарантування вкладів та державою [452].

У Польщі у 2020 інструмент продажу бізнесу застосовувався при виведенні двох банків – системно важливого банку Idea Bank S.A. та малого банку Bank Spółdzielczy w Przemkowie. У випадку Idea Bank S.A. було списано певні

інструменти капіталу, після чого активи (майнові права) та окремі зобов'язання були передані приймаючому банку – «Bank Pekao S.A» [434]. У випадку Bank Spółdzielczy w Przemkowie були передані всі активи та зобов'язання, за окремими винятками, визначеними Банківським гарантійним фондом (Bankowy Fundusz Gwarancyjny) у своєму рішенні. Приймаючим банком став SGB-Bank S.A. Щоб покрити збитки, зазначені в оцінці активів та зобов'язань, які передавалися, були списані такі інструменти капіталу та зобов'язання, як частки у статутному капіталі членів Bank Spółdzielczy w Przemkowie, зареєстровані в реєстрі членів кооперативу, та субординований борг. Крім того, Банківський гарантійний фонд надав приймаючому банку субсидію, щоб компенсувати різниця між вартістю зобов'язань та активів у розмірі 81 660,0 тис. злотих [432].

Досвід України. В Україні інструменту відповідають два способи виведення неплатоспроможного банку – ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку (пункт 2 частини другої статті 39 Закону №4452-VI) та відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією (пункт 3 частини другої статті 39 Закону №4452-VI) [247]. Як бачимо, зазначені способи відрізняються моментом відкликання банківської ліцензії. Фонд гарантування обирає між цими двома видами, оцінюючи обставини з точки зору визначення моменту, коли неплатоспроможний банк повинен припинити будь-яку банківську діяльність [342, с. 127 - 128]. Подібно як і в США, інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку застосовується у випадках, коли це відповідає принципу найменш витратного для Фонду гарантування способу виведення банку з ринку.

Повноваження Фонду гарантування вкладів передавати активи і зобов'язання неплатоспроможного банку закріплене у частині першій статті 40 Закону №4452-VI [247]. Згода будь-якої іншої особи, крім приймаючого банку,

не вимагається, що впливає із частин п'ятої та шостої статті 40 Закону №4452-VI [247]. Боржники та кредитори лише повідомляються про перехід прав і обов'язків приймаючому банку шляхом розміщення узагальненої інформації на офіційних сайтах Фонду гарантування, неплатоспроможного банку та приймаючого банку. Боржники та кредитори можуть отримати інформацію щодо себе у приміщенні неплатоспроможного та приймаючого банків (частина дев'ята статті 40 Закону №4452-VI) [247]. Закон не передбачає право вето чи іншу можливість заперечення кредиторами чи боржниками передачі прав та обов'язків неплатоспроможного банку приймаючому банку. Також не передбачено вимоги щодо мінімального строку повідомлення до початку передачі (про що зазначено в пункті EN 3(о) Методології оцінки «Ключових характеристик...» для банківського сектору) [400]. Тому положення про повідомлення не суперечать найкращим міжнародним практикам.

Під час відчуження зобов'язань Фонд гарантування має забезпечити неупереджене ставлення до всіх кредиторів неплатоспроможного банку, дотримуючись черговості задоволення вимог кредиторів, при цьому зобов'язання банку за вкладками фізичних осіб, гарантованими Фондом гарантування, мають найвищий пріоритет і не можуть бути відчужені частково (частина друга статті 40 Закону №4452-VI) [247]. Такий підхід відповідає найкращим міжнародним практикам та Директиві 2014/59/ЄС [372].

Вимоги до порядку передачі активів та зобов'язань спрощуються. Так, внесення змін до договорів, укладених між неплатоспроможним банком та відповідними боржниками та кредиторами (вкладниками) не вимагається (частина п'ята і шоста статті 40 Закону №4452-VI) [247]. Договори, на підставі яких здійснюється передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, можуть бути укладені у вигляді одного документа (змішаного договору) і не підлягають нотаріальному посвідченню, незалежно від того, чи укладалися договори, права і обов'язки за якими передаються в нотаріальній формі. З моменту укладення таких договорів

приймаючий банк набуває всіх прав на активи та зобов'язання неплатоспроможного банку, права і обов'язки за якими передаються відповідно до укладених договорів. Орган, що проводить державну реєстрацію прав на активи, здійснює державну реєстрацію на підставі таких договорів або витягів із них, засвідчених керівником приймаючого банку. Інші документи не вимагаються [247]. Спрощений порядок покликаний усунути перешкоди для швидкого і ефективного виведення неплатоспроможного банку з ринку.

Передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку здійснюється за ціною, визначеною за результатами відкритого конкурсу (частина четверта статті 40 Закону №4452-VI) [247]. Під час підготовки до проведення відкритого конкурсу Фонд гарантування може проводити оцінку активів неплатоспроможного банку за методикою, встановленою Фондом гарантування. Перелік активів, для яких проведення незалежної оцінки є обов'язковим, визначається нормативно-правовими актами Фонду гарантування (частина четверта статті 40 Закону №4452-VI) [247]. Зобов'язання неплатоспроможного банку передаються приймаючому банку за їхньою балансовою вартістю (частина п'ята статті 40 Закону №4452-VI) [247].

Слід підкреслити, що активи та зобов'язання неплатоспроможного банку можуть передаватися лише на користь приймаючого банку, оскільки особа, яка отримує права та зобов'язання неплатоспроможного банку повинна бути здатна здійснювати ту ж діяльність маючи такі ж ліцензії, що і неплатоспроможних банк. Такий підхід підтверджується і правовою позицією Верховного Суду від 04 червня 2020 року в справі № 910/1755/19, відповідно до якої у зв'язку із заміною кредитора в зобов'язанні саме зобов'язання зберігається цілком і повністю, змінюється лише його суб'єктний склад у частині кредитора. Тому передати права вимоги за кредитними договором можливо від неплатоспроможного банку до іншого банку – суб'єкту права, який може бути кредитором у кредитних відносинах [225]. Аналогічне твердження слід застосовувати і до зобов'язань неплатоспроможного банку за договорами

банківського вкладу. Передача таких зобов'язань може здійснюватися тільки до суб'єкта права, який може приймати вклади, тобто – банку, яким може бути приймаючий банк.

У відповідності з Директивою 2014/59/ЄС та найкращими міжнародними практиками, закон передбачає вимоги до приймаючого банку. Так, приймаючим банком може бути лише банк, що не належить до категорії проблемного або неплатоспроможного (пункт 11 частини першої статті 2 Закону №4452-VI) [247]. Оцінку фінансового стану приймаючого банку та його спроможності виконати зобов'язання перед вкладниками і кредиторами здійснює Національний банк України (частина перша статті 40 Закону №4452-VI) [247]. При цьому, приймаючим банком не може бути банк, акціонерами якого є пов'язані з неплатоспроможним банком особи (абзац третій частини першої статті 40 Закону №4452-VI) [247].

Доцільно зазначити, що передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку відповідно до українського законодавства здійснюється лише один раз в межах однієї процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку і одному переможцю конкурсу. Це не відповідає статті 38(5) Директиви 2014/59/ЄС, яка передбачає можливість у випадку необхідності здійснити додаткову передачу активів та зобов'язань неплатоспроможного банку [372], якщо це відповідає цілям процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку.

Крім того, українське законодавство не передбачає можливості зворотної передачі активів та зобов'язань від приймаючого банку до неплатоспроможного банку. Лише у випадку, коли виведення неплатоспроможного банку здійснюється за участю держави, приймаючий банк, який отримав активи та зобов'язання неплатоспроможного банку, за результатами проведеної аудиторською фірмою оцінки, якщо ця оцінка (вартість) виявилася нижчою за вартість, визначену з урахуванням результатів оцінки якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями, здійсненої відповідно до

нормативно-правових актів Національного банку України, або стан активу погіршився у період проведення аудиторської перевірки, має право звернутися до неплатоспроможного банку з пропозицією щодо повернення такого активу та отримання компенсації або заміни його на інше (пункт 10 частини восьмої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. При цьому, повернення такого активу та отримання компенсації або заміна його на інший актив може бути здійснено не пізніше двомісячного строку після отримання аудиторського висновку (абзац сімнадцятий частини восьмої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247].

Як зазначалося вище, Директива 2014/59/ЄС передбачає можливість зворотної передачі за згодою покупця і така можливість необхідна, зокрема, для виправлення помилок в оцінці. Доцільно узгодити українське законодавство з положеннями Директиви 2014/59/ЄС в частині повноважень, якими повинен бути наділений орган врегулювання. Це зробить інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку більш гнучким.

Приймаючий банк вважається добросовісним набувачем, що передбачено частиною десятою статті 39 Закон №4452-VI [247]. Боржники та кредитори неплатоспроможного банку або його контрагенти за будь-якими договорами, у тому числі права і обов'язки щодо яких не передані приймаючому банку, не можуть вимагати позбавлення приймаючого банку прав на передані йому активи або зменшення обсягу таких прав, а акціонери неплатоспроможного банку і неплатоспроможний банк не мають права вимагати від приймаючого банку відшкодування будь-яких збитків, понесених у результаті передачі (абзаци другий – четвертий частини десятої статті 39 Закон №4452-VI) [247]. Зазначений підхід відповідає найкращим міжнародним практикам.

Доцільно розглянути роль держави при виведенні неплатоспроможного банку з ринку, що передбачена Законом № 4452-VI. Виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України у разі підтвердження рішенням Ради з

фінансової стабільності наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи та обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи України (абзац другий частини першої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. У випадку застосування інструменту передачі активів та зобов'язань держава бере участь у виведенні неплатоспроможного банку з ринку в особі банку, в якому держава є власником частки понад 75 відсотків акцій⁷ (абзац перший частини першої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247].

Рішення про участь держави у виведенні неплатоспроможного банку з ринку приймається Кабінетом Міністрів України за пропозицією Національного банку України (абзац перший частини десятої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. У пропозиції Національного банку України зазначаються банк, який має прийняти все або частину активів та всі або частину зобов'язань, вартість активів з урахуванням результатів оцінки якості активів банку, інформація про групи та обсяг активів, обсяг зобов'язань, які мають бути передані приймаючому банку, а також, за потреби, розрахунок мінімальної потреби у капіталізації державою приймаючого банку (частина десята статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247].

У день отримання такого рішення Фонд гарантування затверджує план врегулювання для виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб, визначений рішенням Кабінету Міністрів України (абзац 2 частини дев'ятої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. При цьому, законодавство не передбачає вимоги надати обґрунтування обраного способу виведення неплатоспроможного банку з ринку. Фонд гарантування у цьому випадку також не здійснює розрахунок найменш витратного для Фонду гарантування способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, а спосіб, визначений у рішенні Кабінету Міністрів України, вважається найменш витратним для Фонду гарантування (абзац восьмий пункту 3.7 глави 3 розділу IV Положення № 2) [240].

Виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави

⁷ Для цілей виведення неплатоспроможного банку з ринку з участю держави, банк, в якому держава є власником частки понад 75 відсотків акцій, вважається державним банком, відповідно до пункту 3.14 глави 3 розділу III Положення № 2 [240].

здійснюється за рахунок грошових коштів державного банку (частина друга статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. Пошук приймаючих банків при виведенні неплатоспроможного банку з ринку за участю держави не проводиться (абзац 2 частини дев'ятої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. У рішенні Кабінету Міністрів України визначається приймаючий банк. Висновок Національного банку України щодо фінансового стану приймаючого банку та його спроможності виконати зобов'язання перед вкладниками і кредиторами не вимагається (пункт 7 частини восьмої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. Банк, визначений Кабінетом Міністрів України як приймаючий, зобов'язаний забезпечити виконання такого рішення Кабінету Міністрів України (абзац 7 частини десятої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. Кабінет Міністрів України вживає заходів з приведення діяльності банку у відповідність з вимогами банківського законодавства України щодо дотримання нормативів капіталу та ліквідності (абзац 4 частини дев'ятої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247].

Застосування описаного вище підходу матиме наслідком зростання частки державних банків у банківському секторі зростає. У IV кварталі 2022 року рік частка державних банків в Україні перевищила половину чистих активів сектору – 50,6 відсотка [70, с. 1]. Крім того, підхід не відповідає концепції інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, який спрямований на залучення ресурсів приватного сектору. David C. Parker відзначає, що приймаючий банк повинен бути банком, більше 50 відсотків якого належать приватним особам або такий банк контролювався приватними особами [416, с. 129]. Хоча в Україні спеціальний порядок участі держави у виведенні неплатоспроможних банків з ринку передбачений для випадків, коли є загроза фінансової стабільності, доцільно, щоб порядок надання державної допомоги при цьому відповідав найкращим практикам. Будь-яка державна допомога (у тому числі шляхом докапіталізації приймаючого державного банку) повинна надаватися лише за відсутності рішень з використанням ресурсів приватного сектору і у відповідності до цілей

процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Щодо практики застосування, за період з 2012 року по даний час інструмент відчуження активів і зобов'язань на користь приймаючого банку був застосований у п'яти випадках (ПАТ «КБ «Промекономбанк», АТ «Банк Золоті Ворота», ПАТ «АКБ «Київ», ПАТ «Діамантбанк» та АКБ «Новий»), один з яких з участю держави (ПАТ «АКБ «Київ»). При цьому, в чотирьох випадках Фонд гарантування оголошував пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку, як ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; продаж неплатоспроможного банку інвестору [173], [164], [140], [141].

ПАТ «КБ «Промекономбанк» був визнаний неплатоспроможним у 2014 році. Переможцем конкурсу з відбору приймаючого банку обрано ПУАТ «Фідобанк». Приймаючому банку передано зобов'язання за вкладками у межах максимального розміру гарантування 200 тисяч гривень на одного вкладника, а також права вимоги за кредитами крім валютних іпотечних кредитів фізичних осіб [25]. Ліквідація неплатоспроможного ПАТ «КБ «Промекономбанк» завершилася 18 листопада 2019 року [49].

АТ «Банк Золоті Ворота» був визнаний неплатоспроможним в 2014 році. Приймаючим банком за результатами відкритого конкурсу було обрано ПАТ «КБ «Стандарт». Приймаючому банку були передані зобов'язання за вкладками у межах максимального розміру гарантування 200 тисяч гривень на одного вкладника, а також права вимоги за кредитами (крім валютних) та забезпечення за ними за виключенням валютних [24], [253, с. 49]. 08 серпня 2022 року АТ «Банк Золоті Ворота» був ліквідованим [304].

В 2015 році ПАТ «АКБ «Київ» було визнано неплатоспроможним [69], [254, с. 64]. Урядом було прийнято постанову, відповідно до якої приймаючим банком було визначено АБ «Укргазбанк» (в якому частка держави складала біля 96 відсотків). Приймаючий банк отримав усі активи і зобов'язання, а Фонд гарантування зекономив 355,0 млн. грн порівняно з витратами на виплати відшкодувань за гарантованими вкладками [254, с. 64]. 15 травня 2020 року ПАТ «АКБ «Київ» був ліквідованим [42].

У 2017 році ПАТ «Діамантбанк» було визнано неплатоспроможним [256, с.58]. Приймаючому банку, яким став АТ «Таскомбанк», було передано частину активів та зобов'язань неплатоспроможного банку. В результаті Фонд гарантування передав активів неплатоспроможного банку на суму 1,1 млрд грн за ринковими цінами. Загальна вартість переданих активів перевищила ринкові ціни на 41 млн грн [256, с. 59], [150]. В подальшому ПАТ «Діамантбанк» був ліквідований [297].

Також у 2017 році АКБ «Новий» було визнано неплатоспроможним [256, с. 58]. Приймаючому банку, яким за результатами відкритого конкурсу було обрано АТ «Таскомбанк», було передано активи та зобов'язання неплатоспроможного банку, зокрема усі права та обов'язки боржника перед кредиторами (від першої по восьму чергу і частково дев'ятої черги), в тому числі зобов'язання перед вкладниками. Економія Фонду гарантування на виплатах вкладів становила 30,5 млн грн, а загальна вартість переданих активів, перевищила ринкову вартість на 649 тис. грн [256, с. 59]. 28 грудня 2020 року ліквідація АКБ «Новий» завершилася [33].

2.2. Фінансова підтримка при застосуванні інструменту передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку

Застосування інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку може залежати від наявності фінансової підтримки, адже вартість активів неплатоспроможного банку, які передаються, часто є меншою від вартості зобов'язань.

Доцільно зазначити, що після Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років, коли масово використовувалися грошові кошти платників податків для врятування неплатоспроможних банків, загальновизнаним став принцип, що за відсутності системної кризи дискреційне, необмежене використання публічних коштів для такої мети є не виправданим, оскільки в результаті перекладає збитки від неплатоспроможності банків на платників податків та перешкоджає роботі фінансового сектору в умовах ринкової дисципліни. У випадках, коли немає загрози фінансовій стабільності, публічні кошти не повинні використовуватися для виведення банків з ринку за винятком, коли це є більш вигідним і економічно ефективним, ніж виплата вкладникам гарантованих вкладів у разі ліквідації [404, с. 42].

Як перший крок, потреба у фінансуванні може зменшуватися за рахунок використання ресурсів самого неплатоспроможного банку. Різниця між вартістю активів та зобов'язань неплатоспроможного банку менша, якщо у такого банку є зобов'язання, які можна не передавати приймаючому банку, а використати для поглинання збитків. Тому законодавство повинно передбачати вимогу до банків утримувати достатню суму зобов'язань, яку можна залишити у неплатоспроможному банку і використати для поглинання збитків [356, с.18]. Для глобальних системно важливих банків Радою фінансової стабільності за консультацією Базельського комітету банківського нагляду був розроблений

міжнародний стандарт (Total Loss-Absorbing Capacity (TLAC)) [389].

Доцільно врахувати, що залежно від фактичних обставин списання деякої категорії вкладів може бути проблемним через соціальні або політичні причини [356, с. 6]. Замість списання такі вклади можна передати приймаючому банку. В такому випадку за відсутності значної кількості активів, з якими можуть передаватися зобов'язання закладами, для передачі зобов'язань на користь приймаючого банку необхідна фінансова підтримка [356, с. 6].

Закон може уповноважувати страховика депозитів або інший державний орган надавати обмежену фінансову підтримку [404, с. 42]. Така підтримка може надаватися з фонду страхування депозитів або спеціального фонду врегулювання. І «Ключові характеристики...», і Принципи ефективних систем страхування депозитів Міжнародної асоціації страхування депозитів вимагають, щоб юрисдикції мали фонди страхування депозитів або фонди врегулювання, які фінансуються з ринку (Ключова характеристика 6.3 [401], Принцип 9 Принципів ефективних систем страхування депозитів Міжнародної асоціації страхування депозитів [397]) [356, с. 19]. Юрисдикції можуть встановлювати різні обмеження щодо використання коштів із таких фондів, такі як принципи найменших витрат, тобто використання коштів можливе, якщо це забезпечить найдешевше для страховика депозитів виведення неплатоспроможного банку з ринку [404, с. 42], [356, с. 19].

Фінансова підтримка може надаватися у інших формах, таких як гарантії на придбані активи, позики, угоди про розподіл збитків, право покупця коригувати депозитні ставки⁸, опціон «пут»⁹ та інші заохочення [404, с. 20], [399, с.42].

У випадку, якщо здійснюється врегулювання великої установи або

⁸ **Примітка:** За даними опитування Міжнародної асоціації страхування депозитів у семи юрисдикціях приймаюча установа має право коригувати процентні ставки за депозитами, отриманими від неплатоспроможного банку. У Колумбії, Угорщині та Туреччині орган врегулювання уповноважений коригувати процентні ставки. Щоб захистити вкладників неплатоспроможного банку, у восьми юрисдикціях, включаючи Японію (DICJ) і Сполучені Штати Америки (FDIC), вкладникам дозволяється забрати свої грошові кошти без штрафних санкцій (наприклад, штрафу за дострокове зняття депозиту) до настання встановленого терміну повернення, якщо вони не погоджуються зі зміненою процентною ставкою. [399, с. 20]

⁹ **Примітка:** Кілька юрисдикцій, включаючи Китайський Тайбей (CDIC) і Сполучені Штати Америки (FDIC), пропонують покупцям опціони на певні активи, які дають їм певний період для повернення активів, які вони не хочуть залишати. Строк варіюється в залежності від юрисдикції: 30 місяців в Китайському Тайбеї (CDIC); а у випадку Сполучених Штатів Америки (FDIC) – максимум 365 днів для активів, пов'язаних із шахрайством. [399, с. 20]

необхідна велика фінансова допомога, це може створити загрозу для стабільності системи страхування вкладів [399, с. 26]. Тому доцільно передбачати додаткове рішення для таких випадків.

Досвід США. У США вимога до найбільших та системно важливих банків підтримувати мінімальну здатність поглинати збитки (TLAC) була запроваджена у 2017 році та загалом відповідає міжнародним стандартам, опублікованим Базельським комітетом з банківського нагляду [428]. У 2023 році регулятори опублікували пропозицію, згідно з якою великі банки, які однак не є найбільшими або системно важливими банками, повинні збільшити рівень довгострокової заборгованості, що покращить їхню здатність поглинати збитки у випадку неплатоспроможності [356].

Щодо зовнішньої фінансової підтримки, доцільно зазначити, що з 2007 року Федеральна корпорація провела виведення з ринку близько 500 банків і у більшості випадків надавалася певна форма фінансової підтримки у формі грошових коштів або договорів про розподіл збитків. Фінансова підтримка надавалася Федеральною корпорацією страхування депозитів [436, с. 18]. Остання уповноважена надавати фінансову підтримку у тому числі при передачі вкладів, що не покриваються системою страхування вкладів. Фінансова підтримка повинна відповідати принципу найменших для Федеральної корпорації страхування депозитів витрат при виведенні неплатоспроможного банку з ринку [442]. Виняток можливий у випадку, якщо є загроза фінансовій стабільності.

У США є тривала практика укладення договорів про розподіл збитків. Відповідно до договорів про розподіл збитків Федеральна корпорація страхування депозитів бере участь у розподілі збитків і витрат на стягнення, які несе приймаючий банк стосовно певного пулу активів. Зазвичай до такого пулу входять більш ризиковані комерційні кредити і не входять працюючі споживчі кредити, які, як правило, є менш ризикованими [426, с. 879]. Федеральна корпорація страхування депозитів зазвичай зобов'язується покрити значну

частину збитків від визначених активів до певної межі, наприклад, 75 або 80 відсотків залежно від умов договору [399, с. 26]. Доцільно зазначити, що Федеральна корпорація страхування депозитів постійно змінює і вдосконалює договір про розподіл збитків, у тому числі змінюється відсоток розподіленого збитку, який забезпечує покупцеві захист від кредитних ризиків [365, с.19]. Оновлена формула може включати кілька порцій збитків [365, с. 20]. Договори про розподіл збитків можуть включати положення про розподіл прибутків [391, с. 22].

Договори про розподіл збитків надають захист від різкого погіршення якості активів і, тим самим, зменшують невизначеність для заінтересованих потенційних покупців. Це дозволяє отримувати кращі пропозиції від потенційних покупців і зменшує негайну потребу у фінансуванні, розподіляючи її у часі (8–10 років) [399, с. 26], [356, с. 23]. З часом можуть змінюватися економічні умови і якість активів може покращуватися, а отже збитки і відповідні виплати можуть зменшуватися [356, с. 23]. З іншого боку, якщо якість активів значно погіршиться, загальні витрати органу врегулювання або страхування депозитів на виведення неплатоспроможного банку з ринку зростуть.

Договори потребують значного часу і ресурсів на адміністрування від органу врегулювання і від приймаючого банку [356, с. 23], [426, с. 879]. Однак практика США доводить їхню ефективність. Дослідження банкрутств банків з 2008 по 2013 рік (період Світової фінансової кризи та пост-кризовий період) у США показують, що завдяки договорам про розподіл збитків загальна економія порівняно із оціночними витратами на відшкодування вкладникам становила 42 млрд дол. США [431, с. 6].

Діяльність Федеральної корпорації страхування депозитів забезпечується кредитною лінією від Міністерства фінансів США, що є фундаментальним для створення довіри до системи страхування і виведення банків з ринку. Розглядаючи досвід США щодо успішного врегулювання близько 500 банків, не

викликаючи фінансової нестабільності, президент Європейського центрального банку підкреслив, що вчасне врегулювання такого масштабу стало можливим у США завдяки довірі до добре функціонуючої системи врегулювання, а наявність механізму підтримки казначейства була фундаментальною для створення цієї довіри [370, с. 12].

Досвід ЄС. Директива 2014/59/ЄС передбачає вимогу до установ в ЄС утримувати власні кошти та зобов'язання, що відповідають встановленим вимогам, для підтримання здатності поглинати збитки («Minimum requirement for own funds and eligible liabilities», або «MREL») [370, с. 4]. MREL має таку ж мету, як і стандарт TLAC, розроблений Радою фінансової стабільності для глобальних системно важливих банків [409].

Єдиний фонд врегулювання («Single Resolution Fund») може використовуватися для фінансової допомоги при застосуванні інструментів врегулювання неплатоспроможних банків, однак однією з умов його використання є попереднє списання або конвертація в інструменти капіталу принаймні 8 відсотків сукупних зобов'язань банку, включаючи власні кошти [356, с.19]. Така вимога не пристосована для малих і середніх банків, які не можуть легко вийти на ринки капіталу для випуску субординованих або конвертованих зобов'язань для забезпечення поглинання збитків [370, с. 16]. Тому одним із напрямків вдосконалення законодавства ЄС про виведення банків є перегляд умови списання або конвертації в інструменту капіталу принаймні 8 відсотків сукупних зобов'язань банку як умови доступу до фінансування під час врегулювання [436, с. 17].

Іншим джерелом фінансування можуть бути системи страхування вкладів. Хоча вони можуть надавати фінансову підтримку при застосуванні інструменту продажу бізнесу, така підтримка обмежується розміром збитків, які б система страхування понесла би у випадку відшкодування зобов'язань за вкладами. При цьому враховують, що система страхування депозитів має право регресу стосовно здійснених виплат, а застраховані вкладники мають найвищий

пріоритет в ієрархії кредиторів і, отже, є значні шанси, що витрати будуть відшкодовані. Таким чином, розмір фінансової підтримки від системи страхування вкладів є обмеженим. Переосмислення підходів щодо участі систем страхування депозитів у наданні фінансової підтримки у формі грошових коштів або шляхом укладення договорів про розподіл збитків при застосуванні інструменту продажу бізнесу є ще одним напрямком вдосконалення законодавства ЄС [436, с. 18].

Крім того, у ЄС розробляється Єдиний стабілізаційний механізм («European Stability Mechanism») для підтримки Єдиного фонду врегулювання [370, с. 12].

Досвід України. В Україні вимога до банків утримувати власні грошові кошти та певні зобов'язання для підтримання здатності поглинати збитки, як MREL відповідно до Директиви 2014/59/ЄС, не передбачена. Доцільно усунути цю прогалину. При цьому, доцільно врахувати, що для успішного запровадження вимоги про MREL, що в основному полягає у випуску боргових цінних паперів, необхідний ліквідний ринок і сприятливі економічні умови. Залежно від цих обставин необхідно передбачити належний строк для запровадження такої вимоги.

Фінансова допомога приймаючому банку при передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку може надатися Фондом гарантування вкладів (пункт 2 розділу I Положення № 1584) [241]. Окремі автори, розділяючи функції Фонду гарантування, відносять відшкодування вкладів до функції захисту прав і законних інтересів вкладників, тоді як фінансову підтримку – до обслуговуючої функції [335, с. 69]. Однак Закон № 4452-VI визначає як загальну мету захист прав і законних інтересів вкладників, що передбачено у частині другій статті 1 [247]. Порядок надання фінансової підтримки, розглянутий нижче, теж розроблений з урахуванням цієї мети.

Фінансова підтримка за рішенням виконавчої дирекції може надаватися Фондом гарантування у формі компенсації за прийняті зобов'язання або у формі позики (частина перша статті 43 Закону № 4452-VI) [247].

Ініціатива про бажання отримати від Фонду гарантування фінансову підтримку йде від приймаючого банку – учасника відкритого конкурсу. Такий банк заявляє про свій намір отримати фінансову підтримку у конкурсній пропозиції із зазначенням у ній бажаної форми та розміру, а також вказується строк повернення фінансової підтримки, яка надається у формі позики (пункт 2.5 глави 2 розділу IV Положення № 2, пункт 1 розділу IV Положення № 1584) [240], [241]. Фонд гарантування визначає умови для надання фінансової підтримки банку в умовах відкритого конкурсу, який проводиться з метою виведення неплатоспроможного банку з ринку (пункт 3 розділу I Положення № 1584) [241].

У разі надання фінансової підтримки у формі компенсації за прийняті зобов'язання розмір компенсації приймаючому або перехідному банку має ґрунтуватися на аналізі найменш витратного для Фонду гарантування способу виведення банку з ринку, визначеного планом врегулювання неплатоспроможного банку, і не може перевищувати суми переданих приймаючому або перехідному банку зобов'язань перед вкладниками у межах сум гарантованого відшкодування грошових коштів за вкладами, зменшеної на вартість переданих приймаючому або перехідному банку активів (частина друга статті 43 Закону № 4452-VI, пункт 4 розділ I Положення № 1584) [247], [241]. Фактично мова йде про компенсацію різниці між вартістю суми переданих зобов'язань перед вкладниками у межах гарантованих сум вкладів та вартістю переданих приймаючому банку активів. Така підтримка може надаватися однією сумою або частинами з урахуванням строків погашення зобов'язань неплатоспроможного банку, що передаються (пункт 4 розділу II Положення № 1584) [241].

Договір про надання фінансової підтримки, укладений Фондом гарантування з приймаючим банком набирає чинності одночасно з договором, на підставі якого передаються активи та зобов'язання неплатоспроможного банку (абзаци перший та третій пункту 7 розділу IV Положення № 1584) [241].

Грошові кошти, отримані відповідно до договору про надання фінансової

підтримки у формі компенсації за прийняті зобов'язання, не підлягають поверненню у разі належного виконання приймаючим банком своїх зобов'язань перед вкладниками, що були йому передані, та умов, визначених договором про надання фінансової підтримки у формі компенсації за прийняті зобов'язання, - протягом року з дня передачі зобов'язань та укладання такого договору (пункт 5 розділу II Положення № 1584) [241].

Після надання фінансової підтримки Фонд гарантування здійснює контроль за виконанням умов договору про надання фінансової підтримки. З цією метою Фонд гарантування має право запитати у приймаючого банку інформацію, необхідну для здійснення ним контролю за виконанням умов договору про надання фінансової підтримки, договору застави та переданих йому зобов'язань. Приймаючий банк зобов'язаний забезпечити надання Фонду гарантування такої інформації в обсязі та терміни (строки), встановлені у запиті (пункт 4 розділу V Положення № 1584) [241].

Фінансова підтримка у вигляді позики надається Фондом гарантування на умовах платності, строковості та забезпеченості. Фонд гарантування має право надати фінансову підтримку у вигляді позики, якщо сума зобов'язань неплатоспроможного банку за вкладами фізичних осіб у межах гарантованої суми відшкодування грошових коштів, що передаються приймаючому банку, дорівнює вартості активів неплатоспроможного банку, які передається на користь такого приймаючого банку (пункт 5 розділу I Положення № 1584) [241].

Розмір позики, наданої Фондом гарантування не може перевищувати загальний розмір вкладів, що гарантуються Фондом гарантування та передані неплатоспроможним банком такому приймаючому або перехідному банку (абзац другий частини третьої статті 43 Закону № 4452-VI, пункт 2 розділу III Положення № 1584) [247], [241].

Така позика надається на строк, що не перевищує трьох місяців з дня укладання договору позики (пункт 1 розділу III Положення № 1584) [241]. Проте приймаючий банк має право достроково повернути Фонду гарантування позику

та сплатити проценти за користування нею (пункт 6 розділу III Положення № 1584) [241].

Плата за користування позикою визначається у договорі у вигляді процентів та не може бути нижче облікової ставки Національного банку України (абзац перший частини третьої статті 43 Закону № 4452-VI) [247]. Розмір процентної ставки за договором позики встановлюється на рівні облікової ставки Національного банку України, на день укладення договору, збільшеної на два проценти, і є незмінним протягом строку договору позики (абзац перший пункту 5 розділу III Положення № 1584) [241]. Проценти нараховуються починаючи з дня надходження грошових коштів на рахунок приймаючого банку і закінчуючи днем, який передує дню фактичного повернення позики, та виплачуються не пізніше дня повернення позики (абзаци другий та третій пункту 5 розділу III Положення № 1584) [241].

Фінансова підтримка у формі позики надається під заставу облігацій внутрішньої державної позики України, якщо такі облігації відповідають наступним умовам: їх справедлива вартість, визначена відповідно до затвердженої Національним банком України методики оцінки справедливої вартості цінних паперів, перевищує розмір позики не менше ніж на 25 відсотків; строк погашення таких облігацій перевищує строк позики; облігації перебувають у власності приймаючого банку; облігації не обтяжені в обігу (пункти 3 та 4 розділу III Положення № 1584) [241].

Договір про надання фінансової підтримки, укладений Фондом гарантування з приймаючим банком, набирає чинності одночасно з договором застави (у разі надання фінансової підтримки у вигляді позики) (абзаци перший та другий пункту 7 розділу IV Положення № 1584) [241].

Після надання фінансової підтримки у вигляді позики, як і випадку фінансової підтримки за отримані зобов'язання, Фонд гарантування здійснює контроль за виконанням умов договору про надання фінансової підтримки.

Фонд гарантування в порядку, зазначеному в договорі позики, має право

вимагати дострокового повернення (повністю або частково) позики, у разі порушення приймаючим банком переданих йому зобов'язань та/або його зобов'язань, встановлених договором позики. При цьому приймаючий банк зобов'язаний забезпечити дострокове повернення позики відповідно до його умов.(пункт 7 розділу III Положення № 1584) [241].

Протягом перших трьох місяців після надання фінансової підтримки приймаючий банк щотижня подає до Фонду гарантування звітність про задоволення вимог вкладників, а після закінчення тримісячного строку до дати задоволення 90 відсотків суми вимог вкладників неплатоспроможного банку, зобов'язання перед якими були передані приймаючому банку, приймаючий банк подає звіт щомісячно (пункт 2 розділу V Положення № 1584) [241].

Фонд гарантування має право запитати у приймаючого банку додаткову інформацію, необхідну для здійснення ним контролю за виконанням умов договору про надання фінансової підтримки, договору застави та переданих йому зобов'язань. Приймаючий банк зобов'язаний забезпечити надання Фонду гарантування таку інформацію в обсязі та терміни (строки), встановлені у запиті (пункт 4 розділу V Положення № 1584) [241].

Законодавство про систему гарантування не передбачає можливості укладення договорів про розподіл збитків, хоча як зазначено вище, укладення таких договорів є регулярною практикою у США. Передбачення можливості укладати такі договори активно обговорюється у ЄС з огляду на успішний американський досвід. В Україні доцільно передбачити право Фонду гарантування укладати такі договори.

У разі нагальної потреби в підтримці своєї ліквідності Фонд гарантування має право звернутися до Національного банку України за отриманням кредиту (строком до одного року) та/або викупом державних цінних паперів України (частина 2 статті 25 Закону №4452-VI) [247]. За умови вичерпання можливостей поповнення грошових коштів за рахунок інших джерел та у разі необхідності підтримки ліквідності Фонд гарантування має право звернутися до Міністерства

фінансів України із заявкою про надання грошових коштів Фонду гарантування із зазначенням їх розміру за рахунок Державного бюджету України у вигляді кредиту або внеску держави на безповоротній основі (частина 3 статті 25 Закону №4452-VI) [247].

2.3. Порядок передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку

Чим довше триває процес виведення неплатоспроможного банку з ринку, тим більша ймовірність того, що активи неплатоспроможного банку швидко впадуть у ціні, а проблема масового зняття депозитів пошириться на інші банки [399, с. 11]. Доцільно зазначити, що швидкість такого масового зняття депозитів прискорюється завдяки соціальним мережам, цифровому банкінгу та швидким платежам [384, с. 30]¹⁰. У зв'язку з цим, необхідно забезпечити швидкий та ефективний порядок застосування інструментів виведення неплатоспроможного банку з ринку.

Порядок застосування інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку зазвичай включає такі етапи, як підготовка, експертиза фінансово-господарської діяльності («due diligence»), оголошення конкурсу і маркетинг, експертиза фінансово-господарської діяльності потенційними покупцями, проведення конкурсу, оголошення переможця конкурсу і підписання договору. Він повинен здійснюватися у спосіб, який дозволить максимізувати ціну продажу активів та

¹⁰ Примітка: Тенденція пришвидшеного масового зняття депозитів спостерігалася під час неплатоспроможності банків у 2023 році. Наприклад, банкрутство Silicon Valley Bank у США також призвело до втрати довіри до його дочірньої компанії у Великій Британії Silicon Valley Bank UK (SVB UK). У п'ятницю, 10 березня 2023 року, SVB UK зазнав масового зняття депозитів у розмірі близько 30 відсотків від загального обсягу депозитів протягом 5-6 годин, прискореного системою цілодобових платежів та поширенням інформації у соціальних мережах. Того ж дня Банк Англії публічно оголосив про те, що SVB UK розпочне процедуру банкрутства банку, якщо не з'явиться нова істотна інформація. [384, с.20]

зобов'язань з урахуванням необхідності захисту прав і законних інтересів вкладників і кредиторів; забезпечити чесну конкуренцію серед потенційних покупців; заборонити будь-яку дискримінацію під час збору та розгляду пропозицій від потенційних покупців; забезпечити, щоб приймаючий банк був надійний банком і більше 50 відсотків такого банку належало приватним особам або такий банк контролювався приватними особами [416, с. 129].

Природа підготовки різниться в різних юрисдикціях, однак вона завжди спрямована на те, щоб допомогти органам врегулювання діяти оперативно і ефективно у випадку неплатоспроможності банку. Важливим аспектом є розуміння ринку і комунікація з потенційними покупцями. Така інформація допоможе швидше сформувати пул активів та зобов'язань, що відповідатиме інтересам на ринку, і ефективніше провести маркетинг [356, с. 12]. Заздалегідь підготовлені плани врегулювання також можуть допомогти у підготовці до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Коли на випадок неплатоспроможності план передбачає застосування інструменту передачі активів та зобов'язань на користь приймаючого банку, в такому плані зазначаються потенційні приймаючі банки [356, с. 13]. Крім того, орган врегулювання може налагодити взаємодію з оцінювачами, юристами та іншими зовнішніми спеціалістами, яких необхідно буде залучити [356, с. 13].

Важливим є збір інформації про банк, його фінансово-господарський стан [399, с. 15], [408, с. 14].¹¹ Наявність детальної інформації про банк, його активи та зобов'язання є одним із ключових факторів, що впливають на рішення потенційних покупців брати участь у конкурсі на придбання активів та зобов'язань неплатоспроможного банку і на ціну їхніх пропозицій. Щоб

¹¹ Примітка: Д. Паркер зазначає, що необхідно зібрати інформацію: 1) приміщення банку, що належать йому на праві власності чи праві користування (місцезнаходження та кількість головних офісів і філій – діючих та не діючих; кількість працівників у кожному офісі чи філії), вартість таких приміщень та інформацію про інших орендарів; 2) інформаційну систему комп'ютеризована або не автоматизована; 3) кількість і суму кредитів у кожному місці (ім'я та сума основних боржників, у тому числі, директорів, посадових осіб, акціонерів, афілійованих осіб), класифікація таких кредитів; 4) депозити (кількість і вартість депозитів у кожному місці; ім'я та сума основних вкладників, у тому числі, директорів, посадових осіб, акціонерів, афілійованих осіб), відносини боржник/вкладник для потенційних взаємозаліків зустрічних вимог; 5) забезпечені чи незабезпечені кредити; 6) дочірні юридичні особи; 7) умовні зобов'язання; 8) діяльність трастового відділу; 9) структуру власності; 10) примусові дії щодо банку; 11) судові розгляди; 12) інші важливі події з участю банку. Така попередня інформація надасть уявлення про стан банку та, ймовірно, вплине на рішення щодо виду інструменту врегулювання, який слід запропонувати. Для розгляду потенційними покупцями активів та зобов'язань неплатоспроможного банку буде підготовлено більш повний пакет інформації про такий банк. [416, с. 123]

забезпечити ефективний маркетинг і відчуження активів та зобов'язань неплатоспроможного банку, доцільно уповноважити орган врегулювання збирати інформацію про банк, який може бути визнаний неплатоспроможним, а не коли банк уже визнаний неплатоспроможним. При цьому, критично важливо забезпечити конфіденційність таких дій [356, с. 14].

Незважаючи на те, що орган нагляду має доступ до балансу та іншої інформації про фінансово-господарський стан неплатоспроможного банку до настання його фактичної неплатоспроможності, після публічного оприлюднення інформації про його неплатоспроможність можуть відбутися раптові зміни в його активах та зобов'язаннях або погіршення ринкових умов [399, с. 17]. Для встановлення точної інформації про активи та зобов'язання неплатоспроможного банку орган врегулювання має провести їх оцінку [448, с. 92].

Після того, як інформація про активи і зобов'язання неплатоспроможного банку зібрана, орган врегулювання або залучені ним фахівці проводять маркетингове дослідження з метою полегшення продажу (відчуження) активів та зобов'язань неплатоспроможного банку. Маркетинг включає дослідження варіантів продажу, визначення потенційних покупців, а також створення відповідних стимулів для їх приваблення [399, с. 18]. Факторами, які впливають на маркетингову стратегію, зокрема є склад активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, конкуренція та економічні умови на банківському ринку, попередній досвід врегулювання банків на самому ринку, а також інша важлива інформація, наприклад, про факти шахрайства у банку [416, с. 125].

Доцільно, щоб фахівці, які здійснюють маркетинг, співпрацювали з органом нагляду і перевірили заінтересованість надійних банків [416, с. 129]. В більшості випадків до конкурсу допускаються банки, які здійснюють діяльність у тій же юрисдикції [399, с. 19]. Однак орган нагляду може перевірити інтерес іноземних банків, які мають намір отримати ліцензію в країні. Інший підхід – це розмістити оголошення в міжнародних торгових журналах, особливо конкретного регіону,

при цьому, однак варто врахувати ризики щодо конфіденційності і впливу на такого підходу на банківську систему [416, с. 129]. Витік інформації на цьому етапі може спричинити відтік вкладів та інші проблеми. В зв'язку з цим потенційні покупці підписують договір про нерозголошення інформації, отриманої при ознайомленні з характеристиками про активи та зобов'язання неплатоспроможного банку [399, с. 18]. Інформація може бути доступна у віртуальній кімнаті даних («virtual data room») [408, с. 14]. Для потенційних покупців важливими є наявність достатнього часу та об'єктивної інформації про активи та зобов'язання, що дозволяє провести оцінку ризиків та сформулювати конкурсну пропозицію.

Після завершення експертизи фінансово-господарської діяльності потенційними покупцями, вони подають свої конкурсні пропозиції [416, с. 132]. Порядок проведення конкурсу може передбачати подачу спочатку не зобов'язуючих конкурсних пропозицій для попереднього відбору, а потім – зобов'язуючих пропозицій. У деяких юрисдикціях учасники торгів можуть впливати на склад активів та зобов'язань, що передаються. Наділення органу врегулювання правом враховувати побажання потенційних покупців може підвищити ефективність процесу і збільшити кількість заінтересованих учасників [356, с. 15].

Орган врегулювання оцінює конкурсні пропозиції і проводить аналіз, витрат, пов'язаних з різними варіантами виведення неплатоспроможного банку з ринку, такими як інструмент передачі активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, інструмент перехідного банку і ліквідація, якщо такий аналіз не здійснювався на підготовчому етапі [399, с. 22]. Після обрання переможця орган врегулювання повідомляє про результати конкурсу переможцю і іншим учасникам конкурсу і укладає договір з переможцем [399, с. 22]. При цьому, Д. Паркер зазначає, що доцільно, щоб договір про передачу активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку був стандартизованим. Такий підхід

забезпечує рівні умови під час застосування інструменту і впевненість всіх сторін у тому, що не буде жодного преференційного режиму для інших учасників конкурсу [416, с. 122]. Розглянемо практику окремих юрисдикцій.

Досвід США. Порядок застосування інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку (purchase and assumption) у США описаний у Довіднику про врегулювання банків Федеральної корпорації страхування депозитів [380, с. 16-19]. Порядок застосування інструменту включає такі етапи, як збір інформації про фінансову установу, оцінка активів, маркетинг, експертиза фінансово-господарської діяльності, подача конкурсних пропозицій, аналіз варіантів виведення банку за принципом найменших для Федеральної корпорації страхування депозитів витрат, затвердження переможця конкурсу [380, с. 8].

Як частина підготовки, доцільно зазначити, що системно важливі банки в США складають плани врегулювання на випадок неплатоспроможності [356, с. 13].

Федеральна корпорація страхування депозитів наділена повноваженнями збирати інформацію про банк ще до визнання його неплатоспроможним, коли неплатоспроможність є ймовірною [356, с. 14]. Федеральна корпорація страхування депозитів збирає інформацію про активи і зобов'язання неплатоспроможного банку, у тому числі про вклади, приміщення та відділення банку, його кредитний портфель, цінні папери, інформаційно-комунікаційні системи, укладені банком договори підряду та оренди, його дочірні юридичні особи, а також особливі види діяльності банку, такі як іпотечне кредитування, емісія кредитних карток та міжнародні розрахунки [380, с. 10].

На основі зібраної інформації Федеральна корпорація страхування депозитів сама або з допомогою залучених фахівців здійснює оцінку активів неплатоспроможного банку [380, с. 10]. Залученим фахівцям надаються критерії, інструкції і формат, який вони повинні використовувати [399, с. 18].

Після оцінки активів неплатоспроможного банку Федеральна корпорація

страхування депозитів визначає структуру врегулювання банку: продаж банку вцілому чи окремими частинами, види активів, що пропонуються на продаж, та їхня ціна, можливість укладення договорів про поділ збитків [442, с. 267]. Зазвичай Федеральна корпорація страхування депозитів пропонує більше ніж один вид передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку, щоб надати потенційним покупцям можливість вибору, збільшити конкуренцію між потенційними покупцями та забезпечити найменш витратне виведення неплатоспроможного банку з ринку [380, с. 10].

Коли структура врегулювання визначена, Федеральна корпорація страхування депозитів починає пошук потенційних покупців [426, с. 872]. Враховуючи великий розмір банківського ринку США, орган врегулювання покладається на критерії нагляду, щоб за потреби швидко ідентифікувати потенційних учасників конкурсу. Орган врегулювання має постійний список банків, які відповідають таким критеріям і висловили інтерес брати участь у виведенні неплатоспроможних банків. Такий список можна швидко диференціювати за обраними характеристиками [356, с. 12]. Федеральна корпорація страхування депозитів звертається до потенційних учасників конкурсу. Після підписання договору про конфіденційність, вони отримують доступ до віртуальної кімнати даних і можуть провести експертизу фінансово-господарської діяльності неплатоспроможного банку [442, с. 267]. Усім потенційним покупцям надається однакова інформація, щоб жоден з них не мав переваги. На питання, поставлені одним учасником, відповіді надаються всім учасникам [380, с. 12].

Конкурсні пропозиції подаються у строк, встановлений Федеральною корпорацією страхування депозитів. Зазвичай це до двох тижнів до припинення неплатоспроможного банку [442, с. 267]. Коли всі конкурсні пропозиції подані, Федеральна корпорація страхування депозитів оцінює кожну конкурсну пропозицію у порівнянні з іншими і у порівнянні з витратами, які були би необхідні у випадку виведення неплатоспроможного банку з ринку шляхом

ліквідації [426, с.874]. Якщо хоч одна подана пропозиція передбачає менше витрат для Федеральної корпорації страхування депозитів, ніж ліквідація неплатоспроможного банку, така пропозиція повинна бути прийнята [442, с. 267].

З переможцем конкурсу укладають договір («purchase and assumption agreement»). Договір містить умову про те, що до нього можуть бути внесені зміни у випадку, якщо виявиться нова інформація [356, с. 9] (наприклад, у випадку виявлення помилок у оцінці активів неплатоспроможного банку).

Досвід ЄС. Відповідно до статті 39(1) Директиви 2014/59/ЄС [372], орган врегулювання виставляє на продаж активи та зобов'язання неплатоспроможної установи. Активи і зобов'язання можуть продаватися окремими групами [372].

Продаж активів та зобов'язань неплатоспроможної установи проводиться з дотриманням: максимальної прозорості і створення правильного уявлення про активи та зобов'язання враховуючи обставини і, зокрема, необхідність підтримати фінансову стабільність; відсутності неналежного сприяння або дискримінації потенційних покупців; ненадання несправедливої переваги потенційному покупцеві; врахування необхідності здійснити заходи врегулювання швидко; прагнення максимізувати, наскільки можливо, ціну продажу активів та зобов'язань [372]. Ці принципи не повинні перешкоджати органу врегулювання звертатися до конкретних потенційних покупців (стаття 39(2) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Описуючи порядок застосування інструменту продажу бізнесу відповідно до Директиви 2014/59/ЄС, М. Х. Ласкано зазначає такі етапи, як експертиза фінансово-господарської діяльності («due diligence»), попереднє опитування потенційних покупців з метою виявлення інтересу, надання потенційним покупцям доступу до віртуальної кімнати і ознайомлення ними з інформацією щодо активів та зобов'язань, вираження інтересу потенційними покупцями і підтвердження їхньої відповідності кваліфікаційним вимогам, подача потенційними покупцями незобов'язуючих конкурсних пропозицій для

попереднього відбору, подача зобов'язуючих конкурсних пропозицій, вибір переможця і підписання договору, виконання рішення [455, с.125].

Ключовим аспектом є підготовка, яку можна провести до визнання фінансової установи неплатоспроможною або такою, що може бути визнаною неплатоспроможним («failing or likely to fail»). Директива 2014/59/ЄС передбачає, що фінансові установи повинні підготувати і регулярно оновлювати план відновлення своєї діяльності («recovery plan»), в якому передбачені заходи для відновлення фінансового стану банку на випадок його значного погіршення (стаття 5(1) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Директива 2014/59/ЄС також передбачає плани врегулювання, які складаються органами врегулювання і передбачають стратегію врегулювання конкретної фінансової установи. Плани врегулювання оновлюються щороку (стаття 10 Директиви 2014/59/ЄС) [372]. У випадку, коли план передбачає застосування інструменту продажу бізнесу, фінансові установи зобов'язані брати участь у визначенні потенційних покупців [356, с. 13]. Фінансові установи також готують звіт («separability assessment report») для органу врегулювання і потенційних покупців, в якому визначають групи активів і зобов'язань для передачі; фінансові, юридичні, операційні взаємозв'язки, а також будь-які перешкоди для передачі таких активів та зобов'язань; список потенційних покупців; здатність установи надавати необхідну інформацію при плануванні і здійсненні передачі активів та зобов'язань [444].

У випадку погіршення фінансового стану фінансової установи застосовуються заходи раннього втручання, передбачені статтею 27 Директиви 2014/59/ЄС. Серед них важливими, зокрема, є повноваження зобов'язати фінансову установу надати органу врегулювання інформацію, необхідну для оновлення плану врегулювання і підготовки до можливого врегулювання фінансової установи і оцінки її активів та зобов'язань (стаття 27(1)(h) Директиви 2014/59/ЄС), а також повноваження зобов'язати фінансову установу звернутися до потенційних покупців (стаття 27(2) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Крім того,

фінансова установа організовує віртуальну кімнату даних для потенційних покупців. При цьому, необхідно забезпечити збереження конфіденційності, як вимагається статтею 84 Директиви 2014/59/ЄС [372].

Належна підготовка значно збільшує шанси ефективного застосування інструменту продажу бізнесу, що підтверджується справою *Banko Popularis Espangol* у 2017 році, коли ідентифікація покупців, експертиза фінансово-господарського стану, переговори щодо продажу були проведені до початку врегулювання банку і зробило можливим одразу після початку врегулювання провести конкурс і негайно здійснити продаж банку на користь банку *Santander* [431, с. 35].

Доцільно зазначити, що залежно від обставин не всі етапи порядку передачі активів та зобов'язань повинні обов'язково виконуватися. Орган врегулювання може не застосувати вимоги щодо відкритого і прозорого конкурсу, якщо існує загроза фінансовій стабільності або це може негативно вплинути на ефективність процесу (стаття 39(3) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Наприклад, до участі у конкурсі можуть запрошуватися лише попередньо відібрані потенційні покупці, які з більшою ймовірністю можуть забезпечити фінансову стабільність, враховуючи їхній розмір, структуру, бізнес модель тощо [455, с. 123]. У таких випадках органи влади повинні вжити заходів для усунення згубного впливу на конкуренцію та внутрішній ринок (абзац 61 преамбули Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Щодо ціни продажу, у випадку, коли передача активів та зобов'язань неплатоспроможної фінансової установи здійснюється відповідно до відкритого, прозорого та недискримінаційного процесу, презюмується, що ціна продажу, отримана в результаті такого процесу, є ринковою ціною і тому фінансова допомога не надається. Коли продаж бізнесу не здійснюється відповідно до відкритого, прозорого, недискримінаційного процесу, така презумпція не існує. За таких обставин продаж може включати фінансову допомогу. Якщо використання інструменту продажу бізнес-інструменту передбачає надання

державної допомоги, надання такої має бути оцінено відповідно до відповідних положень про державну допомогу, а захід державної допомоги підлягає затвердженню Європейською комісією згідно з правилами ЄС щодо державної допомоги [421].

З переможцем конкурсу підписується договір («sales and purchase agreement»). Органи врегулювання повинні мати заздалегідь підготовлені проекти договорів, щоб пришвидшити процес укладення у разі потреби [455, с.123].

Досвід України. В Україні передача активів та зобов'язань передбачає окремі дії Фонду гарантування з підготовки після визнання банку проблемним, однак основна діяльність здійснюється після визнання банку неплатоспроможним і включає такі етапи, як оцінки реального фінансового стану неплатоспроможного банку, оприлюднення умов відкритого конкурсу, а також запрошення попередньо кваліфікованих осіб до участі у відкритому конкурсі; приймання документів від попередньо кваліфікованих осіб, організація допуску до інформації щодо неплатоспроможного банку в інформаційному приміщенні; приймання конкурсних пропозицій; аналіз і розгляд отриманих конкурсних пропозицій; інформування учасників конкурсу про результати відкритого конкурсу (пункту 2.3 глави 2 розділу IV Положення №2) [240].

У разі порушення мінімального значення нормативу достатності регулятивного капіталу та/або нормативу достатності основного капіталу, порушення значення хоча б одного з нормативів ліквідності нижче мінімальних нормативних значень, систематичне подання та/або оприлюднення недостовірної інформації або звітності з метою приховування реального фінансового стану банку, Національний банк України зобов'язаний прийняти рішення про віднесення банку до категорії проблемних (частина перша статті 75 Закону № 2121-III) [228]. Проблемний банк у строк до 120 днів зобов'язаний привести свою діяльність у відповідність із вимогами законодавства (частина шоста статті 75 Закону № 2121-III) [228]. Національний банк України має право

прийняти рішення про визнання діяльності банку такою, що відповідає законодавству, або про віднесення банку до категорії неплатоспроможних у будь-який час протягом 120 днів з дня віднесення банку до категорії проблемних (частина восьма статті 75 Закону № 2121-III) [228].

На стадії проблемного банку Фонду гарантування має можливість почати підготовку до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Так, Фонд гарантування має право здійснювати позапланову перевірку такого банку з питань діяльності, перелік яких затверджується виконавчою дирекцією Фонду гарантування з метою збору інформації для підготовки проекту плану врегулювання проблемного банку у разі його віднесення до категорії неплатоспроможних, у тому числі з метою визначення вартості (оцінкою) активів проблемного банку за методикою, встановленою Фондом гарантування (абзаци перший та другий частини сьомої статті 32 Закону № 4452-VI) [247]. Фонд гарантування має право доступу до всіх операцій проблемного банку та баз даних, у тому числі право отримувати копії документів та баз даних, та отримує на регулярній основі, встановленій Фондом гарантування, інформацію та звітність (абзац третій частини сьомої статті 32 Закону № 4452-VI) [247].

Фонд гарантування, у встановленому ним порядку, має право також проводити моніторинг діяльності банку (частина восьма статті 32 Закону № 4452-VI, пункт 2.2 глави 2 розділу II Положення № 2) [247], [240]. Для цього Фонд гарантування не пізніше наступного робочого дня після отримання рішення Національного банку України про віднесення банку до категорії проблемних призначає з числа працівників Фонду гарантування працівника (працівників), до повноважень якого (яких) належить проведення аналізу (моніторингу) дотримання проблемним банком вимог Фонду гарантування щодо формування та ведення банком бази даних про вкладників та моніторингу його активних операцій (частина дев'ята статті 32 Закону № 4452-VI, пункт 2.2 глави 2 розділу II Положення № 2) [247], [240].

Після офіційного отримання рішення Національного банку України про

віднесення банку до категорії неплатоспроможних Фонд гарантування розпочинає процедуру виведення неплатоспроможного банку з ринку (частина перша статті 34 Закону № 4452-VI) [247]. Фонд гарантування в особі уповноваженої особи Фонду гарантування на тимчасову адміністрацію зобов'язаний вчинити всі необхідні дії з метою оцінки реального фінансового стану неплатоспроможного банку для підготовки плану врегулювання (абзац другий пункту 4.11 глави 4 розділу II Положення №2) [240].

Фонд гарантування зобов'язаний забезпечити проведення інвентаризації банківських активів та зобов'язань, під час якої перевіряється наявність і відповідність балансової вартості фактичній вартості таких активів та зобов'язань неплатоспроможного банку (абзац перший частини сьомої статті 38 Закону № 4452-VI) [247]. Інвентаризація активів та зобов'язань проводиться на дату початку процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку (абзац перший пункту 1.21 глави 1 розділу III Положення № 2) [240]. Під час інвентаризації активів та зобов'язань неплатоспроможного банку Фонд гарантування здійснює виявлення розбіжностей між обліком активів та їх наявністю, а також складається відкоригований баланс неплатоспроможного банку. При цьому перевіряється наявність і відповідність балансової вартості фактичній вартості готівки у касі та матеріальних цінностей у сховищі банку, заборгованості за кредитними договорами перед банком та наявності забезпечення виконання зобов'язань за кредитними договорами, заборгованості за цінними паперами перед банком; заборгованості за зобов'язаннями банку перед кредиторами, вимог банку до клієнта за списаною безнадійною заборгованістю та наявності забезпечення виконання зобов'язань за такою заборгованістю (абзаци другий – сьомий пункту 1.21 глави 1 розділу III Положення № 2) [240]. Інвентаризація готівки в касі та заборгованості за зобов'язаннями перед кредиторами проводиться без залучення аудиторів, а інвентаризація заборгованості за кредитами перед банком та за списаними кредитами та за цінними паперами може здійснюватися за участю аудитора

(пункт 1.22 глави 1 розділу III Положення № 2) [240]. У разі відсутності документів, які необхідні для проведення інвентаризації, уживаються заходи щодо їх відновлення, а вартість повністю втрачених основних засобів неплатоспроможного банку та його необоротних активів списується до складання відкоригованого балансу (абзац другий пункту 1.22 та пункт 1.23 глави 1 розділу III Положення № 2) [240]. Таким чином, Фонд гарантування фіксує реальний стан банку щодо наявності чи відсутності його активів та зобов'язань.

Виявивши всі активи та зобов'язання банку, Фонд гарантування під час підготовки до проведення відкритого конкурсу може проводити їх оцінку при підготовці до проведення відкритого конкурсу за своєю методикою, або шляхом залучення оцінювача (частина четверта статті 40 Закону № 4452-VI, пункти 1.1 та 1.2 глави 1 розділу IV Положення № 2) [247], [240]. При цьому нормативно-правовими актами Фонду гарантування встановлено перелік активів, для яких проведення незалежної оцінки є обов'язковим (частина четверта статті 40 Закону № 4452-VI) [247]. Результати оцінки активів та зобов'язань за методикою Фонду гарантування є допоміжними та не можуть використовуватись як єдине джерело для прийняття управлінських рішень Фондом гарантування, а можуть бути використані при визначенні початкової вартості реалізації активів неплатоспроможних банків на відкритих торгах (пункт 2 розділу I Методики № 2707) [239].

Грунтуючись на інформації щодо фінансового стану неплатоспроможного банку, видів або категорій активів неплатоспроможного банку, що можуть бути запропоновані попередньо кваліфікованим інвесторам, їх ціни (за необхідності), Фонд гарантування визначає умови відкритого конкурсу з метою пошуку приймаючого банку (пункт 3.3 глави 3 розділу III Положення № 2) [240]. Фонд гарантування розміщує на своєму веб-сайті оголошення про початок відкритого конкурсу, а також розсилає зазначене оголошення особам, попередньо кваліфікованим на відповідний спосіб виведення неплатоспроможного банку з

ринку (пункт 3.4 глави 3 розділу III Положення № 2, частина сьома статті 39-1 Закону № 4452-VI) [240], [247]. Перелік попередньо кваліфікованих осіб формується Національним банком України, у порядку, встановленому Національним банком України за погодженням з Фондом гарантування. Такий підхід подібний до підходу США, де орган врегулювання спирається на критерії нагляду і веде список попередньо кваліфікованих банків, які запрошуються до участі у конкурсі. Однак у юрисдикціях з меншим банківським ринком доцільно підтримувати комунікацію між відповідними органами і потенційними покупцями навіть у період, коли немає неплатоспроможних банків. Це дозволить органу врегулювання краще розуміти ринок і швидко знайти потенційний приймаючий банк у випадку неплатоспроможності банків [356, с. 12].

У тексті оголошення про початок відкритого конкурсу вказуються список способів, що пропонуються для виведення неплатоспроможного банку з ринку, для виявлення заінтересованості попередньо кваліфікованих осіб, а також повідомлення про можливість самостійного вибору груп активів неплатоспроможного банку, які пропонується передати приймаючому, або затверджені виконавчою дирекцією Фонду гарантування переліки таких груп активів (абзаци перший – дев'ятий пункту 3.5 глави 3 розділу III Положення № 2) [240]. Це дає можливість враховувати позицію учасників конкурсу при затвердженні плану врегулювання.

Попередньо кваліфіковані особи (потенційні приймаючі банки), заінтересовані в участі у конкурсі, подають документи для участі до Фонду гарантування (абзац перший пункту 3.5 глави 3 розділу III Положення № 2) [240]. Фонд гарантування допускає до конкурсу осіб, які подали пакет документів, що відповідає вимогам законодавства, якщо Національний банк України надав позитивний висновок Національного банку України про фінансовий стан приймаючого банку та підтвердив відсутність пов'язаності з неплатоспроможним банком (пункт 3.7 глави 3 розділу III Положення № 2) [240]. Усім попередньо кваліфікованим особам, які були допущені до участі у

відкритому конкурсі, забезпечується рівний доступ до інформаційного приміщення, у якому міститься правова та фінансова інформація щодо неплатоспроможного банку (за відповідним договором щодо нерозголошення банківської таємниці, інформації, що становить комерційну таємницю, та іншої службової інформації), спеціалізованої сторінки Фонду гарантування та/або неплатоспроможного банку в мережі Інтернет (у разі наявності) з метою ознайомлення із наданою інформацією та підготовки ними конкурсних пропозицій (пункт 4.18 глави 4 розділу II, пункт 3.10 глави 3 розділу III та пункт 2.4 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240].

Після ознайомлення з інформацією в інформаційному приміщенні попередньо кваліфіковані особи, допущені до конкурсу, подають до Фонду гарантування конкурсні пропозиції та письмове зобов'язання щодо прийняття на його користь активів і зобов'язань (абзаци перший – третій та восьмий пункту 2.5 глави 2 розділу IV Положення №2, частина третя статті 40 Закону № 4452-VI) [240], [247].

Доцільно розглянути юридичні наслідки подання конкурсної пропозиції. Великою Палатою Верховного Суду було розглянуто правову природу етапів торгів у процедурі ліквідації при продажі Фондом гарантування активів АТ «Дельта Банк», що ліквідовувався Фондом гарантування як неплатоспроможний (справа № 910/6939/20). ТОВ «ФК «Скай», як позивач по справі, просило визнати неукладеним договір про відступлення права майнової вимоги. Ці права майнової вимоги були продані на аукціоні як активи АТ «Дельта Банк». Відповідачами по справі були Фонд гарантування та сам банк. Виходячи з положень цивільного законодавства було встановлено, що оголошення про проведення торгів за своєю природою є пропозицією робити оферти, конкурсна пропозиція учасника торгів, який переміг на конкурсі є офертою яка акцептується шляхом підписання протоколу про результати торгів (пункт 11.61 Постанови Великої Палати Верховного Суду 09 лютого 2022 року) [224]. Враховуючи спеціальні положення по відношенню до Цивільного кодексу

України, а саме положення Закону № 4452-VI та Положення № 388, суд прийшов до висновку, що протокол, підписаний за результатами проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу майна неплатоспроможного банку у процедурі його ліквідації є попереднім договором купівлі-продажу (пункт 11.66 Постанови Великої Палати Верховного Суду 09 лютого 2022 року) [224].

За аналогією у правовідносинах, що виникають при проведенні конкурсу з визначення переможця на придбання активів та зобов'язань неплатоспроможного банку, повідомлення про оголошення відкритого конкурсу слід розглядати як запрошення робити оферти, конкурсну пропозицію банку-учасника конкурсу з відповідним зобов'язанням придбати активи та зобов'язання неплатоспроможного банку слід розглядати як оферту, а рішення Фонду гарантування про обрання переможця конкурсу – як акцепт такого зобов'язання. В такому випадку за аналогією, можна вважати, що між переможцем конкурсу та Фондом гарантування укладається попередній договір, що має наслідком укладення в майбутньому договору, на підставі якого будуть передані активи і зобов'язання неплатоспроможного банку до приймаючого банку. При цьому у законодавстві не передбачено положень про те, що попередні договори можуть бути оплатними, тому їх укладення не може мати наслідком для сторін зобов'язань здійснення будь-яких платежів [15, с. 90].

Фонд гарантування проводить аналіз отриманих конкурсних пропозицій, розрахунок та порівняння витрат Фонду гарантування за всіма способами з урахуванням конкурсних пропозицій, поданих учасниками відкритого конкурсу (абзац шостий пункту 2.3 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240]. При визначенні найкращої конкурсної пропозиції Фонд гарантування виходить з принципу найменш витратного для себе способу врегулювання неплатоспроможності банку (пункт 2.8 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240]. Фонд гарантування не пізніше наступного дня після прийняття рішення про оголошення переможця відкритого конкурсу повідомляє усіх учасників відкритого конкурсу про прийняте рішення щодо кожного з них (абзац перший

пункту 2.10 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240].

За результатами конкурсу уповноважена особа Фонду гарантування від імені банку укладає з переможцем конкурсу договір (частина шоста статті 40 Закону №4452-VI, пункт 3.6.4 пункту 3.6 глави 3 розділу IV Положення № 2) [247], [240]. Зобов'язання неплатоспроможного банку передаються приймаючому банку на підставі договору про переведення боргу за реєстром зобов'язань (частина п'ята статті 40 Закону №4452-VI) [247], а активи – на підставі договорів про передачу майна (активів) та/або договорів про відступлення права вимоги за реєстром майна (активів) (частина шоста статті 40 Закону №4452-VI) [247]. Доцільно зазначити, що поняття відступлення права вимоги визначається у пункті 1 частини першої статті 512 Цивільного кодексу України. Так, кредитор у зобов'язанні може бути замінений іншою особою внаслідок передання ним своїх прав іншій особі за правочином (відступлення права вимоги). У цьому випадку заміни суб'єкта зобов'язання (неплатоспроможного банку) має ґрунтуватися на правочині. Тобто відступлення права вимоги (цесія) за своєю природою є безпосереднім правовим результатом правочину про передачу вимоги, про що зазначає О.О. Кот [30, с. 30]. Таку ж позицію висловлює І.В. Спасибо-Фатєєва, яка вказує, що цесією необхідно визнати сам факт заміни особи в зобов'язанні, юридично-правову конструкцію, що складається в силу укладення відповідного правочину купівлі-продажу, міни чи дарування прав, що слідує із зобов'язання [302, с. 14].

Про те, що коли попередній кредитор за плату передає право вимоги новому кредитору, то на такі відносини розповсюджують положення про договір купівлі-продажу, відзначив також Верховний Суд. Так у постанові від 11 вересня 2018 року в справі № 910/7320/17 Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду у зазначив, що «відступлення права вимоги є правочином (договором), на підставі якого старий кредитор передає свої права новому кредитору, а новий кредитор приймає ці права і зобов'язується або не зобов'язується їх оплатити. Договір відступлення права вимоги (цесії) може бути

оплатним, якщо в ньому передбачений обов'язок нового кредитора надати старому кредитору якесь майнове надання замість отриманого права вимоги. В такому випадку на відносини цесії розповсюджують положення про договір купівлі-продажу. Частинами 3, 4 статті 656 Цивільного кодексу України передбачено, що предметом договору купівлі-продажу може бути право вимоги, якщо вимога не має особистого характеру. До договору купівлі-продажу права вимоги застосовуються положення про відступлення права вимоги, якщо інше не встановлено договором або законом» [226]. Як зазначав О.О. Кот, норми про відступлення права вимоги мають пріоритет перед нормами про договір, на підставі якого передаються права (норми про купівлю-продаж, дарування та ін.) [30, с. 30].

Отже, передбачений у Законі №4452-VI договір про відступлення права вимоги як підстава для передачі активів названий некоректно. Такий договір за своєю правового природою є договором купівлі-продажу майнових прав вимоги, що і має бути зазначено. Коректне найменування договору у законі повинно сприяти юридичній визначеності для учасників передачі активів неплатоспроможного банку.

Передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку може здійснюватися на підставі одного договору - змішаного договору, як передбачено частинами п'ятою – сьомою статті 40 Закону № 4452-VI [247]. Приймаючий банк набуває усіх прав та обов'язків боржника перед відповідними кредиторами (вкладниками) неплатоспроможного банку в обсязі і на умовах, що існували на момент переходу цих прав та обов'язків, що передбачено підпунктом 3.4.5 пункту 3.4 Глави 3 Розділу IV Положення № 2 [240].

Не пізніше п'яти робочих днів після укладення з переможцем відкритого конкурсу договору Фонд гарантування розміщує на своїй офіційній сторінці в мережі Інтернет інформацію про переможця відкритого конкурсу щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку (абзац перший пункту 2.10 глави

2 розділу IV Положення № 2) [240].

Описаний вище порядок передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку є прозорим та недискримінаційним, що відповідає вимогам статті 39(2) Директиви 2014/59/ЄС та найкращим міжнародним практикам. Однак такий порядок може не забезпечити швидкого виведення неплатоспроможного банку з ринку.

Як свідчить міжнародна практика, швидкість застосування інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку забезпечується шляхом підготовки, яка переважно здійснюється до визнання банку неплатоспроможним. Підготовка включає не лише розуміння ринку потенційних приймаючих банків і підтримання з ними комунікації і складення планів врегулювання, коли банк є платоспроможним, але і повноваження відповідного органу зобов'язати банк готувати інформаційне приміщення та звернутися до стратегічних потенційних покупців, коли стан банку погіршується. Такий підхід спрямований на те, щоб після визнання банку неплатоспроможним потенційні покупці були готові подавати конкурсні пропозиції і передачу прав і зобов'язань неплатоспроможного банку можна було провести швидко.

На відміну від описаного підходу, як описано вище, в Україні підготовка до виведення неплатоспроможного банку з ринку розпочинається на етапі проблемності, який може тривати до 120 днів, і на цьому етапі відбуваються лише окремі дії щодо підготовки, такі як збір інформації і попередня оцінка активів банку. Національний банк України має право припинити цей етап у будь-який час і віднести банк до категорії неплатоспроможних, що як наслідок, унеможливить проведення підготовки заздалегідь. Крім того, інформаційні приміщення створюються після визнання банку неплатоспроможним. Потенційні покупці не мають попередньої можливості провести свою експертизу активів та зобов'язань. Якщо часу не достатньо і не можливо належно оцінити ризики активів, конкурсні пропозиції можуть передбачати меншу ціну. Це

сприятиме більш ефективному виведенню неплатоспроможних банків з ринку і частішому використанню інструменту передачі прав і зобов'язань неплатоспроможного банку замість ліквідації, необхідно передбачити порядок підготовки, узгоджений з найкращими міжнародними практиками []¹².

Висновки до розділу 2

1. Одним із найбільш використовуваних у світі інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку є передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку. Інструмент дозволяє зберегти вартість активів та забезпечити безперервність надання банківських послуг, завдаючи менше потрясінь фінансовому сектору внаслідок неплатоспроможності банку. Застосування цього інструменту часто може бути більш економічно вигідним, ніж ліквідація, що підтверджує практика його застосування. Ефективні правові режими повинні передбачати інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку для всіх банків, а не лише тих, виведення яких розглядається як публічний інтерес.

2. Ключовою умовою успішного застосування інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку є чітко визначені повноваження органу врегулювання передавати всі або частину активів та зобов'язань неплатоспроможного банку необхідності отримання згоди будь-якої іншої особи, крім згоди приймаючого банку; повноваження обирати активи та зобов'язання для передачі, щоб найкраще досягти цілей виведення неплатоспроможного банку з ринку; повноваження

¹² Яценко К.Ю. Передача активів та зобов'язань як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2023 № 77. С. 128. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2023.77.126>.

здійснювати передачі неодноразово, якщо це відповідає визначеним законом цілям виведення неплатоспроможного банку з ринку; повноваження за згодою приймаючого банку здійснювати зворотню передачу активів у випадку появи нововиявленої інформації про передані активи, зокрема, у випадку виявленні помилок у їх оцінці активів.

3. Передачі підлягають всі або частина активів та зобов'язань неплатоспроможного банку. При цьому зобов'язання за гарантованими вкладками не можуть передаватися частково. Орган врегулювання повинен забезпечити неупереджене ставлення до всіх кредиторів неплатоспроможного банку. Передача не повинна вплинути на ієрархію кредиторів. Залежно від видів активів, що передаються, застосовуються різні варіанти передачі – зокрема, передача зобов'язань разом з найбільш ліквідними активами, разом із визначеним пулом працюючих кредитів, або фактично всієї діяльності банку. Законодавство має чітко визначати активи та зобов'язання, які не можуть передаватися при застосуванні цього інструменту.

4. Застосування інструменту передачі прав та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку можливе лише за наявності приймаючого банку. Приймаючий банк повинен мати належний фінансово-господарський стан та умови, щоб інтегрувати отримані активи та зобов'язання свою діяльність. Орган врегулювання або нагляду повинен здійснити оцінку стану потенційних приймаючих банків.

5. Передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку повинна здійснюватися на комерційних умовах, враховуючи результати оцінки активів неплатоспроможного банку. Методологія оцінки активів може встановлюватися нормативно-правовим актом органу врегулювання.

6. У випадку, коли обсяг активів неплатоспроможного банку не відповідає обсягу зобов'язань, які передаються, необхідна фінансова підтримка. Потребу у фінансуванні можна зменшити за рахунок ресурсів самого банку. Для цього у

законодавстві повинна бути передбачена вимога до банків утримувати достатню суму зобов'язань, яку можна використати для поглинання збитків. Ефективні правові режими повинні передбачати право страховиків депозитів надавати обмежену фінансову підтримку при застосуванні інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку. Фінансова підтримка може надаватися у альтернативних формах, таких як договори про розподіл збитків, які укладаються між органом врегулювання і приймаючим банком. У кризових випадках доцільно передбачити додаткове рішення, таке як механізм підтримки системи страхування депозитів.

7. Порядок застосування інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку повинен бути швидким, прозорим, недискримінаційним та повинен здійснюватися у спосіб, який дозволить максимізувати ціну продажу активів та зобов'язань з урахуванням необхідності захисту вкладників і кредиторів. Порядок застосування цього інструменту зазвичай включає такі етапи, як підготовка, експертиза фінансово-господарської діяльності органом врегулювання, маркетинг, експертиза фінансово-господарської діяльності потенційними покупцями, проведення конкурсу, повідомлення про результати конкурсу і підписання договору. При цьому ефективна підготовка повинна починатися до визнання банку неплатоспроможним і забезпечувати усунення перешкод до виведення банку з ринку, всю необхідну і актуальну інформацію про банк, його активи і зобов'язання, інформацію про потенційних покупців і налагоджену комунікацію з ними. Потенційним покупцям повинно надаватися достатньо часу та інформації про активи та зобов'язання, щоб дозволити провести оцінку ризиків та сформулювати конкурсну пропозицію.

З метою приведення українського законодавства до найкращих міжнародних практик необхідно: доповнити повноваження органу врегулювання повноваженнями здійснювати передачу активів та зобов'язань неодноразово у випадках, коли це відповідає визначеним законом цілям виведення

неплатоспроможного банку з ринку, а також повноваженнями здійснювати зворотню передачу за згодою приймаючого банку; удосконалити концепцію ролі державних банків у виведенні неплатоспроможного банку з ринку, врахувавши пріоритетність підходів до виведення неплатоспроможних банків, орієнтованих на участь приватного сектору; передбачити вимогу до банків утримувати визначені зобов'язання для підтримання здатності поглинати збитки пропорційно і з врахуванням особливостей діяльності банку, встановивши достатній строк для набрання чинності такими положеннями; передбачити законодавчо договори про розподіл збитків; вдосконалити підготовку до застосування інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, зокрема, встановити вимогу до банків підготувати та оновлювати плани відновлення своєї діяльності на випадок погіршення фінансового стану, вимогу до органів врегулювання підготувати та оновлювати плани врегулювання банків заздалегідь, коли банк є платоспроможним, право органу врегулювання зобов'язати банк готувати інформаційне приміщення та звернутися до стратегічних потенційних покупців, коли стан банку погіршується; передбачити, що передача активів неплатоспроможного банку, здійснюється на підставі договору купівлі-продажу майнових прав, а не договору відступлення права вимоги.

РОЗДІЛ 3.

ПЕРЕХІДНИЙ БАНК ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ З РИНКУ

3.1. Концепція перехідного банку як інструменту виведення неплатоспроможного банку з ринку

Концепція інструменту перехідного банку полягає в тому, що створюється новий банк під контролем держави, якому передаються працюючі активи і всі або частина зобов'язань неплатоспроможного банку, у тому числі вклади, а інші непрацюючі активи і решта зобов'язань залишаються у неплатоспроможному банку і ліквідуються [404, с. 41 – 42], [357, с.30]. Ця концепція дозволяє забезпечити збереження критичних функцій неплатоспроможного банку, поки знайдеться постійне рішення щодо виведення такого банку з ринку з допомогою ресурсів приватного сектору [455, с. 126].

«Ключові характеристики...» передбачають, що метою застосування інструменту перехідного банку є передача деяких критичних функцій та життєздатних операцій неплатоспроможної установи (Ключова характеристика 3.4) [401]. Водночас, існує багато можливих підходів щодо структурування перехідного банку і того, надається чи ні фінансова підтримка перехідному банку при передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку. Передаватися можуть всі зобов'язання, або всі вклади і лише деякі зобов'язання, які не є вкладками, або лише застраховані вклади. Доцільно зазначити, що у випадках, коли передаються не всі зобов'язання, а тільки частина, може виникнути суспільне занепокоєння щодо необхідності забезпечення однакового ставлення до вкладників та кредиторів [404, с. 41]. Тому зазвичай передають принаймні всі

застраховані вклади. Успішна стабілізація діяльності неплатоспроможного банку (що визначають як одну із цілей перехідного банку [17]) вимагає відновлення довіри вкладників до банку. Для цього може бути необхідно передати від неплатоспроможного банку перехідному не лише застраховані, а й інші вклади, що буде сприяти збереженню вкладів в банках та запобігатиме їх відтоку [417].

Перехідний банк створюють на обмежений період часу [408, с.9]. Зазвичай, закон передбачає максимальний строк, на який створюється перехідний банк, що зобов'язує орган врегулювання продати перехідний банк якомога швидше протягом цього строку. Зазвичай такий строк не перевищує два роки з можливим продовженням [399, с. 23].

Оскільки перехідний банк є депозитною установою, він зазвичай повинен відповідати усім пруденційним вимогам, хоча його капітал може частково складатися з державних цінних паперів [408, с. 9]. За відсутності вагомих причин перехідний банк не повинен мати будь-який особливий статус або мати преференційні права, щоб усі банки підпадали під однакові правила діяльності [357, с. 30]. Разом з тим, Edward J. Frydl та Marc Quintyn з Міжнародного валютного фонду зазначають, що якщо очікується, що перехідний банк буде швидко проданий платоспроможному банку, держава може вирішити не вкладати капітал у перехідний банк, що робить застосування інструменту перехідного банку потенційно дешевим для держави [388].

Виходячи зі своєї природи перехідні банки повинні працювати в консервативний спосіб, обслуговуючи потреби своїх клієнтів. Таким банкам зазвичай дозволяється приймати депозити та надавати кредити з низьким рівнем ризику постійним клієнтам [404, ст. 41 – 42].

Управління перехідним банком має бути спрямоване на мінімізацію будь-яких збоїв у фінансовій системі та збереження вартості франшизи такого банку до остаточного продажу приватному покупцю [404, с. 42], [408, с. 9]. Таким банкам зазвичай дозволяється приймати депозити та надавати кредити з низьким

рівнем ризику постійним клієнтам [404, ст. 41 – 42]. Підготовка банку до продажу може включати реструктуризацію кредитів та управління іншими банківськими активами таким чином, щоб підвищити їх вартість, що зробить франшизу більш привабливою для такого покупця [408, с. 9].

Враховуючи зазначене вище, а також вимоги «Ключових характеристик...» (пункт ii та iii Ключової характеристики 3.4 «Ключових характеристик...») [401] з метою успішного застосування інструменту перехідного банку та забезпечення юридичної визначеності для всіх учасників правовідносин орган врегулювання повинен мати чітко визначені повноваження укладати договори, за якими орган врегулювання передає, а перехідна установа отримує активи та зобов'язання неплатоспроможної установи за вибором органу врегулювання. Крім того, законодавство повинно передбачати або наділяти орган врегулювання повноваженнями визначати вимоги щодо діяльності перехідної установи, у тому числі порядок отримання перехідною установою капіталу, фінансування для забезпечення операційної діяльності та іншої підтримки ліквідності, пруденційні вимоги, що застосовуються до перехідної установи.

З описаної вище концепції перехідного банку слідують такі переваги цього інструменту:

- інструмент перехідного банку дозволяє очистити баланс, залишаючи непрацюючі активи у неплатоспроможному банку, і відновити довіру учасників ринку [14, с. 41];
- перехідний банк забезпечує час на пошуки орієнтованого на приватний сектор рішення щодо виведення банку [14, с. 41];
- перехідний банк дозволяє зберегти життєздатну частину банківської діяльності, її ринкову цінність і запобігти розпродажу активів неплатоспроможного банку;
- один перехідний банк може використовуватися при виведенні кількох неплатоспроможних банків з ринку [461, с. 18].

Незважаючи на привабливу концепцію, доцільно зазначити, що інструмент

перехідного банку є тимчасовим за своєю природою, а отже він не здатний забезпечити збереження стабільності у довгостроковій перспективі [425, с. 12]. Крім того, перехідний банк є складним і більш витратним, ніж інші інструменти виведення неплатоспроможних банків з ринку. Доцільно звернути увагу на такі застереження щодо перехідного банку:

- під час застосування інструменту перехідного банку процес виведення неплатоспроможного банку з ринку дублюється, адже проводиться і для неплатоспроможного банку, і для перехідного банку [380, с. 19];

- орган врегулювання стає відповідальним за діяльність перехідного банку [380, с. 19];

- ліквідація перехідного банку, який не був проданий вчасно, потягне за собою виплату гарантованих вкладів, а отже, додаткове фінансове навантаження на систему гарантування [425, с. 12];

- будь-які встановлені обмеження щодо здійснення банківської діяльності перехідним банком можуть призвести до зменшення його вартості [425, с. 12];

- одразу після врегулювання (особливо у випадку придбання депозитів) з'являється значний ризик ліквідності [425, с. 13];

- управління перехідним банком є затратним і може вимагати постійної підтримки ліквідності [408, с. 7];

- екстрене фінансування є дороговартісним, а кредитування з фонду страхування або фонду врегулювання (залежно від інституційної організації) спричиняє додаткове навантаження на такий фонд, що в свою чергу збільшує необхідність додаткових внесків до такого фонду від учасників ринку [425, с. 13];

- важко втримати ключових співробітників протягом перехідного періоду [425, с. 14], [380, с. 19];

- найкращі клієнти можуть залишити банк заради більш стабільного середовища, тим самим зменшуючи вартість франшизи [425, с. 14], [380, с. 19];

- якщо розрахунок вартості франшизи неплатоспроможного банку є неправильним і наступний продаж не здійснено або не може бути здійснено за

прийнятною ціною, витрати на функціонування перехідного банку можуть перевищити вартість ліквідації [408, с. 10 - 11].

В деяких юрисдикціях перехідний банк застосовується лише для врегулювання системноважливих банків [383, с. 32]. Дискусійним є питання, чи може інструмент перехідного банку застосовуватися для виведення малих та середніх банків. Розглянемо досвід в окремих юрисдикціях.

Досвід США. Концепція перехідного банку зародилася у США, де Акт про конкурентну рівність у банківській діяльності (Competitive Equality Banking Act) від 1987 року уповноважив Федеральну корпорацію страхування депозитів створювати перехідний банк, щоб набувати тимчасово деякі або всі активи та зобов'язання неплатоспроможного банку [426, с. 880]. В США інструмент перехідного банку розглядають як різновид більш загального інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку (purchase and assumption) [361, с. 14], [380, с. 18].

Інструмент перехідного банку призначений подолати розрив у часі між банкрутством банку і часом необхідним Федеральній корпорації страхування депозитів, щоб стабілізувати установу і провести впорядковане виведення її із ринку, включаючи оцінку і маркетинг банку [380, с. 18], [361, с. 14]. При цьому початковою метою перехідного банку було надати Федеральній корпорації страхування депозитів достатньо часу, щоб знайти покупця у випадку банкрутства великого банку або у випадку банкрутств багатьох банків [466, с. 516]. Закон дозволяє Федеральній корпорації страхування депозитів на власний розсуд створювати перехідний банк для купівлі активів та набуття зобов'язань двох і більше неплатоспроможних банків (секція 503(a)(11) Акту про конкурентну рівність у банківській діяльності) [367].

Перехідний банк перебуває у повній або частковій власності Федеральної корпорації страхування депозитів [466, с. 516]. Федеральна корпорація страхування депозитів може передати будь-які активи та зобов'язання неплатоспроможного банку перехідному банку. Згода будь-яких інших осіб не

вимагається. Перехідний банк, як правило, набуває депозити неплатоспроможного банку. Непрацюючі активи можуть бути продані самій Федеральній корпорації страхування депозитів, щоб запобігти негативному впливу на капіталізацію нового перехідного банку [442, с. 268]. Такий банк може функціонувати два роки з можливістю продовжити строк тричі на один рік, після чого він повинен бути проданий або виведений з ринку в інший спосіб [380, с. 18], [361, с. 14].

Федеральна корпорація страхування депозитів може застосувати інструмент перехідного банку тільки у разі, якщо витрати, необхідні для його функціонування, не перевищують витрати, необхідні на ліквідацію неплатоспроможної установи, або у разі, якщо безперервне надання банківських послуг необхідне для надання належних банківських послуг у територіальній громаді, де знаходиться такий банк; або продовження діяльності банку представляє собою інтерес вкладників банку та суспільний інтерес [367].

Перед застосування інструменту перехідного банку проводять тест на дотримання принципу найменш витратного способу виведення неплатоспроможного банку з ринку. Аналіз витрат повинен показати, що вартість франшизи перевищує граничні витрати на функціонування перехідного банку, отже, є менш витратим, ніж ліквідація неплатоспроможного банку і виплата гарантованих вкладів вкладникам такого банку. Стратегія врегулювання перехідного банку залежить від того, чи перехідний банк створюється на довгий строк (більше дев'яти місяців) чи на короткий строк (менше дев'яти місяців). Перехідний банк створюється лише в тому випадку, якщо передбачається, що він буде найменш витратним для Федеральної корпорації страхування депозитів способом виведення неплатоспроможного банку з ринку [380, с. 19].

Федеральна корпорація страхування депозитів може здійснювати управління перехідним банком без звичайних вимог щодо капіталу [426, с. 880]. Так, відповідно до секції 503(a)(6)(A) Акту про конкурентну рівність у банківській діяльності, Федеральна корпорація страхування депозитів не

зобов'язана від імені перехідного банку випускати акції перехідного банку або придбавати акції перехідного банку [367], [442, с. 268]. Після створення перехідного банку Федеральна корпорація страхування депозитів негайно надає перехідному банку кошти для операційної діяльності банку у сумі, необхідній для забезпечення такої діяльності (секція 503(a)(6)(Б) Акту про конкурентну рівність у банківській діяльності) [367]. У випадках, коли рада банку вважає це доцільним, Федеральна корпорація страхування депозитів здійснює випуск акцій перехідного банку для продажу на умовах, визначених Федеральною корпорацією страхування депозитів, в обсязі, необхідному для стабільної діяльності перехідного банку (секція 503(a)(6)(С) Акту про конкурентну рівність у банківській діяльності) [367].

Щодо практики застосування, то Федеральна корпорація страхування депозитів застосовує перехідний банк переважно у випадках банкрутства великих або складних банків [369, с. 20]. Так, інструмент перехідного банку застосовувався у справах банків Silicon Valley Bank (що був шістнадцятим найбільшим банком у США), та Signature Bank (що був дев'ятнадцятим найбільшим банком у США), які були визнані неплатоспроможними у березні 2023 року. Для виведення цих банків було застосовано передбачений законом виняток на випадок системних ризиків, що дозволяє Федеральній корпорації страхування депозитів надавати фінансову допомогу всупереч принципу найменших витрат, якщо це необхідно для уникнення або пом'якшення несприятливого впливу на економічні умови чи фінансову стабільність. Застосування цього винятку дозволило передати всі застраховані незастраховані депозити майже всі активи цих банків до новостворених перехідних банків, що забезпечило прав і законних інтересів захист всіх вкладників і відновило довіру до банківської системи. У тому ж місяці було продано майже всі вклади і окремі активи перехідного банку Signature Bridge Bank, а також всі вклади і активи перехідного банку Silicon Valley Bridge Bank. В останньому випадку була укладена угода про розподіл збитків за комерційними кредитами, придбаними у

Silicon Valley Bridge Bank [379].

Досвід ЄС. На відміну від американського підходу, європейський підхід визначає перехідну установу як окремий інструмент виведення неплатоспроможної установи з ринку, відмінний у тому числі і від інструменту продажу бізнесу. Так, стаття 38 Директиви 2014/59/ЄС про продаж бізнесу прямо передбачає, що ця стаття застосовується до будь-яких покупців, які не є перехідними установами [372]. Відповідно до статті 40(2) Директиви 2014/59/ЄС, перехідною установою є юридична особа, яка відповідає всім таким вимогам: перебуває у повній або частковій власності одного або декількох державних органів, до числа яких може входити орган врегулювання неплатоспроможності або механізм фінансування врегулювання, і контролюється органом врегулювання; створюється з метою отримання всіх або частини акцій чи інструментів, що посвідчують право власності на частку у статутному капіталі установи, щодо якої відбувається врегулювання, або всіх чи частини активів, прав та зобов'язань однієї або кількох установ, щодо яких відбувається врегулювання з метою збереження доступу до критичних функцій¹³ і продажу установи [372].

Із зазначеного вище визначення випливає, що перехідна установа повинна відповідати двом вимогам. Перша вимога полягає в тому, що така установа повинна повністю або частково належить одному або декільком органам державної влади. Отож принаймні деяка частина власності на перехідну установу повинна зберігатися за органом державної влади, яким може бути, наприклад, але не виключно орган врегулювання. Друга умова передбачає, що такий орган має контролювати перехідну установу, однак не визначено, у який спосіб. Враховуючи, що Директива 2014/59/ЄС має на меті мінімізувати

¹³ **Примітка:** Функція вважається критичною, якщо вона відповідає обома наступним вимогам: (а) функція надається установою третім особам, не пов'язаним з установою чи групою; і (б) раптове порушення цієї функції, ймовірно, матиме суттєвий негативний вплив на третіх осіб, спричинить поширення ризиків в секторі («contagion») або підірве довіру учасників ринку через системну значимість функції для третіх осіб і системну значимість установи або групи у виконанні функції. Під час оцінки суттєвого негативного впливу на третіх осіб, системної значущості функції для третіх осіб та системної значущості установи або групи, що виконує функцію, установа та орган врегулювання повинні брати до уваги розмір, частку ринку, зовнішній і внутрішній взаємозв'язок, складність і транскордонність діяльності установи чи групи. Порушення виконання функцій або надання послуг є у випадках, коли функції не виконуються, а послуги більше не надаються в порівнянному обсязі, за порівнянних умов і порівнянної якості, якщо тільки зміна в наданні відповідної функції або послуги не відбувається впорядкованим чином (стаття 6(1)(2)(5) Делегованого Регламенту Європейської комісії 2016/778) [372].

використання державних коштів при виведенні платоспроможної установи з ринку, контроль може забезпечуватися правом вето [420]. Контроль також забезпечується шляхом участі органу врегулювання у корпоративному управлінні перехідної установи, як передбачено статтею 40(2)(а) Директиви 2014/59/ЄС, однак концепція контролю ширша і не повинна обмежуватися лише такою участю в корпоративному управлінні [430].

Однією із цілей інструменту перехідної установи в ЄС є підтримання життєздатних частин неплатоспроможної установи, що дозволяє збільшити шанси для їх успішного продажу. З цією метою органи врегулювання держав-членів ЄС наділяються повноваженнями здійснювати передачу перехідній установі акцій або інші інструментів, що посвідчують право власності на частку у статутному капіталі установи, щодо якої відбувається врегулювання, або всіх чи частини активів, прав та зобов'язань однієї або кількох таких установ. Така передача може відбуватися без згоди акціонерів неплатоспроможної установи або будь-якої третьої сторони, іншої ніж перехідна установа, і без дотримання процедурних вимог, передбачених корпоративним законодавством або законодавством про ринки капіталу (абзац четвертий статті 40(4) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. При цьому, орган врегулювання може неодноразово здійснювати передачу акцій, інших документів, що посвідчують право власності, активів та зобов'язань неплатоспроможної установи (стаття 40(5) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Зі статті 40(1)(2) Директиви 2014/59/ЄС слідує, що з інструментом перехідної установи необхідно забезпечити передачу критичних функцій [372]. Фактично за цим інструментом передають усі критичні функції та основні напрямки діяльності та пов'язані з ними активи, тоді як непрацюючі та нестратегічні активи, як правило, залишають у неплатоспроможній установі або передають компанії з управління активами. Сама перехідна установа не може використовуватися як компанія з управління активами, або «поганий банк» [357, с. 87], адже сукупна вартість зобов'язань, переданих перехідній установі повинна

не перевищувати сукупної вартості активів, які передані від неплатоспроможної установи або походять з інших джерел (стаття 40(3) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Подібно до інструменту продажу бізнесу, під час застосування інструменту перехідної установи акціонери та кредитори неплатоспроможної установи, чії активи або зобов'язання не передали до перехідної установи, не мають права вимоги до перехідної установи, а лише гарантію не гіршого становища ніж те, яке було би у рамках звичайного провадження у справі про банкрутство («no creditor worse off») (стаття 40(11) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Перехідна установа створюється на строк не більше двох років з можливістю продовження строку на один або кілька додаткових однорічних періодів (стаття 41(5)(6) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Перехідна установа загалом повинна відповідати пруденційним вимогам, зокрема вимогам щодо капіталу [393, с. 106]. Доцільно зазначити, що капіталізація перехідної установи залежить не лише від вимог до мінімального статутного капіталу, а й від додаткових вимог до капіталу, пов'язаних із специфікою перехідної установи, процесу передачі активів та зобов'язань та майбутньої бізнес-моделі перехідної установи. Важливо визначити зважені за ризиком активи перехідної установи, її поточні та середньострокові потреби в ліквідності і мінімальні потреби в регулятивному капіталі, а також будь-який додатковий капітал, який вважається відповідним для перехідної установи [455, с. 126]. З метою забезпечення капіталізації перехідної установи орган врегулювання може передати перехідній установі більше активів, ніж зобов'язань від неплатоспроможної установи, або передати однакову кількість активів та зобов'язань, а потім застосувати бейл-ін на рівні перехідної установи і конвертувати вимоги кредиторів в акції. Орган врегулювання може також передати однакову кількість активів та зобов'язань і надати фінансову підтримку перехідній установі зі спеціально створеного для фінансування врегулювання неплатоспроможних установ фонду («фонд фінансування врегулювання», або «resolution financing arrangement»), однак таке

фінансування не може використовуватися безпосередньо для того, щоб поглинути збитки. Передумовою для надання фінансування із фонду фінансування врегулювання є попереднє поглинання акціонерами неплатоспроможної установи збитків у розмірі принаймні восьми відсотків від сукупних зобов'язань (стаття 44(5) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Директива передбачає право органу врегулювання повертати передані активи та зобов'язання від перехідної установи неплатоспроможній установі, якщо таке повернення передбачене документом, на підставі якого здійснювалася передача, або активи та зобов'язання не відповідають тим, що передбачені в такому документі (стаття 44(6)(7) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Розглянемо досвід держав-членів ЄС щодо застосування інструменту перехідного банку після Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років.

У Португалії виведення системно важливого банку Banco Espírito Santo S.A. (BES) у 2014 відбулося із застосуванням інструменту перехідного банку. На той час Директива 2014/59/ЄС вже була прийнята, однак ще не була імплементована державами-членами ЄС. Однак португальське законодавство, прийняте у 2012 році, в основному концептуально відповідало Директиві 2014/59/ЄС. Більшість активів та зобов'язань BES були передані до перехідної установи під назвою Novo Banco, а BES підлягав ліквідації. Novo Banco було капіталізовано за рахунок грошових коштів органу врегулювання. Цей випадок виведення банку з ринку показав важливість правильної оцінки активів, адже у даному випадку оцінка активів була завищена і регулятор банківського ринку був змушений застосовувати своє повноваження щодо скасування передачі зобов'язань платоспроможного банку перехідному банку. Перехідний банк не був проданий протягом початкового строку, на який він був створений, і строк його діяльності продовжили на два роки [355, с. 7]. У 2017 році більшість акцій перехідного банку (75 відсотків) продали американській інвестиційній фірмі Lone Star [462].

У Італії у 2015 році відбувалося виведення чотирьох малих банків з ринку: Banca Marche, Banca Popolare dell'Etruria e del Lazio, Cassa di Risparmio di Ferrara

та Cassa di Risparmio di Chieti. Кожен із чотирьох банків був розділений на «хороший» (перехідний) банк і на один спільний «поганий» банк (компанію з управління активами). Уряд Італії намагався відкласти набуття чинності положень про бейл-ін, щоб уникнути обов'язкового списання субординованих облігацій, що переважно були у власності фізичних осіб. Враховуючи недостатню фінансову грамотність і нерозуміння наслідків такого інвестування, списання могло би призвести до негативної суспільної реакції. Щоб гарантувати, що державні кошти не використовуються для покриття збитків у неплатоспроможних банках, три найбільші італійські банки внесли внески до фонду врегулювання наперед. Такий підхід спрацював лише тому, що ринкова частка неплатоспроможних банків була малою [445, с. 142 - 143].

Першим випадком неплатоспроможності за новим режимом, передбаченим після Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років, була неплатоспроможність малого ощадного банку Andelskassen J.A.K Slagelse у Данії у 2016 році. При виведенні цього банку з ринку застосовувався інструмент бейл-ін в поєднанні з інструментом перехідного банку, що забезпечило поглинання збитків акціонерами і кредиторами з одночасним безперервним доступом до вкладів та критичних функцій банку [355, с. 24]. Перехідний банк був капіталізований за рахунок коштів органу врегулювання [445, с.143]. Продаж перехідного банку приватному інвестору регулятор банківського ринку не погодив і перехідний банк був ліквідований [355, с. 24], що не вплинуло на фінансову стабільність, адже збитки вже були розподілені при застосуванні інструменту бейл-ін. Головним негативом цього випадку виведення неплатоспроможного банку з ринку були витрати для фонду врегулювання як власника перехідного банку, адже передача цього банку приватному інвестору була би дешевшою, ніж ліквідація [355, с. 28].

У Польщі Podkarpacki Bank Spółdzielczy w Sanoku, середній за величиною банк, був визнаний неплатоспроможним у 2020 році і виведений з ринку із застосуванням інструментів бейл-ін та перехідного банку. Перехідний банк був

створений в 4 кварталі 2019 року під назвою Bank Nowy BFG S.A і капіталізований за рахунок коштів фонду врегулювання. Перехідному банку передали всі активи та зобов'язання неплатоспроможного банку, окрім деяких винятків. Оскільки вартість переданих зобов'язань перевищувала вартість переданих активів, було надано фінансову підтримку з фонду врегулювання. З метою розподілу збитків інструменти капіталу, такі як частки членів кооперативу та субординовані облігації, були списані. Орган врегулювання почав пошуки інвестора одразу після створення банку [422]. У 2021 році кооперативний банк Wielkopolski Bank Spółdzielczy, що працює під брендом neoBANK, придбав частку у розмірі сімдесяти двох відсотків статутного капіталу [362].

Таким чином, в ЄС інструмент перехідного банку переважно застосовувався при виведенні малих і середніх банків, незважаючи на поширену думку про те, що з огляду на операційну складність і вартість перехідний банк доцільно застосовувати у випадках неплатоспроможності великих, складних банків. Варто погодитися з думкою Andrzej R. Stopczyński, що така практика вказує на складність пошуку інвестора. Крім того, рекапіталізація неплатоспроможного банку або його ліквідація може призвести до ще більших витрат, у зв'язку з чим доцільно застосовувати інструмент перехідного банку [445, с. 153].

Досвід України. Інструмент перехідного банку в Україні передбачений пунктом 4 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, а саме: створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку [247]. Деталізується цей інструмент у Положенні №2, відповідно до якого створення та продаж інвестору перехідного банку – це спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку, який передбачає створення перехідного банку, передачу активів і зобов'язань неплатоспроможного банку перехідному банку, який в подальшому продається переможцю відкритого конкурсу, та ліквідацію неплатоспроможного банку (пункт 1.5 глави 1 розділу II Положення

№ 2) [240].

Фонд гарантування наділений повноваженням приймати рішення про утворення перехідного банку відповідно до частини першої статті 42 Закону № 4452-VI [1]¹⁴. Подібно до американського підходу, інструмент перехідного банку обирають, якщо він є найменш витратним способом виведення банку з ринку (частини перша та друга статті 39 Закону № 4452-VI) [247]. Виконавча дирекція Фонду гарантування затверджує спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку, що базується на аналізі очікуваних витрат Фонду гарантування, пов'язаних з кожним зі способів, які потенційно можуть бути застосовані до даного неплатоспроможного банку, та з урахуванням конкурсних пропозицій, що подані учасниками відкритого конкурсу щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку (у разі їх наявності) (абзац другий пункту 3.2 Розділу III Положення № 2) [240].

Перехідному банку передаються всі або визначені відповідно до плану врегулювання активи та зобов'язання неплатоспроможного банку, передача яких не заборонена відповідно до законодавства (абзац перший частини чотирнадцятої статті 42 Закону № 4452-VI, підпункт 3.5.5 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення №2) [247], [240]. Під час передачі зобов'язань Фонд гарантування має забезпечити неупереджене ставлення до всіх кредиторів неплатоспроможного банку, дотримуючись передбаченої законом черговості кредиторів. При цьому зобов'язання неплатоспроможного банку за вкладками фізичних осіб, гарантовані Фондом гарантування, не можуть бути передані перехідному банку частково (абзац другий частини чотирнадцятої статті 42 Закону № 4452-VI, підпункт 3.5.5 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2)

¹⁴ Примітка: Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»

5. Рішення про створення перехідного банку Фонд приймає на підставі:

1) затвердженого плану врегулювання, який передбачає утворення перехідного банку та отримання письмового зобов'язання інвестора щодо придбання перехідного банку, або

2) затвердженого плану врегулювання, який передбачає утворення перехідного банку, або

3) рішення Фонду про необхідність утворення перехідного банку для передачі всього або частини майна (активів) та всіх або частини зобов'язань (із збереженням черговості, визначеної статтею 52 Закону № 4452-VI) системно важливого банку та отримання погодження Національного банку України;

4) рішення Кабінету Міністрів України про участь держави у виведенні неплатоспроможного банку з ринку, або

5) рішення Кабінету Міністрів України з пропозицією про створення Фондом перехідного банку для можливості в подальшому застосування способу виведення неплатоспроможного банку з ринку.

[247], [240]. Такий підхід забезпечує рівне ставлення до вкладників, вклади яких гарантуються.

Активи неплатоспроможного банку передаються перехідному банку за вартістю, визначеною конкурсною пропозицією переможця конкурсу, але не нижчою за оціночну вартість, визначену Фондом гарантування (за методикою оцінки активів неплатоспроможного банку Фонду гарантування) та/або суб'єктом оціночної діяльності (крім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави) (пункт 3.5.5 підпункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення №2) [240]. Зобов'язання неплатоспроможного банку передаються перехідному банку за їх балансовою вартістю.

Передача майна та прав іншій особі може передбачати необхідність реєстрації певного майна (нерухомого та рухомого майна) [455, с. 129]. Законодавство в Україні скорочує процедуру оформлення передачі активів та зобов'язань:

- дозволи, погодження, згоди, отримання яких не передбачено Законом № 4452-VI, вважаються отриманими/ наданими (пункт 1 частини дванадцятої статті 36 Закону № 4452-VI) [247]. Зокрема, не вимагається згода кредитора, яка би вимагалася відповідно до статті 520 Цивільного кодексу України. Такий підхід узгоджується з «Ключовими характеристиками...» та Директивою 2014/59/ЄС, відповідно до яких передача прав та зобов'язань неплатоспроможного банку перехідній установі повинно здійснюватися без вимоги отримати згоду будь-яких заінтересованих осіб (пункт 1 Ключової характеристики 3.3, абзац четвертий частини першої статті 40 Директиви 2014/59/ЄС) [401], [372]. Закон передбачає лише обов'язок Фонду гарантування повідомити боржників і кредиторів про передачу активів та зобов'язань неплатоспроможного банку перехідному банку шляхом розміщення узагальненої інформації на офіційних веб-сайтах Фонду гарантування, неплатоспроможного та перехідного банку. При цьому, кожний боржник та/або кредитор має право отримати інформацію про себе у приміщенні неплатоспроможного та перехідного банків або за

телефоном (після ідентифікації) (абзац перший частини шістнадцятої статті 42 Закону № 4452-VI;

- передача всіх або частини активів та зобов'язань банку може здійснюватися на підставі акта (актів) приймання-передачі, що не підлягає нотаріальному посвідченню, незалежно від того, чи укладалися договори, в нотаріальній формі (пункт 2 частини дванадцятої статті 36 і абзац третій частини шістнадцятої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. При цьому, перехідний банк набуває всіх прав на активи неплатоспроможного банку з моменту підписання акта приймання-передачі (абзац четвертий частини шістнадцятої статті 42 Закону № 4452-VI) [247];

- державна реєстрація прав на активи здійснюється підставі акта (актів) приймання-передачі активів та зобов'язань або витягу з нього, засвідченого керівником перехідного банку. Орган, який проводить таку реєстрацію, не має права вимагати інші документи, що підтверджують набуття прав на активи, ніж ті, які визначені Законом № 4452-VI (абзац п'ятий частини шістнадцятої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Обмеження строків внесення інформації до державних реєстрів не застосовується (пункт 3 частини дванадцятої статті 36 Закону № 4452-VI) [247];

- перехідний банк звільняється від сплати будь-яких платежів (податків, зборів, державного мита), пов'язаних з отриманням всього або частини активів та всіх або частини зобов'язань неплатоспроможного банку, плати за внесення змін до державних реєстрів, плати за послуги, що надаються державними органами у зв'язку з такою передачею (частина п'ятнадцята статті 42 Закону № 4452-VI) [247];

- переважне право на придбання частки не застосовується (пункт 4 частини дванадцятої статті 36 Закону № 4452-VI) [247];

- активи, включені до реєстрів на передачу, але не передані перехідному банку на підставі акта (актів) приймання-передачі або договору, можуть передаватися на підставі договору в управління перехідному банку з подальшим

усуненням причин недооформлення (пункт 6 частини дванадцятої статті 36 Закону № 4452-VI) [247];

- отримання перехідним банком дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію не вимагається (пункт 7 частини дванадцятої статті 36 і абзац третій частини чотирнадцятої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

- відбувається перехід прав та обов'язків неплатоспроможного банку до перехідного банку. Перехідний банк стає правонаступником усіх прав за переданими активами, а також набуває обов'язків боржника за правами вимоги кредиторів, у тому числі вкладників. Для такого правонаступництва за переданими активами та зобов'язаннями не потрібно вносити зміни до відповідних договорів (абзац перший частини шістнадцятої статті 42 Закону № 4452-VI, підпункт 3.5.5 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення №2) [247], [240]. Такий підхід відповідає положенням Директиви 2014/59/ЄС (стаття 40(9) Директиви 2014/59/ЄС) [15].

Всі ці спрощення істотно скорочують час на передачу активів та зобов'язань від неплатоспроможного банку до перехідного банку і тим самим підвищують ефективність інструменту перехідного банку.

Доцільно зазначити, що українське законодавство не передбачає повноваження органу врегулювання застосовувати повноваження із передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку перехідному банку неодноразово, а також не передбачає повноваження повертати до неплатоспроможного банку активи та зобов'язання, що були передані перехідному банку. Лише у випадку, коли виведення неплатоспроможного банку здійснюється за участю держави, перехідний банк, який отримав активи та зобов'язання неплатоспроможного банку, за результатами проведеної

¹⁵ Примітка: Відповідно до частини дев'ятої статті 40 Директиви 2014/59/ЄС, для цілей здійснення права надавати послуги або започатковувати діяльність на території іншої держави-члена відповідно до положень Директиви 2013/36/ЄС або Директиви 2014/65/ЄС, слід вважати, що перехідна установа є наступницею установи в режимі врегулювання неплатоспроможності і може продовжувати здійснювати будь-які права, які здійснювала установа в режимі врегулювання неплатоспроможності щодо переданих активів, прав або зобов'язань. Для інших цілей органи врегулювання можуть вимагати вважати перехідну установу наступницею установи в режимі врегулювання, яка здатна продовжувати здійснювати будь-яке право, яке здійснювала установа в режимі врегулювання неплатоспроможності щодо переданих активів, прав або зобов'язань.

аудиторською фірмою оцінки, якщо ця оцінка (вартість) виявилася нижчою за вартість, визначену з урахуванням результатів оцінки якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями, здійсненої відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України, або стан активу погіршився у період проведення аудиторської перевірки, має право звернутися до неплатоспроможного банку з пропозицією щодо повернення такого активу та отримання компенсації або заміни його на інше (пункт 10 частини восьмої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. Разом з тим, «Ключові характеристики..» та Директива 2014/59/ЄС передбачає, що орган врегулювання повинен бути наділений повноваженнями скасовувати, у разі необхідності, передачу активів і зобов'язань неплатоспроможної установи до перехідної установи за умови дотримання встановлених законом гарантій (пункт iii Ключової характеристики 3.4 «Ключових характеристик..» та стаття 40(6)(7) Директиви 2014/59/ЄС) [401], [372]. Повноваження органу врегулювання здійснювати передачу активів та зобов'язань неплатоспроможного банку неодноразово передбачене статтею 40(5) Директиви 2014/59/ЄС [372]. Доцільно усунути відповідну прогалину в українському законодавстві [344, с. 135].

Частиною двадцятою статті 42 Закону № 4452-VI передбачено два види інструменту перехідного банку залежно від мети:

- утворення перехідного банку з метою реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI на строк не більше ніж на три місяці;
- утворення перехідного банку як приймаючого банку з метою реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктами 2, 3 або 4 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI на строк не більше ніж на один рік з можливістю продовження строку до одного року.

Розглянемо суть варіантів перехідних банків, передбачених статтею 42 Закону № 4452-VI.

За загальним правилом, перехідний банк створюється на строк не більше

ніж на три місяці без можливості продовження цього строку. Такий перехідний банк може бути створений лише за наявності інвестора, який надав письмове зобов'язання придбати перехідний банк та перерахував гарантійний платіж на рахунок Фонду гарантування (пункт 3 частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

Вимоги до такого банку спрощені. Статутний капітал перехідного банку формується за рахунок грошових коштів Фонду гарантування (пункт 8 частини другої статті 20 Закону № 4452-VI) і утворюється у розмірі, що відповідає мінімальним вимогам до статутного капіталу акціонерного товариства (пункт 1 частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Це 200 розмірів мінімальної заробітної плати, виходячи із розміру мінімальної заробітної плати, що діє на день створення (реєстрації) акціонерного товариства (частина перша статті 16 Закону № 4452-VI) [247]. Виходячи з рівня мінімальної заробітної плати, встановленої з 01 січня 2024 року, встановленої у розмірі 7 100 грн [237], мінімальний розмір статутного капіталу такого перехідного банку становить 1 420 000 грн. На такий перехідний банк не поширюються вимоги, встановлені Національним банком України щодо обов'язкових економічних нормативів, лімітів валютної позиції, порядку формування та зберігання обов'язкових резервів, формування резервів на покриття збитків за активними банківськими операціями та визначення величини кредитного ризику за всіма активними банківськими операціями (пункт 2 частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

Інвестор бере на себе зобов'язання здійснити заходи з приведення діяльності перехідного банку у відповідність з вимогами банківського законодавства України щодо дотримання нормативів капіталу та ліквідності або здійснити приєднання перехідного банку до існуючого платоспроможного банку (пункт 5 частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

Як зазначено вище, такому банку передаються всі або визначені відповідно до плану врегулювання активи та зобов'язання неплатоспроможного банку, при

цьому передаються всі гарантовані Фондом гарантування вклади (абзац перший частини чотирнадцятої статті 42 Закону № 4452-VI, підпункт 3.5.5 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2) [247], [240].

У випадку застосування інструменту перехідного банку Фонд надає такі ж види і порядок надання фінансової підтримки, що і у випадку інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку. Так, у разі відсутності достатнього обсягу активів для передачі у повному обсязі зобов'язань неплатоспроможного банку за вкладками фізичних осіб, застрахованими, останній може надати фінансову підтримку перехідному банку у формі компенсації за прийняті зобов'язання (частина першої статті 43 Закону № 4452-VI) [247]. Як і, фінансова підтримка може бути надана Фондом гарантування, якщо сума зобов'язань за гарантованими вкладками, що передаються перехідному банку, перевищує вартість активів, що йому передані (пункт 4 розділу I Положення № 1584) [241]. Розмір компенсації має ґрунтуватися на аналізі найменш витратного для Фонду гарантування способу виведення банку з ринку, визначеного планом врегулювання, і не може перевищувати суми переданих перехідному банку зобов'язань перед вкладниками у межах сум гарантованого відшкодування коштів за вкладками, зменшеної на вартість переданих активів (частина друга статті 43 Закону № 4452-VI) [247]. Фінансова підтримка у вигляді позики може бути надана Фондом гарантування, якщо сума зобов'язань неплатоспроможного банку за гарантованими вкладками фізичних осіб, що передаються перехідному банку, дорівнює вартості активів неплатоспроможного банку, що передається перехідному банку (пункт 5 розділу I Положення № 1584) [241]. Розмір позики не може перевищувати загальний розмір вкладів, що гарантуються Фондом гарантування та передані перехідному банку (абзац другий частини третьої статті 43 Закону № 4452-VI) [247].

Фонд гарантування зобов'язаний здійснити продаж такого перехідного банку інвестору протягом одного місяця після передачі активів та зобов'язань

неплатоспроможного банку [247].

Досвід України полягає у створенні в період з 2012 по 2023 рік двох перехідних банків на строк не більше ніж на три місяці. Першим випадком застосування інструменту перехідного банку було створення 11 грудня 2013 року АТ «Кристалбанк» для виведення з ринку ПАТ «Терра Банк» [325], [253]. АТ «Кристалбанк», створений на три місяці зі статутним капіталом у розмірі 1,5 млн грн, набув частину активів і зобов'язань ПАТ «Терра Банк» [13], [325]. АТ «Кристалбанк» був проданий інвестору, який переміг на відкритому конкурсі 12 березня 2014 року [326]. Перший практичний випадок застосування такого інструменту передачі активів і зобов'язань був успішним.

Другим випадком застосування інструменту перехідного банку було створення ПАТ «РВС» для виведення з ринку АТ «Омега Банк» 26 червня 2015 року [254]. Створений банк набув активи АТ «Омега Банк» у повному обсязі на суму 229,1 млн грн (10,9 млн дол. США за курсом на той час) та майже усі зобов'язання на відповідну суму. ПАТ «РВС» був проданий за 31,86 млн грн компанії «Українська бізнес-група». За наслідками застосування цього інструменту Фонд гарантування отримав дохід, а також заощадив більше 7 млн грн (1,5 млн дол. США за тодішнім курсом) на ліквідації ПАТ «Омега Банк» [307], [465, с.101].

Перехідний банк може бути створений на строк не більше одного року за наявності таких передумов, як неплатоспроможність банку, який належить до групи банків з державною часткою за розподілом Національного банку України, або зобов'язання неплатоспроможного банку складають 2 і більше відсотків від загальних зобов'язань банків по банківській системі за даними на останню звітну дату, або виведення з ринку системно важливого банку на останню звітну дату, або одночасне виведення двох і більше неплатоспроможних банків з ринку з наявністю попередньо кваліфікованої особи (інвестора), яка бажає взяти участь у виведенні таких банків з ринку та підписала відповідні зобов'язання (абзац 2 частини двадцятої статті 42 Закону № 4452-VI, абзаци 8-12 підпункту 3.5.11

підпункту 3.5 пункту 3 розділу IV Положення №2) [247], [240].

Як і у випадку перехідного банку, створеного на строк до трьох місяців, статутний капітал перехідного банку, створеного на строк до одного року, формується за рахунок грошових коштів Фонду гарантування (пункт 8 частини другої статті 20 Закону № 4452-VI) [247]. Однак статутний капітал перехідного банку, створеного на строк до одного року, утворюється у розмірі, що відповідає вимогам Національного банку України до статутного капіталу банку (пункт 1 частини 22 статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Відповідно до частини першої статті 31 Закону України «Про банки і банківську діяльність» мінімальний розмір статутного капіталу банку не може бути менше 200 мільйонів гривень [228]. Такий перехідний банк також має забезпечити дотримання вимог, встановлених Національним банком України щодо нормативів капіталу та ліквідності, через три місяці після його створення (пункт 3 частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Фонд гарантування як акціонер перехідного банку має забезпечити дотримання перехідним банком економічних нормативів, встановлених Національним банком України. У разі їх порушення Фонд гарантування зобов'язаний у строки, встановлені Національним банком України, вжити заходів для докапіталізації перехідного банку (абзац чотирнадцятий підпункту 3.5.11 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2) [240]. Банківський нагляд за таким банком здійснює Національний банк України (пункт 3 частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

До перехідного банку передаються всі або частина активів та всі або частина зобов'язань неплатоспроможного/іншого перехідного банку без надання фінансової підтримки Фондом гарантування (пункт 5 частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Сума переданих перехідному банку активів та зобов'язань неплатоспроможного банку є тотожними (крім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави), а зобов'язання неплатоспроможного банку за вкладми фізичних осіб, що гарантуються Фондом гарантування, не можуть бути передані частково (пункт 5

частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Перехідному банку не передаються (крім випадків передачі активів та зобов'язань іншому перехідному банку) активи та зобов'язання пов'язаних з неплатоспроможним банком осіб за переліком, наданим Національним банком України (пункт 5 частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. До перехідного банку додатково можуть передаватися частина або всі активи та зобов'язання системно важливих банків, а за окремим рішенням виконавчої дирекції - інших банків, що не належать до категорії системно важливих, на підставі їх планів врегулювання (абзац десятий частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

Фонд гарантування зобов'язаний здійснити продаж перехідного банку протягом року з дня його створення. За наявності обґрунтованих підстав цей строк може бути продовжений виконавчою дирекцією Фонду гарантування до одного року (абзац одинадцятий частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Слід зазначити, що для узгодження з положенням статті 41(5) Директиви 2014/59/ЄС [372] доцільно дозволити створювати перехідний банк на два роки (а не на рік) з можливістю продовження строку [31, с. 30].

Щодо практичного застосування інструменту перехідного банку, що створюється на строк не більше одного року, то слід зазначити, що Фонд гарантування такий перехідний банк ще не створював.

З наведеного вище випливає, що незалежно від того, про який з вищезазначених видів йдеться, Фонд гарантування є власником перехідного банку до моменту його продажу інвестору. Закон не передбачає можливості часткової приватної власності, що не відповідає міжнародній практиці, зокрема не враховує таку можливість, передбачену статтею 40 (2)(а) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Доцільно передбачити таку можливість у випадку створення перехідного банку, де немає попередньо визначеного інвестора, що бажає взяти участь у виведенні неплатоспроможного банку з ринку. При цьому, необхідно зберегти положення закону, що зобов'язують Фонд гарантування забезпечити контроль за діяльністю перехідного банку до дня втрати ним статусу перехідного

(абзац другий частини двадцять третьої статті 42 Закону № 4452-VI) [247], як це передбачено статтею 40(2(a) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Закон № 4452-VI передбачає спеціальний режим участі держави при виведенні неплатоспроможного банку з ринку. Виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України, у разі підтвердження рішенням Ради з фінансової стабільності наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи та обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи України (абзац другий частини першої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. Рішення про участь держави у виведенні неплатоспроможного банку з ринку шляхом придбання перехідного банку приймається Кабінетом Міністрів України за пропозицією Національного банку України (абзац перший частини одинадцятої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. Виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави здійснюється за рахунок коштів державного бюджету (частина друга статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247].

Кабінет Міністрів України може прийняти зазначене рішення та звернутися до Фонду гарантування з пропозицією про створення перехідного банку (частина дванадцята статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247], а Фонд гарантування у день отримання рішення Кабінету Міністрів України затверджує план врегулювання для виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб, визначений рішенням Кабінету Міністрів України (абзац 2 частини дев'ятої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. Таким чином, Фонд гарантування не має права відмовитися від пропозиції Кабінету Міністрів України створити перехідний банк. При цьому законодавство не передбачає вимоги надати обґрунтування обраного способу виведення банку з ринку. Фонд гарантування у цьому випадку теж не здійснює розрахунок найменш витратного для Фонду гарантування способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, а спосіб, визначений у рішенні Кабінету Міністрів України, вважається найменш витратним для Фонду гарантування (абзац 24 пункту 3.7 глави 3 розділу IV Положення № 2) [240].

Пошуку інших інвесторів при виведенні неплатоспроможного банку з ринку за участю держави не проводиться (абзац 2 частини дев'ятої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247].

Інвестором виступає держава в особі Міністерства фінансів України (абзац 2 частини шостої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. Міністерство фінансів України вважається належним інвестором та інвестором, що виконує вимоги Фонду гарантування, з дня прийняття Кабінетом Міністрів України рішення про участь держави у виведенні неплатоспроможного банку з ринку. Не потрібно також Міністерству фінансів України отримання погодження Національного банку України на набуття істотної участі в банку та дозволу Антимонопольного комітету України на здійснення узгоджених дій та/або концентрацію (абзац 2 частини дев'ятої статті 41-1 Закону № 4452-VI, абзац 26 пункту 3.7 глави 3 розділу IV Положення № 2) [247], [240].

Фонд гарантування вживає заходів для утворення перехідного банку, реєстрації випуску акцій, державної реєстрації юридичної особи, видачі банківської ліцензії, відкриття рахунків, підключення до платіжних систем, у тому числі міжнародних (абзац 2 частини дванадцятої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247]. Групи та обсяг активів та обсяг зобов'язань, які мають бути передані перехідному банку при виведенні неплатоспроможного банку з ринку за участю держави шляхом створення перехідного банку визначаються у пропозиції Національного банку України, на підставі якої Кабінет Міністрів України приймає рішення про участь держави у виведенні неплатоспроможного банку з ринку (пункт 3 частини одинадцятої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247].

Фонд гарантування здійснює продаж перехідного банку на підставі договору купівлі-продажу акцій перехідного банку (абзац перший підпункту 3.5.8 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2) [240]. Держава в особі Міністерства фінансів України придбаває акції перехідного банку після завершення двох днів з дня, наступного за днем початку процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку (частина четверта статті 41-1 Закону № 4452-

VI, абзац соток шостий пункту 3.7 глави 3 розділу IV Положення № 2) [247], [240]. Міністерство фінансів України з моменту укладення договору купівлі-продажу акцій перехідного банку забезпечує контроль за його діяльністю, відповідне корпоративне управління, звітність та контроль, а також безперебійну операційну діяльність та виконання усіх зобов'язань банку. Фондом гарантування у такий перехідний банк куратор не призначається (пункт 11 частини восьмої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247].

Національний банк України проводить інспекційну перевірку перехідного банку на предмет приведення показників капіталу та ліквідності перехідного банку у відповідність із вимогами банківського законодавства. На наступний день після підтвердження результатами такої інспекційної перевірки Національного банку України інформації про приведення показників капіталу та ліквідності перехідного банку у відповідність із вимогами банківського законодавства, перехідний банк втрачає статус перехідного (пункт 12 частини восьмої статті 41-1 Закону № 4452-VI) [247].

Таку концепцію ролі держави у виведенні неплатоспроможного банку з ринку доцільно переглянути і врахувати найкращі міжнародні практики при доопрацюванні національного законодавства. Доцільно погодитися з думкою К.А. Возняковської про необхідність усунення перекосу у застосуванні державного капіталу під час виведення неплатоспроможних банків з ринку [11, с. 382]. Мінімізація використання коштів платників податків є одним із принципів режимів, запроваджених після Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років, які лягли в основу як «Ключових характеристик...» Ради фінансової стабільності, так і Директиви 2014/59/ЄС. І хоча принципи використання бюджетних коштів при виведенні неплатоспроможних банків з ринку переосмислюються із урахуванням того, що метою виведення є не лише мінімізація використання бюджетних коштів, а й збереження фінансової стабільності, вважаємо, що участь держави може використовуватися лише у випадках, коли немає варіанту виведення неплатоспроможного банку з ринку з

використанням ресурсів приватного сектору, жоден інший підхід щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку не є ефективним та не може досягти визначеним законом цілям виведення неплатоспроможного банку з ринку. Крім того, у законі повинно бути передбачено, що перехідний банк, який перейшов у власність держави і втратив статус перехідного, повинен бути відчужений приватному сектору, як тільки дозволять ринкові та фінансові умови, подібно до того, як це передбачено у Директиві 2014/59/ЄС (статті 56 – 58) [372].

3.2. Правові аспекти створення, діяльності і припинення перехідного банку

Створення перехідного банку. Як «Ключові характеристики...» Ради фінансової стабільності, так і Директива 2014/59/ЄС не передбачають вимог щодо порядку створення перехідного банку. З Директиви 2014/59/ЄС слідує лише, що для цілей застосування перехідної установи може як створюватися нова юридична особа, так і використовуватися вже існуюча юридична особа, якщо тільки вона відповідає вимогам статті 40(2)(b) Директиви 2014/59/ЄС, а саме: «створена з метою отримання всіх або частини акцій чи інструментів, що посвідчують право власності на частку у статутному капіталі установи, щодо якої відбувається врегулювання, або всіх чи частини активів, прав та зобов'язань однієї або кількох установ» [458]. В теорії відзначається, що для перехідного банку доцільно передбачати спрощену процедуру створення та ліцензування [337, с. 285].

Перехідний банк в Україні створюється для виведення конкретного неплатоспроможного банку з ринку, що передбачається планом врегулювання такого неплатоспроможного банку. У випадку виведення системно важливого

банку з ринку можливим є створення перехідного банку і до визнання банку неплатоспроможним¹⁶. Так, у частині другій статті 42 Закону № 4452-VI зазначено, що Фонд гарантування за погодженням з Національним банком України у разі виявлення у діяльності системно важливого банку фактів, які свідчать про можливість збільшення у подальшому потенційних витрат Фонду гарантування в разі виведення такого банку з ринку, має право створити перехідний банк для передачі активів та зобов'язань, яка буде здійснена після офіційного отримання рішення Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних [247]. Рішення, прийняті державними органами для створення та забезпечення в подальшому діяльності такого перехідного банку, є банківською таємницею до часу визнання банку неплатоспроможним (частина друга статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

Перехідний банк утворюється в організаційно-правовій формі акціонерного товариства¹⁷ (частина друга статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Хоча на рівні закону вимоги до типу акціонерного товариства – банку не встановлені, Фонд гарантування своїм підзаконним нормативно-правовим актом визначив, що він створює перехідний банк як приватне акціонерне товариство []¹⁸. Тип акціонерного товариства (приватне) дозволяє не приймати та не погоджувати з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку проспекту акцій, що скорочує час на створення.

Аналіз законодавства дозволяє відзначити наступні істотні спрощення процедури створення перехідної установи¹⁹:

¹⁶ Примітка: Системно важливим банком є банк, що відповідає критеріям, встановленим НБУ, діяльність якого впливає на стабільність банківської системи. Критерії системно важливого банку визначаються у Положенні про порядок визначення системно важливих банків, затверджене Постановою Правління НБУ від 25.12.2014 № 863 (у редакції постанови Правління НБУ від 19.06.2019 № 79). На підставі цього Положення НБУ щороку встановлює перелік системно важливих банків.

¹⁷ Примітка: У 2020 році була розроблена Концепція оновлення Цивільного кодексу України, відповідно до § 1.8 якої Цивільний кодекс України як основоположний акт приватного права, що регулює в тому числі і загальні положення про юридичних осіб, повинен визначати вичерпний перелік їхніх організаційно-правових форм [с.9].¹⁷ Акціонерні товариства, як вид господарських товариств, передбачені у статті 84 та пункту 5 параграфу 1 глави 8 Цивільного кодексу України. Таким чином, реформування цивільного законодавства в частині організаційно-правових форм, на зачетить діяльність банків, у тому числі перехідних банків []¹⁷.

¹⁸ Примітка: Див. пункт 6 Положення про порядок створення, реєстрації випуску акцій, видачі банківської ліцензії перехідному банку, затверджене Рішенням виконавчої дирекції ФГВФО від 21 вересня 2020 року № 1715. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0019-21#Text>

¹⁹ Примітка: Етапи утворення перехідного банку передбачені пунктом 9 Положення про порядок створення, реєстрації випуску акцій, видачі банківської ліцензії перехідному банку, затверджене рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 21 вересня 2020 року № 1715:

- для утворення перехідного банку отримання Фондом гарантування погодження Національного банку України набуття істотної участі та дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію не вимагається (частина п'ята статті 42 Закону № 4452-VI) [247];

- створення, реєстрація випуску акцій, видача банківської ліцензії перехідному банку здійснюються за спрощеною процедурою, яка визначається нормативно-правовим актом Фондом гарантування, погодженим з Національним банком України та Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку []²⁰ (частина шоста статті 42 Закону № 4452-VI) [247];

- Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює реєстрацію випуску акцій перехідного банку протягом одного дня, включаючи неробочі та святкові дні, з дня отримання заяви Фонду гарантування про реєстрацію випуску акцій перехідного банку разом з комплектом реєстраційних та установчих документів перехідного банку (частина сьома статті 42 Закону № 4452-VI) [247];

- Національний банк України видає перехідному банку банківську ліцензію після державної реєстрації юридичної особи протягом одного дня, включаючи неробочі та святкові дні, з дня отримання повного пакета документів, визначених законом (частина восьма статті 42 Закону № 4452-VI) [247];

- погодження Національним банком України призначення, визначення

1) погодження проекту статуту перехідного банку Національним банком України (крім перехідного банку, що створюється на підставі рішення Кабінету Міністрів України);

2) прийняття Фондом рішень про:

створення перехідного банку та випуск його акцій;

затвердження статуту перехідного банку.

призначення керівника (директора) та головного бухгалтера та їх заступників (у разі необхідності) перехідного банку - у разі утворення перехідного банку у разі утворення перехідного банку на три місяці;

призначення керівників та створення органів управління та контролю перехідного банку - у разі утворення перехідного банку на рік;

3) внесення Фондом коштів на накопичувальний рахунок перехідного банку для формування статутного капіталу;

4) реєстрація перехідного банку та його статуту в органах державної реєстрації;

5) укладення з Центральним депозитарієм цінних паперів договору про обслуговування випуску цінних паперів;

6) подання до НКЦПФР заяви та всіх необхідних документів для реєстрації випуску акцій;

7) реєстрація НКЦПФР випуску акцій та видача свідоцтва про реєстрацію випуску акцій;

8) присвоєння акціям перехідного банку міжнародного ідентифікаційного номера цінних паперів;

9) оформлення та депонування глобального сертифіката;

10) внесення змін до системи депозитарного обліку щодо набуття Фондом прав на акції перехідного банку;

11) подання заяви та документів до Національного банку України для отримання банківської ліцензії;

12) видача перехідному банку банківської ліцензії.

²⁰ Примітка: Таким нормативно-правовим актом є Положення про порядок створення, реєстрації випуску акцій, видачі банківської ліцензії перехідному банку, затверджене Рішенням виконавчої дирекції від 21 вересня 2020 року № 1715 [244].

професійної придатності, ділової репутації кандидатів на посади керівників перехідного банку, керівника служби внутрішнього аудиту, працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу, не вимагається (абзац четвертий частини четвертої статті 42 Закону № 4452-VI) [247];

- Фонд гарантування звільняється від сплати податків, зборів, державного мита, платежів за послуги державних органів у зв'язку із утворенням перехідного банку (частина дев'ята статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

Корпоративне управління у перехідному банку. «Ключові характеристики...» передбачають, що органи врегулювання повинні бути уповноважені вибирати керівників та спосіб, у який здійснюється корпоративне управління перехідної установи, а також виконання перехідною установою інших тимчасових функцій (Ключова характеристика 3.4 «Ключових характеристик...») [401]. Ці вимоги знайшли своє відображення в законодавстві США та ЄС.

У США до перехідного банку застосовується законодавство про корпоративне управління, яке застосовується до банків, крім встановлених законом винятків. Ці винятки передбачають, зокрема, що Федеральна корпорація страхування депозитів – орган врегулювання – має повноваження звільняти директорів перехідного банку та встановлювати розмір їхньої винагороди (503(i)(5)(A) Акт про конкурентну рівність у банківській діяльності) [367]. Крім того, можуть бути встановлені обмеження щодо максимального розміру кредиту, що може бути наданий одному позичальнику (503(i)(5)(D) Акт про конкурентну рівність у банківській діяльності) [367].

В ЄС Директива 2014/59/ЄС встановлює вимогу наділити органи врегулювання повноваженням затверджувати зміст установчих документів перехідної установи (статтею 41(1)(a) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Залежно від складу власників перехідної установи, орган врегулювання призначає або затверджує членів органів управління перехідної установи, а також затверджує розмір їхньої винагороди і визначає їхні обов'язки (стаття 41(1)(b) та 41(1)(c)

Директиви 2014/59/ЄС) [372]²¹.

При цьому керівники перехідного банку повинні відповідати вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності («fit and proper assessment») [455, с. 129]. Орган врегулювання також схвалює стратегію і профіль ризику перехідної установи (41(1)(d) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Перехідна установа повинна мати необхідну авторизацію для здійснення діяльності або надання послуг, які вона надає у зв'язку з набутими активами та зобов'язаннями [372].

В Україні Фонд гарантування уповноважений затверджувати статут перехідного банку використовуючи примірний текст статуту, передбачений у додатку до Положення про порядок створення, реєстрації випуску акцій, видачі банківської ліцензії перехідному банку (підпункт 2 пункту 9 розділу I Положення № 1715) [244]. При цьому проєкт статуту для перехідного банку, який створюється на строк не більше ніж на один рік, погоджується Національним банком України (підпункт 1 пункту 9 розділу I Положення № 1715) [244].

Щодо органів управління, у випадку, коли перехідний банк створюється на строк не більше ніж три місяці, Фонд гарантування призначає у такий банк керівника (директора) та головного бухгалтера та їх заступників (у разі необхідності), які виконують функції органів управління та контролю банку (абзац перший частини четвертої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. І хоча законом не передбачені вимоги до керівників перехідного банку, який створюється на строк не більше ніж три місяці, підзаконним нормативно-правовим актом Фонду гарантування передбачено, що для отримання банківської ліцензії для перехідного банку до Національного банку України подають письмове обґрунтування Фонду гарантування про відповідність керівника (директора) перехідного банку вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності, установленим законами України і нормативно-

²¹ Примітка: Відповідно до роз'яснення Європейської банківської асоціації, стаття 41 (1) (b) Директиви 2014/59/ЄС можливий альтернативний підхід щодо призначення органів управління перехідної установи залежно від структури власності установи. Якщо структура власності є фрагментованою, і мажоритарні власники перехідного банку не можуть швидко призначити членів органу управління, орган врегулювання повинен призначити таких членів на час, поки власники перехідної установи власники не зможуть зібратися та прийняти відповідне рішення. У такому випадку орган врегулювання затверджує призначених членів [347].

правовим актом Національного банку України з питань ліцензування банків (підпункти 6 - 8 пункту 2 Розділу III Положення № 1715) [244].

У випадку, коли перехідний банк створюється на строк не більше одного року, Фонд гарантування призначає в такий банк керівників та створює органи управління та контролю банку відповідно до вимог банківського законодавства, крім вимог щодо наявності у складі ради банку незалежних директорів та функцій, які мають належати до виключної компетенції ради та правління банку. Керівники перехідного банку, створеного Фондом гарантування, розпочинають виконання своїх посадових обов'язків без письмової згоди на це Національного банку України. Погодження Національного банку України призначення та/або визначення професійної придатності та/або ділової репутації кандидата на посади керівників такого перехідного банку, керівника підрозділу внутрішнього аудиту, працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу, не вимагається (абзаци другий - четвертий частини четвертої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

Закон № 4452-VI прямо не визначає повноваження Фонду гарантування як установи, яка виконує спеціальні функції у сфері виведення неплатоспроможних банків з ринку функції власника перехідного банку встановлювати розмір винагороди керівників перехідного банку. Тільки у випадку отримання рішення Кабінету Міністрів України про участь держави у виведенні неплатоспроможного банку з ринку при створенні перехідного банку, зазначено, що Фонд гарантування або уповноважена особа Фонду гарантування у разі делегування їй повноважень, вживає заходів для затвердження умов контрактів, які укладатимуться з членами правління, встановлення розміру їх винагороди, а також затвердження умов цивільно-правових договорів з членами ради банку та встановлення розміру їх винагороди (пункт 3.7 глави 3 розділу IV Положення № 2) [240]. Крім того, у випадку перехідного банку, що створюється на строк не більше одного року, статут такого банку, передбачений у Додатку 2 до Положення № 1715, встановлює, що виплата винагороди членам ради

перехідного банку визначається законодавством України, положенням про раду банку та цивільно-правовими договорами (контрактами), що укладаються з ними (пункт 7 розділу VIII Статуту перехідного банку – Додаток 2 до Положення № 1715) [244]. Умови оплати праці голови правління перехідного банку визначаються законодавством України, статутом, положенням про правління, а також цивільно-правовим договором або трудовим контрактом, що укладається з головою правління (пункт 6 розділу IX Статуту перехідного банку – Додаток 2 до Положення № 1715) [244]. В інших випадках у спеціальному законодавстві про систему гарантування вкладів не визначено порядок встановлення винагороди керівникам перехідного банку. Хоча можна зробити висновок, що Фонд гарантування як власник має такі повноваження відповідно до загального законодавства про банки та акціонерні товариства, для уникнення неправильного тлумачення і правозастосування доцільно передбачити спеціальну норму.

Компетенція ради та правління перехідного банку визначається статутом перехідного банку, який як зазначено вище, за загальним правилом затверджується Фондом гарантування (частина 4 статті 42 Закону № 4452-VI) [247]²². Повноваження з визначення і затвердження стратегії та політики

²² Примітка: У додатках до Положення № 1715 передбачені статuti перехідних банків, у яких визначені повноваження органів управління. Додаток 2 до Положення № 1715 передбачає статут для перехідного банку, що створюється на строк не більше ніж три місяці:

VII. Органи управління та контролю Банку

5. Керівник (директор) є виконавчим органом Банку, який здійснює управління його поточною діяльністю, формування фондів, необхідних для статутної діяльності Банку, несе відповідальність за ефективність його роботи згідно з принципами та порядком, установленими Статутом Банку, рішеннями акціонера. Керівник (директор) діє від імені Банку в межах своєї компетенції, є підзвітним загальним зборам та організовує виконання їх рішень.

Додаток 3 до Положення № 1715 передбачає статут для перехідного банку, що створюється на строк не більше ніж один рік:

VIII. Рада

1. Рада є колегіальним органом, що здійснює захист прав вкладників, інших кредиторів та акціонерів Банку, і в межах своєї компетенції здійснює управління Банком, а також контролює та регулює діяльність Правління. Рада не бере участі в поточному управлінні Банком.

3. До виключної компетенції Ради належить вирішення таких питань:

- 1) затвердження стратегії розвитку Банку відповідно до основних напрямів діяльності, визначених Загальними зборами;
- 2) визначення і затвердження стратегії та політики управління ризиками, процедури управління ними, а також переліку ризиків, їх граничних розмірів;
- 3) забезпечення функціонування системи внутрішнього контролю Банку та контролю за її ефективністю;
- 4) контроль за ефективністю функціонування системи управління ризиками;
- 5) визначення кредитної політики Банку;
- 6) визначення організаційної структури Банку, у тому числі підрозділу внутрішнього аудиту;
- 7) затвердження внутрішніх положень, що регламентують діяльність структурних підрозділів Банку;
- 8) призначення і звільнення голови та членів Правління Банку, керівника підрозділу внутрішнього аудиту;
- 9) здійснення контролю за діяльністю Правління Банку, внесення пропозицій щодо її вдосконалення;
- 10) визначення порядку роботи та планів підрозділу внутрішнього аудиту і контроль за його діяльністю;
- 11) забезпечення своєчасного надання (опублікування) Банком достовірної інформації щодо його діяльності відповідно до законодавства України;
- 12) скликання Загальних зборів, підготовка порядку денного Загальних зборів учасників Банку, прийняття рішення про дату їх проведення, повідомлення про проведення Загальних зборів учасників Банку, крім випадків, передбачених законодавством України та цим Статутом;
- 13) прийняття рішень про вчинення значних правочинів відповідно до законодавства України;

управління ризиками, процедури управління ними, а також переліку ризиків, їх граничних розмірів закріплено за радою банку на рівні статуту перехідного банку, що створюється на строк не більше одного року (підпункт 2 пункту 3 розділу VIII Статуту перехідного банку - Додаток 2 до Положення № 1715) [244]. Схвалення стратегії та політики управління ризиками органом управління не передбачено. Доцільно узгодити українське законодавства з вимогами статті 41(1)(d) Директиви 2014/59/ЄС [344, с. 136].

Законодавство передбачає спрощену і скорочену процедуру ліцензування для перехідного банку. Так, відповідно до частини восьмої статті 42 Закону № 4452-VI Національний банк України видає перехідному банку банківську ліцензію протягом одного дня з дня отримання повного пакета документів, включаючи святкові та неробочі дні [244].

Забезпечення безперебійної діяльності перехідного банку. Будь-який перехідний банк повинен мати безперебійний доступ до платіжних та клірингових систем [381]. Відповідно до частини десятої статті 40 Директиви 2014/59/ЄС, держави-члени повинні забезпечити, щоб перехідна установа продовжувати користуватись правами членства і мати доступ до платіжних, клірингових і розрахункових систем, фондових бірж, системи компенсування збитків інвесторам та систем гарантування вкладів, які мала неплатоспроможна установа [372]. В Україні закон прямо встановлює, що перехідний банк є правонаступником неплатоспроможного банку за переданими правочинами та договорами, які забезпечували операційну та господарську діяльність неплатоспроможного банку, а у разі припинення, розірвання або порушення умов таких договорів з боку контрагентів банку перехідний банк має право вимагати відшкодування збитків (абзац другий частини шістнадцятої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

14) вирішення інших питань, що належать до виключної компетенції Ради згідно із законом та цим Статутом.

IX. Правління

1. До компетенції Правління належить вирішення всіх питань, пов'язаних з управлінням поточною діяльністю Банку, крім питань, що належать до виключної компетенції Загальних зборів та Ради [244].

Доцільно зазначити нещодавній досвід із імплементації перехідних банків для виведення неплатоспроможних банків Silicon Valley Bank і Signature у березні 2023 року. Рада фінансової стабільності, описуючи досвід США, відзначає, що деякі контрагенти не знали про перехідні банки і не хотіли працювати з ними. Федеральна корпорація страхування депозитів – орган врегулювання у США – провела інформаційно-роз’яснювальну роботу з такими контрагентами, виступила на кількох конференціях і опублікувала лист до всіх фінансових установ з поясненнями, що таке перехідний банк, і що контрагенти зобов’язані виконувати укладені з неплатоспроможним банком договори, правонаступником за якими є перехідний банк. Все це розвіяло сумніви щодо роботи з перехідними банками [384, с.26-27].

Крім того, для успішного функціонування перехідного банку необхідно забезпечити передачу ІТ – інфраструктури. Вважаємо, що на рівні закону це забезпечується загальним положенням абзацу другого частини двадцять третьої статті 42 Закону № 4452-VI, відповідно до якого Фонд гарантування зобов’язаний забезпечити безперебійну операційну діяльність та виконання усіх чинних зобов’язань перехідного банку до дня його продажу, відповідне управління, формування та подання звітності у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Фонду гарантування [247].

Основні вимоги до діяльності перехідного банку. Управління перехідним банком повинно здійснюватися з огляду на те, що такий банк повинен бути проданий покупцю з приватного сектору, коли складуться сприятливі умови на ринку. Так, стаття 41(2) Директиви 2014/59/ЄС передбачає, що управління перехідною установою здійснюється з метою збереження доступу до критичних функцій і продажу установи, її активів та зобов’язань одному або кільком приватним покупцям [372].

В США з метою, щоб «запобігти додатковим складнощам та попередити втрату клієнтів, особливо кредитоспроможних фермерів, малих підприємств і домашніх господарств» закон визначає два види діяльності, яку необхідно

продовжувати, а саме: продовжувати виконувати зобов'язання перед кредитоспроможними клієнтами та не припиняти належним чином забезпечені кредити, якщо такі кредити погашаються боржником відповідно до умов кредитного договору (503(i)(3)(B) Акт про конкурентну рівність у банківській діяльності) [367]. Перехідний банк продовжує виконувати зобов'язання неплатоспроможного банку, якщо це не створює додаткових збитків [361, с. 15]. Перехідний банк також продовжує надавати кредити, дотримуючись при цьому консервативної політики [426, с. 880]. Продовження кредитування дозволяє підтримувати вартість франшизи [361, с. 15]. Діяльність намагаються здійснювати у спосіб, що не створює необхідність збільшити капітал [439, с. 503].

В Україні перехідний банк має право надавати банківські та інші фінансові послуги (крім послуг у сфері страхування), а також здійснювати іншу діяльність, визначену статтею 47 Закону України «Про банки і банківську діяльність»²³, як у національній, так і в іноземній валюті (пункт 12 розділу III Положення № 1715) [244]. Перехідний банк має право вчиняти будь-які правочини, необхідні для надання ним банківських та інших фінансових послуг і здійснення іншої діяльності, з урахуванням обмежень, установлених законодавством України та статутом перехідного банку (пункт 14 Положення розділу III № 1715) [244]. При цьому Фонд гарантування має право як акціонер банку обмежити види банківських або інших фінансових послуг, які має право надавати перехідний банк, суму операції, здійснення якої потребує обов'язкового погодження виконавчою дирекцією Фонду гарантування (абзац чотирнадцятий підпункту 3.5.11 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2) [240]. Додатково до зазначених положень, доцільно передбачити мету управління перехідним

²³ Примітка: Банк, крім надання фінансових послуг, має право здійснювати також діяльність щодо: (1) зберігання цінностей (у тому числі щодо обліку і зберігання цінних паперів та інших коштовностей, конфіскованих (заарештованих) на користь держави та/або визнаних безхазяйними) або надання в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа; (2) здійснення операцій з готівкою та перевезення валютних цінностей; (3) надання консультаційних та інформаційних послуг щодо банківських та інших фінансових послуг; (4) надання послуг адміністратора за випуском облігацій відповідно до Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" (пункти 4, 5, 7, 8 частини дев'ятої статті 47 Закону № 2121-III) [228]. Банк має право надавати платіжні послуги відповідно до Закону України "Про платіжні послуги" з урахуванням вимог Закону № 2121-III та нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють діяльність банків (частина одинадцята статті 47 Закону № 2121-III) [228].

банком, яка б скеровувала рішення органу врегулювання та органів управління перехідним банком подібно до того, це передбачено в ЄС та США.

Припинення перехідного банку. «Ключові характеристики...» передбачають, що орган врегулювання повинен бути наділений повноваженнями продати або припинити перехідну установу або продати всі або частину її активів та зобов'язань приймаючій установі, зважаючи на те, що найкраще забезпечує досягнення цілей органу врегулювання (пункт iv Ключової характеристики 3.4) [401].

У США перехідний банк припиняється в результаті приєднання (злиття) перехідного банку до іншого банку, продажу всіх або майже всіх акцій перехідного банку третій особі (крім Федеральної корпорації страхування депозитів або іншого перехідного банку), набуття холдинговою компанією або іншим банком, який не є перехідним банком, всіх або майже всіх активів та зобов'язань перехідного банку (503(i)(10)(A) Акт про конкурентну рівність у банківській діяльності) [367]. Якщо протягом двох років (цей строк може бути продовжений на три послідовні однорічні періоди) з дати створення не буде знайдено задовільного рішення за рахунок коштів приватного сектору, перехідний банк ліквідовують (503(i)(10)(A) Акт про конкурентну рівність у банківській діяльності) [367], [442, с. 269].

В ЄС Директива 2014/59/ЄС передбачає, що перехідна установа припиняється в результаті приєднання (злиття) перехідної установи до іншої установи, продажу більшості акцій перехідної установи третій особі, набуття третьою особою всіх або майже всіх активів та зобов'язань перехідної установи, або ліквідації всіх активів і виконанням всіх зобов'язань перехідної установи [393, с. 106] (стаття 41(3) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Під час підготовки до продажу перехідної установи чи її активів маркетинг такої перехідної установи або її відповідних активів та зобов'язань повинен здійснюватися відкрито та прозоро. Продаж здійснюватися таким чином, щоб не створювати істотно неправильне враження про них та не дискримінувати потенційних покупців.

Такий продаж повинен здійснюватися на комерційних умовах, враховуючи обставини, і відповідно до правил надання державної допомоги (стаття 41(4) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

У випадку, якщо не вдалося продати перехідну установу, її активи та зобов'язання або ліквідувати всі її активи і виконати всі її зобов'язання перехідної установи, перехідна установа повинна бути ліквідована якомога швидше, але не пізніше двох років з моменту отримання перехідною установою активів та зобов'язань неплатоспроможної установи (стаття 41(4) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Зазначений строк може бути продовжений відповідно до стаття 41(6) Директиви 2014/59/ЄС [372]. При ліквідації перехідної установи, а також при припиненні перехідної установи шляхом ліквідації всіх активів і виконання всіх зобов'язань перехідної установи сама ліквідація перехідної установи здійснюється у порядку, передбаченому загальним законодавством про банкрутство юридичних осіб («dual-track framework») (стаття 41(8) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

В Україні частина десята статті 42 Закону № 4452-VI передбачає, що Фонд гарантування здійснює продаж перехідного банку інвестору, визначеному за результатами проведення відкритого конкурсу (крім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави) [247].

Фонд гарантування розміщує на своїй офіційній сторінці в мережі Інтернет оголошення про початок відкритого конкурсу, а також розсилає зазначене оголошення особам, включеним Національним банком України до переліку попередньо кваліфікованих осіб (пункт 3.4 глави 3 розділу III Положення № 2) [240]. До участі у відкритому конкурсі допускаються попередньо кваліфіковані особи, які подали передбачений законодавством пакет документів (абзац перший пункту 3.4 глави 3 розділу III Положення № 2) [240]. Фонд гарантування забезпечує рівний доступ попередньо кваліфікованим особам, допущеним до участі у конкурсі, до інформаційного приміщення та спеціалізованої сторінки Фонду гарантування та/або неплатоспроможного банку в мережі Інтернет з

метою ознайомлення із наданою інформацією та підготовки ними конкурсних пропозицій (абзац перший пункту 2.4 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240].

Наявна у банку інформація щодо активів та зобов'язань неплатоспроможного банку розміщується на спеціалізованій сторінці неплатоспроможного банку в мережі Інтернет відповідно до форм, затверджених виконавчою дирекцією Фонду гарантування, без можливості ідентифікації клієнтів та контрагентів банку (абзац третій пункту 2.4 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240]. Інформація, яка не розміщена на спеціалізованій сторінці Фонду гарантування та/або неплатоспроможного банку в мережі Інтернет, у тому числі документи та ідентифікаційні дані клієнтів та контрагентів, надаються для ознайомлення в інформаційному приміщенні банку (абзац четвертий пункту 2.4 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240].

Попередньо кваліфіковані особи подають зобов'язання щодо купівлі 100 відсотків акцій перехідного банку у разі визнання учасника відкритого конкурсу щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку переможцем відкритого конкурсу (пункт 2.5 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240]. Кілька інвесторів (об'єднання інвесторів) можуть подати спільну фінансову пропозицію, яка повинна містити точну інформацію про частки кожного з інвесторів у статутному капіталі перехідного банку, відповідну суму докапіталізації перехідного банку кожним з учасників об'єднання інвесторів, а також безумовне зобов'язання щодо додаткового придбання акцій перехідного банку учасниками об'єднання інвесторів у відповідній пропорції за умови непридбання акцій одним або кількома інвесторами (частина одинадцята статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. При цьому слід відмітити, що поняття «продаж банку» в редакції Закону № 590-IX від 13 травня 2020 року, яким внесено зміни до Закону № 4452-VI, передбачає, що продаж банку може бути здійснений шляхом продаж інвестору всіх або частини акцій перехідного банку (пункт 13 частини першої статті 2 статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. В українському законодавстві, на відміну від статті 41(3) Директиви 2014/59/ЄС, не зазначено, що частина акцій, яка може

бути продана інвестору повинна становити більшість акцій перехідного банку. Крім того, положення статті 42 Закону № 4452-VI передбачають, що продаж акцій перехідного банку, створеного на три місяця, може передбачати відчуженні усіх акцій такого перехідного банку (пункт 6 частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Положення № 2 не приведені у відповідність до Закону № 4452-VI в редакції Закону № 590-IX і в ньому передбачено, що продажем перехідного банку є відчуження всіх акцій банку (пункт 2.1 глави 2 розділу I Положення № 2) [240].

При визначенні найкращої конкурсної пропозиції виконавча дирекція Фонду гарантування виходить з принципу найменш витратного для Фонду гарантування способу виведення неплатоспроможного банку з ринку (пункт 2.8 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240]. Попередньо кваліфіковані особи, які подали конкурсні пропозиції, але не були оголошені переможцями відкритого конкурсу, у разі втрати переможцем відкритого конкурсу статусу переможця можуть бути оголошені переможцями без проведення повторного відкритого конкурсу (пункт 2.9 глави 2 розділу IV Положення № 2) [240].

Зазначений вище порядок проведення в Україні відкритого конкурсу з пошуку інвестора для виведення неплатоспроможного банку з ринку в цілому відповідає вимогам Директиви 2014/59/ЄС та забезпечує рівний доступ попередньо кваліфікованим особам до участі у конкурсі.

У випадку, перехідний банк створюється на строк не більше трьох місяців, умовою його створення є наявність інвестора, який надав письмове зобов'язання щодо придбання перехідного банку після його створення та зарахував кошти у вигляді додаткового гарантійного внеску на рахунок Фонду гарантування (пункт 3 частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Після завершення процедури створення перехідного банку, видачі йому банківської ліцензії та передачі йому активів та зобов'язань Фонд гарантування укладає з інвестором договір купівлі-продажу всіх акцій перехідного банку (пункт 6 частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Такий інвестор бере на себе

зобов'язання здійснити заходи з приведення діяльності перехідного банку у відповідність з вимогами банківського законодавства України щодо дотримання нормативів капіталу та ліквідності або здійснити приєднання перехідного банку до існуючого платоспроможного банку (пункт 5 частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

Перехідний банк втрачає статус перехідного після виконання інвестором усіх умов договору купівлі-продажу акцій перехідного банку (частина сімнадцята статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Виконання інвестором взятих на себе зобов'язань зумовлює припинення участі Фонду гарантування у відповідних правовідносинах і, відповідно, повноцінне відновлення господарського обороту банку на ринку фінансових послуг [149, с. 93].

Якщо інвестор після придбання перехідного банку не виконав свої зобов'язання із приведення діяльності перехідного банку у відповідність з вимогами банківського законодавства України щодо дотримання нормативів капіталу та ліквідності, Фонд гарантування вживає заходів для розірвання договору купівлі-продажу акцій перехідного банку (абзац двадцять другий підпункту 3.5.10 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2) [240] та вносить Національному банку України пропозицію про ліквідацію такого банку (абзац дванадцять шостий частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Після прийняття Національним банком України такого рішення Фонд гарантування має право передати все або частину активів та всі або частину зобов'язань іншому перехідному банку (абзац двадцять сьомий частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

У випадку, коли перехідний банк не продано інвестору протягом одного місяця після передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку такому перехідному банку, Фонд гарантування має право передати все або частину активів та всі або частину зобов'язань такого банку іншому перехідному банку або вносить Національному банку України пропозицію про ліквідацію такого банку (абзац дванадцятий частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI)

[247]. У разі прийняття рішення про передачу активів та зобов'язань перехідного банку іншому перехідному банку активи та зобов'язання передаються без надання фінансової підтримки з боку Фонду гарантування (абзац дванадцятий частини двадцять першої статті 42 Закону № 4452-VI, абзац двадцять третій підпункту 3.5.10 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2) [247], [240].

У випадку, коли перехідний банк створюється на строк не більше одного року, Фонд гарантування зобов'язаний здійснити продаж перехідного банку протягом року з дня його створення (абзац одинадцятий частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI, абзац сімнадцятий підпункту 3.5.11 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2) [247], [240]. За наявності обґрунтованих підстав цей строк може бути продовжений виконавчою дирекцією Фонду гарантування до одного року (абзац одинадцятий частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI, абзац сімнадцятий підпункту 3.5.11 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2) [247], [240].

Якщо протягом зазначених строків не виявлено наміру інвестора купити перехідний банк, Фонд гарантування має право передати всі або частину активів та всі або частину зобов'язань такого банку іншому приймаючому банку або вносить Національному банку України пропозицію про ліквідацію такого банку (абзац дванадцятий частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI) [247]. Активи та зобов'язання перехідного банку передаються приймаючому банку на умовах відкритого конкурсу, проведеного головою правління перехідного банку (абзац дев'ятнадцятий підпункту 3.5.11 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2) [240].

Національний банк України приймає рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку не пізніше ніж через п'ять днів з дня отримання подання Фонду гарантування, підготовленого відповідно до вимог Національного банку України (абзац тринадцятий частини двадцять другої статті 42 Закону № 4452-VI) [247].

Ліквідація перехідного банку здійснюється у порядку, встановленому

Законом № 4452-VI з відшкодуванням з боку Фонду гарантування коштів за вкладками фізичних осіб (абзац двадцять дев'ятий підпункту 3.5.11 пункту 3.5 глави 3 розділу IV Положення № 2) [240].

З викладеного вище вбачається, що виведення з ринку неплатоспроможного банку шляхом створення перехідного банку в цілому відповідають як законодавству США, так і вимогам Директиви 2014/59/ЄС. За українським законодавством перехідний банк припиняється в результаті його приєднання (злиття) до іншого банку або продажу всіх або частини акцій перехідного банку третій особі. При цьому необхідно уточнити в українському законодавстві положення про те, що підставою припинення перехідного банку є продаж більшості його акцій. Набуття третьою особою всіх або майже всіх активів та зобов'язань перехідного банку як підстава припинення перехідного банку в Україні реалізується у випадку, якщо перехідний банк, що був створений на річний період, не вдалося продати інвестору. Доцільно передбачити, що перехідний банк може припинятися з настанням будь-якої з цих підстав, залежно від того, яка з них настане швидше. Для перехідного банку, який створюється на три місяці, такий спосіб припинення перехідного банку є недоцільним, оскільки такий банк створюється тільки при наявності інвестора – переможця відкритого конкурсу, який взяв на себе зобов'язання придбати банк. Такий спосіб припинення перехідного банку як ліквідація переданих перехідному банку активів, за умови виконання всіх зобов'язань, в Україні не передбачений. Доцільно усунути цю прогалину.

Висновки до розділу 3

1. Перехідний банк як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку має на меті зберегти життєздатну частину банківської діяльності і

критично важливі функції неплатоспроможного банку на час, поки не буде знайдено рішення для виведення неплатоспроможного банку з ринку з допомогою ресурсів приватного сектору. Незважаючи на загальний підхід, який полягає в тому, що інструмент перехідного банку повинен застосовуватися до складних випадків (переважно системно важливих банків), цей інструмент може застосовуватися також до малих і середніх банків, що доводить практика держав-членів ЄС та України. У таких випадках повинна бути чітко визначена мета використання перехідного банку. Використання інструменту перехідного банку повинно відповідати цілям процедури і принципам вибору інструменту виведення неплатоспроможних банків з ринку.

2. З метою забезпечення юридичної визначеності для всіх учасників правовідносин повноваження органу врегулювання щодо можливості застосування інструменту перехідного банку повинні бути чітко визначені на рівні закону. Вони повинні включати повноваження органу врегулювання створювати перехідний банк, визначати, які саме активи та зобов'язання неплатоспроможного банку передаються перехідному банку, повноваження передавати такі активи та зобов'язання, здійснювати зворотню передачу активів та зобов'язань від перехідного банку неплатоспроможному банку у випадках, визначених законом, а також повноваження здійснювати такі передачі неодноразово. Згода будь-яких третіх осіб не повинна вимагатися. Коли передаються активи та зобов'язання, які підлягають реєстрації, закон має передбачати спрощений порядок такої реєстрації.

3. Існують різні підходи у міжнародній практиці щодо передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку перехідному банку – передача усіх зобов'язань, усіх вкладів, або лише вкладів, що гарантуються системою гарантування. При цьому зобов'язання за гарантованими вкладами не можуть передаватися частково. У випадках, коли передається частина активів та зобов'язань неплатоспроможного банку, необхідно забезпечити рівне ставлення до вкладників та інших кредиторів.

4. Законодавство повинно передбачати або наділяти орган врегулювання повноваженнями визначати вимоги щодо діяльності перехідного банку, у тому числі порядок отримання перехідним банком капіталу, фінансування для забезпечення операційної діяльності та іншої підтримки ліквідності, пруденційні вимоги, що застосовуються до перехідного банку. За відсутності вагомих причин перехідний банк не повинен мати особливого статусу і повинен відповідати вимогам, встановленим для банків. Законодавство має передбачати можливість для перехідного банку здійснювати банківську діяльність у консервативний спосіб з метою збереження вартості франшизи.

5. У зв'язку з тимчасовою природою перехідного банку у законі має бути визначено строк його діяльності. Такий строк повинен стимулювати орган врегулювання шукати інвестора для купівлі перехідного банку якомога швидше, як тільки дозволять ринкові умови. Відповідно до міжнародної практики таким строком є два або три роки з можливістю продовження у визначених законом випадках.

6. Для перехідного банку доцільно передбачати спрощену процедуру створення та ліцензування. Для реалізації перехідного банку може створюватися як створюватися нова юридична особа, так і використовуватися вже існуюча юридична особа, якщо вона була створена з метою участі у виведенні неплатоспроможного банку з ринку.

7. Перехідний банк має перебувати у повній або принаймні частковій власності органу врегулювання або іншого державного органу. У будь-якому випадку орган врегулювання повинен зберігати контроль над перехідним банком, що може забезпечуватися, зокрема, правом вето при прийнятті рішень або/та участю у корпоративному управлінні. Орган врегулювання повинен бути наділений повноваженнями затверджувати зміст установчих документів перехідного банку, схвалювати стратегію і профіль ризику перехідного банку, призначати або затверджувати членів органів управління, встановлювати розмір їхньої винагороди, а також звільняти членів органів управління. Орган

врегулювання повинен забезпечити здійснення безперебійної діяльності перехідним банком.

8. Підставами припинення перехідного банку є приєднання (злиття) перехідного банку до іншого банку, продажу більшості акцій перехідного банку третій особі, набуття третьою особою всіх або майже всіх активів та зобов'язань перехідного банку та ліквідація всіх активів з виконанням всіх зобов'язань перехідного банку. У випадку, якщо жодна з підстав не настала протягом строку, на який був створений перехідний банк (або продовженого строку), перехідний банк повинен бути ліквідованим.

9. З метою приведення українського законодавства до найкращих міжнародних практик та підвищення ефективності використання інструменту перехідного банку необхідно: доповнити повноваження органу врегулювання повноваженнями здійснювати передачу активів та зобов'язань неплатоспроможного банку перехідному банку неодноразово, а також повноваженнями здійснювати зворотню передачу у визначених законом випадках; передбачити можливість часткової приватної власності на перехідний банк, при цьому зберігаючи контроль органу врегулювання за перехідним банком; дозволити створювати перехідний банк на два роки (а не на рік) з можливістю продовження строку; удосконалити концепцію ролі держави у виведенні неплатоспроможного банку з ринку при застосуванні інструменту перехідного банку, передбачивши, що участь держави можлива, коли жоден інший підхід щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку не є ефективним, і що банк, який перейшов у власність держави, повинен бути відчужений, як тільки дозволять ринкові умови; чітко визначити повноваження органу врегулювання встановлювати розмір винагороди керівників перехідного банку, схвалювати стратегію та політику управління ризиками перехідного банку; передбачити на рівні закону мету управління перехідним банком, яка б скеровувала рішення органу врегулювання та органів управління перехідним банком; чітко визначити, що підставою припинення перехідного банку може

бути відчуження більшості акцій перехідного банку; передбачити можливість передачі активів та зобов'язань перехідного банку приймаючому банку з метою припинення перехідного банку незалежно від того, чи банк не вдалося продати інвестору; передбачити такий спосіб припинення перехідного банку як ліквідація переданих перехідному банку активів за умови виконання всіх зобов'язань.

РОЗДІЛ 4.

ВІДОКРЕМЛЕННЯ АКТИВІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ З РИНКУ

4.1. Концепція відокремлення активів як інструменту виведення неплатоспроможного банку з ринку

У діалогах щодо підходів до виведення неплатоспроможних банків з ринку концепції відокремлення активів та передачі їх на користь компанії з управління активами виділяють незначну роль. Зокрема, інструмент коротко згадується Радою фінансової стабільності у «Ключових характеристиках...». Разом з тим, різні компанії з управління активами – від створених під окрему установу до уповноважених реструктурувати банківський сектор – застосовувалися під час минулих банківських криз [363, с. 23]. Перші компанії з управління активами створювалися на початку 1990-тих років у Швеції («Securum») і США («Resolution Trust Corporation»), і Азіатської кризи 1997-1998 років («Danaharta» у Малайзії, «KAMCO» у Республіці Корея). Світова фінансова криза 2007 – 2009 років ознаменувала відновлення використання компаній з управління активами (наприклад, «NAMA» в Ірландії, SAREB в «Іспанії») [366, с. 1]. У зв'язку з цим, доцільно проаналізувати цей інструмент.

Пункт VIII Ключової характеристики 3.2 «Ключових характеристик...». передбачає, що органи врегулювання повинні мати у своєму розпорядженні повноваження створювати окрему інституцію з управління активами (наприклад, дочірню юридичну особу неплатоспроможної фінансову установу, юридичну особу спеціального призначення або трастову компанію чи компанію з управління активами) і передавати їй в управління та ліквідацію непрацюючі

кредити або активи, які важко оцінити (пункт viii Ключової характеристики 3.2 «Ключових характеристик..») [401]. Як зазначалося у випадку інструменту передачі активів та зобов'язань на користь приймаючого банку та інструменту перехідного банку, такі повноваження повинні бути чітко передбачені на рівні закону з метою забезпечення юридичної визначеності для всіх учасників правовідносин.

Очищення балансу неплатоспроможного банку від непрацюючих активів і пов'язаних з ними ризиків дозволяє зберегти решту здоровішої частини балансу [423, с. 83]. Видалення непрацюючих активів з балансу неплатоспроможного банку має позитивно вплинути на погляди агентств кредитного рейтингу, інвесторів, потенційних інвесторів, кредиторів, вкладників і позичальників [424, с. 292], [340, с. 78]. Оскільки це може надати антиконкурентні переваги банку, інструмент слід застосовувати лише в поєднанні іншими інструментами виведення неплатоспроможного банку з ринку [363, с. 24].

Інструмент дозволяє ліквідувати ті активи неплатоспроможного банку, існування яких не доцільно підтримувати, організовано і максимально ефективно [455, с. 131]. Непрацюючі активи можуть мати певний потенціал повернення у своїй вартості [383, с. 36]. Однак у неплатоспроможного банку може не бути ресурсів для управління такими активами. Компанія з управління активами, в свою чергу, має необхідні ресурси і експертизу. Компанія з управління активами має довший період існування і може відшкодувати більше непрацюючих активів, ніж якщо би такі активи негайно були ліквідовані [461, с. 19], [340, с. 78].

Одним із найбільш складних аспектів використання інструменту є встановлення ціни активів [408, с. 16]. Якщо під час оцінки збитки не будуть визнані в повному обсязі, ціна буде завищеною і оплата може принести неправомірну вигоду акціонерам і кредиторам [340, с. 79].

Підсумовуючи, підкреслимо переваги передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь компанії з управління активами:

- банк, баланс якого очищений від проблемних/ непрацюючих активів, може виклати більшу зацікавленість у потенційних покупців [32];

- наявність у компанії із управління активами спроможності і експертизи для ефективного управління проблемними/ непрацюючими активами;

- у випадку, якщо законодавство щодо захисту прав кредиторів та законодавство про примусове виконання рішень є неефективним, компанія з управління активами зможе швидко зменшити обсяг проблемних/ непрацюючих активів, якщо їй нададуть спеціальні повноваження [438, с. 2].

Серед застережень щодо використання компанії з управління активами у виведенні неплатоспроможного банку з ринку виділяють такі:

- складність визначення вартості проблемних/ непрацюючих активів [32];
- ризик відсутності достатнього фінансування для придбання всіх проблемних/ непрацюючих активів [32];

- збільшення витрат платників податків [32], [438, с. 3];

- ризик політичного впливу на компанію з управління активами [438, с. 3];

- ризик виникнення корупційних і шахрайських схем [32];

- працівники компанії з управління активами можуть розглядати свою зайнятість як довгострокову, що сповільнить роботу компанії з управління активами щодо проблемних/ непрацюючих активів [438, с. 3].

Досвід ЄС. В розвиток «Ключових характеристик...» Директива 2014/59/ЄС передбачає інструмент відокремлення (виділ) активів («asset separation tool»). Він визначається як інструмент, за допомогою якого орган врегулювання передає компанії з управління активами активи та зобов'язання неплатоспроможної установи (стаття 2(1)(55) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Як впливає із роз'яснення Європейського органу банківського нагляду, незважаючи на назву інструмент застосовується для передачі як активів, так і зобов'язань [453].

Компанії з управління активами можуть передаватися активи або зобов'язання перехідної установи, як передбачено відповідно до статті 42(1) та

42(8) Директиви 2014/59/ЄС [372]. Зазначені положення не мають на меті створити окремий вид компанії з управління активами, якій би перехідна установа могла передати активи за власною ініціативою або допустити винятки із порядку застосування інструменту відокремлення (виділу) активів. У такому випадку будь-яка передача активів та зобов'язань перехідної установи на користь компанії з управління активами повинна відбуватися із дотриманням правил, передбачених для інструменту відокремлення (виділу) активів [451].

Інструмент застосовується у виняткових випадках: коли ринок певних активів або зобов'язань таким за характером, що ліквідація цих активів у рамках звичайного провадження у справі про банкрутство може мати негативний вплив на один або більше фінансових ринків; коли передача активів необхідна для забезпечення належного функціонування неплатоспроможної установи або перехідної установи; або передача активів необхідна, щоб отримати максимальні надходження від них (статті 42(5) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Європейський орган банківського нагляду передбачає порядок визначення органами врегулювання того, чи є ринок певних активів або зобов'язань таким за характером, що ліквідація цих активів у рамках звичайного провадження у справі про банкрутство може мати негативний вплив на один або більше фінансових ринків [24]. Так, органи врегулювання повинні оцінити ситуацію на ринку для цих активів, вплив відчуження цих активів на ринки, де вони торгуються, і на фінансову стабільність. У той же час органи врегулювання неплатоспроможності не повинні розглядати погіршення якості відповідних активів або дисфункціонування ринку як обов'язкову умову для висновку про те, що ліквідація може мати негативний вплив на один або більше фінансових ринків [413].

Для успішного застосування інструмента відокремлення (виділу) активів і

²⁴ Примітка: EBA Guidelines on the determination of when the liquidation of assets or liabilities under normal insolvency proceedings could have an adverse effect on one or more financial markets under Article 42(14) of Directive 2014/59/EU EBA/GL/2015/05 dated 07.08.2015 EBA/GL/2015/05 Керівні принципи щодо визначення того, коли ліквідація активів або зобов'язань у рамках звичайного провадження у справі про банкрутство може мати негативний вплив на один або більше фінансових ринків згідно зі статтею 42 (14) Директиви 2014/59/ЄС [372].

забезпечення юридичної визначеності для всіх учасників правовідносин Директива 2014/59/ЄС передбачає, що орган врегулювання повинен бути наділений повноваженням передавати активи та зобов'язання неплатоспроможної установи або перехідної установи до компанії з управління активами. Як і випадку інструмента продажу бізнесу і інструмента перехідної установи, така передача здійснюється без згоди будь-яких осіб, крім перехідної установи, та без дотримання процедурних вимог, передбачених корпоративним законодавством або законодавством про ринки капіталу (статті 42(1) Директиви 2014/59/ЄС) [372], [340, с. 79].

Передача цих активів має сприяти досягненню цілей виведення неплатоспроможного банку з ринку та тому, щоб неплатоспроможна установа могла продовжувати виконувати важливі економічні функції. Описуючи інструмент відокремлення (виділу) активів за Директивою 2014/59/Є, М.Х. Ласкано зазначає, доцільно передавати активи, які не мають подальшої стратегічної цінності; які містять ризики, що не вважаються більше прийнятними; та/або які можуть бути непридатними для отримання майбутнього довгострокового фінансування [455, с. 133]. При цьому низка критеріїв і обставин має допомогти органам врегулювання неплатоспроможності у виборі активів, які будуть передані компанії з управління активами. На вибір інструментів для передачі впливають такі фактори, як фінансування, яке можна забезпечити заставою активів; поточну ціну активів; довгострокову економічну вартість активів; стратегічну цінність активів для неплатоспроможної установи; характер ринку для активів, включаючи будь-яке погіршення на цьому ринку; а також ризикованість активів і їх відповідність стратегії виведення неплатоспроможної фінансової установи [455, с. 133 - 134]²⁵.

²⁵ Примітка: Повний перелік обставин визначений пунктом 4 Керівних принципів ЕВА/GL/2015/05 від 07.08.2015, а саме органи врегулювання повинні оцінити принаймні такі елементи, беручи до уваги терміновість заходів врегулювання:

(а) чи погіршився ринок цих активів на основі таких показників:

(i) розвиток ліквідності ринків цих активів або порівнянних класів активів;

(ii) чи класифіковано ці активи або порівнювані класи активів як знецінені для цілей бухгалтерського обліку та чи створено установами резерви щодо цих активів;

(iii) понесені збитки та нестабільні грошові потоки за цими активами;

Активи мають бути передані за плату за справедливою ціною у відповідності до результатів незалежної оцінки [441, с. 87], [455, с. 134]. Ціна повинна визначатися на основі ринкового ціноутворення, норм бухгалтерського обліку та чіткої класифікації кредитів [395, с. 222]. При цьому ціна може визначатися за портфелями активів або окремими активами, що передаються [455, с. 134], [340, с. 79]. Оплата може здійснюватися у формі боргових зобов'язань, випущених компанією з управління активами (стаття 42(7) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Орган врегулювання повинен бути наділений повноваженнями здійснювати зворотню передачу активів та зобов'язань від компанії з управління активами назад неплатоспроможній установі і неплатоспроможна установа зобов'язана прийняти назад такі активи (стаття 42(9) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Це можливо у випадках, коли право повертати активи визначено у документі, на підставі якого була здійснена передача, або у випадку, коли фактично визначені права не відповідають вказаним у документі, на підставі якого була здійснена передача протягом визначеного строку та з дотриманням інших умов, передбачених у зазначеному документі (стаття 42(10) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. При цьому Директива 2014/59/ЄС передбачає, що орган врегулювання має право застосовувати свої повноваження щодо передачі активів та повернення їх неплатоспроможній установі неодноразово (стаття 42(9) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Інструмент відокремлення (виділ) активів засовується лише разом з іншим

-
- (iv) коригування вартості активів у бік зменшення або відповідні зміни цін пов'язаних хеджувань або порівнянних класів активів;
 - (v) висока волатильність цін порівняно з ринком загалом, зокрема незвичайно висока різниця в ціні між різними ринками, які зазвичай демонструють однаковий розвиток;
 - (vi) зниження цін на акції та погіршення рейтингів та умов рефінансування установ, які володіють великими обсягами цих активів, порівняно з рештою ринку;
 - (b) вплив відчуження цих активів на ринки, де вони продаються, беручи до уваги:
 - (i) обсяг відповідних ринків і коло потенційних покупців;
 - (ii) очікуваний вплив ліквідації активів на ціни порівнянних активів;
 - (iii) очікувані часові рамки для ліквідації активів у рамках звичайного провадження у справі про банкрутство, включаючи потенційний прискорений розпродаж;
 - (c) ситуацію на фінансових ринках і прямі чи непрямі наслідки відчуження цих активів, беручи до уваги:
 - (i) ризик системної кризи, як це видно з кількості, розміру або значущості установ, які знаходяться під загрозою виконання умов для раннього втручання або умов урегулювання або під загрозою проходження процедури банкрутства, або як очевидно від громадськості фінансова підтримка установ або надзвичайна ліквідність, що надається центральними банками;
 - (ii) чи може продаж активів або погіршення стану ринків призвести до поширення проблеми, зокрема стосовно суми активів або порівнянних класів активів, якими володіють установи, або коли ці холдинги оцінюються за ринковими цінами;
 - (iii) зниження або підвищення цін на коротко- або середньострокове фінансування, доступне установам;
 - (iv) погіршення функціонування ринку міжбанківського фінансування, що особливо видно зі збільшення маржинальних вимог, зниження рейтингів установ і зменшення застави, доступної для установ.

інструментом, щоб запобігти отриманню необґрунтованої конкурентної переваги неплатоспроможною установою, як зазначено в пункті шістдесят шість преамбули Директиви 2014/59/ЄС [350]. Таким чином, інструмент відокремлення (виділу) активів є лише першим кроком у процедурі виведення неплатоспроможних банків з ринку [432, с. 79], [340, с. 79].

Досвід США. Використання інструменту відокремлення активів більше характерне для європейської традиції, чим для американської. У США існує усталена практика, коли неплатоспроможний банк, який не був проданий інвестору, залишається в управлінні органу врегулювання і орган врегулювання розпоряджається активами банку у максимально ефективний спосіб [394].

Подібний підхід застосовувався і у випадку використання компанії з управління активами. В кінці 1980-тих років більше 1000 кредитно-ощадних установ опинилися під загрозою банкрутства, у зв'язку з чим у 1989 році був прийнятий Закон про реформування фінансових установ, відновлення діяльності та примусове виконання («Financial Institutions Reform, Recovery, and Enforcement Act» або «FIRREA»), яким було передбачено створення компанія з управління активами – Трастова корпорація врегулювання («Resolution Trust Corporation», або «RTC») [440, с. 217].

Трастова корпорація врегулювання була наділена не лише функціями з управління активами, але і функціями із врегулювання фінансових установ. До повноважень Трастової корпорації врегулювання належали повноваження здійснювати злиття або ліквідацію кредитно-ощадних установ, які були визнані неплатоспроможними з 1989 по 1992 рік. Це означає, що Трастова корпорація врегулювання повинна була поглинати збитки кредитно-ощадних установ, якщо активів не вистачало, щоб виплатити або передати застраховані депозити. Неплатоспроможні установи передавалися в управління Трастовій корпорації врегулювання. Як наслідок, вона здійснювала управління активами неплатоспроможних установ, не отримуючи їх у власність, чим вдалося уникнути проблеми встановлення ціни активів для їхньої передачі [366, с. 54].

До кінця 1990-тих Трастова корпорація врегулювання розробила розвинуту систему продажу активів, яка включала не лише аукціони і закриті торги, але і такі інноваційні підходи, як сек'юритизація [366, с. 57]. Було відкрито чотирнадцять консолідованих офісів і чотирнадцять пунктів продажу [407, с. 297].

Досвід України. В Україні підхід до роботи з непрацюючими активами неплатоспроможних банків подібний до американського. Після визнання банку неплатоспроможним банк переходить під управління Фонду гарантування. З дня початку процедури ліквідації банку Фонд гарантування протягом трьох років (у разі ліквідації системно важливого банку - протягом п'яти років) забезпечує виконання заходів щодо управління майном (активами) банку та задоволення вимог кредиторів (абзац 1 частини п'ятої статті 44 Закону № 4452-VI) [247].

Фонд гарантування має право прийняти рішення про продовження строку управління активами банку та задоволення вимог кредиторів у разі виникнення обставин, що унеможливають здійснення продажу активів банку та задоволення вимог кредиторів, на весь час існування таких обставин (абзац 2 частини п'ятої статті 44 Закону № 4452-VI) [247]. Такими обставинами є неможливість доступу Фонду гарантування або уповноваженої особи Фонду гарантування до банку при здійсненні ліквідації, до його майна (активів), книг, записів, документів, баз даних; набрання законної сили судовим рішенням про скасування або визнання нечинним рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування про початок процедури ліквідації банку, якщо Фонд гарантування оскаржує таке судове рішення; незадоволення вимог усіх кредиторів банку за наявності активів банку, нереалізованого з причин рішень суду або іншого компетентного органу, яке мало наслідком неможливість продажу активів у визначеному законом порядку або з причини відмови в наданні таких, що вимагаються законом, дозволу або згоди на вчинення правочину щодо відчуження активів (абзаци чотири - шість статті 44 Закону № 4452-VI) [247].

Фонд гарантування безпосередньо або шляхом делегування повноважень

уповноваженій особі Фонду гарантування вживає заходів щодо забезпечення збереження такого майна, формує ліквідаційну масу, виконує функції з управління та продає майно банку (пункти 2 та 9 частини першої статті 48 Закону № 4452-VI) [247]. Активи банку або кількох банків чи пули активів можуть бути реалізовані на відкритих торгах (аукціоні) або шляхом продажу безпосередньо юридичній або фізичній особі (частина шоста статті 51 Закону № 4452-VI) [247]. Фонд гарантування затверджує способи, порядок, склад та умови відчуження майна банку, включеного до ліквідаційної маси, у разі потреби організовує консолідований продаж майна кількох банків, що одночасно перебувають у процедурі ліквідації (частина третя статті 51 Закону № 4452-VI) [247].

Доцільно зазначити, що в Україні була спроба запровадити інструмент відокремлення активів відповідно до Закону № 1586-VII від 04 липня 2014 року [233]. Зазначений закон визначав, що у разі виконання плану врегулювання, що передбачає виведення неплатоспроможного банку з ринку шляхом застосування інструменту перехідного банку або шляхом продажу банку, виконавча дирекція Фонду гарантування може прийняти рішення про передачу залишків активів, що потенційно можуть бути реалізовані, та зобов'язань спеціалізованій установі (абзац 1 частини дев'ятої статті 39 Закону № 4452-VI зі змінами, внесеними Законом № 1586-VII) [233]. Також протягом ліквідаційної процедури уповноважена особа Фонду гарантування могла передати спеціалізованій установі активи, щодо яких була ймовірність їх реалізації, та зобов'язання неплатоспроможного банку (частина третя статті 52-2 Закону № 4452-VI зі змінами, внесеними Законом № 1586-VII) [233].

Порядок та вартість реалізації активів неплатоспроможного банку, що були передані спеціалізованій установі, повинна була погоджуватися виконавчою дирекцією Фонду гарантування (абзац 3 пункти 7.5 глави 7 розділу V Положення № 2) [240]. Інших вимог щодо визначення ціни активів не встановлювалося.

На практиці спеціалізована установа створена не була. У 2020 році відповідні положення були виключені з закону [234]. Отож питання

запровадження інструменту відокремлення активів як антикризового заходу у відповідності до Директиви 2014/59/ЄС та найкращих міжнародних практик залишається актуальним.

4.2. Правові аспекти створення, діяльності і припинення компанії з управління активами

Ключовим елементом інфраструктури для реалізації інструменту відокремлення активів є компанія з управління активами. Щоб зменшити ризик політичного тиску, конфлікту інтересів та послаблення ринкової дисципліни, а також забезпечити ефективне функціонування компанії з управління активами, доцільно передбачити низку законодавчих вимог та гарантій [416, с. 154], [395, с. 16]. Зокрема, слід чітко визначити предмет діяльності компанії з управління активами, повноваження, забезпечити операційну автономію і комерційну спрямованість та передбачити вимоги до корпоративного управління [416, с. 154]. З цією метою може бути прийнятий спеціальний закон або відповідні спеціальні норми можуть бути передбачені у банківському законодавстві [366, с. 15], [340, с. 79].

Компанії з управління активами можуть мати вузький предмет діяльності, якщо вони створені з метою виведення неплатоспроможного банку з ринку, або широкий предмет діяльності, якщо вони створені в рамках діяльності з реструктуризації заборгованості у фінансовому секторі. Деякі компанії з управління активами не обмежуються одним предметом діяльності [404, с. 60]. Дослідження Міжнародного валютного фонду показують, що ефективнішими є компанії з управління активами, яка мають вузький предмет і чітко визначені цілі діяльності [402, с. 21], [464, с. 10 - 11]. У випадку виведення

неплатоспроможного банку з ринку такою метою може бути максимізація прибутку або мінімізація збитків, залежно від ринкових умов та вартості фінансування компанії з управління активами [416, с. 154], [340, с. 79].

Компанія з управління активами повинна бути правонаступником тих прав та обов'язків, які належали неплатоспроможному банку за переданими активами, включаючи права на зарахування зустрічних вимог. Вона також повинна бути наділена широкими правами щодо реструктуризації зобов'язань за кредитними договорами та ініціювання їхнього примусового виконання. Компанія з управління активами також повинна мати право користуватися послугами колекторських компаній та створювати компанії спеціального призначення і передавати їм активи, які необхідно відокремити [366, с. 17], [340, с. 79-80].

У випадках, коли загальне законодавство містить норми, що перешкоджають здійсненню компанією з управління активами діяльності і досягненню своєї мети, може бути доцільним внесення змін і наділення компанії з управління активами спеціальними повноваженнями [438, с. 18]. Це також може бути доцільно у випадках, коли правова система певної юрисдикції не враховує особливостей роботи з непрацюючими активами. Наприклад, у судів немає такого досвіду або ресурсів [416, с. 154]. Спеціальні повноваження можуть включати повноваження щодо набуття активів, реструктуризації зобов'язань, збору інформації [438, с. 18]. Оскільки спеціальні повноваження не співпадають з підходами загального законодавства, такі спеціальні повноваження повинні бути тимчасовими та підлягати нагляду з боку держави з метою запобігання зловживанням [438, с. 18], [404, с. 71], [340, с. 80].

Створення компанії з управління активами та вибір її організаційно-правової форми залежить від особливостей національного законодавства. Порядок створення компанії з управління активами та її повноваження можуть міститися у спеціальному законі або регулюватися загальним національним корпоративним законодавством. У більшості юрисдикцій загального права перевагу надають юридичній особі, статус якої регулюється відповідно до

спеціального закону [366, с. 14]. Компанія з управління активами не здійснює банківську діяльність та не отримує банківську ліцензію. Компанія з управління активами зазвичай не потребує доступу до інфраструктури фінансового ринку [359], [340, с. 80].

Компанія з управління активами може бути державна, приватна або змішана [32]. Передача до компанії з управління активами значної кількості безнадійних активів, зокрема, кредитів, ускладнює можливість знайти приватних інвесторів, заінтересованих у придбанні такої компанії з управління активами без значних державних гарантій, що покривають вартість портфеля активів. У такому випадку держава може бути заінтересована придбати компанію з управління активами, а не надати гарантію, оскільки тоді вона може отримати вигоду від будь-якого підвищення ціни на активи. Крім того, може бути важко передбачити умови гарантії таким чином, щоб зберегти стимул приватних власників компанії з управління активами продавати активи за максимально можливими цінами [402, с. 7]. З іншого боку, участь приватного інвестора мінімізує використання державних коштів, створює стимули для ефективного управління та може підсилити комерційну спрямованість компанії з управління активами [366, с. 16], [340, с. 80].

Компанія з управління активами повинна дотримуватися принципів належного, надійного та прозорого управління [404, с. 41]. Необхідно забезпечити операційну незалежність та відсутність політичного впливу на діяльність такої компанії. Залежно від юрисдикції цього може бути складно досягти, однак питання повинно враховуватися при розробці спеціального законодавства та створенні компанії з управління активами [438, с. 19], [340, с. 80].

В установчому документі повинно чітко визначено склад органів управління, строк їхніх повноважень, порядок призначення та звільнення. Члени ради компанії з управління активами повинні відповідати вимогам щодо професійної придатності та ділової репутації [366, с. 24]. Більшість членів ради

повинні бути незалежними, щоб мати змогу допомогти компанії з управління активами протистояти тиску з боку позичальників та потенційних покупців активів, які бажають отримати неправомірні переваги [416, с. 155]. Крім того, члени ради повинні розкрити будь-який конфлікт інтересів, якщо такий є. Повноваження ради повинні бути передбачені на рівні закону [366, с. 24]. Необхідно передбачити систему внутрішнього та зовнішнього контролю, що забезпечить ефективне управління переданими активами і допомагає запобігти шахрайству та зловживанням [438, с. 20]. Компанія з управління активами зобов'язана публікувати річну звітність, затверджену аудитором, на своїй сторінці в мережі Інтернет [366, с. 80 - 81].

З метою забезпечення визначеності для усіх учасників правовідносин та забезпечення ефективності виведення неплатоспроможного банку з ринку доцільно передбачити спеціальні положення про порядок оскарження рішень компанії з управління активами і порядок пред'явлення вимог щодо її активів. У випадках, коли компанія діє як орган врегулювання, то рішення компанії з управління активами можуть бути оскаржені до суду виключно з метою встановлення їх законності. При цьому оскарження рішення не зупиняє виконання такого оскаржуваного рішення або дії. У законодавстві також повинні міститися положення, які би унеможливлювали пред'явлення третіми особами вимог щодо активів, переданих від неплатоспроможного або перехідного банку компанії з управління активами.

Компанії з управління активами за своєю природою є тимчасовими, а після досягнення своєї мети повинні бути припинені. Така природа вимагає запровадження системи стимулів, які сприяли би досягненню встановленої мети і не допускали би невиправданого продовження діяльності компанії з управління активами [404, с. 60]. У багатьох країнах встановлюють визначену дату припинення компанії з управління активами. Важливо, щоб така дата була реалістичною, враховуючи встановлену мету. Доцільно встановити регулярні проміжні цілі, які можуть бути гнучкими, та мати запасний щодо розпорядження

або управління активами, якщо компанія з управління активами не зможе досягти своєї мети до встановленої дати її припинення. Також доцільно запровадити фінансові стимули для працівників компанії з управління активами [438, с. 20], [340, с. 81].

Досвід ЄС. Вимоги до компанії з управління активами встановлюються Директивою 2014/59/ЄС. Компанія з управління активами створюється з метою отримання всіх або частини активів та зобов'язань однієї або кількох неплатоспроможних установ або перехідних установ (стаття 42(2)(b) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Така компанія здійснює управління переданими їй активами з метою максимізації їх вартості до моменту остаточного продажу або впорядкованої ліквідації (стаття 42(3) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Як і у випадку перехідної установи, Директива 2014/59/ЄС передбачає, що компанія з управління активами повинна повністю або частково належати державі або органу врегулювання (стаття 42(2)(a) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. При цьому компанія з управління активами має контролюватися органом врегулювання. Спосіб забезпечення контролю не визначений у Директиві 2014/59/ЄС. Контроль включає участь органу врегулювання в корпоративному управлінні такої компанії. Так, орган управління затверджує зміст установчих документів; залежно від складу власників компанії призначає або затверджує органи управління; затверджує розмір винагороди членам органів управління і визначає їх обов'язки; затверджує стратегію і профіль ризику компанії з управління активами (стаття 42(4) Директиви 2014/59/ЄС) [372].

Як і у випадку перехідної установи, концепція контролю органу врегулювання за компанією з управління активами не обмежується лише участю органу врегулювання в корпоративному управлінні. Контроль може забезпечуватися контрольним пакетом акцій (що однак не є пріоритетним рішенням з огляду на загальну спрямованість Директиви 2014/59/ЄС мінімізувати використання державних коштів при виведенні неплатоспроможних банків з ринку), правом вето, умовами установчого документу або у будь-який інший

спосіб.

Описуючи компанію з управління активами відповідно до Директиви 2014/59/ЄС М. Х. Ласкано зазначає, що структура фінансування компанії з управління активами залежить від вартості активів та їхніх характеристик. Оплата за отримані активи та зобов'язання може здійснюватися компанією з управління активами у формі випущених нею зобов'язань, які можуть гарантуватися установою, що фінансує врегулювання неплатоспроможного банку [455, с. 134].

Директива 2014/59/ЄС містить застереження, що акціонери або інші кредитори неплатоспроможної установи, чий активи або зобов'язання не передаються компанії з управління активами, не мають прав вимоги до цієї компанії (стаття 42(12) Директиви 2014/59/ЄС) [372]. Ця положення передбачене з огляду на те, що кредитори неплатоспроможної установи, які зазнали більших збитків, ніж ті, що вони зазнали би за звичайної процедури банкрутства («по creditor worth off») мають право на компенсацію. Інструмент відокремлення активів втратить ефективність, якщо кредитори неплатоспроможної установи, чий активи або зобов'язання не передаються компанії з управління активами, зможуть пред'являти претензії щодо активів та зобов'язань, які були передані [454]. Зазначене положення передбачене з метою припинити будь-які зв'язки, які могли існувати до передачі, між активами та зобов'язаннями, що передаються до компанії з управління активами, та тими, що не передаються відповідно до національного законодавства держав-членів ЄС.

Компанія з управління активами не несе відповідальності перед акціонерами або іншими кредиторами, крім випадків умислу або грубої необережності, які порушують права таких акціонерів або інших кредиторів (статті 42(13) Директива 2014/59/ЄС) [441, с. 87].

Досвід США. Відповідно до Закону про реформування фінансових установ, відновлення та примусове виконання, Трастова корпорація врегулювання мала три цілі: максимізація вартості продажу кредитно-ощадних установ та їх активів,

мінімізація впливу такого продажу на місцевий ринок нерухомості та фінансовий ринок, максимізувати доступність житлової нерухомості для покупців із низьким і середнім доходом [366, с. 54], [407, с. 8].

Спочатку нагляд за Трастовою корпорацією врегулювання здійснювався Федеральною корпорацією страхування депозитів. Остання була наділена повноваженням призначати керівника Трастової корпорації врегулювання. У 1991 році було прийнято новий закон, який відмежував Трастову корпорацію врегулювання від Федеральної корпорації страхування депозитів. За новим законом керівник Трастової корпорації врегулювання призначався президентом і схвалювався парламентом. Крім того, створювалася наглядова рада у складі секретаря казначейства, що був головою наглядової ради за посадою, голови Федеральної резервної системи, секретар житлово-комунального господарства і двох представників приватного сектору, призначених президентом. До повноважень ради відносилися розробка стратегії і політики діяльності Трастової корпорації врегулювання [366, с. 55]. Важлива роль приділялася системі внутрішнього контролю, яка забезпечувала ефективне виконання програм Трастової корпорації врегулювання, попередження зловживань, надійність фінансової звітності і дотримання норм законодавства (комплаєнс) [435, с. 5].

Дата припинення діяльності Трастової корпорації врегулювання була визначена заздалегідь. Корпорація припинилася у 1995 році, успішно виконавши свої завдання. Трастова корпорація врегулювання вивела з ринку 747 кредитно-ощадних установ і відчужила активи у обсязі 400 млрд. дол. США із середнім рівнем погашення простроченої заборгованості 87 відсотків [440, с. 217]. Аналізуючи діяльність Трастової корпорації врегулювання, К. Серруті підкреслює, що важливими аспектами успішної діяльності компанії з управління активами є наявність адекватного і вчасного фінансування; ринкова стратегія відчуження активів та адекватна оцінка активів; належна система внутрішнього контролю; у випадку залучення зовнішніх консультантів до управління активами і їх відчуження, інтенсивний нагляд за такими консультантами і належна система

заохочень [366, с. 60-61].

Досвід України. В Україні була спроба передбачити спеціалізовану установу у законодавстві, концепція якої однак відрізнялася від тої, що вимагається Директивою 2014/59/ЄС.

Виключним видом діяльності спеціалізованої установи мало бути вжиття заходів для розрахунку з кредиторами неплатоспроможного банку за рахунок активів такого банку, переданого їй (абзац перший частини другої статті 52-2 Закону № 4452-VI зі змінами, внесеними Законом № 1586-VII) [233]. Спеціалізована установа мала бути створена Фондом гарантування. Участь приватного сектору не передбачалася. У законі визначалася організаційно-правова форма спеціалізованої установи – товариство з обмеженою відповідальністю (абзац перший частини першої статті 52-2 Закону № 4452-VI зі змінами, внесеними Законом № 1586-VII) [233]. На спеціалізовану установу не поширювалися вимоги, встановлені законами України «Про банки і банківську діяльність», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та «Про інститути спільного інвестування».

Статутний капітал спеціалізованої установи мав утворюватися Фондом гарантування у розмірі, що мав би відповідати мінімальним вимогам до статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю (абзац перший частини першої статті 52-2 та пункт 8 частини другої статті 20 Закону № 4452-VI зі змінами, внесеними Законом № 1586-VII) [233].

При створенні спеціалізованої установи Фонд гарантування мав повноваження прийняти рішення про створення такої спеціалізованої установи, затвердити її статут, уповноважити певну особу на державну реєстрацію спеціалізованої установи, призначити керівника та головного бухгалтера спеціалізованої установи (підпункт 1 пункт 7.1 глави 7 розділу V Положення № 2) [240]. Керівник та головний бухгалтер не повинні були мати конфлікту інтересів з неплатоспроможним банком, активи та зобов'язання якого передавалися спеціалізованій установі (пункт 7.2 глави 7 розділу V Положення

№ 2) [240]. До повноважень Фонду гарантування також належало затвердження внутрішніх документів спеціалізованої установи, зокрема, положення щодо внутрішнього та зовнішнього аудиту, положення про розкриття інформації перед кредиторами та Фондом гарантування, звіти про результати діяльності, стратегічний план діяльності, кошторис та напрями інвестування, а також вимоги до корпоративного управління спеціалізованої установи (підпункт 4 пункт 7.1 глави 7 розділу V Положення № 2) [240].

Спеціалізована установа для забезпечення здійснення своєї діяльності мала право відкривати окремий поточний рахунок для обслуговування власних потреб та окремі поточні і вкладні рахунки як управитель активами, отриманими від кожного з неплатоспроможних банків, а також відкривати окремі рахунки у цінних паперах для активів, переданих різними неплатоспроможними банками (пункт 7.4 глави 7 розділу V Положення № 2) [240].

Уповноважена особа Фонду гарантування могла передавати спеціалізованій установі активи, а також документи щодо подальшого задоволення вимог кредиторів за рахунок цих активів на умовах, визначених у договорі (пункти 7.6 глави 7 розділу V Положення № 2) [240]. Порядок та вартість реалізації активів неплатоспроможного банку, переданих спеціалізованій установі, повинна була погоджуватися виконавчою дирекцією Фонду гарантування (абзац 3 пункти 7.5 глави 7 розділу V Положення № 2) [240].

При реалізації активів неплатоспроможного банку спеціалізована установа мала повноваження продавати окремі активи або пули активів декількох неплатоспроможних банків. Сума грошових коштів, отримана від продажу таких активів, мала розподілятися пропорційно від вартості такого активу у пулі активів та обліковуватися на персоніфікованому рахунку активів неплатоспроможного банку (пункт 7.9 глави 7 розділу V Положення № 2) [240].

У разі якщо після закінчення трьох років з дня передачі активів та зобов'язань такі активи було неможливо реалізувати, вони повинні були списуватися або передаватися спеціалізованою установою іншим особам у

порядку благодійної діяльності, а вимоги, не задоволені за недостатністю активів неплатоспроможного банку, вважалися погашеними, про що потрібно було повідомляти Фонд гарантування (абзац 4 частини дев'ятої статті 39 Закону № 4452-VI зі змінами, внесеними Законом № 1586-VII) [233].

Положення про спеціалізовану установу були виключені з закону [234]. Проте норми (глава 7 розділу V Положення № 2) про спеціалізовану установу залишилися у Положенні про виведення неплатоспроможного банку з ринку до сьогоднішнього дня [240].

У випадку імплементації інструменту відокремлення активів необхідно передбачити концепцію спеціалізованої установи (компанії з управління активами) у відповідності до принципів якісного і прозорого управління та ефективної роботи з непрацюючими активами, як передбачено Директивою 2014/59/ЄС та найкращими міжнародними практиками, а також привести у відповідність до цього нормативно-правові акти Фонду гарантування.

Висновки до розділу 4

1. Інструмент відокремлення активів є антикризовим інструментом. Він дозволяє відокремити активи, які складно оцінити, та/або непрацюючі активи неплатоспроможного банку з примусовою передачею їх за плату спеціально створеній юридичній особі (компанії з управління активами), з метою максимізації їх вартості для можливого продажу або впорядкованої поступової ліквідації. З метою недопущення неправомірних переваг у конкуренції інструмент відокремлення активів повинен застосовуватися лише разом з іншими інструментами виведення неплатоспроможного банку з ринку.

2. Для забезпечення юридичної визначеності для всіх учасників правовідносин на рівні закону доцільно передбачити повноваження органу

врегулювання створювати компанію з управління активами, передавати активи та зобов'язання неплатоспроможного банку на користь компанії з управління активами, обирати активи для передачі, здійснювати зворотню передачу у визначених законом випадках, а також повноваження здійснювати такі передачі неодноразово.

3. Компанія з управління активами може створюватися як юридична особа, єдиним завданням якої є виведення неплатоспроможного банку з ринку, або як юридична особа, яка купує активи діючих платоспроможних банків. Предмет діяльності компанії з управління активами може включати кілька завдань. Компанії з управління активами з вузьким, чітко визначеним предметом діяльності та визначеним при створенні строком діяльності є ефективнішими, що підтверджується практикою.

4. Компанія з управління активами повинна бути наділена належними повноваженнями для виконання своїх завдань. У випадках, коли правова система певної юрисдикції не враховує особливостей роботи з непрацюючими активами, доцільно наділяти компанію з управління активами спеціальними повноваженнями щодо набуття активів, реструктуризації, збору інформації. Доцільно забезпечити належний нагляд, якщо компанія з управління активами наділена спеціальними повноваженнями.

5. Для успішного застосування інструменту відокремлення активів, крім повноважень, необхідно забезпечити операційну незалежність, належне управління і достатнє фінансування компанії з управління активами. Орган врегулювання повинен бути повністю або принаймні частково власником компанії з управління активами. Незалежно від розміру своєї частки, орган врегулювання повинен зберігати контроль за компанією з управління активами з допомогою права вето або у будь-який інший спосіб, визначений законом. Компанія з управління активами повинна мати належну і ефективну стратегію, бізнес-план і профіль ризику, які повинні регулярно переглядатися і за потреби оновлюватися. Компанія з управління активами також повинна мати належну

систему внутрішнього контролю та розкриття інформації, щоб уникнути зловживань та неефективного використання коштів.

6. Подібно до американського підходу, в Україні управління активами неплатоспроможних банків покладається на Фонд гарантування. Спроба запровадити спеціалізовану установу не виявилася успішною. У випадку імплементації інструмента відокремлення активів необхідно розробити зміни до законодавства, у яких передбачити: повноваження Фонду гарантування, необхідні для застосування такого інструменту, та право створення на визначений строк компанію з управління активами з метою виведення неплатоспроможного банку з ринку; порядок фінансування компанії з управління активами; основні вимоги до управління компанією з управління активами як юридичної особи спеціального призначення у відповідності до принципів якісного і прозорого управління.

ВИСНОВКИ

У дисертаційному дослідженні проаналізовано підходи щодо розуміння сутності інструментів передачі активів і зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків з ринку, а також особливостей їхнього правового регулювання та застосування. Дисертаційне дослідження дозволяє дійти висновків:

1. Внаслідок Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років низка міжнародних організацій переглянула підходи до виведення глобальних системно важливих банків з ринку та запропонувала свої рекомендації. Документи міжнародних організацій, законодавство ЄС та національне пост-кризове законодавство багатьох держав мають за мету забезпечити правові інструменти виведення системно важливих банків з ринку з метою збереження фінансової стабільності і водночас мінімізації витрат коштів платників податків шляхом перекладення збитків від неплатоспроможності таких банків на їх власників (акціонерів) та інших кредиторів.

Правове регулювання виведення малих та середніх банків залишається прогалиною в міжнародних стандартах. Початкове розуміння міжнародної спільноти того, що такі банки повинні бути ліквідовані відповідно до національного законодавства про банкрутство, не виправдало себе, адже банки, які не є системно важливими під час своєї діяльності, можуть нести системні ризики під час своєї неплатоспроможності. Крім того, ліквідація таких банків може не бути найменш витратним способом їх виведення з ринку. Дослідження підходів до виведення малих та середніх банків з ринку є одним із напрямків сучасних наукових та науково-практичних дискусій. Крім того, аналіз хвилі неплатоспроможності банків у 2023 році показав необхідність забезпечення гнучкості при виборі підходу виведення неплатоспроможних банків із ринку, перегляду підходів до порядку надання фінансової підтримки, а також

необхідності зосередження на оздоровленні банків і забезпеченні належної підготовки на випадок неплатоспроможності.

2. До 2001 року в Україні не існувало спеціального режиму виведення неплатоспроможних банків з ринку, а застосовувалося законодавство про банкрутство юридичних осіб. Система почала розвиватися поступово із прийняттям Національним банком України нормативно-правових актів з окремих пов'язаних питань, а потім введення системи гарантування вкладів фізичних осіб. Теперішній підхід був запроваджений у 2012 році. Він, як і підхід у США, передбачає єдиний режим правового регулювання виведення банків з ринку («single-track framework»), який полягає у тому, що будь-яка неплатоспроможність банку регулюється відповідно до єдиного спеціального законодавства про виведення банків з ринку, а саме Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», який застосовується до всіх банків. Дві функції - страхування визначених законом вкладів та виведення неплатоспроможних банків з ринку – покладено на Фонд гарантування, що відповідає визначенню адміністративної інституційної моделі виведення неплатоспроможних банків з ринку і вважається більш ефективним, ніж судова або змішана модель. Плюралізм ініціатив щодо подальшого розвитку системи гарантування та виведення неплатоспроможних банків з ринку повинен відображатися в узгодженій фінансово-правовій та цивільно-правовій політиці держави.

3. Система інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку може включати злиття банків, передачу акцій неплатоспроможного банку, передачу активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, перехідний банк, відокремлення активів (компанія з управління активами), рекапіталізацію шляхом залучення нових інвесторів, бейл-ін (рекапіталізацію через реструктуризацію боргу) та ліквідацію. З них три інструменти - передача активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, перехідний банк, відокремлення активів (компанія

з управління активами) – складають групу інструментів передачі активів та зобов'язань. З них перші два найчастіше (після ліквідації) зустрічаються в національному законодавстві держав – учасниць Міжнародної асоціації страхування депозитів, що охоплює близько вісімдесяти відсотків юрисдикцій світу. Інструмент відокремлення активів (компанія з управління активами) зустрічається порівняно з іншими інструментами рідко і розглядається переважно як антикризовий. Вибір інструменту виведення неплатоспроможного банку з ринку залежить від обставин конкретного випадку неплатоспроможності банку та здійснюється з урахуванням принципів, передбачених законом, зокрема тих, що спрямовані на мінімізацію витрат. Серед всієї системи інструментів початковий фінансовий вплив є найвищим у разі тимчасової націоналізації, тоді як передача активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку та перехідний банк можуть бути застосовані з меншою державною фінансовою підтримкою.

4. Інструмент передачі прав та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку вважається одним із найбільш ефективних інструментів, оскільки дозволяє зберегти вартість активів та забезпечити безперервність надання банківських послуг, тим самим завдаючи менше потрясінь для фінансового сектору внаслідок неплатоспроможності. Інструмент застосовується як при виведенні великих, так і малих та середніх банків. Застосування цього інструменту часто є більш економічно вигідним, ніж ліквідація, що підтверджує практика його застосування. Для ефективного застосування інструменту з метою забезпечення юридичної визначеності для всіх учасників правовідносин у законодавстві мають бути чітко визначені повноваження органу врегулювання щодо здійснення такої передачі без згоди будь-якої особи, крім приймаючого банку, повноваження вибирати активи та зобов'язання, що передаються під час застосування цього інструменту, повноваження здійснювати передачі неодноразово, повноваження за згодою приймаючого банку здійснювати зворотню передачу активів у випадку появи

нововиявленої інформації про передані активи. Зобов'язання за гарантованими вкладками не можуть передаватися частково. Передача не повинна вплинути на ієрархію кредиторів. Залежно від видів активів, що передаються, застосовуються різні варіанти передачі – зокрема, передача зобов'язань разом з найбільш ліквідними активами, разом із визначеним пулом працюючих кредитів, або фактично всієї діяльності банку. Передача активів та зобов'язань повинна відбуватися без шкоди для фінансово-господарського стану приймаючого банку і з урахуванням його бізнес-моделі з метою успішної інтеграції таких активів та зобов'язань в діяльність приймаючого банку.

5. У випадку, коли обсяг активів неплатоспроможного банку, що передаються за інструментом передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, не відповідає обсягу зобов'язань, які передаються, необхідна фінансова підтримка. Потребу у фінансуванні можна зменшити за рахунок ресурсів самого банку. При цьому вимога щодо підтримання внутрішньої здатності банків поглинати збитки повинна бути пропорційною та враховувати особливості діяльності банку та його доступу до ринку капіталів. Фінансова підтримка у обмеженому обсязі може надаватися за рахунок системи страхування депозитів. Підтримка може також надаватися у альтернативних формах, таких як договори про розподіл збитків, які укладаються між органом врегулювання і приймаючим банком та ефективність яких підтверджується практикою США. У кризових випадках доцільно передбачити додаткове рішення, таке як механізм підтримки системи страхування депозитів.

6. Порядок застосування інструменту передачі прав та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку повинен бути швидким, прозорим, недискримінаційним та повинен здійснюватися у спосіб, який дозволить максимізувати ціну продажу активів та зобов'язань з урахуванням необхідності захисту вкладників і кредиторів. Такий порядок зазвичай включає підготовку, експертизу фінансово-господарської діяльності

органом врегулювання, оголошення конкурсу і маркетинг, експертизу фінансово-господарської діяльності потенційними покупцями, проведення конкурсу, оголошення переможця конкурсу і підписання договору. Залежно від юрисдикції, а також обставин конкретного випадку деякі етапи можуть пропускатися. Практика доводить, що потенційні покупці готові брати участь у конкурсі на придбання лише тих активів та зобов'язань, ризики яких вони розуміють. Тому порядок застосування інструменту передачі прав та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку повинен бути визначений у спосіб, який забезпечує належний режим доступу потенційних покупців до об'єктивної інформації про активи та зобов'язання, що дозволяє їм сформулювати пропозицію для участі в конкурсі (аукціоні), та провести оцінку.

7. Інструмент перехідного банку має на меті зберегти життєздатну частину діяльності і критично важливі функції неплатоспроможного банку на час, поки не буде знайдено рішення для виведення банку з допомогою ресурсів приватного сектору. Інструмент може застосовуватися не лише до великих, але до малих і середніх банків, що доводить практика держав-членів ЄС та України. У таких випадках повинна бути чітко визначена мета використання інструменту перехідного банку, а застосування повинно відповідати цілям процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку і принципам вибору інструменту. На рівні закону повинні бути чітко визначені повноваження органу врегулювання створювати перехідний банк, обирати активи та зобов'язання для передачі перехідному банку, повноваження передавати такі активи та зобов'язання без необхідності отримання згоди будь-яких осіб, здійснювати зворотню передачу у випадках, визначених законом, повноваження здійснювати такі передачі неодноразово. При застосуванні інструменту перехідного банку можуть передаватися усі зобов'язання, усі вклади, або лише гарантовані вклади. При цьому, зобов'язання за гарантованими вкладками не можуть передаватися частково. У випадках, коли передається частина активів та зобов'язань неплатоспроможного банку, необхідно забезпечити рівне ставлення до

вкладників та інших кредиторів.

8. Для перехідного банку має бути передбачена спрощена процедура створення та ліцензування. Перехідний банк має перебувати у повній або частковій власності органу врегулювання або іншого державного органу. Незалежно від структури власності орган врегулювання має зберігати контроль перехідним банком. Законодавство має наділяти орган врегулювання повноваженнями визначати вимоги щодо діяльності перехідного банку. За відсутності вагомих причин перехідний банк повинен відповідати вимогам, встановленим для банків. Законодавство має передбачати можливість для перехідного банку здійснювати банківську діяльність у консервативний спосіб з метою збереження вартості франшизи. У законі повинен визначатися строк діяльності перехідного банку (два-три роки), який має стимулювати шукати інвестора якомога швидше. Підставами припинення перехідного банку є приєднання (злиття) перехідного банку до іншого банку, продаж більшості його акцій інвестору, набуття третьою особою всіх або більшості активів та зобов'язань перехідного банку та ліквідація всіх його активів з виконанням всіх зобов'язань. Якщо жодна з підстав не настала протягом строку, на який був створений перехідний банк, він має бути ліквідованим.

9. Відокремлення та передача активів на користь компанії з управління активами застосовувалися під час минулих фінансових криз, у тому числі під час Світової фінансової кризи 2007 – 2009 років. Інструмент відокремлення активів дозволяє передати активи, які складно оцінити, та/або непрацюючі активи неплатоспроможного банку або перехідного банку з передачею їх спеціально створеній юридичній особі (компанії з управління активами) з метою максимізації їх вартості для можливого продажу або впорядкованої поступової ліквідації. Видалення непрацюючих активів з балансу банку має позитивно вплинути на показники його кредитного рейтингу, позицію інвесторів та потенційних інвесторів, кредиторів, вкладників і позичальників. З метою недопущення неправомірних переваг у конкуренції інструмент відокремлення

активів повинен застосовуватися лише разом з іншими інструментами виведення неплатоспроможного банку з ринку. На рівні закону має бути передбачені повноваження органу врегулювання створювати компанію з управління активами, обирати активи, які будуть передані цій компанії, здійснювати передачу активів неплатоспроможного банку до компанії з управління активами без необхідності отримання згоди будь-яких осіб, здійснювати зворотню передачу у визначених законом випадках, а також повноваження органу врегулювання здійснювати такі передачі неодноразово.

10. Компанія з управління активами може створюватися як з єдиною метою виведення неплатоспроможного банку, так і для роботи з непрацюючими активами у фінансовому секторі в цілому. Ефективнішими є компанії з управління активами з вузьким предметом діяльності та визначеним при створенні строком діяльності, що підтверджується практикою. Компанія з управління активами має перебувати у повній або частковій власності органу врегулювання або іншого державного органу. Незалежно від структури власності орган врегулювання повинен зберігати контроль за такою компанією. Разом з тим, необхідно забезпечити операційну незалежність, належне управління у відповідності до принципів якісного і прозорого управління і достатнє фінансування компанії з управління активами. Така компанія повинна мати належну і ефективну стратегію, бізнес-план і профіль ризику, належну систему внутрішнього контролю та розкриття інформації. Якщо правова система не враховує особливостей роботи з непрацюючими активами, доцільно наділяти компанію з управління активами спеціальними повноваженнями щодо набуття активів, реструктуризації та збору інформації. У такому випадку для уникнення зловживань необхідно забезпечити належний нагляд за компанією з управління активами. Такі компанії за своєю природою є тимчасовими, а після досягнення своєї мети повинні бути припинені.

На підставі проведеного дослідження *пропонуються такі рекомендації* щодо вдосконалення законодавства України в частині регулювання інструментів

передачі активів і зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків з ринку:

1. Щодо загальних положень при виведення неплатоспроможних банків з ринку на рівні закону рекомендується:

- передбачити повноваження Фонду гарантування або Національного банку України призначати замість органів управління банку адміністратора, який бере контроль і здійснює управління банком з метою відновлення його діяльності або частини його діяльності, коли такий банк перебуває на межі неплатоспроможності або під загрозою неплатоспроможності;

- скоротити строк початку виплати гарантованих сум вкладникам неплатоспроможного банку, наприклад, не пізніше сьомого дня з дня запровадження Фондом гарантування тимчасової адміністрації;

- передбачити право Фонду гарантування поєднувати застосування кількох інструментів при виведенні неплатоспроможних банків з ринку.

2. Щодо інструменту передачі прав та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку на рівні закону рекомендується:

- визначити активи та зобов'язання, які не можуть передаватися при застосуванні інструменту передачі прав та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку, зокрема, кредити, надані в результаті шахрайства, активи, необхідні для виплати першочергових вимог, зобов'язання щодо виплат працівникам, резерви для виконання податкових зобов'язань;

- передбачити повноваження Фонду гарантування здійснювати передачу активів та зобов'язань неодноразово у випадках, коли це відповідає визначеним законом цілям виведення неплатоспроможного банку з ринку, а також здійснювати зворотню передачу за згодою приймаючого банку;

- удосконалити концепцію ролі державних банків у виведенні неплатоспроможного банку з ринку, врахувавши пріоритетність підходів, орієнтованих на участь приватного сектору;

- передбачити вимогу до банків утримувати визначені зобов'язання для підтримання здатності поглинати збитки пропорційно і з врахуванням

особливостей діяльності банку, встановивши достатній строк для набрання чинності такими положеннями;

- передбачити договори про розподіл збитків, які можуть укладатися між Фондом гарантування та приймаючим банком при передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку;

- передбачити належну підготовку до застосування інструменту передачі активів та зобов'язань на користь приймаючого банку, зокрема, встановити вимогу до банків підготувати та оновлювати плани відновлення своєї діяльності на випадок погіршення фінансового стану, враховуючи що така вимога повинна бути пропорційна і враховувати особливості діяльності банку, встановити обов'язок Фонду гарантування готувати та оновлювати плани врегулювання банків поки вони є платоспроможними, передбачити право Фонду гарантування зобов'язати банк готувати інформаційне приміщення та звернутися до стратегічних потенційних покупців, коли стан банку погіршується;

- передбачити, що передача активів неплатоспроможного банку, здійснюється на підставі договору купівлі-продажу майнових прав, а не договору відступлення права вимоги.

3. Щодо інструменту перехідного банку на рівні закону рекомендується:

- доповнити повноваження Фонду гарантування повноваженнями здійснювати передачу активів та зобов'язань неплатоспроможного банку перехідному банку неодноразово, здійснювати зворотню передачу у визначених законом випадках;

- передбачити можливість часткової приватної власності на перехідний банк, при цьому також передбачивши низку положень, що забезпечують контроль Фонду гарантування за перехідним банком шляхом участі у корпоративному управлінні;

- дозволити створювати перехідний банк на два роки (а не на рік) з можливістю продовження строку;

- удосконалити концепцію ролі держави у виведенні неплатоспроможного

банку з ринку при застосуванні інструменту перехідного банку, передбачивши, що участь держави можлива, коли жоден інший інструмент виведення не є ефективним, і що банк, який перейшов у власність держави, повинен бути відчужений, як тільки дозволять ринкові умови;

- вдосконалити правове регулювання в частині корпоративного управління перехідного банку, зокрема, передбачити мету управління перехідним банком, яка б скеровувала рішення Фонду гарантування та органів управління перехідним банком, повноваження Фонду гарантування схвалювати стратегію та політику управління ризиками перехідного банку, чітко визначити повноваження Фонду гарантування встановлювати розмір винагороди керівників перехідного банку,

- доповнити підстави припинення перехідного банку, чітко визначивши, що підставою припинення перехідного банку може бути відчуження більшості акцій перехідного банку інвестору; передбачивши можливість передачі активів та зобов'язань перехідного банку приймаючому банку з метою припинення перехідного банку незалежно від того, чи банк не вдалося продати інвестору; передбачивши такий спосіб припинення перехідного банку, як ліквідація переданих перехідному банку активів за умови виконання всіх зобов'язань.

4. У випадку імплементації інструмента відокремлення активів (компанії з управління активами) на рівні закону рекомендується:

- передбачити низку повноважень для Фонду гарантування, необхідних для застосування цього інструменту: повноваження створювати компанію з управління активами, обирати активи для передачі, здійснювати передачу без необхідності отримання згоди будь-яких осіб, здійснювати зворотню передачу у визначених законом випадках, а також повноваження здійснювати такі передачі неодноразово;

- встановити основні вимоги до компанії з управління активами як юридичної особи спеціального призначення, її предмета діяльності, структури власності, порядку фінансування, управління у відповідності до принципів

якісного і прозорого управління, гарантії з метою забезпечення операційної незалежності, строк та особливості припинення діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабаскін А.Ю. Правова природа вимог банківського законодавства України до забезпечення кредитних операцій банків. *Правова Держава*. 2021 № 32. С. 297-305. DOI: 10.33663/0869-2491-2021-32-297-305.
2. Банк Англії визнав процедуру bail-in, проведену під час націоналізації ПриватБанку, такою, що відповідає законодавству. *Національний банк України: веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/bank-angliyi-viznav-natsionalizatsiyu-privatbanku-natsionalnim-bankom-ukrayini> (дата звернення: 15.02.2024).
3. Безвух С. Політика захисту вкладів в країнах Євросоюзу та Україні в період фінансової кризи. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2010. № 1. Т. 1. С. 151-153 URL: https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as_sdt=0,5&cluster=12105263946746023199 (дата звернення: 15.02.2024).
4. Бутирський А.А. Концепція удосконалення законодавства про неспроможність. *Право України*. 2018 № 6. С.86 – 97.
5. Бухтіарова А.Г. Ключові принципи ефективних систем страхування вкладів: українська практика. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 795 – 800.
6. Венгер В.М. Конституційні передумови для інституційного реформування системи гарантування вкладів фізичних осіб. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2023 № 45. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-45-452>
7. Виплати коштів вкладникам ПАТ «АКБ «Капітал» здійснюються за індивідуальними письмовими зверненнями до Фонду. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3319-viplati-koshtiv-vkladnikam-pat-akb-kapital-zdiysnyuyutsya-za-individualnimi-pismovimi->

zvernennnyami-do-fondu.html (дата звернення: 15.02.2024).

8. Відкликано повноваження ліквідатора АТ «КБ «Союз». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3749-vidklikano-povnovazhennya-likvidatora-at-kb-soyuz.html> (дата звернення: 15.02.2024).

9. Вкладникам та іншим кредиторам Публічного акціонерного товариства АТ «Банк «Таврика». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4501-vkladnikom-ta-inshim-kreditoram-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-bank-tavrika.html> (дата звернення: 15.02.2024).

10. Вкладникам та іншим кредиторам Публічного акціонерного товариства «Ерде Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4548-vkladnikom-ta-inshim-kreditoram-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-erde-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

11. Возняковська К. А. Господарсько-правове регулювання відносин неспроможності банків : дис. ... д-ра юрид.наук : 12.00.04 / НУ «ОЮА». - Одеса, 2019. 444 с.

12. Всеукраїнський банк розвитку. *Financial Club: веб-сайт.* URL: <https://finclub.net/ua/banky-bankroty/vseukrainskiy-bank-razvitiya-2.html> (дата звернення: 15.02.2024).

13. Два потенційні інвестори подали заявки для ознайомлення із звітністю «Платинум Банку». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4189-dva-potentsiyni-investori-podali-zayavki-dlya-oznayomlennya-iz-zvitnistyu-platinum-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

14. Демченко Н.П., Сорока М.І. «Бридж-банк» - новий механізм запобігання банкрутства в банківській системі України. *Інвестиції: практика та досвід.* 2012. № 17. С. 40 - 42. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=2200&i=8> (дата звернення: 15.02.2024).

15. Дзера І.О. Прогалини у правовому регулюванні попереднього

договору. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 10. С. 86 – 91. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-10/18>.

16. Договір на продаж «Всеукраїнського банку розвитку» фірмі Поліщука. *Наші гроші: веб-сайт*. URL: <https://nashigroshi.org/2015/09/11/dohovir-na-prodazh-vseukrajinskoho-banku-rozvytku-firmi-polischuka/> (дата звернення: 15.02.2024).

17. Дубина М., Коваленко К. Роль санаційних банків у підвищенні рівня довіри на ринку фінансових послуг України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 2 (6). С. 294–303.

18. Єдиним можливим способом виведення АТ «Дельта Банк» з ринку є його ліквідація з виплатою ФГВФО гарантованої суми вкладникам – Фонд гарантування. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2920-edinim-mozhlyvim-sposobom-vivedennya-at-delta-bank-z-rinku-e-yogo-likvidatsiya-z-viplatoyu-fgvfo-garantovanoi-sumi-vkladnikom-fond-garantuvannya.html> (дата звернення: 15.02.2024).

19. Звіт про фінансову стабільність, грудень 2023 року. *Національний банк України. веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report> (дата звернення: 15.02.2023).

20. Здійснено передачу частини активів та зобов'язань неплатоспроможного ПАТ «Терра Банк» перехідному банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1835-zdiysneno-peredachu-chastini-aktiviv-ta-zobovyazan-neplatospromozhnogo-pat-terra-bank-perekhidnomu-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

21. Здійснено продаж 100% акцій ПАТ «Астра Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4465-zdiysneno-prodazh-100-aktsiy-pat-astra-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

22. Здійснення Фондом ліквідації Публічного акціонерного товариства «Комерційний банк «Даніель» та розрахунки з вкладниками. *Фонд гарантування*

вкладів фізичних осіб: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2514-zdiysnennya-fondom-likvidatsii-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-komertsiyniy-bank-daniel-ta-rozrakhunki-z-vkladnikami.html> (дата звернення: 15.02.2024).

23. Здійснення Фондом ліквідації Публічного акціонерного товариства «Реал Банк» та розрахунки з вкладниками. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2466-zdiysnennya-fondom-likvidatsii-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-real-bank-ta-rozrakhunki-z-vkladnikami.html> (дата звернення: 15.02.2024).

24. З ПАТ КБ «Стандарт» підписано договір про передачу частини активів та зобов'язань АТ «Банк Золоті Ворота». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1894-z-pat-kb-standart-pidpisano-dogovir-pro-peredachu-chastini-aktiviv-ta-zobovyazan-at-bank-zoloti-vorota.html> (дата звернення: 15.02.2024).

25. З ПУАТ «Фідобанк» підписано договір про передачу частини активів та зобов'язань ПАТ «КБ «Промекономбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2149-z-puat-fidobank-pidpisano-dogovir-pro-peredachu-chastini-aktiviv-ta-zobovyazan-pat-kb-promekonombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

26. Інформація про дати прийняття рішень Національним банком про визнання банків неплатоспроможними та про ліквідацію, рішень ФГВФО про запровадження тимчасової адміністрації з 2014 року. *Національний банк України. веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/reorganizat-liquidat/reorganiz-history> (дата звернення: 15.02.2024).

27. Качан О. О. Банківське право: навч. посіб. *Національна академія внутрішніх справ України*. К. : Школа, 2004. - 320 с.

28. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтн. 2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

29. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: Видавничий

дім «АртЕк», 2020. 128 с. URL: <https://pravo.ua/wp-content/uploads/2021/01/Proekt-Koncepcii-onovlennja-Civilnogo-kodeksu-Ukraini.pdf> (дата звернення: 15.02.2024).

30. Кот О.О. Інститут відступлення права вимоги (цесії) у сфері договірному регулювання приватноправових відносин в Україні. *Нове українське право*, 2021. С. 22-31. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2021.1.3>.

31. Крилова, В.В. Основні засади створення «брідж-банку» в Україні. *Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: зб. тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції у 2 т. – 27-28 травня 2010 р. Суми: УАБС НБУ, 2010. Т. 1. С. 29-31.*

32. Леонов С. В. Доцільність та особливості створення госпітальних та бридж-банків в банківській системі України. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2011. № 2. URL: http://www.nbuuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2011_2/Leonov_211.htm (дата звернення: 15.02.2024).

33. Ліквідацію АКБ «Новий» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48969-likvidaciyu-akb-noviy-zaversheno-.html> (дата звернення: 15.02.2024).

34. Ліквідацію АТ Банк «Меркурій» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46503-likvidatsiiu-at-bank-merkuriy-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

35. Ліквідацію АТ «Брокбізнесбанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46505-likvidatsiiu-at-brokbiznesbank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

36. Ліквідацію АТ «Єврогазбанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46628-likvidatsiiu-at-uevrohazbank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

37. Ліквідацію АТ «КБ «Експобанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/47223-likvidaciyu-at-kb-ekspobank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

38. Ліквідацію АТ «КБ «Союз» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/55694-likvidaciyu-at-kb-soyuz-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

39. Ліквідацію АТ «НК Банк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48953-likvidaciyu-at-nk-bank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

40. Ліквідацію ПАТ АБ «Столичний» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46461-likvidatsiiu-pat-ab-stolychnyy-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

41. Ліквідацію ПАТ «Авант-Банк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48417-likvidaciyu-pat-avant-bank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

42. Ліквідацію ПАТ «АКБ «Київ» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/47953-likvidaciyu-pat-akb-kiv-zaversheno-.html> (дата звернення: 15.02.2024).

43. Ліквідацію ПАТ «Банк «Демарк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46761-likvidaciyu-pat-bank-demark-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

44. Ліквідацію ПАТ «БГ Банк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/47636-likvidaciyu-pat-bg-bank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

45. Ліквідацію ПАТ «ВБР» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/49381-likvidaciyu-pat-vbr-zaversheno-.html> (дата звернення: 15.02.2024).

46. Ліквідацію ПАТ «Грін Банк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46847-likvidaciyu-pat-grin-bank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

47. Ліквідацію ПАТ КБ «Інтербанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/40963-likvidaciyu-pat-kb-interbank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

likvidatsiyu-pat-kb-interbank-zaversheno.html (дата звернення: 15.02.2024).

48. Ліквідацію ПАТ «КБ «Преміум» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/52849-likvidatsiyu-pat-kb-premium-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

49. Ліквідацію ПАТ «КБ «Промекономбанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46614-likvidatsiiu-pat-kb-promekonombank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

50. Ліквідацію ПАТ «КБ «УФС» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46399-likvidatsiiu-pat-kb-ufs-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

51. Ліквідацію ПАТ «Кредитпромбанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48671-likvidatsiyu-pat-kreditprombank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

52. Ліквідацію ПАТ «Легбанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/47376-likvidatsiyu-pat-legbank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

53. Ліквідацію ПАТ «Міський Комерційний Банк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46822-likvidatsiyu-pat-miskiy-komerciyniy-bank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

54. Ліквідацію ПАТ «Омега Банк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46589-likvidatsiiu-pat-omeha-bank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

55. Ліквідацію ПАТ «Прайм-Банк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46280-likvidatsiiu-pat-praym-bank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

56. Ліквідацію ПАТ «Реал Банк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46394-likvidatsiiu->

pat-real-bank-zaversheno.html (дата звернення: 15.02.2024).

57. Ліквідацію ПАТ «Старокиївський Банк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46331-likvidatsiiu-pat-starokyyivskyu-bank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

58. Ліквідацію ПАТ «Терра Банк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/40958-likvidatsiyu-pat-terra-bank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

59. Ліквідацію ПАТ «Укрбізнесбанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/47898-likvidaciyu-pat-ukrbiznesbank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

60. Ліквідацію ПАТ «Укргазпромбанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46958-likvidatsiiu-pat-ukrhazprombank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

61. Ліквідацію ПАТ «Унікомбанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/42515-likvidaciyu-pat-unikombank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

62. Ліквідацію Публічного акціонерного товариства «Автокразбанк» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46375-likvidatsiiu-publichnoho-aktsionernoho-tovarystva-avtokrazbank-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

63. Ліквідацію Публічного акціонерного товариства Акціонерного банку «Порто-Франко» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46357-likvidatsiiu-publichnoho-aktsionernoho-tovarystva-aktsionernoho-banku-porto-franko-zaversheno.html> (дата звернення: 15.02.2024).

64. Ліквідацію та виплати вкладникам ПАТ «КБ «Хрещатик» завершено. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48672-likvidaciyu-ta-viplati-vkladnikam-pat-kb->

hreshchatik-zaversheno.html (дата звернення: 15.02.2024).

65. Лобач О. М. Фінансово-правове регулювання припинення діяльності неплатоспроможного банку: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Київ. міжнар. ун-т. Київ, 2012. 186 с.

66. Музика Л. А. Концепція цивільно-правової політики України: монографія. К.: Паливода А. В., 2020. 504 с. URL: Kontseptsiiia_tsyvilno-pravovoi_polityky_Ukrainy_monohrafiia.pdf (дата звернення: 15.02.2024).

67. Національний банк прийняв рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію АТ «Банк Золоті Ворота». *Національний банк України: веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-priynyav-rishennya-pro-vidklikannya-bankivskoyi-litsenziyi-ta-likvidatsiyu-at-bank-zoloti-vorota> (дата звернення: 15.02.2024).

68. Національний банк та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб за підтримки Світового банку вдосконалять механізми врегулювання неплатоспроможності банків. *Національний банк України: веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ta-fond-garantuvannya-vkladiv-fizichnih-osib-za-pidtrimki-svitovogo-banku-vdoskonalyat-mehanizmi-vregulyuvannya-neplatospromojnosti-bankiv> (дата звернення: 16.02.2024).

69. Національний банк ухвалив рішення про ліквідацію ПАТ «АКБ «Київ». *Національний банк України: веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-uhvaliv-rishennya-pro-likvidatsiyu-pat-akb-kiyiv> (дата звернення: 15.02.2024).

70. Огляд банківського сектору: лютий 2023 року. *Національний банк України: веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-bankivskogo-sektoru-lyutiy-2023-roku> (дата звернення: 15.02.2024).

71. Оголошення про деякі питання ліквідації ПАТ «Банк Михайлівський». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48797-ogoloshennya-pro-deyaki-pitannya-likvidaci-pat-bank-mihaylivskiy.html> (дата звернення: 15.02.2024).

72. Оголошення про початок процедури ліквідації АТ «Східно-промисловий комерційний банк» та делегування повноважень ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/29576-ogoloshennya-pro-pochatok-protseduri-likvidatsii-at-skhidno-promisloviy-komertsiyniy-bank-ta-deleguvannya-povnovazhen-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

73. Оголошення про початок процедури ліквідації ПАТ «УПБ» та делегування повноважень ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/28112-ogoloshennya-pro-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-upb-ta-deleguvannya-povnovazhen-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

74. Оголошення про початок процедури ліквідації ПАТ АБ «Столичний» та делегування повноважень ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/28982-ogoloshennya-pro-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-ab-stolichniy-ta-deleguvannya-povnovazhen-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

75. Оголошення про початок процедури ліквідації ПАТ Банку «Морський» та делегування повноважень ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/29575-ogoloshennya-pro-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-banku-morskiy-ta-deleguvannya-povnovazhen-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

76. Оголошення про початок процедури ліквідації ПАТ «ЧБРР» та делегування повноважень ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/29574-ogoloshennya-pro-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-chbrr-ta-deleguvannya-povnovazhen-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

77. Оголошення про початок процедури ліквідації та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку АТ «Фінростбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL:

<https://www.fg.gov.ua/articles/10805-ogoloshennya-pro-pochatok-protседuri-likvidatsii-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-at-finrostbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

78. Оголошення про початок процедури ліквідації та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку ПАТ «АКБ Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/11223-ogoloshennya-pro-pochatok-protседuri-likvidatsii-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-pat-akb-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

79. Оголошення про початок процедури ліквідації та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку ПАТ «КБ «Південкомбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/11694-ogoloshennya-pro-pochatok-protседuri-likvidatsii-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-pat-kb-pivdenkombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

80. Оголошення про початок процедури ліквідації та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку ПАТ «КБ «УФС». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/10146-ogoloshennya-pro-pochatok-protседuri-likvidatsii-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-pat-kb-ufs.html> (дата звернення: 15.02.2024).

81. Оголошення про початок процедури ліквідації та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку ПАТ «КБ «Актив-Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: // <https://www.fg.gov.ua/articles/9491-ogoloshennya-pro-pochatok-protседuri-likvidatsii-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-pat-kb-aktiv-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

82. Оголошення про початок процедури ліквідації Публічного акціонерного товариства «Дельта Банк» та делегування повноважень ліквідатора

банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/22395-ogoloshennya-pro-pochatok-protseduri-likvidatsii-publichnogo-aktsionernogo-tovarstva-delta-bank-ta-deleguvannya-povnovazhen-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

83. Оголошення про початок відкритого конкурсу з метою виведення з ринку неплатоспроможного банку АТ «КБ «Земельний капітал». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/50196-ogoloshennya-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu-z-metoyu-vivedennya-z-rinku-neplatospromozhnogo-banku-at-kb-zemelnyy-kapital.html> (дата звернення: 15.02.2024).

84. Оголошення про початок відкритого конкурсу з метою виведення з ринку неплатоспроможного банку АТ «Мегабанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/51261-ogoloshennya-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu--z-metoyu-vivedennya-z-rinku-neplatospromozhnogo-banku--at-megabank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

85. Оголошення про початок відкритого конкурсу з метою виведення неплатоспроможного банку АТ «Укрбудінвестбанк» з ринку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/55683-ogoloshennya-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu--z-metoyu-vivedennya-neplatospromozhnogo-banku--at-ukrbudininvestbank-z-rinku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

86. Оголошення про початок відкритого конкурсу з метою виведення з ринку неплатоспроможного банку АТ «Банк Січ». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/51438-ogoloshennya-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu--z-metoyu-vivedennya-z-rinku-neplatospromozhnogo-banku--at-bank-sich.html> (дата звернення: 15.02.2024).

87. Оголошення про початок відкритого конкурсу з метою виведення з ринку неплатоспроможного банку АТ «Банк Форвард». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/52804->

ogoloshennya-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu-z-metoyu-vivedennya-z-rinku-neplatospromozhnogo-banku--at-bank-forvard.html (дата звернення: 15.02.2024).

88. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації АБ «Порто-Франко». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/8185-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-ab-porto-franko.html> (дата звернення: 15.02.2024).

89. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації АТ «Брокбізнесбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/15450-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-at-brokbiznesbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

90. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації АТ Банк «Меркурій». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/15362-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-at-bank-merkuriy.html> (дата звернення: 15.02.2024).

91. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію та початок процедури ліквідації АТ «Банк Золоті Ворота». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/10276-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-at-bank-zoloti-vorota.html> (дата звернення: 15.02.2024).

92. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію та початок процедури ліквідації АТ «КБ «Експобанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL:

<https://www.fg.gov.ua/articles/8731-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-at-kb-ekspobank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

93. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації ПАТ «Банк Форум». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: // <https://www.fg.gov.ua/articles/12151-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-bank-forum.html> (дата звернення: 15.02.2024).

94. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації ПАТ «Західінкомбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: // <https://www.fg.gov.ua/articles/11475-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-zakhidinkombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

95. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації ПАТ «Старокиївський Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/10966-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-starokiivskiy-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

96. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію та початок процедури ліквідації ПАТ «Актабанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/9241-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-aktabank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

97. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію та початок процедури ліквідації ПАТ «Грін Банк». *Фонд*

гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/9150-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-grin-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

98. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію та початок процедури ліквідації Банку «Демарк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/8389-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-banku-demark.html> (дата звернення: 15.02.2024).

99. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію та початок процедури ліквідації ПАТ «Інтеркредитбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/7950-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-interkreditbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

100. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації ПАТ «КБ «Аксиома». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/7986-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-kb-aksioma.html> (дата звернення: 15.02.2024).

101. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію та початок процедури ліквідації ПАТ «Прайм-Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/8057-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-praym-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

102. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації ПАТ «Меліор Банк». *Фонд*

гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/39404-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-melior-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

103. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації ПАТ «Міський Комерційний Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/7566-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-miskiy-komertsijniy-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

104. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації ПАТ «ВіЕйБі Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/6179-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-vieybi-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

105. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації ПАТ «БГ Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/5680-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-bg-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

106. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку та початок процедури ліквідації ПАТ «Легбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/5979-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-legbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

107. Оголошення про призначення уповноваженої особи Фонду на

ліквідацію банку та початок процедури ліквідації ПАТ «Банк Камбіо». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4660-ogoloshennya-pro-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-banku-ta-pochatok-protseduri-likvidatsii-pat-bank-kambio.html> (дата звернення: 15.02.2024).

108. Оголошення про припинення АБ «Укоопспілка» як юридичної особи та завершення виплат вкладникам. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46342-ogoloshennia-pro-prypynennia-ab-ukoopspilka-iak-iurydychnoi-osoby-ta-zavershennia-vyplat-vkladnykam.html> (дата звернення: 15.02.2024).

109. Оголошення про припинення АТ «Ерде Банк» як юридичної особи. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/39717-ogoloshennya-pro-privinennya-at-erde-bank-yak-yuridichnoi-osobi.html> (дата звернення: 15.02.2024).

110. Оголошення про припинення АТ «Банк «Таврика» як юридичної особи. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/39626-ogoloshennya-pro-privinennya-at-bank-tavrika-yak-yuridichnoi-osobi.html> (дата звернення: 15.02.2024).

111. Оголошення про припинення АТ «Фінростбанк» як юридичної особи. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46372-ogoloshennya-pro-privinennya-at-finrostbank-yak-yurydychnoyi-osoby.html> (дата звернення: 15.02.2024).

112. Оголошення про припинення ПАТ «Банк Форум» як юридичної особи. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46350-ogoloshennya-pro-privinennya-pat-bank-forum--yak-yuridichno-osobi.html> (дата звернення: 15.02.2024).

113. Оголошення про припинення ПАТ «Банк «Софійський» як юридичної особи та завершення виплат вкладникам. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46450-ogoloshennia-pro-privinennia-pat-bank-sofiyskyyi-yak-yuridichnoi-osoby-ta-zavershennia-vyplat-vkladnykam.html>

prypynennia-pat-bank-sofiyskyu-iak-iurydychnoi-osoby-ta-zavershennia-vyplat-vkladnykam.html (дата звернення: 15.02.2024).

114. Оголошення про припинення ПАТ «Держзембанк» як юридичної особи. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/39789-ogoloshennya-pro-prypinennya-pat-derzhzembank-yak-yuridichnoi-osobi.html> (дата звернення: 15.02.2024).

115. Оголошення про припинення ПАТ «Західінкомбанк» як юридичної особи. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/40960-ogoloshennya-pro-prypinennya-pat-zakhidinkombank-yak-yuridichnoi-osobi.html> (дата звернення: 15.02.2024).

116. Оголошення про припинення ПАТ «Інтеркредитбанк» як юридичної особи та завершення виплат вкладникам. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46307-oholoshennya-pro-prypynennya-pat-interkredytbank-yak-yurydychnoyi-osoby-ta-zavershennia-vyplat-vkladnykam.html> (дата звернення: 15.02.2024).

117. Оголошення про припинення ПАТ «КБ «Аксиома» як юридичної особи та завершення виплат вкладникам. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46303-oholoshennia-pro-prypynennia-pat-kb-aksioma-iak-iurydychnoi-osoby-ta-zavershennia-vyplat-vkladnykam.html> (дата звернення: 15.02.2024).

118. Оголошення про припинення ПАТ «Класикбанк» як юридичної особи. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/39772-ogoloshennya-pro-prypinennya-pat-klasikbank-yak-yuridichnoi-osobi.html> (дата звернення: 15.02.2024).

119. Оголошення про припинення ПАТ «Комерційний банк «Гефест» як юридичної особи. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46518-oholoshennya-pro-prypynennya-pat-komertsiynyy-bank-hefest-yak-yurydychnoyi-osoby.html> (дата звернення: 15.02.2024).

120. Оголошення про припинення АТ КБ «ТК Кредит» як юридичної особи та завершення виплат вкладникам. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/46849-ogoloshennya-pro-pripinennya-at-kb-tk-kredit-yak-yuridichno-osobi-ta-zavershennya-viplat-vkladnikom.html> (дата звернення: 15.02.2024).

121. Оголошення про припинення ПАТ «Меліор Банк» як юридичної особи та завершення виплат вкладникам. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/39441-ogoloshennya-pro-pripinennya-pat-melior-bank-yak-yuridichnoi-osobi-ta-zavershennya-viplat-vkladnikom.html> (дата звернення: 15.02.2024).

122. Оголошення про припинення ПАТ «Фінбанк» як юридичної особи та завершення виплат вкладникам. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/39883-ogoloshennya-pro-pripinennya-pat-finbank-yak-yuridichnoi-osobi-ta-zavershennya-viplat-vkladnikom.html> (дата звернення: 15.02.2024).

123. Оголошення про припинення АТ «Фортуна-Банк» як юридичної особи та завершення виплат вкладникам. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/47509-ogoloshennya-pro-pripinennya-at-fortuna-bank-yak-yuridichno-osobi-ta-zavershennya-viplat-vkladnikom.html> (дата звернення: 15.02.2024).

124. Оголошення про припинення ПУАТ «Смартбанк» як юридичної особи. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/40973-ogoloshennya-pro-pripinennya-puat-smartbank-yak-yuridichnoi-osobi.html> (дата звернення: 15.02.2024).

125. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію АБ «Укоопспілка». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/17683-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-ab-ukoopspilka.html> (дата звернення: 15.02.2024).

126. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію ПАТ «Банк «Київська Русь». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/21283-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-pat-bank-kiivska-rus.html> (дата звернення: 15.02.2024).

127. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію АТ «Імексбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/17825-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-at-imeksbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

128. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію АТ «Златобанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/27685-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-at-zlatobank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

129. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію ПАТ «Профін Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/17501-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-pat-profin-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

130. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію ПАТ «КБ «Надра». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/18441-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-pat-kb-nadra.html> (дата звернення: 15.02.2024).

131. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію ПАТ «Енергобанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/20319-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-pat-energo-bank.html>

energobank.html (дата звернення: 15.02.2024).

132. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію ПАТ «Укрбізнесбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/16800-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-pat-ukrbiznesbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

133. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію ПАТ КБ «Стандарт». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/27399-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-pat-kb-standart.html> (дата звернення: 15.02.2024).

134. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи фонду на ліквідацію ПАТ «Банк Національний кредит». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/28416-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-pat-bank-natsionalniy-kredit.html> (дата звернення: 15.02.2024).

135. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію ПАТ «Кредитпромбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/22118-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-pat-kreditprombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

136. Оголошення про ліквідацію та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію ПАТ «Омега Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/22380-ogoloshennya-pro-likvidatsiyu-ta-priznachennya-upovnovazhenoi-osobi-fondu-na-likvidatsiyu-pat-omega-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

137. Оголошення Фонду гарантування про початок відкритого конкурсу з метою виведення з ринку неплатоспроможного банку АТ АКБ «Аркада» у способи, передбачені пунктами 2-5 частини другої статті 39 Закону України

«Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48506-ogoloshennya-fondu-garantuvannya-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu-z-metoyu-vivedennya-z-rinku-neplatospromozhnogo-banku-at-akb-arkada-u-sposobi-peredbacheni-punktami-2-5-chastini-drugo-statti-39-zakonu-ukrani-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnih-os.html> (дата звернення: 15.02.2024).

138. Оголошення Фонду гарантування про проведення відкритого конкурсу з метою виведення з ринку неплатоспроможного банку АТ «Місто Банк» у способи, передбачені пунктами 2-5 частини другої статті 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48928-ogoloshennya-fondu-garantuvannya-pro-provedennya-vidkritogo-konkursu-z-metoyu-vivedennya-z-rinku-neplatospromozhnogo-banku-at-misto-bank-u-sposobi-peredbacheni-punktami-2-5-chastini-drugo-statti-39-zakonu-ukrani-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnih.html> (дата звернення: 15.02.2024).

139. Оголошення Фонду гарантування про початок відкритого конкурсу серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених прийняти участь у виведенні з ринку ПАТ «Банк Михайлівський». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3971-ogoloshennya-fondu-garantuvannya-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-priynyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-bank-mikhaylivskiy.html> (дата звернення: 15.02.2024).

140. Оголошення Фонду про початок відкритого конкурсу серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених взяти участь у виведенні з ринку ПАТ «Діамантбанк» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4287-ogoloshennya-fondu-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-diamantbank-u-sposobi->

peredbacheni-p-2-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html (дата звернення: 15.02.2024).

141. Оголошення Фонду про початок відкритого конкурсу серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених взяти участь у виведенні з ринку АКБ «Новий» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4312-ogoloshennya-fondu-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-akb-noviy-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

142. Оголошення Фонду про початок відкритого конкурсу серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених взяти участь у виведенні з ринку ПАТ «Фінбанк» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4614-ogoloshennya-fondu-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-finbank-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

143. Оголошення Фонду про початок відкритого конкурсу серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених взяти участь у виведенні з ринку ПАТ «Вектор Банк» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4268-ogoloshennya-fondu-pro-pochatok-vidkritogo-konkursu-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-vektor-bank-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

144. Оголошення Фонду про початок конкурсу на визначення приймаючого банку, зацікавленого взяти участь у виведенні з ринку АКБ «Новий» у способи, передбачені п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4311-ogoloshennya-fondu-pro-pochatok-konkursu-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-akb-noviy-u-sposobi-peredbacheni-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

145. Оголошення Фонду про початок конкурсу на визначення приймаючого банку, зацікавленого взяти участь у виведенні з ринку ПАТ «Вектор Банк» у способи, передбачені п. 1 ч. 2 ст. Закону України ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4267-ogoloshennya-fondu-pro-pochatok-konkursu-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-vektor-bank-u-sposobi-peredbacheni-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

146. Оголошення Фонду про початок конкурсу на визначення приймаючого банку, зацікавленого взяти участь у виведенні з ринку ПАТ «Діамантбанк» у способи, передбачені п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4288-ogoloshennya-fondu-pro-pochatok-konkursu-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-diamantbank-u-sposobi-peredbacheni-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

147. Оголошення Фонду про початок конкурсу на визначення приймаючого банку, зацікавленого взяти участь у виведенні з ринку ПАТ

«Фінбанк» у способи, передбачені п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4615-ogoloshennya-fondu-pro-pochatok-konkursu-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-finbank-u-sposobi-peredbacheni-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

148. Оленчик А.Я. Історія Фонду гарантування вкладів: основні етапи та виклики, м. Київ, 10 жовт. 2018. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/> (дата звернення: 15.02.2024).

149. Петрик І. Й. Створення та продаж перехідного банку як спосіб приведення діяльності неплатоспроможного банку до вимог економічних нормативів. *Проблеми законності*. 2020 № 148. С. 8795. DOI: <https://doi.org/10.21564/2414-990x.148.195001>.

150. Підписано договір про передачу частини активів та зобов'язань ПАТ «Діамантбанк» на користь АТ «Таскомбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4297-pidpisanodogovir-pro-peredachu-chastini-aktiviv-ta-zobovyazan-pat-diamantbank-na-korist-at-taskombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

151. Повідомлення держателям єврооблігацій Приватбанку. *Національний банк України. веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/povidomlennya-derjatelyam-yevroobligatsiy-privatbanku> (дата звернення: 16.02.2024).

152. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку АТ «Банк «Таврика». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4498-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-at-bank-tavrika.html> (дата звернення: 15.02.2024).

153. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо

пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Комерційний банк «Даніель». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2500-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-komertsiyniy-bank-daniel.html> (дата звернення: 15.02.2024).

154. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк Форум». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2183-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-forum.html> (дата звернення: 15.02.2024).

155. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство банк «Меркурій». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2342-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-merkuriy.html> (дата звернення: 15.02.2024).

156. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство Комерційний банк «Інтербанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2166-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-komertsiyniy-bank-interbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

157. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку публічне акціонерне

товариство «Комерційний банк «Південкомбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2095-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-komertsiiy-bank-pivdenkombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

158. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство Комерційний банк «Західінкомбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2066-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-komertsiiy-bank-zakhidinkombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

159. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Автокразбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2034-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-avtokrazbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

160. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Старокиївський Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2003-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-starokiivskiy-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

161. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Фінростбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних*

осіб: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1974-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-finrostbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

162. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку ПАТ «Європейський Газовий Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1929-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-pat-evropeyskiy-gazoviy-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

163. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку ПАТ «Європейський Газовий Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1929-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-pat-evropeyskiy-gazoviy-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

164. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк Золоті Ворота». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1891-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-zoloti-vorota.html> (дата звернення: 15.02.2024).

165. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк Золоті Ворота». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1891-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-zoloti-vorota.html>

zoloti-vorota.html (дата звернення: 15.02.2024).

166. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Терра Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1832-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-terra-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

167. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Комерційний Банк «Актив-Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1799-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-komertsiiy-bank-aktiv-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

168. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Актабанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1762-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-aktabank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

169. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство Акціонерний банк «Порто-Франко». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1635-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-aktsionerniy-bank-porto-franko.html> (дата звернення: 15.02.2024).

170. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк «Демарк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1677-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-demark.html> (дата звернення: 15.02.2024).

171. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Грін Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1734-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-grin-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

172. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Комерційний банк «Експобанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1706-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-komertsiiy-bank-ekspobank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

173. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Комерційний банк «Промекономбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2143-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-komertsiiy-bank-promekonombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

174. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічного акціонерного товариства «Астра Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/41010-1832-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-astra-bank-na-pidstavi-postanovi-pravlinnya-natsionalnogo-banku-ukraini-vid-19032015-186.html> (дата звернення: 15.02.2024).

175. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство Акціонерний банк «Порто-Франко». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1637-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvoaktsionerniy-bank-porto-franko.html> (дата звернення: 15.02.2024).

176. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк «Київська Русь». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2801-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-kiivska-rus.html> (дата звернення: 15.02.2024).

177. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «БГ Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1420-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bg-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

178. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Всеукраїнський акціонерний банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1470-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-vseukrainskiy-aktsionerniy-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

179. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Всеукраїнський банк розвитку». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1346-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-vseukrainskiy-bank-rozvitku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

180. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Інтеркредитбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1572-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-interkreditbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

181. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Комерційний банк «Аксиома». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1595-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-komertsiiy-bank-aksioma.html> (дата звернення: 15.02.2024).

182. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо

пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Прайм-Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1615-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-praym-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

183. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк Камбіо». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1316-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-kambio.html> (дата звернення: 15.02.2024).

184. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Меліор Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4472-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvomelior-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

185. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Міський Комерційний Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1539-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-miskiy-komertsiyniy-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

186. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне

акціонерне товариство «Легбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1448-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-legbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

187. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Український бізнес банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2547-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-ukrainskiy-biznes-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

188. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк професійного фінансування». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2595-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-profesiynogo-finansuvannya.html> (дата звернення: 15.02.2024).

189. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Акціонерний банк «Укоопспілка». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2619-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-aktsionerniy-bank-ukoospilka.html> (дата звернення: 15.02.2024).

190. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Дельта Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб:*

веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2918-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-delta-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

191. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Златобанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/246-1762-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-zlatobank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

192. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Енергобанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2737-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-energobank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

193. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Імексбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2638-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvoimeksbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

194. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Комерційний банк «Надра». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2680-povidomlennya-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-nadra.html>

fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-komertsiiy-bank-nadra.html (дата звернення: 15.02.2024).

195. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк Національний кредит». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3218-povidomlennya-fond-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-natsionalniy-kredit.html> (дата звернення: 15.02.2024).

196. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічного акціонерного товариства «Кредитпромбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2867-povidomlennya-fond-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-kreditprombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

197. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічного акціонерного товариства «Омега Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2887-povidomlennya-fond-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-omega-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

198. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Радикал Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3276-povidomlennya-fond-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv->

neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-radikal-bank.html
(дата звернення: 15.02.2024).

199. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Укргазпромбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2759-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-ukrgazprombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

200. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічного акціонерного товариства «Український професійний банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/270-1970-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-ukrainskiy-profesiyniy-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

201. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «КБ «Фінансова ініціатива». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1292-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-kb-finansova-initsiativa.html> (дата звернення: 15.02.2024).

202. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство Акціонерний банк «Столичний». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3248-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne->

tovaristvo-aktsionerniy-bank-stolichniy.html (дата звернення: 15.02.2024).

203. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Акціонерно-комерційний банк «Капітал». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3308-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-aktsionerno-komertsiiy-bank-kapital.html> (дата звернення: 15.02.2024).

204. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Акціонерно-комерційний банк «Капітал». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3310-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-aktsionerno-komertsiiy-bank-kapital.html> (дата звернення: 15.02.2024).

205. Повідомлення про проведення конкурсу щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку ПАТ «Капітал банк», що гарантуються фондом, з виплатою премії приймаючим банком. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3311-povidomlennya-pro-provedennya-konkursu-shchodo-viznachennya-priymayuchogo-banku-z-metoyu-vidchuzhennya-yomu-zobovyazan-neplatospromozhnogo-banku-pat-kapital-bank-shcho-garantuyutsya-fondom-z-viplatoyu-premii-priymayuchim-bankom.html> (дата звернення: 15.02.2024).

206. Повідомлення фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Інтеграл-Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних*

осіб: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3360-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-integral-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

207. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо продовження строків пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк Камбіо». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/1320-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-prodovzhennya-strokov-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-kambio.html>* (дата звернення: 15.02.2024).

208. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо продовження пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Златобанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3154-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-prodovzhennya-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-zlatobank.html>* (дата звернення: 15.02.2024).

209. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо продовження пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Енергобанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2733-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-prodovzhennya-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-energobank.html>* (дата звернення: 15.02.2024).

210. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо продовження пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк Національний кредит». *Фонд*

гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3220-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-prodovzhennya-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-natsionalniy-kredit.html> (дата звернення: 15.02.2024).

211. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо продовження пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Радикал Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3278-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-prodovzhennya-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-radikal-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

212. Повідомлення фонду гарантування щодо продовження пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку ПАТ «Інтеграл-Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3361-povidomlennya-fondu-garantuvannya-shchodo-prodovzhennya-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-pat-integral-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

213. Повідомлення фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк «Фінанси та кредит». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3385-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-prodovzhennya-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-finansi-ta-kredit.html> (дата звернення: 15.02.2024).

214. Повідомлення Фонду гарантування щодо продовження пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку ПАТ «Банк «Фінанси та кредит». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3388-povidomlennya-fondu-garantuvannya-shchodo-prodovzhennya-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-pat-bank-finansi-ta-kredit.html>

prodovzhennya-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-pat-bank-finansi-ta-kredit.html (дата звернення: 15.02.2024).

215. Повідомлення фонду гарантування щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк «Національні інвестиції». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3492-povidomlennya-fondu-garantuvannya-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-natsionalni-investitsii.html> (дата звернення: 15.02.2024).

216. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство БАНК «Контракт». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3543-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-kontrakt.html> (дата звернення: 15.02.2024).

217. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Унікомбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3569-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-unikombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

218. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо продовження пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк «Софійський». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/397-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnih-osib-shchodo-prodovzhennya-poshuku-potenciynih-investoriv-neplatospromozhnogo-banku->

publichne-akcionerne-tovaristvo-bank-sofiyskiy.html (дата звернення: 15.02.2024).

219. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Укрінбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3628-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-ukrinbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

220. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку потенційних інвесторів та приймаючих банків для неплатоспроможного банку Публічного акціонерного товариства Комерційний банк «ТК Кредит». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3685-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-potentsiynikh-investoriv-ta-priymayuchikh-bankiv-dlya-neplatospromozhnogo-banku-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-komertsiiy-bank-tk-kredit.html> (дата звернення: 15.02.2024).

221. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку попередньо кваліфікованих НБУ осіб, зацікавлених прийняти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Банк Петрокоммерц-Україна». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3760-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-poperedno-kvalifikovanikh-nbu-osib-zatsikavlenikh-priynyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-bank-petrokommerts-ukraina.html> (дата звернення: 15.02.2024).

222. Повідомлення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо пошуку приймаючих банків, зацікавлених прийняти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного банку Публічного акціонерного товариства «Комерційний банк «Хрещатик». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL:

<https://www.fg.gov.ua/articles/3777-povidomlennya-fondu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-shchodo-poshuku-priymayuchikh-bankiv-zatsikavlenikh-priynyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-banku-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-komertsyinyi-bank-khreshchatik.html> (дата звернення: 15.02.2024).

223. Повідомлення Фонду гарантування щодо пошуку осіб, зацікавлених прийняти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного ПУАТ «Фідобанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3899-povidomlennya-fondu-garantuvannya-shchodo-poshuku-osib-zatsikavlenikh-priynyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-puat-fidobank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

224. Постанова Великої Палати Верховного Суду 09 лют. 2022 р., судова справа № 910/6939/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104728571> (дата звернення: 15.02.2024).

225. Постанова Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду 04 червня 2020 року., судова справа № 910/1755/19. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89868748> (дата звернення: 15.02.2024).

226. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду 11 вер. 2018 р., судова справа № 910/7320/17. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76385332>

227. Про акціонерні товариства: Закон України від 27 лип. 2022 р. № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#n1985> (дата звернення: 15.02.2024).

228. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудн. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/ed20001207#o789> (дата звернення: 15.02.2024).

229. Про банкрутство: Закон України від 14 травн. 1992 р. № 2343-XII.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12/ed19920514#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

230. Проблемний банк «Форум» можуть приєднати до іншого банку й ліквідувати. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/927600-problemniy-bank-forum-mojut-priednati-do-inshogo-banku-y-likviduvati.html> (дата звернення: 15.02.2024).

231. Про виведення з ринку системно важливого банку Акціонерного Товариства «Сенс Банк»: Рішення Правління Національного банку України від 20 липн. 2023 р. № 248-рш. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Decision_20072023_248-rsh (дата звернення: 15.02.2024).

232. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення стабільності системи гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 01 квітн. 2022 р. № 2180-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2180-20#n21> (дата звернення: 15.02.2024).

233. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання негативному впливу на стабільність банківської системи: Закон України від 04 лип. 2014 р. № 1586-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1586-18#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

234. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності: Закон України від 13 травн. 2020 р. № 590-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-20#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

235. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури виведення з ринку банку в умовах воєнного стану: Закон України від 29 травн. 2023 р. №3111-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3111-20#n27> (дата звернення: 15.02.2024).

236. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей виведення з ринку системно важливого банку в

умовах воєнного стану: Закон України від 06 жовт. 2022 р. № 2643-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2643-20#n12> (дата звернення: 15.02.2024).

237. Про Державний бюджет України на 2024 рік від 09 лист. 2023 р. № 3460-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

238. Про звернення до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності (конституційності) Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» положенням статті 6, частини першої статті 8, частини четвертої статті 13, статей 21, 22, частин першої, четвертої, п'ятої статті 41 Конституції України: Постанова № 13 Верховного Суду України від 03 лип. 2015 р. URL: <https://ccu.gov.ua/novyna/konstytuciyini-podannya> (дата звернення: 15.02.2024).

239. Про затвердження Методики оцінки активів банку, віднесеного до категорії проблемних або неплатоспроможних: Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 08 грудн. 2016 р. № 2707. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0066-17#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

240. Про затвердження Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку: Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 5 лип. 2012 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1581-12#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

241. Про затвердження Положення про надання Фондом гарантування вкладів фізичних осіб фінансової підтримки приймаючому або перехідному банку, внесення змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку та визнання такими, що втратили чинність, деяких рішень виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 11 груд. 2023 № 1584 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2282-23#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

242. Про затвердження Положення про порядок визначення системно важливих банків: Постанова Правління Національного банку України 25 грудн.

2014 р. № 863. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0863500-14#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

243. Про затвердження Положення про порядок визначення системно важливих банків: постанова Правління Національного банку України від 19.06.2019 № 79. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0863500-14#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

244. Про затвердження Положення про порядок створення, реєстрації випуску акцій, видачі банківської ліцензії перехідному банку: Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21 вер. 2020 р. № 1715. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0019-21#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

245. Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків України: Указ Президента України від 10 вер. 1998 р. № 996/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996/98#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

246. Про невідкладні заходи щодо фінансового оздоровлення комерційних банків та відновлення їх ліквідності і платоспроможності: Постанова Правління Національного банку України від 25 лют. 1995 р. № 40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0040500-95#Text> (дата звернення: 15.02.2024)

247. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23 лют. 2012 р. № 4452-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

248. Про участь держави у виведенні системно важливого банку з ринку: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2023 № 739. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

249. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 20 вер. 2001 р. № 2740-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2740-14#Text>

(дата звернення: 15.02.2024).

250. Про хід виконання постанови Правління Національного банку України від 25 лют. 1995 року № 40 «Про невідкладні заходи щодо фінансового оздоровлення комерційних банків та відновлення їх ліквідності»: Постанова Правління Національного банку України від 30 червн. 1995 р. № 167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0167500-95#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

251. Про хід виконання постанови Правління Національного банку України від 25 лют. 1995 року № 40 «Про невідкладні заходи щодо фінансового оздоровлення комерційних банків та відновлення їх ліквідності»: Постанова Правління Національного банку України від 12 вер. 1995 р. № 224. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0224500-95#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

252. Річний Звіт про діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2012 рік. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48391-zvit-pro-diyalnist-fondu-za-2012-rik.html> (дата звернення: 15.02.2024).

253. Річний Звіт про діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2014 рік. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48393-zvit-pro-diyalnist-fondu-za-2014-rik.html> (дата звернення: 15.02.2024).

254. Річний Звіт про діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2015 рік. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/49641-zvit-pro-diyalnist-fondu-za-2015-rik.html> (дата звернення: 15.02.2024).

255. Річний Звіт про діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2016 рік. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/51277-zvit-pro-diyalnist-fondu-za-2016-rik.html> (дата звернення: 15.02.2024).

256. Річний Звіт про діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2017 рік. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/55414-zvit-pro-diyalnist-fondu-za-2017-rik.html> (дата звернення: 15.02.2024).

257. Річний Звіт про діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2018 рік. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/55415-zvit-pro-diyalnist-fondu-za-2018-rik.html> (дата звернення: 15.02.2024).

258. Річний Звіт про діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2022 рік. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/54713-zvit-pro-diyalnist-fondu-za-2022-rik.html> (дата звернення: 15.02.2024).

259. Розпочато ліквідацію АКБ «Новий» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4323-rozpochato-likvidatsiyu-akb-noviy-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

260. Розпочато ліквідацію АТ «Айбокс Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/53070-rozpochato-likvidaciyu-at-ayboks-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

261. Розпочато ліквідацію АТ АКБ «Аркада» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48637-rozpochato-likvidaciyu-at-akb-arkada-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

262. Розпочато ліквідацію АТ «АКБ «Конкорд» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/55120-rozpochato-likvidaciyu-at-akb-konkord-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

263. Розпочато ліквідацію АТ «Банк Форвард» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/53068-rozpochato-likvidaciyu-at-bank-forvard-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

264. Розпочато ліквідацію АТ «КБ «Земельний капітал» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/50367-rozpochato-likvidaciyu-at-kb-zemelnyy-kapital-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

265. Розпочато ліквідацію АТ «Місто Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/49043-rozpochato-likvidaciyu-at-misto-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

266. Розпочато ліквідацію АТ «Укрбудінвестбанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/55982-rozpochato-likvidaciyu-at-ukrbudininvestbank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

267. Розпочато ліквідацію ПАТ «Комерційний банк «Фінансова ініціатива» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/40582-rozpochato-likvidatsiyu-pat-komertsiyniy-bank-finansova-initsiativa-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

268. Розпочато процедуру ліквідації АТ «Банк Велес» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3584-rozpochato-protseduru-likvidatsii-at-bank-veles-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

269. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ АКБ «Капітал» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3313-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-akb-kapital-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

270. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Інтеграл-Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3364-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-integral-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

271. Розпочато процедуру ліквідації АТ «Банк «Національні інвестиції» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3497-rozpochato-protseduru-likvidatsii-at-bank-natsionalni-investitsii-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

272. Розпочато процедуру ліквідації АТ «Банк «Фінанси та кредит» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3392-rozpochato-protseduru-likvidatsii-at-bank-finansi-ta-kredit-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

273. Розпочато процедуру ліквідації АТ «Банк Богуслав» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4357-rozpochato-protseduru-likvidatsii-at-bank-boguslav-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

274. Розпочато процедуру ліквідації АТ «НК Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4232-rozpochato-protseduru-likvidatsii-at-nk-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення:

15.02.2024).

275. Розпочато процедуру ліквідації АТ «КБ «Союз» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3745-rozpochato-protseduru-likvidatsii-at-kb-soyuz-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

276. Розпочато процедуру ліквідації АТ «Фортуна-Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4242-rozpochato-protseduru-likvidatsii-at-fortuna-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

277. Розпочато процедуру ліквідації АТ «КБ «Союз» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3750-rozpochato-protseduru-likvidatsii-at-kb-soyuz-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

278. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Авант-Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3664-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-avant-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

279. Розпочато процедуру ліквідації АТ «Артем-Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4127-rozpochato-protseduru-likvidatsii-at-artem-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 20.01.24).

280. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ Банк «Контракт» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3545-rozpochato-protseduru-likvidatsii->

pat-bank-kontrakt-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html (дата звернення: 15.02.2024).

281. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3763-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-bank-petrokommerts-ukraina-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

282. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ БАНК «Траст» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4148-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-bank-trast-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

283. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Держзембанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4605-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-derzhzembank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

284. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ КБ «Євробанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4083-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-kb-evrobank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

285. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Класикбанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4584-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-klasikbank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

286. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «КБ «Преміум» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-*

сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3701-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-kb-premium-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

287. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «КСГ Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4103-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-ksg-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

288. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Радикал Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3279-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-radikal-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

289. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «КБ «Хрещатик» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3789-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-kb-khreshchatik-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

290. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Укркомунбанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3187-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-ukrkomunbank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

291. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Унікомбанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3572-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-unikombank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

292. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Укрінбанк» та делеговано

повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3635-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-ukrinbank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

293. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Фінбанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4617-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-finbank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

294. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «КБ «Інвестбанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4170-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-kb-investbank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

295. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Вектор Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4270-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-vektor-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

296. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Фінбанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4617-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-finbank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

297. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Діамантбанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4298-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-diamantbank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

298. Розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Комерційний банк «Гефест» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4346-rozpochato-protseduru-likvidatsii-pat-komertsiiy-niy-bank-gefest-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

299. Розпочато процедуру ліквідації ПУАТ «Фідобанк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3908-rozpochato-protseduru-likvidatsii-puat-fidobank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

300. Розпочато процедуру ліквідації Публічного акціонерного товариства «Платинум Банк» та делеговано повноваження ліквідатора банку. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4195-rozpochato-protseduru-likvidatsii-publichnogo-aktsionernogo-tovaristva-platinum-bank-ta-delegovano-povnovazhennya-likvidatora-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

301. Серпенінова Ю. С. Відповідність національної системи гарантування вкладів фізичних осіб світовим стандартам ефективності. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*: зб. наук. пр. Суми: УАБС НБУ, 2014. №. 38. С. 240–250.

302. Спасибо-Фатеева И.В. Правовая природа цессии. *Предпринимательство, хозяйство и право*. 1998. № 11. С. 13-18.

303. Стратегія розвитку фінансового сектору України від 19 лип. 2023. *Національний банк України. веб-сайт.* URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini> (дата звернення: 15.02.2024).

304. У АТ «Банк Золоті Ворота» припинено виплати гарантованого відшкодування вкладникам та завершено ліквідаційну процедуру. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. веб-сайт.* URL:

<https://www.fg.gov.ua/articles/51420-u-at-bank-zoloti-vorota-pripineno-viplati-garantovanogo-vidshkoduvannya-vkladnikom-ta-zaversheno-likvidaciynu-proceduru.html> (дата звернення: 15.02.2024).

305. У ПАТ «Вектор Банк» припинено виплати гарантованого відшкодування вкладникам та завершено ліквідаційну процедуру. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб*: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/50197-u-pat-vektor-bank-pripineno-viplati-garantovanogo-vidshkoduvannya-vkladnikom-ta-zaversheno-likvidaciynnu-proceduru.html> (дата звернення: 15.02.2024).

306. У ПАТ КБ «Стандарт» запроваджено тимчасову адміністрацію. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб*: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3131-u-pat-kb-standart-zaprovadzhenno-timchasovu-administratsiyu.html> (дата звернення: 15.02.2024).

307. ФГВ продав Омега банк за 32 млн грн. *Банкрутство та Ліквідація в Україні*. URL: <https://bankruptcy-ua.com/news/1781#:~:text=%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%A3%D0%91%D0%93%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%> (дата звернення 15.02.2024).

308. ФГВФО продав перехідний банк ПАТ «РВС» за 31,86 млн грн. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб*: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2890-fgvfo-prodav-perekhidniy-bank-pat-rvs-za-3186-mln-grn.html> (дата звернення: 15.02.2024).

309. ФГВФО розпочав відкритий конкурс серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених взяти участь у виведенні з ринку АТ «НК Банк» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб:*

веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4226-fgvfo-rozpochav-vidkritiy-konkurs-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-at-nk-bank-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

310. ФГВФО розпочав відкритий конкурс серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених взяти участь у виведенні з ринку ПАТ «КБ «Інвестбанк» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4166-fgvfo-rozpochav-vidkritiy-konkurs-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-kb-investbank-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

311. ФГВФО розпочав відкритий конкурс серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених прийняти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного ПАТ «Класикбанк» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4579-fgvfo-rozpochav-vidkritiy-konkurs-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-priynyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-pat-klasikbank-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

312. ФГВФО розпочав відкритий конкурс серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених прийняти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного ПАТ КБ «Євробанк» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/40987-fgvfo-rozpochav-vidkritiy-konkurs-sered->

popередno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-priynyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-pat-kb-evrobank-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html (дата звернення: 15.02.2024).

313. ФГВФО розпочав відкритий конкурс серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених прийняти участь у виведенні з ринку ПАТ «Держзембанк» у спосіб, передбачений п. 5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4598-fgvfo-rozpochav-vidkritiy-konkurs-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-priynyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-derzhzembank-u-sposib-peredbacheni-p-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

314. ФГВФО розпочав відкритий конкурс серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених взяти участь у виведенні з ринку ПАТ «Платинум Банк» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4184-fgvfo-rozpochav-vidkritiy-konkurs-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-platinum-bank-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

315. ФГВФО розпочав відкритий конкурс серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених взяти участь у виведенні з ринку АТ «Фортуна-Банк» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4240-fgvfo-rozpochav-vidkritiy-konkurs-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-at-fortuna-bank-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch->

2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html (дата звернення: 15.02.2024).

316. ФГВФО розпочав конкурс на визначення приймаючого банку, зацікавленого прийняти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного ПАТ «Класикбанк» у спосіб, передбачений п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4580-fgvfo-rozpochav-konkurs-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-priynyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-pat-klasikbank-u-sposib-peredbacheniy-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

317. ФГВФО розпочав конкурс на визначення приймаючого банку, зацікавленого прийняти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного ПАТ КБ «Євробанк» у спосіб, передбачений п. 1 ч. 2 ст. 39 Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4076-fgvfo-rozpochav-konkurs-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-priynyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-pat-kb-evrobank-u-sposib-peredbacheniy-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

318. ФГВФО розпочав конкурс на визначення приймаючого банку, зацікавленого взяти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного АТ «Артем-Банк» у спосіб, передбачений п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4124-fgvfo-rozpochav-konkurs-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-at-artem-bank-u-sposib-peredbacheniy-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

319. ФГВФО розпочав конкурс на визначення приймаючого банку, зацікавленого взяти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного АТ «НК Банк» у спосіб, передбачений п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4227-fgvfo-rozpochav-konkurs-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-at-nk-bank-u-sposib-peredbacheniy-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

320. ФГВФО розпочав конкурс на визначення приймаючого банку, зацікавленого взяти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного АТ «Фортуна-Банк» у спосіб, передбачений п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4239-fgvfo-rozpochav-konkurs-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-at-fortuna-bank-u-sposib-peredbacheniy-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

321. ФГВФО розпочав конкурс на визначення приймаючого банку, зацікавленого взяти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного ПАТ «Платинум Банк» у спосіб, передбачений п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4183-fgvfo-rozpochav-konkurs-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-pat-platinum-bank-u-sposib-peredbacheniy-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

322. ФГВФО розпочав конкурс на визначення приймаючого банку для виведення з ринку неплатоспроможного ПУАТ «Смартбанк» у спосіб,

передбачений п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4058-fgvfo-rozpochav-konkurs-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-dlya-vivedennya-z-rinku-neplatospromozhnogo-puat-smartbank-u-sposib-peredbacheniy-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

323. ФГВФО розпочав конкурс на визначення приймаючого банку, зацікавленого взяти участь у виведенні з ринку неплатоспроможного ПАТ Банк «Траст» у спосіб, передбачений п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4145-fgvfo-rozpochav-konkurs-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-neplatospromozhnogo-pat-bank-trast-u-sposib-peredbacheniy-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

324. Фонд розпочав відкритий конкурс серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених взяти участь у виведенні з ринку ПАТ «Комерційний банк «Гефест» у способи, передбачені п. 2-5 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт*. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4338-fond-rozpochav-vidkritiy-konkurs-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-pat-komertsiyniy-bank-gefest-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

325. Фонд гарантування вкладів вперше створив в Україні перехідний банк. *Українське інформаційне агентство УНІАН: веб-сайт*. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/1022423-fond-garantuvannya-vkladiv-vpershe-stvoriv-v-ukrajini-perehidniy-bank.html> (дата звернення 16.02.2024).

326. Фонд гарантування вкладів продав Кристалбанк дружині Копилова.

Інтернет видання «Лівий берег»: веб-сайт. URL: https://lb.ua/economics/2015/03/27/299983_fond_garantirovaniya_vkladov_prodal.html (дата звернення 16.02.2024).

327. Фондом гарантування вкладів фізичних осіб затверджено план врегулювання неплатоспроможного банку ПАТ «КБ «Південкомбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2097-fondom-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-zatverdzheno-plan-vregulyuvannya-neplatospromozhnogo-banku-pat-kb-pivdenkombank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

328. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб оголошує пошук потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Брокбізнесбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2383-fond-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-ogoloshue-poshuk-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristvo-brokbiznesbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

329. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб оголошує пошук потенційних інвесторів неплатоспроможного банку Публічне акціонерне товариство «Реал Банк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/2460-fond-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib-ogoloshue-poshuk-potentsiynikh-investoriv-neplatospromozhnogo-banku-publichne-aktsionerne-tovaristv-real-bank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

330. Фонд гарантування розпочав процедуру виведення ПАТ «АКБ «Київ» шляхом відчуження всіх активів і зобов'язань на користь АБ «Укргазбанк». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/3106-fond-garantuvannya-rozpochav-protseduru-vivedennya-pat-akb-kiiv-shlyakhom-vidchuzhennya-vsikh-aktiviv-i-zobovyazan-na-korist-ab-ukrgazbank.html> (дата звернення: 15.02.2024).

331. Фонд гарантування розпочав процедуру ліквідації «Місто Банку».

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/49042-fond-garantuvannya-rozpochav-proceduru-likvidaci-misto-banku.html> (дата звернення: 15.02.2024).

332. Фонд розпочав відкритий конкурс серед попередньо кваліфікованих осіб, зацікавлених взяти участь у виведенні з ринку АТ «Банк Богуслав» у способи, передбачені п. 2-5 ч. другої ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4354-fond-rozpochav-vidkritiy-konkurs-sered-poperedno-kvalifikovanikh-osib-zatsikavlenikh-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-at-bank-boguslav-u-sposobi-peredbacheni-p-2-5-ch-drugoi-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

333. Фонд розпочав конкурс на визначення приймаючого банку, зацікавленого взяти участь у виведенні з ринку АТ «Банк Богуслав» у способи, передбачені п. 1 ч. 2 ст. 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/4355-fond-rozpochav-konkurs-na-viznachennya-priymayuchogo-banku-zatsikavlenogo-vzyati-uchast-u-vivedenni-z-rinku-at-bank-boguslav-u-sposobi-peredbacheni-p-1-ch-2-st-39-zu-pro-sistemu-garantuvannya-vkladiv-fizichnikh-osib.html> (дата звернення: 15.02.2024).

334. Фонд шукає найбільш оптимальні шляхи виведення з ринку банку «Аркада». *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: веб-сайт.* URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48511-fond-shukaye-naybilsh-optimalni-shlyahi-vivedennya-z-rinku-banku-arkada.html> (дата звернення: 15.02.2024).

335. Ходак Є.С. Адміністративно-правовий статус фонду гарантування вкладів фізичних осіб: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Тернопіл. нац. екон. ун-т. - Тернопіль, 2018. 225 с.

336. Швагер О.А. Адміністративно-правові засади діяльності фонду гарантування вкладів фізичних осіб в Україні: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07

/ Суми. 2021. 235 с.

337. Швагер О.А., Петренко К.Г. Деякі аспекти ліквідації неплатоспроможного банку. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 283–285.

338. Щодо врегулювання проведення банками-агентами операцій з виплатами гарантованих сум відшкодування фізичним особам-вкладникам банків у разі їх ліквідації: лист Національного банку України № 45-112/2377-5991 від 05.10.2001. *Національний банк України: веб-сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v5991500-01#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

339. Юрків Н. Я. Щодо наближення банківського законодавства України в системі гарантування вкладів до вимог Європейського Союзу: аналітична записка. *Національний інститут стратегічних досліджень. Серія «Економіка»*. 2019. № 6. 10 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-11/analit-yurkiv-economics-6-2019-2.pdf> (дата звернення: 15.02.2024).

340. Яценко К.Ю. Відокремлення активів як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2023 № 12. С. 77 – 83. DOI: 10.18523/2617-2607.2023.12.77-83.

341. Яценко К.Ю. Загальна характеристика правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку: розвиток та перспективи. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2023. Том XXXIII. С. 111 – 1118. DOI <https://doi.org/10.32782/npnuola.v33.2023.14>.

342. Яценко К.Ю. Передача активів та зобов'язань як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2023 № 77. С. 126–134. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2023.77.126>.

343. Яценко К.Ю. Передача активів та зобов'язань як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку: проблеми застосування. *Актуальні питання модернізації приватно-правових відносин: європейський*

досвід та перспективи. Матвєєвські цивілістичні читання. Матеріали міжн. наук.-практ. конф. 20 жовт. 2023 р. К. КНУ. 2023. С. 196 – 199.

344. Яценко К.Ю. Перехідний банк як інструмент врегулювання неплатоспроможного банку: особливості корпоративного управління. *Здійснення та захист корпоративних прав в Україні: шлях до європейських стандартів: збірник наукових праць за матеріалами XXI Міжнародної науково-практичної конференції*. 6 жов. 2023 р. Івано-Франківськ. НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф.Г.Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. 2023, С. 134 – 137.

345. Яценко К.Ю. Правові аспекти створення та розвитку інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку в Україні. *Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал»*. 2023 № 10. С. 159 – 163. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-10/37>.

346. 1992 Bank Resolutions: FDIC Chose Methods Determined Least Costly, but Needs to Improve Process: Chapter Report GAO/GGD-94-107, 05 October 1994. URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/GAOREPORTS-GGD-94-107/html/GAOREPORTS-GGD-94-107.htm> (Last accessed: 15.02.2024).

347. Appointment of management body of a bridge institution: EBA Q&A № 2015 – 2314. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2015_2314 (Last accessed: 15.02.2024).

348. As regards the loss-absorbing and recapitalisation capacity of credit institutions and investment firms and Directive 98/26/EC: Directive (EU) 2019/879 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 amending Directive 2014/59/EU. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32019L0879> (Last accessed: 15.02.2024).

349. As regards the loss-absorbing and recapitalisation capacity of credit institutions and investment firms: Regulation (EU) 2019/877 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 amending Regulation (EU) № 806/2014. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal->

content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2019.150.01.0226.01.ENG (Last accessed: 15.02.2024).

350. AST in combination with other resolution tools: EBA Q&A № 2017 – 3113. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2017_3113 (Last accessed: 15.02.2024).

351. Bank for International Settlements. Basel III: Finalising post-crisis reforms, 2017. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.pdf> (Last accessed: 15.02.2024).

352. Bank for International Settlements. Report and Recommendations of the Cross-Border Bank Resolution Group, 2010. URL: <https://www.bis.org/publ/bcbs169.htm> (Last accessed: 15.02.2024).

353. Bank Insolvency. *UNIDROIT*. URL: Bank Insolvency - UNIDROIT_ (Last accessed: 15.02.2024).

354. Bank Recovery and Resolution: A Conference Book / ed. by Matthias Haentjens M. and Wessels. B. *Eleven International Publishing*, 2014. URL: <http://ebookcentral.proquest.com/lib/oxford/detail.action?docID=1922217> (Last accessed: 15.02.2024).

355. Bank resolution and bail-in in the EU : selected case studies pre and post BRRD/ J. V. Andersen et al. Washington, D.C. : World Bank Group, 2016. 86 p. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/731351485375133455/Bank-resolution-and-bail-in-in-the-EU-selected-case-studies-pre-and-post-BRRD> (Last accessed: 15.02.2024).

356. Bank transfers in resolution – practices and lessons/ P. Baudino et al. FSI Insights on policy implementation, № 55, 2023. 30 p. URL: <https://www.bis.org/fsi/publ/insights55.pdf> (Last accessed: 15.02.2024).

357. Bank Resolution Key Issues and Local Perspectives / ed. by S. Brodie. *London: INSOL International*, 2019. 235 p. URL: <https://unov.tind.io/record/69758> (Last accessed: 15.02.2024).

358. Banking Act 2009: UK Public General Acts. URL:

<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2009/1/section/9> (Last accessed: 15.02.2024).

359. Banking Union Resolution ‘Dossier’ for FMIs. *Single Resolution Board*. URL: https://www.srb.europa.eu/en/system/files?file=media/document/2021-03-01_srb_fmi_banking_union_guidance_final.pdf (Last accessed: 15.02.2024).

360. Benahmed, R. Houarner, M. Strategic optionality in resolution: combination of tools: ACPR working paper on resolution, December 2023. URL: https://acpr.banque-france.fr/sites/default/files/medias/documents/20231218_acpr_wp_cot.pdf (Last accessed: 15.02.2024).

361. Bennett, R. L. Failure resolution and asset liquidation: results of an international survey of deposit insurers. *FDIC Banking Review*, 2001. Vol. 14, №.1. P.1-28.

362. BFG sold Bank Nowy BFG S.A., with neoBANK acquiring the majority stake. *Bank Guarantee Fund*. URL: <https://www.bfg.pl/en/bfg-sold-bank-nowy-bfg-s-a-with-neobank-acquiring-the-majority-stake/> (Last accessed: 15.02.2024).

363. Binder, J. Resolution: Concepts, Requirements and Tools. In: Jens-Hinrich Binder and Dalvinder Singh (eds) *Bank Resolution: The European Regime*. *Oxford University Press*, 2015/2016, Forthcoming, 30 p. URL: <https://ssrn.com/abstract=2499613> (Last accessed: 15.02.2024)

364. Bodellini, M. Old Ways and New Ways to Handle Failing Banks across the Atlantic. *Journal of Comparative Law*, 2021. Vol. 16, № 2. P. 579-609.

365. Buerger, L. M. Change Creates Opportunity: The Latest Developments in FDIC-Assisted Acquisitions. *Banking & Financial Services Policy Report*, 2010. Vol. 29, № 10, P. 19-21.

366. Cerruti, C., Neyens, R. *Public Asset Management Companies: A Toolkit*. World Bank Studies. Washington, DC: World Bank, 2016, 93 p. DOI: 10.1596/978-1-4648-0874-6.

367. Competitive Equality Banking Act of 1987: U.S. Congress, 1987. URL: <https://elischolar.library.yale.edu/ypfs-documents/10147> (Last accessed: 15.02.2024).

368. Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems – Executive Summary. *Bank for International Settlements*, 28 April 2022. URL: https://www.bis.org/fsi/fsisummaries/iadi_core_principles.htm#:~:text=Core%20Principles%20for%20Effective%20Deposit%20Insurance%20Systems%201,should%20not%20be%20limited%20to%20depositor%20reimbursement.%20 (Last accessed: 15.02.2024).

369. De Haan, J. How to involve other banks in bank rescue operations? EPRS: European Parliamentary Research Service. Belgium, 2023. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2023/747874/IPOL_IDA\(2023\)747874_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2023/747874/IPOL_IDA(2023)747874_EN.pdf) (Last accessed: 15.02.2024).

370. Deslandes, J., Dias, C., Magnus M. Liquidation of Banks: Towards an ‘FDIC’ for the Banking Union? EPRS: European Parliamentary Research Service. Belgium, 2019. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2019/634385/IPOL_IDA\(2019\)634385_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2019/634385/IPOL_IDA(2019)634385_EN.pdf) (Last accessed: 15.02.2024).

371. Ending too-big-to-fail. *Financial Stability Board*. URL: <https://www.fsb.org/work-of-the-fsb/market-and-institutional-resilience/post-2008-financial-crisis-reforms/ending-too-big-to-fail/> (Last accessed: 15.02.2024).

372. Establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms and amending Council Directive 82/891/EEC, and Directives 2001/24/EC, 2002/47/EC, 2004/25/EC, 2005/56/EC, 2007/36/EC, 2011/35/EU, 2012/30/EU and 2013/36/EU, and Regulations (EU) № 1093/2010 and (EU) № 648/2012, of the European Parliament and of the Council: Directive 2014/59/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0059> (Last accessed: 15.02.2024).

373. European Banking Authority. The Single Rulebook. URL: <https://www.eba.europa.eu/single-rulebook> (Last accessed: 15.02.2024).

374. Failed Bank Information for Heartland Tri-State Bank, Elkhart, KS.

Federal Deposit Insurance Corporation. URL:
<https://www.fdic.gov/resources/resolutions/bank-failures/failed-bank-list/heartlandtristate.html> (Last accessed: 15.02.2024).

375. Failed Bank Information for Signature Bank, New York, NY. *Federal Deposit Insurance Corporation.* URL:
<https://www.fdic.gov/resources/resolutions/bank-failures/failed-bank-list/signature-ny.html> (Last accessed: 15.02.2024).

376. Failed Bank Information for Silicon Valley Bank, Santa Clara, CA. *Federal Deposit Insurance Corporation.* URL:
<https://www.fdic.gov/resources/resolutions/bank-failures/failed-bank-list/silicon-valley.html> (Last accessed: 15.02.2024).

377. Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC). Crisis and Response: An FDIC History, 2008-2013. Washington, DC: FDIC, 2017. URL:
<https://www.fdic.gov/resources/publications/crisis-response/> (Last accessed: 15.02.2024).

378. Federal Deposit Insurance Corporation: Proposed Rules: Resolution Plans Required for Insured Depository Institutions With \$50 Billion or More in Total Assets: [FR DOC # 2019-08077], 2019. Vol. 84, № Monday, 22 April 2019. P. 16620-16628.

379. Federal Deposit Insurance Corporation: Proposed Rules: Special Assessments Pursuant to Systemic Risk Determination: [FR DOC # 2023-10447], 2023. Vol. 88, № Monday, 22 May 22 2023. P. 32694-32709.

380. Federal Deposit Insurance Corporation. Resolutions Handbook, 2019. *Federal Deposit Insurance Corporation.* URL:
<https://www.fdic.gov/resources/resolutions/bank-failures/reshandbook/resolutions-handbook.pdf> (Last accessed: 15.02.2024).

381. Federal Reserve System: Proposed Rules: Netting Eligibility for Financial Institutions: [FR DOC # 2019-08898], 2019. Vol. 84, № Thursday, 2 May 2019. P. 18741-18746.

382. Final report from the Commission to the European Parliament and the

Council on the application and review of Directive 2014/59/EU (Bank Recovery and Resolution Directive) and Regulation 806/2014 (Single Resolution Mechanism Regulation). URL: https://finance.ec.europa.eu/system/files/2019-04/190430-report-bank-recovery-resolution_en.pdf (Last accessed: 15.02.2024).

383. Festić, M., Peša, A., Lukavac, M. International Environment: Recovery and Resolution Regimes as the Pillar of the Banking Union. *Naše gospodarstvo/Our Economy*, 65(2), 2019, P. 30–40.

384. Financial Stability Board. 2023 Bank Failures Preliminary lessons learnt for resolution. *Financial Stability Board*. Switzerland, 2023. URL: <https://www.fsb.org/2023/10/2023-bank-failures-preliminary-lessons-learnt-for-resolution/> (Last accessed: 15.02.2024).

385. FINMA Report Lessons Learned from the CS Crisis. *FINMA*. URL: https://www.finma.ch/en/~media/finma/dokumente/dokumentencenter/myfinma/finma-publikationen/cs-bericht/20231219-finma-bericht-cs.pdf?sc_lang=en&hash=3F13A6D9398F2F55B90347A64E269F44 (Last accessed: 15.02.2024).

386. First Republic Bank - San Francisco, CA Frequently Asked Questions. *Federal Deposit Insurance Corporation*. URL: <https://www.fdic.gov/resources/resolutions/bank-failures/failed-bank-list/first-republic-faq.html> (Last accessed: 15.02.2024).

387. Frequently Asked Questions – Citizens Bank - Sac City, Iowa. *Federal Deposit Insurance Corporation*. URL: <https://www.fdic.gov/resources/resolutions/bank-failures/failed-bank-list/citizensbank-faq.html> (Last accessed: 15.02.2024).

388. Frydl, E.J., Quintyn, M. The Benefits and Costs of Intervening in Banking Crises. In: Hoelscher, D.S. (eds) Bank Restructuring and Resolution. Procyclicality of Financial Systems in Asia. *Palgrave Macmillan*, London, 2006, 78 p. https://doi.org/10.1057/9780230289147_2

389. FSB issues final Total Loss-Absorbing Capacity standard for global

systemically important banks. *Financial Stability Board*. URL: <https://www.fsb.org/2015/11/tlac-press-release/> (Last accessed: 15.02.2024).

390. FSB Key Attributes - Executive Summary: *Bank for International Settlements*, 29 May 2019. URL: https://www.bis.org/fsi/fsisummaries/fsb_key_attributes.htm (Last accessed: 15.02.2024).

391. Gelpern A., Veron N. An effective regime for non-viable banks: US experience and considerations for EU reform. EPRS: *European Parliamentary Research Service*. Belgium, 2019. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/624432/IPOL_STU\(2019\)624432_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/624432/IPOL_STU(2019)624432_EN.pdf) (Last accessed: 15.02.2024).

392. Georgosouli, A. The transnational governance of bank resolution and the treatment of national regulatory variation in the EU. *The Cambridge Law Journal*, 2021. Vol. 80, № 1. P. 74–100. doi:10.1017/S0008197321000106.

393. Henkel C. Harmonizing European Union Bank Resolution: Central Clearing of OTC Derivative Contracts Maintaining the Status Quo of Safe Harbors. *Transnational Law and Contemporary Problems*, 2013. Vol. 22, № 1. P. 81 -114.

394. Hellwig, Martin F. Carving out legacy assets: a successful tool for bank restructuring? *MPI Collective Goods Preprint*, № 2017/03, 2017. URL: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2939652> (Last accessed: 15.02.2024).

395. Hoelscher, D.S., Ingves S. Bank Restructuring and Resolution. Washington: International Monetary Fund, 1995, 23 p.

396. IADI Annual Survey 2022: *International Association of Deposit Insurers*. URL: <https://www.iadi.org/en/research/data-warehouse/deposit-insurance-surveys/> (Last accessed: 15.02.2024).

397. IADI Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems: *International Association of Deposit Insurers*, 2014. URL: <https://www.iadi.org/en/assets/File/Core%20Principles/cprevised2014nov.pdf> (Last accessed: 15.02.2024).

398. IADI publishes results of annual survey on deposit insurance and financial safety net frameworks: *International Association of Deposit Insurers*, 2022. URL: <https://www.iadi.org/en/news/iadi-publishes-results-of-annual-survey-on-deposit-insurance-and-financial-safety-net-frameworks3/> (Last accessed: 15.02.2024).

399. International Association of Deposit Insurers. Purchase and Assumption: IADI Research Papers, 19-11, 2019. URL: https://www.iadi.org/en/assets/File/Papers/Approved%20Research%20-%20Discussion%20Papers/IADI_PnA_Research_Paper_November_2019_final_version-for-publication.pdf (Last accessed: 15.02.2024).

400. Key Attributes Assessment Methodology for the Banking Sector: *Financial Stability Board*, 19 October 2016. URL: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/Key-Attributes-Assessment-Methodology-for-the-Banking-Sector.pdf> (Last accessed: 15.02.2024).

401. Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions: *Financial Stability Board*, 15 October 2014. URL: <https://www.fsb.org/2014/10/key-attributes-of-effective-resolution-regimes-for-financial-institutions-2/> (Last accessed: 15.02.2024).

402. Klingebiel, D. The Use of Asset Management Companies in the Resolution of Banking Crises: Cross-Country Experience: World Bank Policy Research Paper № 2284. Washington, DC: World Bank, 2000, 31 p.

403. Kuklychev Y. Ukraine's PrivatBank: Bailin' on the Bail-In? *Bonds & Loans*. URL: <https://bondsloans.com/news/ukraines-privat-bank-bailin-on-the-bail-in> (Last accessed: 15.02.2024).

404. Leckow R. An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency: IMF Policy Paper № 09/32. Washington: International Monetary Fund, 2009. (Last accessed: 15.02.2024).

405. Limitation of a transfer to a certain period of time: EBA Q&A № 2015 – 2358. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2015_2358 (Last accessed: 15.02.2024).

406. Lintner, P., Stiefmueller, C. M. Note on the Strategic Development of an Enhanced Bank Resolution Framework for Ukraine in Alignment with the EU Acquis. Washington, D.C.: World Bank Group, 2019. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/124681553044358540/Note-on-the-Strategic-Development-of-an-Enhanced-Bank-Resolution-Framework-for-Ukraine-in-Alignment-with-the-EU-Acquis> (Last accessed: 15.02.2024).

407. Managing the Crisis: The FDIC and RTC Experience 1980–1994, Volume 1. Washington, DC: FDIC, 1998. URL: <https://www.fdic.gov/resources/publications/managing-the-crisis/documents/managing-the-crisis.pdf> (Last accessed: 15.02.2024).

408. McGuire, Claire L. Simple tools to assist in the resolution of troubled banks. World Bank, Washington, DC, 2012. URL: <http://hdl.handle.net/10986/12342> (Last accessed: 15.02.2024).

409. MREL. *Single Resolution Board*. URL: <https://www.srb.europa.eu/en/content/mrel> (Last accessed: 15.02.2024).

410. On access to the activity of credit institutions and the prudential supervision of credit institutions and investment firms, amending Directive 2002/87/EC and repealing Directives 2006/48/EC and 2006/49/EC: Directive 2013/36/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013L0036> (Last accessed: 15.02.2024).

411. On deposit guarantee schemes: Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014L0049> (Last accessed: 15.02.2024).

412. On prudential requirements for credit institutions and investment firms and amending Regulation (EU) № 648/2012: Regulation (EU) № 575/2013 of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0575> (Last accessed: 15.02.2024).

413. On the determination of when the liquidation of assets or liabilities under

normal insolvency proceedings could have an adverse effect on one or more financial markets under Article 42(14) of Directive 2014/59/EU EBA/GL/2015/05: EBA Guidelines, 07 August 2015. URL: https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/documents/10180/1156565/8cf69d01-3e3f-4768-9ea7-00013b97b1f4/EBA-GL-2015-05_EN_%20Guidelines%20on%20the%20asset%20separation%20tool.pdf?retry=1 (Last accessed: 15.02.2024).

414. On the reorganisation and winding up of credit institutions: Directive 2001/24/EC of the European Parliament and of the Council of 4 April 2001. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32001L0024> (Last accessed: 15.02.2024).

415. Pagliacci, A. The Three Pillars of the European Banking Union: An Evolutionary Road. *Italian Journal of Public Law*, 2014. Vol. 6, № 2. P. 260-308.

416. Parker, David C. Closing a Failed Bank: Resolution Practices and Procedures. Washington, DC: International Monetary Fund, 2011. 226 p.

417. Peihani, M. Resolution of Small and Medium Sized Deposit Taking Institutions: Back to Basics? *American Business Law Journal*, 2023. Vol. 60, № 2. P. 419–475. URL: <https://ssrn.com/abstract=4444861> (Last accessed: 15.02.2024).

418. Power of the resolution authority to transfer back: EBA Q&A № 2016 – 2565. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2016_2565 (Last accessed: 15.02.2024).

419. Principles for Cross-border Cooperation on Crisis Management. *Financial Stability Board*. URL: https://www.fsb.org/2009/04/cos_090401a/ (Last accessed: 15.02.2024).

420. Private ownership of a bridge institution or an asset management tool: EBA Q&A № 2015 – 2342. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2015_2342 (Last accessed: 15.02.2024).

421. Procedural requirements of the sale of business tool with regard to state

aid: EBA Q&A № 2015 – 2339. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2015_2339 (Last accessed: 15.02.2024).

422. Przymusowa restrukturyzacja Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w Sanoku. *Bankowy Fundusz Gwarancyjny*. URL: <https://www.bfg.pl/przymusowa-restrukturyzacja-podkarpackiego-banku-spoldzielczego-w-sanoku/> (Last accessed: 15.02.2024).

423. Pys, J. Robustness of the bank resolution framework in the European Union. *Copernican Journal of Finance & Accounting*, 2017. Vol. 6, № 1. P. 77–87. doi: 10.12775/CJFA.2017.005.

424. Pinedo, Anna T. Removing toxic assets from balance sheets: Structures based on the good bank-bad bank model. *Journal of Securities Law, Regulation & Compliance*, 2009. Vol.2, № 4. P. 289–309.

425. Radomski A. Practical Aspects in the Execution of Resolution Tools – a «Bridge Bank» case study in Poland. *Financial Sector Advisory Center (FinSAC) Annual International Conference*, 17–18 May 2022. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/8dea75f98f65a824e389bdbd422f06d8-0430012022/related/Artur-Radomski-Bank-Guarantee-Fund-of-Poland.pdf> (Last accessed: 15.02.2024).

426. Ragalevsky, S. V. Ricardi, S. J. Anatomy of bank failure. *Banking Law Journal*, 2009. Vol. 126, № 10. P. 867-902.

427. Reform of bank crisis management and deposit insurance framework. *European Commission*. URL: https://finance.ec.europa.eu/publications/reform-bank-crisis-management-and-deposit-insurance-framework_en (Last accessed: 15.02.2024).

428. Regulatory Capital Treatment of Total Loss-Absorbing Capacity Investments: Final Rule OCC Bulletin 2021-1, 6 January 2021. URL: <https://www.occ.gov/news-issuances/bulletins/2021/bulletin-2021-1.html> (Last accessed: 15.02.2024).

429. Relation between the sale of business tool and take-over bid requirements:

EBA Q&A № 2015 – 1787. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2015_1787 (Last accessed: 15.02.2024).

430. Requirements regarding «control» by the resolution authority: EBA Q&A № 2015 – 2345. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2015_2345 (Last accessed: 15.02.2024).

431. Resolution case studies series – lessons learnt from global banking and insurance failures. *Perbadanan Insurans Deposit Malaysia*, 2023. URL: <https://www.pidm.gov.my/pidm2022/media/assets/RSP/Final-PIDM-Case-Study-Booklet-Interactive.pdf> (Last accessed: 15.02.2024).

432. Resolution of Bank Spółdzielczy w Przemkowie. *Bankowy Fundusz Gwarancyjny*. URL: <https://www.bfg.pl/en/resolution-of-bank-spoldzielczy-w-przemkowie/> (Last accessed: 15.02.2024).

433. Resolution of Cross-Border Banks - A Proposed Framework for Enhanced Coordination: IMF Policy Papers № 06/63, 2010. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/Policy-Papers/Issues/2016/12/31/Resolution-of-Cross-Border-Banks-A-Proposed-Framework-for-Enhanced-Coordination-PP4462> (Last accessed: 15.02.2024).

434. Resolution of Idea Bank S.A. *Bankowy Fundusz Gwarancyjny*. URL: <https://www.bfg.pl/en/resolution-of-idea-bank-s-a/> (Last accessed: 15.02.2024).

435. Resolution Trust Corporation (RTC), United States FDIC (Federal Deposit Insurance Corporation). History of the Eighties: Lessons for the Future, Vol. 1. Washington, DC: FDIC, 1997. URL: <https://www.fdic.gov/resources/publications/history-eighties/volume-1/index.html> (Last accessed: 15.02.2024).

436. Restoy F., Vrbaski R., Walters R. Bank failure management in the European banking union: What's wrong and how to fix it: FSI Occasional Paper №15, July 2020. URL: <https://www.bis.org/fsi/fsipapers15.pdf> (Last accessed: 15.02.2024).

437. Reyes, M. First Republic Becomes Second-Largest Ever US Bank Failure. *Bloomberg*. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-05-01/first-republic-ranks-as-second-largest-ever-us-bank-failure?leadSource=uverify%20wall> (Last accessed: 15.02.2024).

438. Rose, T. A Practical Guide to an Effective National AMC. Washington, DC: World Bank, 2005, 226 p.

439. Salim A. Y. The concept of the bridge-bank and its legal nature and the extent of its impact on the financial transactions of individuals. *Multicultural Education*, 2021. Vol. 7, № 2. 10. P.503.

440. Schäfer, D., Zimmermann, K. F. Bad Bank(s) and the recapitalisation of the banking sector. *Intereconomics*, 2009. Vol. 44, № 4, P. 215-225. URL: <https://doi.org/10.1007/s10272-009-0298-7> (Last accessed: 15.02.2024).

441. Schillig, M. Bank Resolution Regimes in Europe II – Resolution Tools and Powers, 25 August 2012. URL: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2136084> (Last accessed: 15.02.2024)

442. Schillig, M. Resolution and insolvency of banks and financial institutions. Oxford University Press, 2016, 519 p. DOI: 10.1093/oso/9780198703587.003.0013.

443. Seelig, S.A. Techniques of Bank Resolution. In: Hoelscher, D.S. (eds) Bank Restructuring and Resolution. Procyclicality of Financial Systems in Asia. Palgrave Macmillan, London, 2006. P. 97–118. URL: https://doi.org/10.1057/9780230289147_3 (Last accessed: 15.02.2024).

444. Single Resolution Board. Operational guidance for banks on Separability for transfer tools. *Single Resolution Board*. URL: <https://www.srb.europa.eu/en/content/operational-guidance-banks-separability-transfer-tools> (Last accessed: 15.02.2024).

445. Stopczyński A.R. Does bank resolution rule out the use of public funds? The case of the Podkarpacki Bank Spółdzielczy. *Journal of Finance and Financial Law*, Special Issue, 2021. P.135–157. doi: 10.18778/2391-6478.S.2021.08

446. Stuchlik, A. European Deposit Insurance Scheme Completing the Banking

Union. EPRS: European Parliamentary Research Service. Belgium, 2016. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/579090/EPRS_BRI\(2016\)579090_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/579090/EPRS_BRI(2016)579090_EN.pdf) (Last accessed: 15.02.2024).

447. Supplementary transfers when using the sale of business tool: EBA Q&A № 2015 – 2357. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2015_2357 (Last accessed: 15.02.2024).

448. Su, W. General guidance for the resolution of bank failures. *Journal of Banking Regulation*, 2006, № 8. P. 85–112. doi:10.1057/palgrave.jbr.2350037

449. The crisis management framework for banks in the EU. How can we deal with the crisis of small and medium-sized banks? *Bank of Italy workshop materials*, May 2021. URL: <https://www.bancaditalia.it/media/notizia/the-crisis-management-framework-for-banks-in-the-eu-how-can-we-deal-with-the-crisis-of-small-and-medium-sized-banks/?dotcache=refresh> (Last accessed: 15.02.2024).

450. The EU bank insolvency framework: could less be more? / G. Majnoni et al. *Bank of Italy Occasional Papers*, № 594, 2021. 32 p. URL: <https://ssrn.com/abstract=3827499> (Last accessed: 15.02.2024).

451. Transfer of assets to an asset management vehicle: EBA Q&A № 2017 – 3112. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2017_3112 (Last accessed: 15.02.2024).

452. Transfer of «Olympus Cooperative Bank» deposits to the «National Bank of Greece S.A.». *Bank of Greece*. URL: <https://www.bankofgreece.gr/en/news-and-media/press-office/news-list/news?announcement=5c9d750f-1a27-432f-92b8-b7a9d6d07e10> (Last accessed: 15.02.2024).

453. Transfer of rights and liabilities in the context of the asset separation tool: EBA Q&A № 2015 – 1783. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2015_1783 (Last accessed: 15.02.2024).

454. Transfer of shareholders in the context of sale of business, bridge bank,

asset separation: EBA Q&A № 2015 – 1781. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2015_2338 (Last accessed: 15.02.2024).

455. Understanding Bank Recovery and Resolution in the EU: A Guidebook to the BRRD / D. Freudenthaler et al. Vienna: World Bank, 2016. 179 p. URL: <http://hdl.handle.net/10986/25974> (Last accessed: 15.02.2024).

456. UNIDROIT. Issues Paper. Rome, 2021. 27 p. URL: <https://www.unidroit.org/wp-content/uploads/2022/02/S84-WG1-Doc-2-Issues-Paper.pdf> (Last accessed: 15.02.2024).

457. U.S. Code, Title 12, Chapter 16: Corporation monies, Section 1823. URL: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/12/1823> (Last accessed: 15.02.2024).

458. Use of an existing legal person as a bridge Institution: EBA Q&A № 2015 – 1774. *European Banking Authority*. URL: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2015_1774 (Last accessed: 15.02.2024).

459. Victimized the Borrowers: Predatory Lending's Role in the Subprime Mortgage Crisis. *Knowledge at Wharton*. URL: <https://knowledge.wharton.upenn.edu/podcast/knowledge-at-wharton-podcast/victimizing-the-borrowers-predatory-lendings-role-in-the-subprime-mortgage-crisis/> (Last accessed: 15.02.2024).

460. What happened to Silicon Valley Bank UK? *Bank of England*. URL: <https://www.bankofengland.co.uk/explainers/what-happened-to-silicon-valley-bank-uk> (Last accessed: 15.02.2024).

461. White, P., Yorulmazer, T. Bank Resolution Concepts, Tradeoffs, and Changes in Practices. *Economic Policy Review, Forthcoming*, 20(2), 2014, 38 p.

462. Wise P. Lone Star acquires 75% of Portugal's Novo Banco. *Financial times*. URL: <https://www.ft.com/content/e9f81fed-729c-3845-85d3-f07686924a8a> (Last accessed: 15.02.2024).

463. With regard to the circumstances and conditions under which the payment of extraordinary ex post contributions may be partially or entirely deferred, and on the

criteria for the determination of the activities, services and operations with regard to critical functions, and for the determination of the business lines and associated services with regard to core business lines: Commission Delegated Regulation (EU) 2016/778 of 2 February 2016 supplementing Directive 2014/59/EU of the European Parliament and of the Council. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32016R0778> (Last accessed: 22.10.2023).

464. Woo, D. Two approaches to resolving nonperforming assets during financial crises: IMF Working Paper № 00/33. Washington: International Monetary Fund, 2000.

465. Yashchenko K. Bridge bank as a bank failure management tool: Ukraine's case. *Visegrad Journal On Human Rights*. 2023 № 4. P. 98 – 102. DOI <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2023.4.17>.

466. Zisman Barry S, Woung, N. The Superpowers of the FDIC/RTC and Their Availability to Third Parties. *Banking Law Journal*, 1991. Vol. 108, № 6. P. 516-535.

ДОДАТКИ

Додаток № 1.

Таблиця № 1. Таблиця відповідності законодавства України про виведення неплатоспроможних банків з ринку Ключовим характеристикам ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності та Директиві 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
Загальні повноваження щодо врегулювання 3.2. Органи врегулювання повинні бути наділені широким спектром повноважень щодо врегулювання включно з такими: (i) усувати та замінювати керівників та здійснювати стягнення коштів з відповідальних осіб, включаючи повернення змінної частини винагороди;	Стаття 63. Загальні повноваження 1. Держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали всі повноваження, необхідні для застосування інструментів врегулювання до установ і до суб'єктів господарювання, зазначених в пунктах (b), (c) і (d) Статті 1(1), які виконують умови для врегулювання. Зокрема, органи врегулювання повинні мати такі повноваження щодо врегулювання неплатоспроможності, які можна здійснювати індивідуально або в будь-якій комбінації: (b) повноваження брати під контроль установу в режимі врегулювання неплатоспроможності і здійснювати всі права і повноваження, покладені на акціонерів, інших власників та керівний орган такої установи;	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»: Стаття 36. Наслідки запровадження тимчасової адміністрації 1. З дня початку процедури виведення Фондом банку з ринку призупиняються всі повноваження органів управління банку (загальних зборів, спостережної ради і правління (ради директорів) та органів контролю (внутрішнього аудиту). Фонд набуває всі повноваження органів управління банку та органів контролю з дня початку тимчасової адміністрації і до її припинення. Стаття 37. Повноваження Фонду ... 2. Фонд безпосередньо або уповноважена особа Фонду в разі делегування їй всіх або частини повноважень Фонду має право: ... 6) звертатися до правоохоронних органів із заявою про вчинення кримінального правопорушення в разі виявлення фактів шахрайства та інших протиправних дій працівників банку та/або будь-яких інших осіб стосовно банку та визнання банку потерпілим, а також заявляти від імені та в інтересах банку цивільні позови про відшкодування шкоди (збитків), заподіяної банку; Стаття 47. Організація роботи уповноваженої особи Фонду ... 3. Усі або частина повноважень Фонду, визначених цим Законом, можуть бути делеговані одній або кільком уповноваженим особам Фонду, крім організації реалізації майна банку, що ліквідується, та звернення з вимогами та позовами про відшкодування шкоди (збитків), зазначеними у частинах п'ятій та десятій статті 52 цього Закону. У разі делегування повноважень кільком уповноваженим особам Фонд зазначає межі повноважень кожної з них. Стаття 52. Черговість та порядок задоволення вимог до банку, оплата витрат та здійснення платежів	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
		 5. Фонд або уповноважена особа Фонду у разі недостатності майна банку звертається до пов'язаної з банком особи, дії або бездіяльність якої призвели до заподіяння кредиторам та/або банку шкоди, та/або пов'язаної з банком особи, яка внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи опосередковано отримала майнову вигоду, з вимогою про відшкодування шкоди, заподіяної банку. Фонд або уповноважена особа Фонду також має право заявити вимоги до небанківської фінансової установи, якою від фізичних осіб залучені як позики або вклади кошти, що згідно з цим Законом прирівнюються до вкладів. Кошти, стягнуті з пов'язаних із банком осіб як відшкодування шкоди, а також з небанківських фінансових установ, зазначених в абзаці першому цієї частини, включаються до ліквідаційної маси банку. У разі невиконання зазначених вимог Фонд звертається з такими вимогами до суду. Такі вимоги забезпечуються накладенням арешту на грошові кошти та майно осіб, до яких вони заявлені, у порядку забезпечення позову. Ліквідація неплатоспроможного банку не є підставою для закінчення судового розгляду на підставі поданого Фондом позову до пов'язаної з банком особи та не є підставою для звільнення від відповідальності пов'язаної з банком особи, дії або бездіяльність якої призвели до заподіяння кредиторам та/або банку шкоди, та/або пов'язаної з банком особи, яка внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи опосередковано отримала майнову вигоду.	
(ii) призначити адміністратора, який бере контроль і здійснює управління з метою відновлення установи або частини її діяльності до постійної і сталої життєздатності;	Стаття 29. Тимчасовий адміністратор 1. Якщо компетентний орган вважає, що заміни керівників або керівного органу, як зазначено у Статті 28, недостатньо, щоб виправити ситуацію, державичлени забезпечують компетентним органам можливість призначити одного або кількох тимчасових адміністраторів установи. Компетентні органи, виходячи з того, що буде пропорційним за таких обставин, можуть призначити тимчасового адміністратора, який тимчасово замінить керівний орган або тимчасово співпрацюватиме з керівним органом установи; компетентний орган конкретизує своє рішення на момент призначення тимчасового адміністратора. Якщо компетентний орган призначає тимчасового адміністратора, який повинен співпрацювати з керівним органом установи, то компетентний орган на момент призначення додатково конкретизує роль, обов'язки і повноваження тимчасового адміністратора, а також вимоги до керівного органу установи консультуватись з тимчасовим адміністратором або отримувати його згоду перед прийняттям певних	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 34. Запровадження тимчасової адміністрації 3. Виконавча дирекція Фонду не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних призначає з числа працівників Фонду уповноважену особу Фонду (кілька уповноважених осіб Фонду), якій Фонд делегує всі або частину своїх повноважень тимчасового адміністратора. Уповноважена особа Фонду повинна відповідати вимогам, встановленим Фондом. Рішення про призначення уповноваженої особи Фонду доводиться Фондом до головного офісу банку та до кожного відокремленого підрозділу банку негайно. Усі або частина повноважень Фонду, визначені цим Законом, можуть бути делеговані одній або кільком уповноваженим особам Фонду. У разі делегування повноважень кільком уповноваженим особам Фонд зазначає обсяг повноважень кожної з них. Здійснення повноважень органів управління банку може бути делеговано тільки одній уповноваженій особі. 5. Під час тимчасової адміністрації Фонд має повне і виняткове право управляти банком відповідно до цього Закону, нормативно-правових актів Фонду та вживати дії, передбачені планом врегулювання.	Відповідно до Закону № 4452-VI тимчасова адміністрація запроваджується у випадках неплатоспроможності банків, і не вводиться у банку, який перебуває на межі банкрутства або під загрозою банкрутства.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	рішень або певних дій. Компетентний орган зобов'язаний оголосити про призначення тимчасового адміністратора, за винятком тих випадків, коли тимчасовий адміністратор не матиме права представляти установу. Крім того, держави-члени забезпечують, щоб особа, призначена тимчасовим адміністратором, мала необхідну кваліфікацію, здібності і знання для виконання своїх функцій, і гарантують відсутність конфлікту інтересів.		
(iii)здійснювати управління та врегулювання установи, включаючи повноваження припинити договори, продовжувати строк дії договору, передавати права та обов'язки за договором, купувати чи продавати активи, списувати борг і вживати будь-яких інших заходів, необхідних для реструктуризації чи припинення установи;	Стаття 63. Загальні повноваження 1. Держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали всі повноваження, необхідні для застосування інструментів врегулювання до установ і до суб'єктів господарювання, зазначених в пунктах (b), (c) і (d) Статті 1(1), які виконують умови для врегулювання. Зокрема, органи врегулювання повинні мати такі повноваження щодо врегулювання, які можна здійснювати індивідуально або в будь-якій комбінації: ... (b) повноваження брати під контроль установу в режимі врегулювання неплатоспроможності і здійснювати всі права і повноваження, покладені на акціонерів, інших власників та керівний орган такої установи; (c) повноваження передавати акції та інші документи на право власності, випущені установою в режимі врегулювання неплатоспроможності; (d) повноваження передавати іншому суб'єктові господарювання, за згодою такого суб'єкта, права, активи або зобов'язання установи в режимі врегулювання неплатоспроможності; (e) повноваження зменшити, в тому числі до нуля, основну суму кваліфікованих зобов'язань або суму, яка залишилась до сплати за кваліфікованими зобов'язаннями установи в режимі врегулювання неплатоспроможності; (f) повноваження конвертувати кваліфіковані зобов'язання установи в режимі врегулювання неплатоспроможності у звичайні акції або інші документи на право власності такої установи або суб'єкта господарювання, зазначеного в пункті (b), (c) або (d) Статті 1(1), відповідної материнської установи або бридж-установи, якій передаються активи, права або зобов'язання установи або суб'єкта	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 34. Запровадження тимчасової адміністрації ... 5. Під час тимчасової адміністрації Фонд має повне і виняткове право управляти банком відповідно до цього Закону, нормативно-правових актів Фонду та вживати дії, передбачені планом врегулювання. Стаття 36. Наслідки запровадження тимчасової адміністрації ... 5. Під час тимчасової адміністрації не здійснюється: 1) задоволення вимог вкладників та інших кредиторів банку; 2) примусове стягнення майна (у тому числі коштів) банку, накладення арешту та звернення стягнення на майно (у тому числі кошти) банку (виконавче провадження щодо банку зупиняється, у тому числі знімаються арешти, накладені на майно (у тому числі на кошти) банку, а також скасовуються інші вжиті заходи примусового забезпечення виконання рішення щодо банку); 2-1) накладення нових обтяжень чи обмежень на майно (активи) (у тому числі арештів, заборони прийняття рішень про продаж або про вчинення інших дій); 3) нарахування неустойки (штрафів, пені), інших фінансових (економічних) санкцій за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), а також зобов'язань перед кредиторами, у тому числі не застосовується індекс інфляції за весь час прострочення виконання грошових зобов'язань банку; 4) зарахування зустрічних вимог, у тому числі зустрічних однорідних вимог, припинення зобов'язань за домовленістю (згодою) сторін (у тому числі шляхом договірного списання), поєднанням боржника і кредитора в одній особі; 5) нарахування відсотків за зобов'язаннями банку перед вкладниками та кредиторами; 6) заміна кредитора у зобов'язанні банку на договірній основі, крім випадків передачі всього або частини майна (активів) та всіх або частини зобов'язань приймаючому або перехідному банку.	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	господарювання, зазначеного в пункті (b), (c) або (d) Статті 1(1); (g) повноваження анулювати боргові інструменти, випущені установою в режимі врегулювання неплатоспроможності, за винятком забезпечених зобов'язань, з урахуванням положень Статті 44(2); (h) повноваження зменшити, в тому числі до нуля, номінальну вартість акцій або інших документів на право власності установи в режимі врегулювання неплатоспроможності і анулювати такі акції або інші документи на право власності; (i) повноваження зобов'язати установу в режимі врегулювання неплатоспроможності або відповідну материнську установу випустити нові акції, або інші документи на право власності, або інші інструменти капіталу, в тому числі привілейовані акції та умовні конвертовані інструменти;		
(iv) забезпечити безперервність основних послуг і функцій, зобов'язуючи інші юридичні особи тієї самої групи продовжувати надавати необхідні послуги неплатоспроможній установі, її правонаступнику або приймаючій установі; забезпечуючи, щоб неплатоспроможна установа могла тимчасово надавати послуги правонаступнику або приймаючій установі; або закупаючи необхідні послуги від неафілійованих третіх осіб;	Стаття 10. Плани врегулювання ... 7. Без шкоди для положень Статті 4, план врегулювання передбачає варіанти застосування до установи інструментів врегулювання і повноважень щодо врегулювання неплатоспроможності, зазначених у Розділі IV. План містить, коли це доцільно і можливо – в кількісній формі: ... (c) опис способу, яким можна було б (наскільки це можливо) юридично та економічно відокремити критичні функції та основні напрями діяльності від інших функцій з тим, щоб забезпечити безперервність діяльності після банкрутства установи; Стаття 40. Інструмент бридж-установи 1. Щоб втілити в життя інструмент бридж-установи і враховуючи те, що у бридж-установі необхідно зберегти критичні функції, держави-члени забезпечують, щоб органи з питань врегулювання неплатоспроможності мали право передати бридж-установі: (a) акції або інші документи на право власності, випущені однією або кількома установами в режимі врегулювання неплатоспроможності; (b) всі активи, права або зобов'язання однієї або кількох установ в режимі врегулювання неплатоспроможності, або їх частину. З урахуванням положень Статті 85, передача, зазначена у першому абзаці цього параграфа, може відбуватись без згоди акціонерів установ в режимі	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 41⁻¹. Особливості виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави ... 8. Виведення з ринку неплатоспроможного банку за участю держави здійснюється з урахуванням такого: ... 11) Міністерство фінансів України з моменту укладення договору купівлі-продажу акцій перехідного/неплатоспроможного банку забезпечує контроль за діяльністю такого банку, відповідне корпоративне управління, звітність та контроль, а також <u>безперебійну</u> операційну діяльність та виконання усіх чинних зобов'язань банку. Стаття 42. Особливості утворення та продажу перехідного банку ... 21. У разі створення перехідного банку з метою реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 39 цього Закону, такий банк діє з такими особливостями: 8) умовою договору купівлі-продажу акцій перехідного банку є зобов'язання інвестора у визначені договором терміни (але у будь-якому разі не більше строку, на який його створено) здійснити заходи з приведення діяльності перехідного банку у відповідність з вимогами банківського законодавства України щодо дотримання нормативів капіталу та ліквідності (крім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави, передбачених статтею 41-1 цього Закону). Договір має передбачати штрафні санкції за неналежне виконання інвестором цієї умови. Її невиконання є підставою для розірвання договору купівлі-продажу акцій перехідного банку на вимогу Фонду.	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС (крім вимог до учасників групи).

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	врегулювання неплатоспроможності або будь-якої третьої сторони, відмінної від бридж-установи, і без дотримання процедурних вимог закону про компанії або закону про цінні папери. 	... Фонд зобов'язаний забезпечити контроль за діяльністю перехідного банку до дня втрати ним статусу перехідного (крім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави, передбачених статтею 41-1 цього Закону). Фонд зобов'язаний забезпечити <u>безперебійну</u> операційну діяльність та виконання усіх чинних зобов'язань перехідного банку до дня його продажу, відповідне управління, формування та подання звітності у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Фонду. 23. Фонд як власник перехідного банку не несе відповідальності за нанесення збитків, моральної шкоди або інших збитків кредиторам такого банку, а також за дії або бездіяльність, що були здійснені відповідно до плану врегулювання неплатоспроможного банку. Фонд зобов'язаний забезпечити контроль за діяльністю перехідного банку до дня втрати ним статусу перехідного (крім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави, передбачених статтею 41-1 цього Закону). Фонд зобов'язаний забезпечити <u>безперебійну</u> операційну діяльність та виконання усіх чинних зобов'язань перехідного банку до дня його продажу, відповідне управління, формування та подання звітності у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Фонду. 	
(v) подолати права власників установи, включаючи вимоги погодження власниками злиття, поглинання, продажу істотної частини діяльності, рекапіталізації і інших заходів реструктуризації і відчуження діяльності або активів та зобов'язань;	Стаття 63. Загальні повноваження 1. Держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали всі повноваження, необхідні для застосування інструментів врегулювання до установ і до суб'єктів господарювання, зазначених в пунктах (b), (c) і (d) Статті 1(1), які виконують умови для врегулювання. Зокрема, органи врегулювання повинні мати такі повноваження щодо врегулювання неплатоспроможності, які можна здійснювати індивідуально або в будь-якій комбінації: ... (b) повноваження брати під контроль установу в режимі врегулювання неплатоспроможності і здійснювати всі права і повноваження, покладені на акціонерів, інших власників та керівний орган такої установи; 	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 36. Наслідки запровадження тимчасової адміністрації 12. Відчуження або передача всього або частини майна (активів) та всіх або частини зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого/перехідного банку після затвердження плану врегулювання, що передбачає виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб, визначений пунктами 2, 3 або 4 частини другої статті 39 цього Закону, здійснюється відповідно до статей 40 і 42 цього Закону з такими особливостями: 1) <u>дозволи, погодження, згоди</u>, отримання яких передбачено законодавством та які є необхідними у процесі відчуження або передачі майна (активів) на користь приймаючої сторони, крім передбачених цим Законом, вважаються отриманими/наданими; Стаття 39. План врегулювання ... 6. Незалежно від положень інших законів, нормативно-правових актів, статутів, договорів чи проспектів емісії акцій Фонд здійснює свої повноваження та вживає необхідних заходів для виконання плану врегулювання, у тому числі за участю держави <u>без повідомлення та отримання згоди учасників</u>, боржників, кредиторів, контрагентів неплатоспроможного або приймаючого/перехідного банку за будь-якими договорами.	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
		... Учасники, кредитори банку, контрагенти банку за будь-якими договорами не мають права вимагати припинення або дострокового виконання зобов'язань банку та/або відшкодування їм збитків, понесених внаслідок виконання плану врегулювання. Стаття 41. Особливості продажу неплатоспроможного банку ... 3. З дня затвердження плану врегулювання, яким передбачено продаж неплатоспроможного банку інвестору: ... 6) Фонд має право здійснювати зменшення/збільшення статутного капіталу у випадках, визначених цим Законом, у спрощеному порядку та з урахуванням таких особливостей: повідомлення акціонерів про скликання загальних зборів не здійснюється, проекти порядку денного не надсилаються і не розміщуються, повноваження загальних зборів виконуються Фондом одноосібно. Рішення Фонду з питань, що належать до компетенції загальних зборів, оформлюється письмово (у формі рішення). Таке рішення Фонду має статус протоколу загальних зборів акціонерного товариства; згода акціонерів, кредиторів або контрагентів неплатоспроможного банку за будь-якими договорами на зменшення/збільшення статутного капіталу такого банку не вимагається; ... 8. Продаж банку відповідно до цієї статті здійснюється без необхідності отримання згоди учасників чи будь-якого іншого погодження умов та порядку продажу акцій (паїв) банку інвестору. Уповноважена особа Фонду, Фонд та інвестор звільняються від вимоги щодо відшкодування збитків, пов'язаних із продажем неплатоспроможного банку. 	
(vi) передати активи та зобов'язання, включаючи зобов'язання за депозитами та право власності на акції, платоспроможній третій особі, без необхідності отримання згоди або без застосування новації, незважаючи на будь-які вимоги щодо згоди чи новації, які б інакше вимагалися або застосовувалися (див. Ключову характеристику 3.3);	Стаття 63. Загальні повноваження 1. Держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали всі повноваження, необхідні для застосування інструментів врегулювання до установ і до суб'єктів господарювання, зазначених в пунктах (b), (c) і (d) Статті 1(1), які виконують умови для врегулювання. Зокрема, органи врегулювання повинні мати такі повноваження щодо врегулювання, які можна здійснювати індивідуально або в будь-якій комбінації: ... (c) повноваження передавати акції та інші інструменти на право власності, випущені установою в режимі врегулювання неплатоспроможності; ... (d) повноваження передавати іншому суб'єктові господарювання, за згодою такого суб'єкта, права, активи або зобов'язання установи в режимі врегулювання неплатоспроможності;	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 4. Функції Фонду ... 2. На виконання свого основного завдання Фонд у порядку, передбаченому цим Законом, здійснює такі функції: ... 8) здійснює заходи щодо: проведення процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку, у тому числі шляхом виконання плану врегулювання, здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банку; Стаття 36. Наслідки запровадження тимчасової адміністрації 12. Відчуження або передача всього або частини майна (активів) та всіх або частини зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого/перехідного банку після затвердження плану врегулювання, що передбачає виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб, визначений пунктами 2, 3 або 4 частини другої статті 39	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	Стаття 38. Інструмент продажу бізнесу 1. Держави-члени забезпечують, щоб органи з питань врегулювання неплатоспроможності мали право передати покупцеві, який не є бридж-установою: (a) акції та інші документи на право власності, випущені установою в режимі врегулювання неплатоспроможності; (b) всі активи, права або зобов'язання установи в режимі врегулювання неплатоспроможності або їх частину; З урахуванням положень параграфів 8 і 9 цієї Статті та Статті 85, передача, зазначена у першому абзаці цього параграфа, здійснюється без отримання згоди акціонерів установи в режимі врегулювання неплатоспроможності або будь-якої третьої сторони, відмінної від покупця, і без необхідності дотримання процедурних вимог законів про компанії або про цінні папери, крім тих, які включені до Статті 39.	цього Закону, здійснюється відповідно до статей 40 і 42 цього Закону з такими особливостями: 1) <u>дозволи, погодження, згоди</u>, отримання яких передбачено законодавством та які є необхідними у процесі відчуження або передачі майна (активів) на користь приймаючої сторони, крім передбачених цим Законом, вважаються отриманими/наданими; Стаття 39. План врегулювання ... 2. План врегулювання складається відповідно до вимог, встановлених актами Фонду. У плані врегулювання на підставі оцінки фінансового і майнового стану банку визначаються заходи щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку в один із таких способів: ... 2) ліквідація банку з <u>відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку;</u> 3) <u>відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку</u> з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; ... 5) <u>продаж неплатоспроможного банку інвестору.</u> ... 6. Незалежно від положень інших законів, нормативно-правових актів, статутів, договорів чи проспектів емісії акцій Фонд здійснює свої повноваження та вживає необхідних заходів для виконання плану врегулювання, у тому числі за участю держави <u>без повідомлення та отримання згоди учасників</u>, боржників, кредиторів, контрагентів неплатоспроможного або приймаючого/перехідного банку за будь-якими договорами. ... <u>Учасники</u>, кредитори банку, контрагенти банку за будь-якими договорами <u>не мають права вимагати припинення або дострокового виконання зобов'язань банку та/або відшкодування їм збитків, понесених внаслідок виконання плану врегулювання.</u> Стаття 40. Особливості передачі майна (активів) та зобов'язань неплатоспроможного банку 5. Зобов'язання неплатоспроможного банку передаються приймаючому банку за їхньою балансовою вартістю на підставі договору про переведення боргу за реєстром зобов'язань. Договір про переведення боргу укладається <u>без необхідності отримання згоди кредиторів (вкладників).</u> При цьому внесення змін до договорів з кредиторами (вкладниками) не вимагається. Приймаючий банк набуває усіх прав та обов'язків боржника перед відповідними кредиторами (вкладниками) неплатоспроможного банку. 6. Передача майна (активів) неплатоспроможного банку здійснюється на підставі договорів про передачу майна (активів) та/або договорів про відступлення права вимоги за реєстром майна (активів).	

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
		<u>При цьому згода відповідних боржників не вимагається.</u> Приймаючий банк набуває усіх прав та обов'язків кредитора щодо майна (активів), яке передається відповідно до договорів про передачу майна (активів) та/або договорів про відступлення права вимоги, разом із правами за договорами забезпечення таких вимог. Внесення змін до договорів з відповідними боржниками не вимагається. Стаття 41. Особливості продажу неплатоспроможного банку ... 8. Продаж банку відповідно до цієї статті здійснюється <u>без необхідності отримання згоди учасників</u> чи будь-якого іншого погодження умов та порядку продажу акцій (паїв) банку інвестору. Уповноважена особа Фонду, Фонд та інвестор звільняються від вимоги щодо відшкодування збитків, пов'язаних із продажем неплатоспроможного банку. 	
(vii) створити тимчасову перехідну установу для передачі і продовження здійснення деяких критичних функцій і життєздатної діяльності неплатоспроможної установи (див. Ключову характеристику 3.4);	Стаття 63. Загальні повноваження 1. Держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали всі повноваження, необхідні для застосування інструментів врегулювання до установ і до суб'єктів господарювання, зазначених в пунктах (b), (c) і (d) Статті 1(1), які виконують умови для врегулювання. Зокрема, органи врегулювання повинні мати такі повноваження щодо врегулювання, які можна здійснювати індивідуально або в будь-якій комбінації: ... (d) повноваження передавати іншому суб'єктові господарювання, за згодою такого суб'єкта, права, активи або зобов'язання установи в режимі врегулювання неплатоспроможності; Стаття 40. Інструмент бридж-установи 1. Щоб втілити в життя інструмент бридж-установи і враховуючи те, що у бридж-установі необхідно зберегти критичні функції, держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали право передати бридж-установі: (а) акції або інші документи на право власності, випущені однією або кількома установами в режимі врегулювання; (b) всі активи, права або зобов'язання однієї або кількох установ в режимі врегулювання, або їх частину. З урахуванням положень Статті 85, передача, зазначена у першому абзаці цього параграфа, може відбуватись без згоди власників установ в режимі врегулювання неплатоспроможності або будь-якої	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 42. Особливості утворення та продажу перехідного банку 1. <u>Фонд приймає рішення про утворення перехідного банку</u> з передачею всього або частини майна (активів) і всіх або частини зобов'язань із збереженням черговості, визначеної статтею 52 цього Закону, одного або декількох неплатоспроможних банків на підставі:... ... 20. Утворення перехідного банку здійснюється з метою: 1) реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 39 цього Закону, на строк не більше ніж на три місяці; 2) утворення перехідного банку як приймаючого банку з метою реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктами 2, 3 або 4 частини другої статті 39 цього Закону, на строк не більше ніж на один рік з можливістю продовження строку до одного року. ...	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	третьої сторони, відмінної від бридж-установи, і без дотримання процедурних вимог закону про компанії або закону про цінні папери.		
(viii) створити окрему компанію з управління активами (наприклад, як дочірню компанію неплатоспроможної установи, юридичну особу з окремим статутом, трастову компанію чи компанію з управління активами) і передавати компанії для управління та постанової впорядкованої ліквідації непрацюючі активи або активів, які важко оцінити;	Стаття 63. Загальні повноваження 1. Держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали всі повноваження, необхідні для застосування інструментів врегулювання до установ і до суб'єктів господарювання, зазначених в пунктах (b), (c) і (d) Статті 1(1), які виконують умови для врегулювання. Зокрема, органи врегулювання повинні мати такі повноваження щодо врегулювання, які можна здійснювати індивідуально або в будь-якій комбінації: ... (d) повноваження передавати іншому суб'єктові господарювання, за згодою такого суб'єкта, права, активи або зобов'язання установи в режимі врегулювання неплатоспроможності; Стаття 42. Інструмент відокремлення активів 1. Для застосування інструмента відокремлення активів держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали право передавати активи, права або зобов'язання установи в режимі врегулювання або бридж-установи одній або кільком компаніям з управління активами. З урахуванням положень Статті 85, передача, зазначена у першому абзаці цього параграфа, може відбуватись без згоди акціонерів установ в режимі врегулювання неплатоспроможності або будь-якої третьої сторони, відмінної від бридж-установи, і без дотримання процедурних вимог закону про компанії або закону про цінні папери.	-	Такі положення в законодавстві відсутні.
(ix) здійснити бейл-ін під час врегулювання як засіб для досягнення або допомоги у досягненні безперервності основних функцій або (i) шляхом рекапіталізації суб'єкта господарювання, який до цього часу надавав ці функції, який більше не є життєздатним, або альтернативно (ii) шляхом капіталізації новоствореного суб'єкта господарювання або перехідної установи, якій ці функції були передані після припинення нежиттєздатної установи (діяльність, яка залишилася, буде ліквідована, а установа припинена) (див. Ключову характеристику 3.5);	Стаття 43. Інструмент списання або конвертації зобов'язань 2. Держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання могли застосувати інструмент списання або конвертації зобов'язань з метою досягнення цілей врегулювання неплатоспроможності, зазначених у Статті 31, і згідно з принципами врегулювання, сформульованими у Статті 34: (a) для рекапіталізації установи або суб'єкта господарювання, зазначеного в пункті (b), (c) або (d) Статті 1(1) цієї Директиви, які виконують умови для врегулювання, в обсязі, достатньому для відновлення	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 41. Особливості продажу неплатоспроможного банку ... 3. З дня затвердження плану врегулювання, яким передбачено продаж неплатоспроможного банку інвестору: ... 5) <u>з метою визнання збитків Фонд має право прийняти рішення про проведення додаткової емісії акцій шляхом обміну зобов'язань (конвертації зобов'язань) банку перед власниками коштів за субординованим боргом, вимог кредиторів банку, які є пов'язаними з таким банком особами, вимог інших кредиторів у зворотному порядку черговості, встановленої статтею 52 цього Закону</u>, в акції банку, крім коштів, розміщених на поточних та/або депозитних рахунках у банку фізичними та юридичними особами, які	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	здатності виконувати умови ліцензії (наскільки такі умови застосовні до суб'єкта господарювання) і здійснювати діяльність, на яку була видана ліцензія відповідно до Директиви 2013/36/ЄС або Директиви 2014/65/ЄС (якщо суб'єкт господарювання отримав ліцензію відповідно до зазначених Директив), а також, щоб підтримати на достатньому рівні довіру ринку до установи або суб'єкта господарювання; (b) щоб конвертувати в капітал або зменшити основну суму претензій або боргових інструментів, які передаються: (i) бридж-установі з метою забезпечення капіталу такої бридж-установи; або (ii) в рамках застосування інструмента продажу бізнесу або інструмента відокремлення активів.	не є пов'язаними з банком особами, з укладенням у подальшому з обраною ним депозитарною установою договору про обслуговування рахунків у цінних паперах для відкриття цією депозитарною установою в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, рахунків у цінних паперах зазначеним особам і зарахування на них акцій додаткової емісії та вжиттям заходів, визначених пунктом 4 цієї частини; б) Фонд має право здійснювати зменшення/збільшення статутного капіталу у випадках, визначених цим Законом, у спрощеному порядку та з урахуванням таких особливостей: <u>Фонд здійснює конвертацію зобов'язань неплатоспроможного банку перед визначеними цим Законом кредиторами в акції</u> без визначення їхньої ділової репутації та попереднього погодження набуття, збільшення істотної участі; Стаття 42. Особливості утворення та продажу перехідного банку ... 21. У разі створення перехідного банку з метою реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 39 цього Закону, такий банк діє з такими особливостями: 1) статутний капітал перехідного банку утворюється у розмірі, що відповідає мінімальним вимогам до статутного капіталу акціонерного товариства; ... 22. У разі утворення перехідного банку як приймаючого з метою реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктами 2, 3 або 4 частини другої статті 39 цього Закону, такий банк діє з такими особливостями: 1) статутний капітал перехідного банку утворюється у розмірі, що відповідає вимогам Національного банку України до статутного капіталу банку; 	
(х) Призупинення прав контрагентів вимагати припинення або дострокового виконання зобов'язань, які б могли виникнути у зв'язку з початком врегулювання установи або у зв'язку з використанням повноважень щодо врегулювання (див. Ключову характеристику 4.3 і Додаток IV);	-	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 39. План врегулювання ... 6. Незалежно від положень інших законів, нормативно-правових актів, статутів, договорів чи проспектів емісії акцій Фонд здійснює свої повноваження та вживає необхідних заходів для виконання плану врегулювання, у тому числі за участю держави без повідомлення та отримання згоди учасників, боржників, кредиторів, контрагентів неплатоспроможного або приймаючого/перехідного банку за будь-якими договорами. Учасники, кредитори банку, контрагенти банку за будь-якими договорами не мають права вимагати припинення або дострокового виконання зобов'язань банку та/або відшкодування їм збитків, понесених внаслідок виконання плану врегулювання.	Відповідає «Ключовим характеристикам...».

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
(хі) накласти мораторій з призупиненням платежів незабезпеченим кредиторам та споживачам (крім платежів і передачі майна центральним контрагентам і тим, хто включений у платіжні, клірингові та розрахункові системи) і призупинити дії кредиторів щодо арешту активів або стягнення грошей чи іншого майна з установи, при цьому обмеження не поширюються на процедуру проведення ліквідаційного нетінгу та забезпечення виконання зобов'язань;	-	 Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 37. Повноваження Фонду ... 2. Фонд безпосередньо або уповноважена особа Фонду в разі делегування їй всіх або частини повноважень Фонду має право: ... 3) продовжувати, обмежувати або припиняти здійснення банком будь-яких операцій. Фонд безпосередньо або уповноважена особа Фонду не має права обмежувати або припиняти здійснення: а) банком операцій у процедурі ліквідаційного нетінгу, що здійснюється в порядку, встановленому статтею 54¹ цього Закону; б) операцій, спрямованих на виконання нетто-зобов'язання, визначеного відповідно до статті 54¹ цього Закону, шляхом звернення стягнення на предмет забезпечення, переданий банком на виконання зобов'язань за такою угодою; Стаття 46. Наслідки початку процедури ліквідації банку ... 2. 3 дня початку процедури ліквідації банку: 1) припиняються всі повноваження органів управління банку (загальних зборів, наглядової ради і правління) та органів контролю (внутрішнього аудиту). Якщо в банку, що ліквідується, здійснювалася тимчасова адміністрація, з дня прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку тимчасова адміністрація банку припиняється. Керівники банку звільняються з роботи у зв'язку з ліквідацією банку; 2) банківська діяльність банку завершується закінченням технологічного циклу конкретних операцій у разі, якщо це сприятиме збереженню або збільшенню ліквідаційної маси; 3) строк виконання всіх грошових зобов'язань банку та зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) вважається таким, що настав; 4-1) нарахування відсотків, комісійних, штрафів, інших очікуваних доходів за активними операціями банку може припинятися у терміни, визначені договорами з клієнтами банку у разі, якщо це сприятиме збереженню або збільшенню ліквідаційної маси; 5) відомості про фінансовий стан банку, боржників, які прострочили виконання зобов'язань (за основною сумою та процентами) перед таким банком, а також про вимоги банку до таких боржників перестають бути конфіденційними чи становити банківську таємницю; 6) Фонд здійснює заходи із виконання плану врегулювання, що передбачає виведення банку з ринку у спосіб, передбачений пунктом 2 частини другої статті 39 цього Закону, та відчуває майно (активи) та зобов'язання відповідно до статті 40 цього Закону на користь приймаючого банку протягом 30 днів з дня опублікування відомостей відповідно до частини другої статті 45 цього Закону. Вчинення правочинів, пов'язаних з відчуженням майна (активів) банку чи	Відповідає «Ключовим характеристикам...».

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
		передачею його майна третім особам (крім приймаючого банку), допускається в порядку, передбаченому статтею 51 цього Закону; 7) втрачають чинність публічні обтяження чи обмеження на розпорядження (у тому числі арешти, заборони прийняття рішень про продаж або про вчинення інших дій з продажу) будь-яким майном (активами), у тому числі коштами банку. Накладення нових обтяжень чи обмежень (у тому числі арештів, заборони прийняття рішень про продаж або про вчинення інших дій з продажу) на майно (активи), у тому числі кошти банку, не допускається; 8) забороняється зарахування зустрічних вимог, у тому числі зустрічних однорідних вимог, припинення зобов'язань за домовленістю (згодою) сторін (у тому числі шляхом договірної списання), прощення боргу, поєднання боржника і кредитора в одній особі внаслідок укладення будь-яких правочинів з іншими особами, крім банку, зарахування на вимогу однієї із сторін. Обмеження, встановлені цим пунктом, не поширюються на правочини, зобов'язання за якими припиняються у процедурі ліквідаційного нетінгу, що здійснюється в порядку, встановленому статтею 54-1 цього Закону, та припинення зобов'язань шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог боржника, який одночасно є кредитором банку, що ліквідується. Зарахування зустрічних однорідних вимог боржника, який одночасно є кредитором банку, що ліквідується, здійснюється під час задоволення Фондом відповідної черги акцептованих вимог кредиторів, до якої віднесені вимоги такого кредитора, за заявою кредитора банку і в сумі, що не перевищує суму акцептованих вимог за заявою банку; 9) заміна кредитора у зобов'язанні банку не змінює черговості задоволення акцептованих вимог кредиторів, визначених статтею 52 цього Закону.	
(хі)здійснити припинення та впорядковану ліквідацію установи або частини її діяльності із своєчасною виплатою гарантованої суми відшкодування за вкладом або передачею гарантованих вкладів іншій установі і забезпечення швидкого (наприклад, протягом семи днів) доступу до них;	Стаття 34. Загальні принципи врегулювання 1. Держави-члени повинні забезпечити, щоб, застосовуючи інструменти врегулювання і здійснюючи повноваження щодо врегулювання органи врегулювання вживали всіх відповідних заходів, щоб гарантувати, що заходи врегулювання застосовуються згідно з такими принципами: (h) гарантовані депозити захищені в повному обсязі; і ... Стаття 108. Пріоритизація депозитів в ієрархії претензій в рамках звичайної процедури банкрутства Держави-члени забезпечують, щоб у національному законодавстві, яким регулюються звичайні процедури банкрутства: (a) наступні претензії мали вищий пріоритет	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 37. Повноваження Фонду ... 2. Фонд безпосередньо або уповноважена особа Фонду в разі делегування їй всіх або частини повноважень Фонду має право: ... 11) <u>вчиняти дії, спрямовані на виконання плану врегулювання</u>, відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Фонду. Стаття 28. Розрахунки з вкладниками 1. Фонд розпочинає виплату відшкодування коштів у національній валюті України в порядку та у черговості, встановлених Фондом, не пізніше 20 робочих днів (для банків, база даних про вкладників яких містить інформацію про більше ніж 500000 рахунків, - не пізніше 30 робочих днів) з дня початку процедури виведення Фондом банку з ринку. 2. Фонд здійснює виплату гарантованих сум відшкодування через банки-агенти, що здійснюють такі виплати в готівковій або безготівковій формі (за вибором вкладника).	Частково відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС. Не забезпечено захист депозитів мікропідприємств, малих та середніх підприємств. Семиденний строк доступу до депозитів був збільшений Законом № 629-VIII від 16.07.2015.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	порівняно з пріоритетом претензій звичайних незабезпечених, непривілейованих кредиторів: (i) та частина кваліфікованих депозитів фізичних осіб і мікропідприємств, малих та середніх підприємств, яка перевищує рівень покриття, передбачений у Статті 6 Директиви 2014/49/ЄС; (ii) депозити, які були б кваліфікованими депозитами фізичних осіб і мікропідприємств, малих та середніх підприємств, коли б не були внесені через філії заснованих в ЄС установ, розташовані за межами ЄС. (b) нижчезазначені претензії мали вищий пріоритет порівняно з пріоритетом претензій, зазначених в пункті (a): (i) гарантовані депозити; (ii) системи гарантування вкладів, до яких переходять права і зобов'язання власників гарантованих депозитів в рамках звичайних процедур банкрутства. Стаття 109. Використання системи гарантування вкладів в контексті врегулювання 1. Держави-члени забезпечують, щоб у випадку, коли органи врегулювання застосовують заходи врегулювання, і за умови, що такі заходи гарантують збереження доступу вкладників до своїх депозитів, система гарантування вкладів, учасником якої є установа, несе відповідальність: (a) у випадку застосування інструмента списання або конвертації зобов'язань, – за суму, на яку були б списані гарантовані депозити з метою поглинання збитків установи відповідно до пункту (a) Статті 46(1), коли б сфера дії інструмента списання або конвертації зобов'язань поширювалась на гарантовані депозити і коли б вони списувались тією ж мірою, що й претензії кредиторів з таким самим рівнем пріоритету згідно з національним законодавством, яким регулюються звичайні процедури банкрутства ; або (b) у випадку застосування одного або кількох інструментів врегулювання, відмінних від інструмента списання або конвертації зобов'язань, – за суму збитків, які були б понесені власниками гарантованих депозитів, коли б власники гарантованих депозитів понесли збитки, пропорційні збиткам кредиторів з таким самим рівнем пріоритету згідно з національним законодавством, яким	3. Фонд припиняє виплату гарантованих сум відшкодування коштів закладами у день затвердження ліквідаційного балансу банку та не пізніше наступного робочого дня розміщує на офіційному веб-сайті Фонду оголошення про припинення Фондом виплат гарантованої суми відшкодування.	

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	регулюються звичайні процедури банкрутства. В усіх випадках відповідальність системи гарантування вкладів не перевищує суми збитків, які вона понесла б у випадку ліквідації установи в рамках звичайних процедур банкрутства. Якщо застосовується інструмент списання або конвертації зобов'язань, то система гарантування вкладів не зобов'язана вносити жодного вкладу на покриття витрат, пов'язаних з рекапіталізацією установи або бридж-установи відповідно до пункту (b) Статті 46(1). Якщо, виходячи з визначення вартості відповідно до Статті 74, встановлено, що вклад системи гарантування вкладів у врегулювання перевищив суму чистих збитків, які були б понесені в результаті ліквідації установи в рамках звичайних процедур банкрутства, то система гарантування вкладів повинна мати право отримати різницю з механізму фінансування врегулювання відповідно до Статті 75. 2. Держави-члени забезпечують, щоб визначення відповідальності системи гарантування вкладів відповідно до параграфа 1 цієї Статті відповідало умовам, зазначеним у Статті 36. 3. Система гарантування вкладів вносить кошти для потреб параграфа 1 готівкою. 4. Якщо кваліфіковані депозити в установі, що знаходиться в режимі врегулювання неплатоспроможності, передаються іншому суб'єкту господарювання в результаті продажу бізнесу або застосування інструмента бридж-установи, вкладники, відповідно до Директиви 2014/49/ЄС, не мають претензій до системи гарантування вкладів у зв'язку з не переданою частиною своїх депозитів в установі, що знаходиться в режимі врегулювання неплатоспроможності, за умови, що сума переданих коштів дорівнює загальному рівню покриття, передбаченому у Статті 6 Директиви 2014/49/ЄС, або перевищує такий рівень. 5. Незважаючи на зазначене в параграфах 1 - 4, якщо доступні фінансові кошти системи гарантування вкладів були використані за призначенням і після цього залишиться менше ніж дві третини від цільового рівня коштів системи гарантування вкладів, слід встановити такий рівень регулярних внесків до системи гарантування вкладів, який дозволить відновити цільовий рівень протягом шести років.		

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	В усіх випадках відповідальність системи гарантування вкладів не перевищує 50 % від цільового рівня відповідно до Статті 10 Директиви 2014/49/ЄС. Держави-члени, враховуючи особливості національного банківського сектора, можуть підняти межу відповідальності понад 50 %. За будь-яких обставин участь системи гарантування вкладів відповідно до цієї Директиви не повинна перевищувати суми збитків, які були б понесені в результаті ліквідації установи в рамках звичайних процедур банкрутства.		
Передача активів і зобов'язань 3.3. Органи врегулювання повинні мати повноваження передавати обрані активи та зобов'язання неплатоспроможного банку на користь третьої особи або новоствореної перехідної установи. Будь-яка передача активів або зобов'язань не повинна: (i) вимагати згоди будь-якої зацікавленої сторони або кредитора, щоб бути дійсною; і (ii) являти собою дефолт або припинення зобов'язань щодо таких активів чи зобов'язань або за будь-яким договором, стороною якого є неплатоспроможна установа (див. Ключову характеристику 4.2).	Стаття 38. Інструмент продажу бізнесу 1. Держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали право передати покупцеві, який не є бридж-установою: (а) акції та інші документи на право власності, випущені установою в режимі врегулювання неплатоспроможності; (б) всі активи, права або зобов'язання установи в режимі врегулювання неплатоспроможності або їх частину. З урахуванням положень параграфів 8 і 9 цієї Статті та Статті 85, передача, зазначена у першому абзаці цього параграфа, здійснюється без отримання згоди акціонерів установи в режимі врегулювання неплатоспроможності або будь-якої третьої сторони, відмінної від покупця, і без необхідності дотримання процедурних вимог законів про компанії або про цінні папери, крім тих, які включені до статті 39.	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 39. План врегулювання 6. Незалежно від положень інших законів, нормативно-правових актів, статутів, договорів чи проспектів емісії акцій Фонд здійснює свої повноваження та вживає необхідних заходів для виконання плану врегулювання, у тому числі за участю держави без повідомлення та отримання згоди учасників, боржників, кредиторів, контрагентів неплатоспроможного або приймаючого/перехідного банку за будь-якими договорами. Стаття 40. Особливості передачі майна (активів) та зобов'язань неплатоспроможного банку 5. Зобов'язання неплатоспроможного банку передаються приймаючому банку за їхньою балансовою вартістю на підставі договору про переведення боргу за реєстром зобов'язань. Договір про переведення боргу укладається без необхідності отримання згоди кредиторів (вкладників). При цьому внесення змін до договорів з кредиторами (вкладниками) не вимагається. Приймаючий банк набуває усіх прав та обов'язків боржника перед відповідними кредиторами (вкладниками) неплатоспроможного банку. 6. Передача майна (активів) неплатоспроможного банку здійснюється на підставі договорів про передачу майна (активів) та/або договорів про відступлення права вимоги за реєстром майна (активів). При цьому згода відповідних боржників не вимагається. Приймаючий банк набуває усіх прав та обов'язків кредитора щодо майна (активів), яке передається відповідно до договорів про передачу майна (активів) та/або договорів про відступлення права вимоги, разом із правами за договорами забезпечення таких вимог. Внесення змін до договорів з відповідними боржниками не вимагається. Стаття 41. Особливості продажу неплатоспроможного банку 	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
		8. Продаж банку відповідно до цієї статті здійснюється <u>без необхідності отримання згоди учасників</u> чи будь-якого іншого погодження умов та порядку продажу акцій (паїв) банку інвестору. Уповноважена особа Фонду, Фонд та інвестор звільняються від вимоги щодо відшкодування збитків, пов'язаних із продажем неплатоспроможного банку.	
Перехідна установа. 3.4. Органи врегулювання повинні мати повноваження створювати одну або кілька перехідних установ, щоб передати та забезпечити продовження виконання певних критично важливих функцій і життєздатних операцій неплатоспроможної установи, зокрема: (i) повноваження укладати договори, за якими орган врегулювання передає, а перехідна установа отримує активи та зобов'язання неплатоспроможної установи, обрані органом врегулювання;	Стаття 40. Інструмент бридж-установи 1. Щоб втілити в життя інструмент бридж-установи і враховуючи те, що у бридж-установі необхідно зберегти критичні функції, держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали право передати бридж-установі: (а) акції або інші документи на право власності, випущені однією або кількома установами в режимі врегулювання; (б) всі активи, права або зобов'язання однієї або кількох установ в режимі врегулювання, або їх частину. 3 урахуванням положень Статті 85, передача, зазначена у першому абзаці цього параграфа, може відбуватись без згоди акціонерів установ в режимі врегулювання неплатоспроможності або будь-якої третьої сторони, відмінної від бридж-установи, і без дотримання процедурних вимог закону про компанії або закону про цінні папери.	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 26. Гарантії за вкладом 1. Виконання зобов'язань Фонду перед вкладниками здійснюється Фондом з дотриманням вимог щодо найменших витрат Фонду та збитків для вкладників у спосіб, визначений цим Законом, у тому числі <u>шляхом передачі активів і зобов'язань банку</u> приймаючому або <u>перехідному банку</u>, продажу банку, створення перехідного банку протягом дії тимчасової адміністрації або виплати відшкодування вкладникам у строк, встановлений цим Законом. Стаття 37. Повноваження Фонду ... 2. <u>Фонд безпосередньо або уповноважена особа Фонду</u> в разі делегування їй всіх або частини повноважень Фонду має право: ... 11) <u>вчиняти дії, спрямовані на виконання плану врегулювання</u>, відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Фонду. Стаття 39. План врегулювання 2. План врегулювання складається відповідно до вимог, встановлених актами Фонду. У плані врегулювання на підставі оцінки фінансового і майнового стану банку визначаються заходи щодо <u>виведення неплатоспроможного банку з ринку</u> в один із таких способів: 3) <u>відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку</u> з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією;	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС.
(ii) повноваження встановлювати вимоги до діяльності перехідної установи, включаючи спосіб отримання капіталу, фінансування операційної діяльності та іншої підтримки ліквідності; пруденційні та інші регуляторні вимоги, які застосовуються до діяльності перехідної установи; обирати керівників та спосіб здійснення корпоративного управління	Стаття 41. Діяльність бридж-установи 1. Держави-члени стежать за тим, щоб діяльність бридж-установи відповідала таким вимогам: (а) зміст установчих документів бридж-установи затверджується органом врегулювання; (б) залежно від складу власників бридж-установи, орган врегулювання призначає або затверджує керівний орган бридж-установи;	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 42. Особливості утворення та продажу перехідного банку 3. Перехідний банк утворюється у формі акціонерного товариства. Перехідний банк провадить свою діяльність з дотриманням вимог цього Закону та у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Фонду.	Частково відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
перехідною установою; і виконання перехідною установою інших тимчасових функцій, які може орган врегулювання має визначати;	(с) орган врегулювання затверджує розмір винагороди членам керівного органу і визначає їх обов'язки; (d) орган врегулювання затверджує стратегію і профіль ризику бридж-установи;	4. Фонд у разі створення перехідного банку з метою, визначеною пунктом 1 частини двадцятої статті 42 цього Закону (крім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави, передбачених статтею 41¹ цього Закону), призначає у такий банк керівника (директора) та головного бухгалтера та їх заступників (у разі необхідності), які виконують функції органів управління та контролю банку. Фонд у разі створення перехідного банку, з метою, визначеною пунктом 2 частини двадцятої статті 42 цього Закону (крім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави, передбачених статтею 41¹ цього Закону), призначає в такий банк керівників та створює органи управління та контролю банку відповідно до вимог банківського законодавства, крім вимог щодо наявності у складі ради банку незалежних директорів та функцій, які мають належати до виключної компетенції ради та правління банку. Перелік функцій, виконання яких належить до компетенції ради та правління перехідного банку, визначається статутом перехідного банку. Керівники перехідного банку, створеного Фондом, розпочинають виконання своїх посадових обов'язків без письмової згоди на це Національного банку України. ... Стаття 42. Особливості утворення та продажу перехідного банку ... 21. У разі створення перехідного банку з метою реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 39 цього Закону, такий банк діє з такими особливостями: 1) статутний капітал перехідного банку утворюється у розмірі, що відповідає мінімальним вимогам до статутного капіталу акціонерного товариства; ... 22. У разі утворення перехідного банку як приймаючого з метою реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктами 2, 3 або 4 частини другої статті 39 цього Закону, такий банк діє з такими особливостями: 1) статутний капітал перехідного банку утворюється у розмірі, що відповідає вимогам Національного банку України до статутного капіталу банку; Пункт 3.5 глави 3 розділу IV Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 05.07.2012 № 2.	
(iii) повноваження здійснювати, у разі необхідності, зворотню передачу активів та зобов'язань перехідної установи з дотриманням відповідних гарантій, таких як обмеження у часі;	Стаття 40. Інструмент бридж-установи 7. Органи з питань врегулювання неплатоспроможності можуть повернути раніше передані бридж-установі акції, або інші документи на	-	Не відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	право власності, або активи, права чи зобов'язання в одному з нижченаведених випадків: (а) можливість повернення конкретних акцій або інших документів на право власності, активів, прав або зобов'язань прямо зазначається в документі, за яким була здійснена їх передача бридж-установі; (б) конкретні акції або інші документи на право власності, активи, права або зобов'язання фактично не належать до тих класів акцій або інших документів на право власності, активів, прав або зобов'язань, які вказані в документі, за яким була здійснена передача, або не відповідають вказаним в зазначеному документі умовам передачі. Таке повернення можна здійснити протягом будь-якого періоду з дотриманням інших умов, передбачених у зазначеному документі.		
(iv) повноваження організувати продаж або припинення перехідної установи, продаж частини або всіх активів з метою якнайкращого досягнення цілей органу врегулювання.	Стаття 41. Діяльність бридж-установи 8. Якщо діяльність бридж-установи припиняється за обставин, зазначених у пункті (с) або (d) параграфу 3, бридж-установа ліквідується в рамках звичайних процедур банкрутства. З урахуванням положень Статті 37(7), будь-які надходження, генеровані в результаті припинення діяльності бридж-установи, повинні отримати акціонери бридж-установи.	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 39. План врегулювання 2. План врегулювання складається відповідно до вимог, встановлених актами Фонду. У плані врегулювання на підставі оцінки фінансового і майнового стану банку визначаються заходи щодо <u>виведення неплатоспроможного банку з ринку</u> в один із таких способів: 3) <u>відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку</u> з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; Стаття 42. Особливості утворення та продажу перехідного банку 21. У разі створення перехідного банку з метою реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 4_частини другої статті 39 цього Закону, такий банк діє з такими особливостями: 8) умовою договору купівлі-продажу акцій перехідного банку є зобов'язання інвестора у визначені договором терміни (але у будь-якому разі не більше строку, на який його створено) здійснити заходи з приведення діяльності перехідного банку у відповідність з вимогами банківського законодавства України щодо дотримання нормативів капіталу та ліквідності (крім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави, передбачених статтею 41¹ цього Закону). Договір має передбачати штрафні санкції за неналежне виконання інвестором цієї умови. Її невиконання є підставою для	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
		розірвання договору купівлі-продажу акцій перехідного банку на вимогу Фонду. Фонд зобов'язаний здійснити продаж перехідного банку, створеного відповідно до пункту 1 частини двадцятої цієї статті, протягом одного місяця після передачі майна (активів) та зобов'язань неплатоспроможного банку (крім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави, передбачених статтею 41¹ цього Закону). Якщо протягом зазначених у цій частині строків або строків, зазначених у статті 41² цього Закону (у разі виведення банку з ринку за участю держави), перехідний банк не продано інвестору, Фонд має право передати все або частину майна (активів) та всі або частину зобов'язань такого банку іншому перехідному банку або не пізніше дня, наступного за днем закінчення встановленого строку, вносить Національному банку України пропозицію про ліквідацію такого банку. Передача майна (активів) та зобов'язань здійснюється без необхідності отримання висновку Національного банку України щодо фінансового стану перехідного банку як приймаючого банку та без надання фінансової підтримки з боку Фонду.	
Бейл-ін в процесі врегулювання 3.5. Повноваження здійснювати процедуру бейл-ін у процесі врегулювання має включати повноваження органу врегулювання: (i) здійснювати списання власного капіталу або інших інструментів власності установи, незабезпечених та незастрахованих вимог кредиторів в обсязі, необхідному для поглинання збитків з дотриманням ієрархії вимог у процедурі ліквідації (див. Ключову характеристику 5.1); i	Стаття 44. Сфера застосування інструмента списання або конвертації зобов'язань 9. Використовуючи право діяти на власний розсуд відповідно до параграфу 3, органи з питань врегулювання неплатоспроможності повинні належним чином обмірковувати: (a) принцип віднесення збитків у першу чергу на акціонерів а потім, як правило, на кредиторів установи в режимі врегулювання неплатоспроможності в порядку пріоритетності; (b) рівень поглинання збитків, який зберегла б установа в режимі врегулювання неплатоспроможності у випадку виключення зобов'язання або класу зобов'язань; i (c) необхідність зберегти достатні ресурси для фінансування врегулювання.	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 41. Особливості продажу неплатоспроможного банку 3. З дня затвердження плану врегулювання, яким передбачено продаж неплатоспроможного банку інвестору: 4) Фонд зобов'язаний прийняти рішення та вжити заходів для зменшення розміру статутного капіталу, визначення нової номінальної вартості акцій банку та/або про деномінацію акцій банку, якщо розмір регулятивного капіталу банку є меншим за розмір статутного капіталу банку. У такому разі статутний капітал банку вважається таким, що дорівнює 1 гривні;	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС.
(ii) конвертувати в капітал або інші інструменти неплатоспроможної установи (або будь-якого правонаступника, або материнської компанії в межах тієї самої юрисдикції) усі чи частини незабезпечених і незастрахованих вимог кредиторів з дотриманням ієрархії вимог в процедурі ліквідації;	Стаття 48. Послідовність списання або конвертації 1. Держави-члени забезпечують, щоб при застосуванні інструмента списання або конвертації зобов'язань органи врегулювання здійснювали повноваження щодо списання або конвертації, дотримуючись виключень відповідно до Статті 44(2) i (3) i виконуючи нижченаведені вимоги: (a) позиція за інструментами базового капіталу 1-го рівня зменшується відповідно до пункту (a) Статті	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 41. Особливості продажу неплатоспроможного банку 3. З дня затвердження плану врегулювання, яким передбачено продаж неплатоспроможного банку інвестору: 5) з метою визнання збитків Фонд має право прийняти рішення про проведення додаткової емісії акцій шляхом обміну зобов'язань (конвертації зобов'язань) банку перед власниками коштів за	В цілому відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС. Доцільно у Законі України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	60(1); (b) виключно тоді, коли сумарне зменшення позиції відповідно до пункту (a) виявиться меншим порівняно з сумарною величиною, отриманою додаванням сум, зазначених в пунктах (b) і (c) Статті 47(3), органи зменшують основну суму інструментів додаткового капіталу 1-го рівня наскільки необхідно і до максимальної здатності поглинання збитків відповідними інструментами капіталу; (c) виключно тоді, коли сумарне зменшення вартості відповідно до пунктів (a) і (b) виявляється меншим порівняно з сумарною величиною, отриманою додаванням сум, зазначених в пунктах (b) і (c) Статті 47(3), органи зменшують основну суму вартості інструментів капіталу 2-го рівня наскільки необхідно і до максимальної здатності поглинання збитків відповідними інструментами капіталу; (d) виключно тоді, коли сумарне зменшення вартості акцій або інших документів на право власності та відповідних інструментів капіталу відповідно до пунктів (a), (b) і (c) виявляється меншим порівняно з сумарною величиною, отриманою додаванням сум, зазначених в пунктах (b) і (c) Статті 47(3), органи зменшують до необхідного рівня основну суму субординованих боргових зобов'язань, які не зараховуються до додаткового капіталу 1-го рівня або капіталу 2-го рівня відповідно до ієрархії претензій в рамках звичайних процедур банкрутства, разом із списанням відповідно до пунктів (a), (b) і (c), щоб досягти сумарної величини, отриманої додаванням сум, зазначених у пунктах (b) і (c) Статті 47(3); (e) виключно тоді, коли сумарне зменшення вартості акцій або інших документів на право власності, відповідних інструментів капіталу та кваліфікованих зобов'язань відповідно до пунктів (a) - (d) цього параграфу виявляється меншим порівняно з сумарною величиною, отриманою додаванням сум, зазначених в пунктах (b) і (d) Статті 47(3), органи зменшують до необхідного рівня основну суму кваліфікованих зобов'язань, або суму, яку залишається сплатити за рештою кваліфікованих зобов'язань відповідно до ієрархії претензій в рамках звичайних процедур банкрутства, включаючи пріоритизацію депозитів, передбачену у Статті 108, відповідно до Статті 44, разом із списанням	<u>субординованим боргом, вимог кредиторів банку, які є пов'язаними з таким банком особами, вимог інших кредиторів у зворотному порядку черговості, встановленої статтею 52 цього Закону</u>, в акції банку, крім коштів, розміщених на поточних та/або депозитних рахунках у банку фізичними та юридичними особами, які не є пов'язаними з банком особами, з укладенням у подальшому з обраною ним депозитарною установою договору про обслуговування рахунків у цінних паперах для відкриття цією депозитарною установою в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, рахунків у цінних паперах зазначеним особам і зарахування на них акцій додаткової емісії та вжиттям заходів, визначених пунктом 4 цієї частини; б) Фонд має право здійснювати зменшення/збільшення статутного капіталу у випадках, визначених цим Законом, у спрощеному порядку та з урахуванням таких особливостей: <u>Фонд здійснює конвертацію зобов'язань неплатоспроможного банку перед визначеними цим Законом кредиторами в акції</u> без визначення їхньої ділової репутації та попереднього погодження набуття, збільшення істотної участі;	передбачити положення, аналогічні положенням статті 48 Директиви 2014/59/ЄС.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	відповідно до пунктів (а), (b), (c) і (d) цього параграфа, щоб досягти сумарної величини, отриманої додаванням сум, зазначених у пунктах (b) і (c) Статті 47(3). 2. Здійснюючи повноваження щодо списання або конвертації, органи з питань врегулювання неплатоспроможності розподіляють збитки, виражені результатом додавання сум, зазначених у пунктах (b) і (c) Статті 47(3), порівну між акціями або іншими документами на право власності і кваліфікованими зобов'язаннями, які посідають однакову позицію в ієрархії претензій, шляхом зменшення основної суми, або суми, яку залишається сплатити за акції або інші документи на право власності і кваліфіковані зобов'язання, в тих самих межах пропорційно їх вартості, за тими винятками, коли за обставин, зазначених у Статті 44(3), дозволяється інший розподіл збитків між зобов'язаннями які посідають однакову позицію в ієрархії претензій. Зазначене в цьому параграфі не перешкоджає застосувати більш сприятливий режим для зобов'язань, які були виключені із сфери застосування інструмента списання або конвертації відповідно до Статті 44(2) і (3), порівняно з кваліфікованими зобов'язаннями, які займають однакову позицію в ієрархії претензій при звичайному провадженні у справі про неплатоспроможність. 3. Перш ніж застосувати списання або конвертацію, зазначені в пункті (е) параграфа 1, органи з питань врегулювання неплатоспроможності конвертують або зменшують основну суму інструментів, зазначених в пунктах (b), (c) і (d) параграфа 1, якщо такі інструменти містять такі умови і ще не були конвертовані: (а) умови, які передбачають, що основна сума інструмента повинна бути зменшена у випадку настання події, яка стосується фінансового стану, платоспроможності або рівня власних коштів установи або суб'єкта господарювання, зазначеного в пункті (b), (c) або (d) Статті 1(1); (b) умови, які передбачають конвертацію інструментів у акції або інші документи на право власності у разі настання такої події. 4. У випадку зменшення (але не до нуля) основної суми інструмента відповідно до умов, які зазначені в пункті (а) параграфа 3, перед застосуванням		

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	інструмента списання або конвертації відповідно до параграфа 1, органи з питань врегулювання неплатоспроможності здійснюють повноваження щодо списання або конвертації решти основної суми відповідно до параграфа 1. 5. Приймаючи рішення про списання зобов'язань або конвертацію в капітал, органи з питань врегулювання неплатоспроможності не конвертують зобов'язань даного класу доти, доки субординований даному класу клас зобов'язань, по суті, залишається не списаним або не конвертованим в капітал, за тими винятками, коли відповідно до Статті 44(2) і (3) допускається інше. 6. Для потреб цієї Статті Європейська служба банківського нагляду до 3 січня 2016 року випускає настанови відповідно до Статті 16 Регламенту (ЄС) № 1093/2010 про інтерпретацію взаємозв'язку між положеннями цієї Директиви і положеннями Регламенту (ЄС) № 575/2013 та Директиви 2013/36/ЄС.		
(iii) після початку процедури врегулювання конвертувати або списати будь-які прийнятні або договірні інструменти бейл-ін, використання яких не було обумовлено перед початком процедури врегулювання, та розглядати отримані інструменти відповідно до пунктів (i) або (ii).	-	-	Це повноваження може бути реалізоване в межах повноважень Фонду гарантування, передбачених статтею 41 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Доцільно уточнити зазначені положення в Законі окремим положенням.
3.6. Режим врегулювання повинен уможливити застосування процедури бейл-ін під час процесу врегулювання разом з іншими повноваженнями із врегулювання (наприклад, видалення проблемних активів, заміна керівників та прийняття нового бізнес-плану) для забезпечення життєздатності установи або новоствореного суб'єкта господарювання після реалізації процедури бейл-ін.	Стаття 63. Загальні повноваження 1. Держави-члени забезпечують, щоб органи врегулювання мали всі повноваження, необхідні для застосування інструментів врегулювання до установ і до суб'єктів господарювання, зазначених в пунктах (b), (c) і (d) Статті 1(1), які виконують умови для врегулювання. Зокрема, органи врегулювання повинні мати такі повноваження щодо врегулювання, які можна здійснювати індивідуально або в будь-якій комбінації: ...	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 36. Наслідки запровадження тимчасової адміністрації 1. З дня початку процедури виведення Фондом банку з ринку призупиняються всі повноваження органів управління банку (загальних зборів, спостережної ради і правління (ради директорів) та органів контролю (внутрішнього аудиту). Фонд набуває всі повноваження органів управління банку та органів контролю з дня початку тимчасової адміністрації і до її припинення. Стаття 41. Особливості продажу неплатоспроможного банку	Відповідає «Ключовим характеристикам...». Не передбачено повноваження в межах групи, що встановлено у Директиві 2014/59/ЄС.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
		... 3. З дня затвердження плану врегулювання, яким передбачено продаж неплатоспроможного банку інвестору: ... 5) <u>з метою визнання збитків Фонд має право прийняти рішення про проведення додаткової емісії акцій шляхом обміну зобов'язань (конвертації зобов'язань) банку перед власниками коштів за субординованим боргом, вимог кредиторів банку, які є пов'язаними з таким банком особами, вимог інших кредиторів у зворотному порядку черговості, встановленої статтею 52 цього Закону</u>, в акції банку, крім коштів, розміщених на поточних та/або депозитних рахунках у банку фізичними та юридичними особами, які не є пов'язаними з банком особами, з укладенням у подальшому з обраною ним депозитарною установою договору про обслуговування рахунків у цінних паперах для відкриття цією депозитарною установою в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, рахунків у цінних паперах зазначеним особам і зарахування на них акцій додаткової емісії та вжиттям заходів, визначених пунктом 4 цієї частини; 6) Фонд має право здійснювати зменшення/збільшення статутного капіталу у випадках, визначених цим Законом, у спрощеному порядку та з урахуванням таких особливостей: <u>Фонд здійснює конвертацію зобов'язань неплатоспроможного банку перед визначеними цим Законом кредиторами в акції</u> без визначення їхньої ділової репутації та попереднього погодження набутих, збільшення істотної участі; 	
Здійснення повноважень із врегулювання 3.8. Органи врегулювання повинні мати право і операційну спроможність: (i) застосувати одне або кілька повноважень щодо врегулювання, при цьому дії з врегулювання можуть поєднуватися або застосовуються послідовно; (ii) застосувати різні види повноважень із врегулювання до різних частин діяльності установи (наприклад, роздрібні та комерційні банківські послуги, торговельні операції, страхування); і (iii) ініціювати припинення тієї діяльності, які за конкретних обставин, на органів врегулювання, не є критичними для фінансової системи чи економіки (див. Ключову характеристику 3.2, пункт xii).	Стаття 72. Здійснення повноважень щодо врегулювання неплатоспроможності 1. Держави-члени забезпечують, щоб, з метою застосування заходів врегулювання, органи врегулювання могли здійснювати контроль над установою в режимі врегулювання неплатоспроможності, тобто: (а) могли керувати діяльністю та наданням послуг установи в режимі врегулювання неплатоспроможності, маючи всі повноваження її акціонерів та керівного органу; і (б) управляти і розпоряджатись активами і майном установи в режимі врегулювання неплатоспроможності. Контроль, зазначений у першому абзаці цього параграфа, може здійснюватись прямо органом врегулювання або опосередковано – особою чи особами, призначеними органом врегулювання. Держави-члени повинні забезпечити, щоб права голосу, прикріплені до акцій або інших документів на	Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Стаття 36. Наслідки запровадження тимчасової адміністрації 1. З дня початку процедури виведення Фондом банку з ринку призупиняються всі повноваження органів управління банку (загальних зборів, спостережної ради і правління (ради директорів) та органів контролю (внутрішнього аудиту)). Фонд набуває всі повноваження органів управління банку та органів контролю з дня початку тимчасової адміністрації і до її припинення. Стаття 39. План врегулювання 1. Протягом 30 днів з дня початку тимчасової адміністрації виконавча дирекція Фонду затверджує план врегулювання з обов'язковим дотриманням принципу найменших витрат для Фонду. 2. План врегулювання складається відповідно до вимог, встановлених актами Фонду. У плані врегулювання на підставі оцінки фінансового і майнового стану банку визначаються заходи щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку в один із таких способів: 1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладом фізичних осіб у порядку, встановленому цим Законом;	Відповідає «Ключовим характеристикам...» та Директиві 2014/59/ЄС в частині повноважень встановлення контролю над неплатоспроможним банком та застосуванням інструментів врегулювання. Не відповідає вказаним документам в частині відсутності у Законі України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
	право власності установи в режимі врегулювання неплатоспроможності, не можна було здійснювати під час проведення врегулювання. 2. З урахуванням положень Статті 85(1), держави-члени повинні забезпечити, щоб органи врегулювання могли застосовувати заходи врегулювання, видаючи розпорядження згідно з національними адміністративними компетенціями і процедурами, без здійснення контролю над установою в режимі врегулювання неплатоспроможності. 3. Органи врегулювання у кожному конкретному випадку приймають рішення про те, чи доцільно запроваджувати заходи врегулювання засобами, зазначеними в параграфі 1 або параграфі 2, беручи до уваги цілі і загальні принципи врегулювання, конкретні обставини цієї установи в режимі врегулювання неплатоспроможності і необхідність сприяти ефективному врегулюванню транскордонних груп.	2) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 3) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; 4) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 5) продаж неплатоспроможного банку інвестору. Переможцями відкритого конкурсу щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку в один із способів, визначених пунктами 4 і 5 цієї частини, можуть бути об'єднання інвесторів. Виконавча дирекція Фонду зобов'язана не пізніше трьох робочих днів з дня початку процедури виведення банку з ринку прийняти рішення про відповідність/невідповідність банку, який віднесений до категорії неплатоспроможних, критеріям, встановленим нормативно-правовими актами Фонду, за результатами аналізу звітності такого банку, наданої Національним банком України. У разі відповідності банку таким критеріям виконавча дирекція Фонду затверджує план врегулювання, в якому зазначено, що найменш витратним способом виведення банку з ринку є спосіб, передбачений пунктом 1 цієї частини, та подає Національному банку України пропозицію щодо відкликання банківської ліцензії та ліквідації такого банку. У такому разі тимчасова адміністрація припиняється у день отримання рішення Національного банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку. Виконавча дирекція Фонду приймає рішення про ліквідацію неплатоспроможного банку в разі відповідності банку одному з критеріїв, встановлених нормативно-правовим актом Фонду. 3. План врегулювання має, зокрема, містити: 1) порівняльний аналіз та обґрунтування витрат, пов'язаних із здійсненням заходів, передбачених частиною другою цієї статті, <u>з точки зору обрання найменш витратного для Фонду способу виведення неплатоспроможного банку з ринку.</u> Такий аналіз здійснюється відповідно до методики, визначеної виконавчою дирекцією Фонду; <u>2) спосіб, порядок та строки врегулювання відносин з учасниками, вкладниками та іншими кредиторами банку;</u> <u>3) умови відкритого конкурсу щодо визначення приймаючого банку та/або інвестора;</u> <u>4) умови та строки виконання ліквідаційної процедури банку.</u> 4. Після затвердження плану врегулювання тимчасова адміністрація та/або ліквідація банку здійснюються на підставі і на виконання плану врегулювання. <u>Виконавча дирекція Фонду у будь-який час має право вносити</u>	повноваження Фонду гарантування застосовувати кількох інструментів при виведенні одного неплатоспроможного банку з ринку.

Ключові характеристики ефективних режимів врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності	Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року про встановлення рамок для відновлення діяльності та врегулювання кредитних установ та інвестиційних фірм	Законодавство України	Висновок щодо відповідності
		<u>зміни та доповнення до плану врегулювання. Виконавча дирекція Фонду зобов'язана внести зміни до плану врегулювання в частині зміни способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, якщо реалізація обраного способу виведення банку з ринку виявилася неможливою протягом строків, визначених планом врегулювання.</u> Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції України, інші міністерства, державні установи та підпорядковані їм підприємства і організації, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Центральний депозитарій цінних паперів, Національний банк України та Фонд зобов'язані координувати свою діяльність, здійснювати відповідні дії для забезпечення належної комунікації між собою, іншими органами державної влади та установами (у тому числі учасниками депозитарної системи України), своєчасно підготувати документи та прийняти рішення, необхідні для забезпечення виконання вимог цього Закону, в межах своїх повноважень з метою виконання плану врегулювання, у тому числі у разі участі держави у виведенні неплатоспроможного банку з ринку, Фонд має право здійснювати всі необхідні дії для виконання плану врегулювання, незважаючи на положення інших законів та кодексів. 5. Фонд зобов'язаний подати план врегулювання та зміни до нього до Національного банку України не пізніше семи днів з дати затвердження. 6. Незалежно від положень інших законів, нормативно-правових актів, статутів, договорів чи проспектів емісії акцій Фонд здійснює свої повноваження та вживає необхідних заходів для виконання плану врегулювання, у тому числі за участю держави <u>без повідомлення та отримання згоди учасників, боржників, кредиторів, контрагентів неплатоспроможного або приймаючого/перехідного банку за будь-якими договорами.</u> Учасники, кредитори банку, контрагенти банку за будь-якими договорами не мають права вимагати припинення або дострокового виконання зобов'язань банку та/або відшкодування їм збитків, понесених внаслідок виконання плану врегулювання. 	

Додаток №2

Таблиця № 2. Інструменти виведення неплатоспроможних банків з ринку

ІНСТРУМЕНТИ ВИВЕДЕННЯ	ЮРИСДИКЦІЇ	Кількість країн
Злиття	Бангладеш, Бангладеш, Канада (Саскетчеван), Канада (Квебек), Корея, Палестина, Таджикистан, Тринідад і Тобаго.	8
Передача банку або групі інвесторів активів і зобов'язань неплатоспроможного банку	Албанія, Аргентина, Вірменія, Австралія, Багами, Бангладеш, Барбадос, Бельгія, Беліз, Бермуди, Болгарія, Канада, Канада (Британська Колумбія), Канада (Квебек), Китайський Тайбей, Колумбія, Кіпр, Чехія, Данія, Ель Сальвадор, Фінляндія, Франція, Німеччина, Гана, Гібралтар, Греція, Гондурас, Гонг-Конг, Угорщина, Індія, Індонезія, Острів Мен, Італія, Ямайка, Японія, Йорданія, Казахстан, Кенія, Корея, Косово, Киргизстан, Ліхтенштейн, Литва, Малайзія, Мальта, Мексика, Молдова, Монголія, Нікарагуа, Норвегія, Палестина, Парагвай, Руанда, Сан-Марино, Саудівська Аравія, Сербія, Іспанія, Швеція, Швейцарія, Таджикистан, Танзанія, Туніс, Туреччина, Уганда, Україна, США, Уругвай, Узбекистан, В'єтнам, Західноафриканський валютний союз (Бенін, Буркіна-Фасо, Кот-д'Івуар, Гвінея-Бісау, Малі, Нігер, Сенегал, Того), Зімбабве.	79
Перехідний банк	Албанія, Аргентина, Австралія, Багами, Бангладеш, Барбадос, Бельгія, Беліз, Бермуди, Болгарія, Канада, Канада (Британська Колумбія), Канада (Квебек), Китайський Тайбей, Колумбія, Кіпр, Чехія, Данія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Гана, Гібралтар, Греція, Гондурас, Гонг-Конг, Угорщина, Індонезія, Острів Мен, Італія, Ямайка, Японія, Йорданія, Казахстан, Корея, Косово, Киргизстан, Ліхтенштейн, Макао, Малайзія, Мальта, Мексика, Монголія, Нідерланди, Норвегія, Палестина, Руанда, Сан-Марино, Саудівська Аравія, Сербія, Іспанія, Швеція, Швейцарія, Таджикистан, Туніс, Україна, США, Узбекистан, Західноафриканський валютний союз (Бенін, Буркіна-Фасо, Кот-д'Івуар, Гвінея-Бісау, Малі, Нігер, Сенегал, Того), Зімбабве.	68
Компанія з управління активами	Болгарія, Кіпр, Німеччина, Гонг-Конг, Італія, Руанда, Сербія, Фінляндія, Угорщина	8
Ліквідація неплатоспроможного банку	Аргентина, Аргентина, Вірменія, Австралія, Багами, Бангладеш, Барбадос, Бельгія, Беліз, Бермуди, Боснія і Герцеговина, Бразилія, Болгарія, Канада, Канада (Британська Колумбія), Канада (Саскетчеван), Канада (Квебек), Центрально-Африканське економічне та валютне співтовариство (Камерун, Центрально-Африканська республіка, Чад, Республіка Конго, Екваторіальна Гвінея, Габон), Китайський Тайбей, Колумбія, Кіпр, Чехія, Данія, Еквадор, Ель Сальвадор, Фінляндія, Франція, Німеччина, Гана, Гібралтар, Гондурас, Угорщина, Індія, Індонезія, Острів Мен, Італія, Ямайка, Японія, Йорданія, Казахстан, Кенія, Корея, Косово, Киргизстан, Ліхтенштейн, Литва, Макао, Малайзія, Мальта, Мексика, Молдова, Монголія, Нідерланди, Нікарагуа, Норвегія, Оман, Палестина, Парагвай, Руанда, Сан-Марино, Сербія, Іспанія, Шрі-Ланка, Швеція, Швейцарія, Таджикистан, Танзанія, Тайланд, Тринідад і Тобаго, Туніс, Туреччина, Уганда, Україна, США, Уругвай, Узбекистан, В'єтнам, Західноафриканський валютний союз (Бенін, Буркіна-Фасо, Кот-д'Івуар, Гвінея-Бісау, Малі, Нігер, Сенегал, Того), Зімбабве.	92
Ліквідація із відшкодуванням гарантованих вкладів	Аргентина, Аргентина, Вірменія, Австралія, Багами, Бангладеш, Барбадос, Бельгія, Беліз, Бермуди, Боснія і Герцеговина, Бразилія, Болгарія, Канада, Канада (Британська Колумбія), Канада (Квебек), Центрально-Африканське економічне та валютне співтовариство (Камерун, Центрально-Африканська республіка, Чад, Республіка Конго, Екваторіальна Гвінея, Габон), Китайський Тайбей, Колумбія, Кіпр, Чехія, Данія, Еквадор, Ель Сальвадор, Фінляндія, Франція, Німеччина, Гана, Гернсі, Гондурас, Угорщина, Індія, Індонезія, Острів Мен, Італія, Ямайка, Японія, Йорданія, Казахстан, Кенія, Корея, Косово, Киргизстан, Лаос, Ліхтенштейн, Литва, Макао, Малайзія, Мальта, Мексика, Молдова, Монголія, Чорногорія, Нідерланди, Нікарагуа, Норвегія, Оман, Палестина, Парагвай, Руанда, Сан-Марино, Саудівська Аравія, Сербія, Іспанія, Шрі-Ланка, Швеція, Швейцарія, Танзанія, Тайланд, Тринідад і Тобаго, Туніс, Туреччина, Уганда, Україна, США, Уругвай, Узбекистан, В'єтнам, Західноафриканський валютний союз (Бенін, Буркіна-Фасо, Кот-д'Івуар, Гвінея-Бісау, Малі, Нігер, Сенегал, Того), Зімбабве.	92
Бейл-ін	Албанія, Багами, Бангладеш, Бельгія, Бермуди, Боснія і Герцеговина, Болгарія, Канада, Канада (Квебек), Китайський Тайбей, Кіпр, Чехія, Данія, Фінляндія, Німеччина, Гібралтар, Греція, Гонг-Конг, Угорщина, Острів Мен, Італія, Японія, Казахстан, Лівія, Ліхтенштейн, Мальта, Нідерланди, Норвегія, Руанда, Саудівська Аравія, Сербія, Іспанія, Швеція, Швейцарія, Туніс, Україна, Західноафриканський валютний союз (Бенін, Буркіна-Фасо, Кот-д'Івуар, Гвінея-Бісау, Малі, Нігер, Сенегал, Того)	44
Інший інструмент	Австралія - державна фінансова підтримка; Канада - державна фінансова підтримка; Центрально-Африканське економічне та валютне співтовариство (Камерун, Центрально-Африканська республіка, Чад, Республіка Конго, Екваторіальна Гвінея, Габон) – кредитування; Китайський Тайбей - державна фінансова підтримка; Колумбія - державна фінансова підтримка; Еквадор - злиття; Гонг-Конг – передача у тимчасову державну власність; Йорданія – державна фінансова підтримка; Корея - державна фінансова підтримка; Мексика - державна фінансова підтримка; Таджикистан - державна фінансова підтримка; Узбекистан - державна фінансова підтримка; Зімбабве – кураторство та судове управління.	18
Інструменти відсутні	Ангола, Грузія, Пакистан, Сінгапур, Судан,	5

Таблиця № 3. Застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку в Україні (2012-2023 роки)

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
1. АТ «ЕРДЕ БАНК»	2012	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	29.10.12 року Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд гарантування) запропоновано потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому акти- вів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому. За результатами проведеного пошуку жоден потенційний інвестор не виявив наміру брати участь у процесі виведення АТ «Ерде Банк» з ринку [252, с. 54]. 10.01.2013 виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення № 3 про призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку ПАТ «Ерде Банк» [10]. 14.11.18 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [109].
2. АТ «ТАВРИКА»	2012	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	20.12.12 року Фондом гарантування запропоновано потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому акти- вів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [152]. За результатами проведеного пошуку жоден потенційний інвестор не виявив наміру брати участь у процесі виведення ПАТ «Банк «Таврика» з ринку [252, с. 54]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 20.03.2013 № 17 про початок здійснення процедури ліквідації ПАТ «Банк «Таврика» [9]. 28.11.18 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [110].
3. ПАТ «КБ «ДАНІЕЛЬ»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	16.01.2014 року Фондом гарантування запропоновано потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [153]. 3 16 квітня 2014 року Фонд гарантування здійснює ліквідацію ПАТ «КБ «Даніель» [22].
4. ПАТ «РЕАЛ БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	28.02.14 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [329]. 3 21 травня 2014 року Фонд гарантування здійснює ліквідацію ПАТ «Реал Банк» [23]. 29.07.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [56].
5. АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	28.02.14 року Фондом гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [328]. Фондом гарантування прийнято рішення від 11.06.2014 № 45 про початок здійснення процедури ліквідації [89]. 16.10.19 ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [35].
6. ПАТ «БАНК «ФОРУМ»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку	14.03.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку;

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
		Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [154]. Фонд гарантування прийняв рішення від 16.06.2014 № 49 про початок здійснення процедури ліквідації ПАТ «Банк Форум» з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку [93]. 7 банків висловили бажання викупити частину активів і пасивів проблемного банку. Цим банкам було запропоновано провести експертну оцінку активів і пасивів банку «Форум» і надати свої пропозиції. Єдиний банк, що зробив це, надав Фонду гарантування свої пропозиції 4 червня [230]. Подальша інформація про приймаючий банк відсутня. 04.07.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [112].
7. АТ БАНК «МЕРКУРІЙ»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	14.03.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [155]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 12.06.2014 № 47 про початок здійснення процедури ліквідації АТ Банк «Меркурій» [90]. 3 10.07.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [34].
8. ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	24.03.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [156]. Документ про причину та дату початку процедури ліквідації не доступний. 24.05.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [47].
9. ПАТ «КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК»	2014	відчуження частини активів і зобов'язань за гарантованими вкладками на користь приймаючого банку	22.05.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [173]. 22 серпня 2014 року уповноваженою особою Фонду гарантування на тимчасову адміністрацію в ПАТ «КБ «Промекономбанк» було підписано з ПУАТ «Фідобанк» договір про передачу частини активів та зобов'язань ПАТ «КБ «Промекономбанк». Відповідно до вказаного договору ПУАТ «Фідобанк» набув усіх прав та обов'язків боржника перед вкладниками ПАТ «КБ «Промекономбанк» щодо повернення грошових коштів вкладників, залучених ПАТ «КБ «Промекономбанк», і сплати процентів за договорами банківського рахунку/вкладу (у тому числі за іменними ощадними сертифікатами), укладеними ПАТ «КБ «Промекономбанк» у межах 200 тисяч гривень. Також ПУАТ «Фідобанк» передано кредити юридичних і фізичних осіб за виключенням валютних іпотечних кредитів фізичних осіб. Повернення грошових коштів вкладників за валютними вкладками здійснювалося у валюті зобов'язань шляхом перерахування суми вкладу за офіційним курсом гривні до іноземних валют, встановленим Національним банком України на день початку процедури виведення Фондом гарантування ПАТ «КБ «Промекономбанк» з ринку (станом на 22.05.2014), в межах 200 тисяч гривень. З дня підписання договору про передачу частини активів та зобов'язань ПАТ «КБ «Промекономбанк» виконання ПУАТ «Фідобанк» зобов'язань перед вкладниками здійснювалося на тих самих умовах, що існували на момент переходу таких зобов'язань [25]. 18.11.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [49].
10. ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	26.05.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [157]. В результаті до Фонду гарантування надійшли заявки від кількох потенційних інвесторів, які виявили намір взяти участь у виведенні ПАТ «КБ «Південкомбанк» з ринку лише шляхом відчуження всіх або частини активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. На підставі отриманих заяв від потенційних інвесторів виконавчою дирекцією Фонду гарантування 21.07.2014 (протокол №156/14) затверджено план врегулювання неплатоспроможного банку ПАТ «КБ «Південкомбанк», яким визначено спосіб виведення ПАТ «КБ «Південкомбанк» з ринку - відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
			подальшою його ліквідацією [327]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 26.09.2014 № 101 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «КБ «Південкомбанк» [79].
11. ПАТ «ЗАХІДІНКОМБАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	29.05.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [158]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 23.07.2014 № 63 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Західінкомбанк» та призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Західінкомбанк» [94]. 03.05.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [115].
12. ПАТ «АКБ БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	30.05.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [159]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 29.08.2014 № 76 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «АКБ Банк» та призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «АКБ Банк» [78]. 27.08.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [62].
13. ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	18.06.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [160]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 17.09.2014 № 92 про початок здійснення процедури ліквідації ПАТ «Старокиївський Банк» [95]. 25.09.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [57].
14. ПАТ «ФІНРОСТБАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	16.07.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [161]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 16.10.2014 № 113 «Про початок процедури ліквідації АТ «Фінростбанк» та призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації АТ «Фінростбанк» [77]. 09.07.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [111].
15. АТ «ЄВРОГАЗБАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	17.07.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [162]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 18.11.2014 № 121 «Про початок процедури ліквідації АТ «Єврогазбанк» та призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації АТ «Єврогазбанк» [162]. 11.12.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [36].
16. АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»	2014	відчуження частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії	04.08.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [164]. 28 листопада 2014 року уповноваженою особою Фонду гарантування на тимчасову адміністрацію в АТ «Банк Золоті Ворота» було підписано з ПАТ КБ «Стандарт» договір про передачу частини активів та зобов'язань АТ «Банк Золоті Ворота». Відповідно до вказаного договору з 28 листопада 2014 року ПАТ КБ «Стандарт» набув усіх прав та обов'язків боржника перед вкладниками АТ

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
		неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією [67].	«Банк Золоті Ворота» щодо повернення грошових коштів вкладників, залучених АТ «Банк Золоті Ворота», і сплати процентів за договорами банківського рахунку/вкладу, укладеними АТ «Банк Золоті Ворота», у межах 200 тисяч гривень. Також ПАТ КБ «Стандарт» передані кредити юридичних і фізичних осіб, у тому числі, забезпечення за ними за виключенням валютних [24], [253, с. 49]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 05.12.2014 № 142 «Про початок процедури ліквідації АТ «Банк Золоті Ворота» та призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації АТ «Банк Золоті Ворота» [91]. 08.08.22 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [304].
17. ПАТ «КБ «УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	04.08.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [164]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 13.11.2014 № 119 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «КБ «УФС» та призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «КБ «УФС» [80]. 14.08.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [50].
18. ПАТ «ТЕРРА БАНК»	2014	створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку;	21.08.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [166]. На виконання плану врегулювання неплатоспроможного банку ПАТ «Терра Банк» Фондом гарантування було створено перехідний банк – ПАТ АТ «Перехідний Банк «Кристалбанк». Перехідний банк було створено з метою передачі йому частини активів та зобов'язань неплатоспроможного ПАТ «Терра Банк» і продажу його інвестору. 22 грудня 2014 року уповноваженою особою Фонду гарантування на тимчасову адміністрацію в ПАТ «Терра Банк» було здійснено передачу частини активів та зобов'язань ПАТ АТ «Перехідний Банк «Кристалбанк». ПАТ АТ «Перехідний Банк «Кристалбанк» набув зобов'язань щодо повернення грошових коштів вкладників в межах гарантованої суми, залучених ПАТ «Терра Банк» [20], [253, с. 49]. 15.05.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [58].
19. ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	03.09.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [167]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 24.12.2014 № 158 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «КБ «Актив-Банк» та призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «КБ «Актив-Банк» [81].
20. ПАТ «АКТАБАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	16.09.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [168]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 16.01.2015 № 6 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Актабанк» та призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Актабанк» з відшкодуванням з боку Фонду гарантування коштів за вкладками фізичних осіб [96].
21. ПАТ «ГРІН БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	25.09.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [171]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 23.01.2015 № 14 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Грін Банк» та призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Грін Банк» з відшкодуванням з боку Фонду гарантування коштів за вкладками фізичних осіб [97].

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
22. АТ КБ «ЕКСПОБАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	29.01.20 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [46]. 25.09.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [172]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 26.01.2015 № 15 «Про початок процедури ліквідації АТ «КБ «Експобанк» та призначення уповноваженої особи Фонду гарантування на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації АТ «КБ «Експобанк» з відшкодуванням з боку Фонду гарантування коштів за вкладами фізичних осіб [92]. 3 15.02.20 ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [37].
23. ПАТ «БАНК «ДЕМАРК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	29.09.14 року Фонд запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [170]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 30.01.2015 № 18 «Про початок процедури ліквідації Банку «Демарк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Банк «Демарк» з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб [98]. 23.01.20 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [43].
24. АТ «ПОРТО-ФРАНКО»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	29.09.14 року та 19.11.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [169], [175]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 30.01.2015 № 19 «Про початок процедури ліквідації та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації АБ «Порто-Франко» [88]. 18.10.19 ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [63].
25. ПАТ «ПРАЙМ-БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	03.10.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [182]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 14.01.2015 № 2 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Прайм-Банк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Прайм-Банк» [101]. 07.06.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [55].
26. ПАТ КБ «АКСІОМА»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	20.10.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [181]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 30.01.2015 № 21 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «КБ «Аксіома» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «КБ «Аксіома» [100]. 03.09.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [117].
27. ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	10.10.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [180]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 17.01.2015 № 8 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Інтеркредитбанк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Інтеркредитбанк» з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб [99]. 10.07.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [116].

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
28. ПАТ «МЕЛІОР БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	10.10.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [184]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 11.02.2015 № 27 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Меліор Банк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Меліор Банк» [102]. 01.02.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [121].
29. ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	21.11.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [185]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 20.03.2015 № 64 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Міський Комерційний Банк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Міський Комерційний Банк» [103]. 30.01.20 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [53].
30. ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	21.11.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [178]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 20.03.2015 № 63 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «ВіЕЙБі Банк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «ВіЕЙБі Банк» [104].
31. ПАТ «БГ БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	28.11.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [177]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 27.02.2015 № 43 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «БГ Банк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «БГ Банк» [105]. 27.03.20 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [44].
32. ПАТ «ЛЕГ-БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	28.11.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [186]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 27.02.2015 № 41 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Легбанк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Легбанк» [106]. 03.03.20 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [52].
33. ПАТ «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	23.12.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [179]. Рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування від 23.01.2015 року (протокол № 018/15) оголошений переможцем конкурсу, який візьме участь з виведення ПАТ «Всеукраїнський Банк Розвитку» з ринку шляхом купівлі неплатоспроможного банку в цілому, в особі Директора Климпотюк Олеси Михайлівни, яка діє на підставі Статуту та протоколу загальних зборів учасників ТОВ «Екоспан» № 3 від 12/03/2015, в інтересах якого на підставі Договору доручення № БД 21/3-15 від 27 березня 2015 р. діє ТОВ «Краун Альянс», що здійснює професійну діяльність на підставі ліцензії Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку – діяльність з торгівлі цінними паперами – Брокерська діяльність серія

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
			АЕ № 294441 від 16.09.2014р., строк дії ліцензії: з 16.09.2014р. необмежений. Акції були продані уповноваженою особою Фонду від імені Януковича Олександра Вікторовича єдиного акціонера Банку [16]. Євросоюз застосував санкції до Олександра Януковича, зокрема заморозив його активи. З метою захисту інтересів вкладників та інших кредиторів банку Нацбанк у вересні відніс ВБР до категорії проблемних. ПАТ «Всеукраїнський Банк Розвитку» надавав кілька планів заходів щодо поліпшення показників своєї діяльності, але вони не передбачали заходів щодо приведення діяльності у відповідність до вимог законодавства», – пояснив НБУ причину введення тимчасової адміністрації. 14 травня 2014 року Олександром Януковичем подано заяву до Ради Європейського союзу про скасування рішення Ради ЄС 2014/119/CFSP від 5 березня і постанови Ради ЄС 208/2014 від 5 березня. Питання законності введення санкцій, на основі яких прийнято рішення НБУ, оскаржується акціонером банку в Суді Справедливості ЄС, і рішення ще не винесено», – упевнені в групі МАКО [12]. Банк був ліквідований Фондом гарантування 14 квітня 2021 року [45].
34. ПАТ «БАНК КАМБІО»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	05.12.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [183], [207]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 02.03.2015 № 46 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Банк Камбіо» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Банк Камбіо» [107].
35. ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК»	2014	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	26.12.14 року 29.12.14 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [187]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 24 квітня 2015 р. № 87 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Укрбізнесбанк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку» [132]. 08.05.20 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [59].
36. ПАТ «БАНК ПРОФЕСІЙНОГО ФІНАНСУВАННЯ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	19.01.15 року та 09.02.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [188], [43]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 20 квітня 2015 р. № 78 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Профін Банк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку» [129].
37. ПАТ АБ «УКООПСІЛКА»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	22.01.15 року та 09.02.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [189], [43]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 23 квітня 2015 р. № 83 «Про початок процедури ліквідації АБ «Укоопсілка» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації АБ «Укоопсілка» [125]. 27.09.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [108].
38. ПАТ «ІМЕКСБАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	26.01.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [193]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 27 травня 2015 р. № 105 «Про початок процедури ліквідації АТ «Імексбанк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку» [127].
39. ПАТ «КБ «НАДРА»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	05.02.15 року Фонд гарантування пропонує потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [194]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 05 червня 2015 р. № 113 «Про початок процедури ліквідації

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним	Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку	
		ПАТ «КБ «Надра» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «КБ «Надра» [130].	
40. ПАТ «ЕНЕРГОБАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	13.02.15 року та 03.03.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [192], [209]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 12 червня 2015 р. № 115 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Енергобанк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку» [131].
41. ПАТ «ЗЛАТОБАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	14.02.15 року та 02.03.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [191], [208]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 13 травня 2015 р. № 99 «Про початок процедури ліквідації АБ «Златобанк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації АБ «Златобанк» [128].
42. ПАТ КБ «СТАНДАРТ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	12.03.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [306]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 19 червня 2015 р. № 120 «Про початок процедури ліквідації ПАТ КБ «Стандарт» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку» [133].
43. ПАТ «АКБ «КИЇВ»	2015	відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією [69], [254, с. 64].	11 лютого 2015 року Кабінетом Міністрів України було прийнято Постанову № 61 «Деякі питання участі держави у виведенні з ринку ПАТ «Акціонерний комерційний банк «Київ». Відповідно до зазначеної постанови, держава у особі АБ «Укргазбанк» бере участь у виведенні ПАТ «АКБ «Київ» з ринку. Відчуження всіх або частини активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з особливостями, передбаченими статтею 41-1 Закону № 4452-VI (за участю держави) в рамках якого всі активи та зобов'язання неплатоспроможного банку ПАТ «АКБ «Київ» були передані на користь ПАТ «Укргазбанк». Економія витрат Фонду від запровадження цього плану врегулювання стала близько 355,0 млн. грн [254, с. 64]. Після передачі зобов'язань ПАТ «АКБ «Київ» до АБ «Укргазбанк» власники коштів - не тільки фізичні, але й юридичні особи будуть мати повний доступ до своїх рахунків та зможуть вільно розпоряджатися своїми коштами. Зобов'язання перед вкладниками та кредиторами будуть передані в повному обсязі (включаючи депозити понад гарантовану суму 200 тис. грн.) [330]. 15.05.20 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [42].
44. АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	03.03.15 року та 23.03.15 року Фонд пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [190]. Фонд гарантування вважає, що, наразі єдиним можливим способом виведення АТ «Дельта Банк» з ринку є «ліквідація неплатоспроможного банку з відшкодуванням з боку Фонду гарантування коштів за вкладками фізичних осіб». Фонд має намір звернутися з відповідною пропозицією до Національного банку України. Це пов'язано з тим, що із восьми кваліфікованих інвесторів, конкурсні пропозиції надали тільки два інвестори. Один з них не був допущений до конкурсу через несплату гарантійного внеску, а пропозиція іншого не відповідала принципу найменших витрат для Фонду гарантування. Зокрема, пропозиція потенційного переможця передбачала докапіталізацію перехідного банку в сумі 3,1 млрд грн, яку здійснить Кабінет міністрів України. Фонд гарантування до сьогодні офіційно не отримав повідомлення про прийняття такого урядового рішення. Відповідно до конкурсної пропозиції потенційний переможець планував реструктуризувати на 10 років зобов'язання перед НБУ та державними банками на суму 13,1 млрд грн. На запит Фонду гарантування жоден кредитор АТ «Дельта Банк» не підтвердив погодження з ним умов реструктуризації. Більше того, конкурсна пропозиція передбачала пролонгацію гарантованих вкладів фізичних осіб на строк не менше 3 років, що також суперечить діючому законодавству та матиме негативні соціальні наслідки. З огляду на викладене, новостворений перехідний банк потребував би значної суми додаткового фінансування. Фонд гарантування

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
			звернувся до потенційного переможця конкурсу з рекомендацією привести конкурсну пропозицію у відповідність до фактичного стану справ. Проте, була отримана відмова щодо внесення змін. Крім того, Фонд гарантування не отримав від інвестора відповідного дозволу АМКУ на концентрацію суб'єктів господарювання, а НБУ своїм рішенням заборонив йому набуття істотної участі в перехідному банку [18]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 02 жовтня 2015р. № 181 «Про початок процедури ліквідації АТ «Дельта Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [82].
45. ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	03.03.15 року та 23.03.15 року Фонд пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [196]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 03 червня 2015 р. № 112 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Кредитпромбанк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Кредитпромбанк» [135]. 01.10.20 року ліквідаційна процедура банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [51].
46. ПАТ «ОМЕГА БАНК»	2015	створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку	03.03.15 року та 23.03.15 року Фонд пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [197]. Відповідно до конкурсної пропозиції ТОВ «УБГ» та плану врегулювання, до створеного Фондом гарантування перехідного банку ПАТ «РВС» були передані всі активи неплатоспроможного банку ПАТ «Омега Банк» (крім тих, які неможливо передавати згідно з діючим законодавством) на 229,1 млн. грн. та майже всі зобов'язання на аналогічну суму. До складу зобов'язань ввійшли: заборгованість перед кредиторами першої-сьомої черг та частина субординованого боргу, що відповідно до законодавства відноситься до останньої восьмої черги кредиторів. Таким чином, всі клієнти банку (як юридичні, так і фізичні особи) збережуть свої кошти в повному обсязі. В результаті підписаної угоди Фонд гарантування отримав не тільки доходи від продажу 100% акцій перехідного банку у обсязі 31,86 млн. грн., але й зекономив на здійсненні ліквідації ПАТ «Омега Банк», розрахункові витрати на яку становили б понад 7 млн. грн. У конкурсі щодо виведення неплатоспроможного ПАТ «Омега Банк» з ринку брали участь два з чотирьох кваліфікованих інвесторів. Конкурсна пропозиція ТОВ «УБГ» була визнана найкращою. Аналіз пропозицій проводився за принципом найменш витратного для Фонду гарантування способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, що передбачено Законом № 4452-VI. В процесі виведення неплатоспроможного банку ПАТ «Омега Банк» з ринку було проведено незалежну оцінку вартості всіх активів банку, яка була визначена на рівні 220,1 млн грн., що на 9,0 млн. грн. або на 4% менше за ціну, запропоновану інвестором. В рамках проведення конкурсної процедури Фондом гарантування було також здійснено незалежну оцінку вартості 100% акцій створеного перехідного банку ПАТ «РВС», яка згідно зі звітом незалежного суб'єкту оціночної діяльності, склала 20,3 млн. грн., що на 11,56 млн. грн. або 55% нижче за вартість, сплачену інвестором. Переможець конкурсу своєчасно надав Фонду гарантування відповідний дозвіл Антимонопольного комітету та рішення комісії з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайта) платіжних систем Національного банку України про погодження набуття істотної участі у перехідному банку, створеному на базі ПАТ «Омега Банк». Передача активів та зобов'язань банку відбулася 3 липня 2015 року [308]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 06 липня 2015 р. № 127 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Омега Банк» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку», згідно з яким було розпочато процедуру ліквідації ПАТ «Омега Банк» [136]. 18.11.19 ліквідація ПАТ «Омега Банк» вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [54].
47. ПАТ «АСТРА БАНК» (попередня назва - АТ «АГРОПРОСПЕРІС БАНК»)	2015	продаж неплатоспроможного банку інвестору	20.03.15 року Фонд пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [174]. Фондом гарантування було проведено відкритий конкурс серед кваліфікованих інвесторів для визначення переможця, який візьме участь у виведенні неплатоспроможного банку ПАТ «Астра Банк» з ринку. Переможцем став компанія Agro Holdings (Ukraine)

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
			Limited. Способом виведення неплатоспроможного банку став спосіб продажу інвестору неплатоспроможного банку. 16 липня 2015 року уповноваженою особою Фонду гарантування було підписано договір купівлі-продажу 100 відсотків акцій ПАТ «Астра Банк». Покупець - Agro Holdings (Ukraine) Limited - є дочірньою компанією інвестиційного фонду, керованого NCH Capital (США). У договорі було передбачено обов'язок інвестора у визначені терміни здійснити заходи з приведення діяльності ПАТ «Астра Банк» у відповідність із вимогами законодавства України. <u>Фонд гарантування вперше реалізував такий спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку.</u> Це означає, що платоспроможність ПАТ «Астра Банк» має бути відновлена новим власником банку протягом 30 днів. Вкладники, чий вклади перевищують 200 тис. грн, матимуть можливість повернути свої вклади у визначені договорами терміни. Крім того, Фонд гарантування не буде витрачати свої кошти на виведення банку з ринку, в тому числі, на виплату гарантованої суми. Кошти від продажу 100 відсотків акцій ПАТ «Астра Банк» в сумі 92,1 мільйони гривень поповнили фінансові ресурси Фонду гарантування, що сприятиме підвищенню його фінансової стійкості та відповідно економії коштів державного бюджету. Крім того, покупець відшкодував витрати Фонду гарантування на здійснення тимчасової адміністрації у банку [21].
48. ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	19.03.15 року та 06.04.15 року Фонд пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [176]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 17 липня 2015 р. № 138 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Банк «Київська Русь» та призначення уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку» [126].
49. ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК»	2015	продаж неплатоспроможного банку інвестору	08.04.15 року Фонд гарантування пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [199]. Доходи Фонду гарантування від виведення з ринку останнього склали 43,0 млн грн, у тому числі 13,0 млн грн — доходи від продажу не-платоспроможного банку інвестору та 30,0 млн грн — неповернутий гарантійний внесок. Крім того, інвестором було відшкодовано витрати Фонду гарантування на тимчасову адміністрацію в розмірі 98 700,00 грн. Після продажу банку інвестору банк ліквідований у зв'язку з невиконанням інвестором вимог статті 41 Закону № 4452-VI щодо приведення діяльності неплатоспроможного банку у відповідність з вимогами банківського законодавства України щодо нормативів капіталу та ліквідності після придбання такого банку інвестором [254, с. 64]. 26.12.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [60].
50. ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ КОМУНАЛЬНИЙ БАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	Пошук інвесторів та приймаючих банків не проводився. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 14 вересня 2015 р. № 169 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Укркомунбанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [290].
51. ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	28.05.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [200]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 28 серпня 2015 р. № 158 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Український Професійний Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [73].
52. ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	05.06.15 року та 25.06.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [195], [210]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 28 серпня 2015 р. № 159 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Банк Національний Кредит» та делегування повноважень ліквідатора банку» [134].
53. ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	23.06.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [201].

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
			Вчасно спосіб виведення не був реалізований через оскарження в судовому порядку дій Національного банку України та Фонду гарантування вкладів, зокрема, заходи забезпечення позовів щодо заборони посадовим особам Фонду гарантування приймати рішення та/або вчиняти будь-які інші дії щодо ліквідації банку [257, с. 39]. Виконавча дирекція Фонду гарантування прийняла рішення від 22 травня 2019 року № 1268 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «КБ «Фінансова Ініціатива» та делегування повноважень ліквідатора банку» [267].
54. ПАТ «РАДИКАЛ БАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	10.07.15 року та 06.08.15 Фонд пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [198], [211]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 09 листопада 2015р. № 203 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Радикал Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [288].
55. ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	10.07.15 року Фонд пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [202]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 18 вересня 2015 р. № 173 «Про початок процедури ліквідації ПАТ АБ «Столичний» та делегування повноважень ліквідатора банку» [74]. 25.06.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [40].
56. ПАТ «АКБ «КАПІТАЛ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	21.07.15 року та 10.08.15 року Фонд пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань банку на користь приймаючого банку; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань банку; 3) продаж банку в цілому [203], [204]. В разі затвердження Фондом гарантування плану врегулювання неплатоспроможного банку ПАТ АКБ «Капітал» з найменш витратним способом виведення неплатоспроможного банку з ринку, який визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, Фонд має право здійснити відчуження зобов'язань неплатоспроможного банку, що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком. 30.09.15 року Фонд повідомив про оголошення конкурсу щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку ПАТ АКБ «Капітал», що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком [205]. Виплату гарантованих сум за вкладами здійснював Фонд гарантування [7]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 29 жовтня 2015р. № 195 «Про початок процедури ліквідації ПАТ АКБ «Капітал» та делегування повноважень ліквідатора банку» [269].
57. ПАТ БАНК «МОРСЬКИЙ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	Пошук інвесторів не здійснювався. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 03 вересня 2015 р. № 164 «Про початок процедури ліквідації ПАТ Банк «Морський» та делегування повноважень ліквідатора банку» [75].
58. ПАТ «ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	Пошук інвесторів не здійснювався. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 03 вересня 2015 р. № 165 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Чорноморський Банк розвитку та реконструкції» та делегування повноважень ліквідатора банку» [76].
59. ПАТ «СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	Пошук інвесторів не здійснювався. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 10 вересня 2015 р. № 166 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Східно-Промисловий Комерційний Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [72].
60. ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	16.09.15 року Фонд гарантування пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб у порядку, Законом; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку;

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
			4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [206]. 01.10.15 року Фонд гарантування пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду гарантування грошових коштів за вкладами фізичних осіб (відчуження зобов'язань неплатоспроможного банку приймаючому банку з можливістю виплати премії приймаючим банком), умови конкурсу за даним способом, затверджені рішенням виконавчої дирекції від 01.10.2015 (протокол № 238/15); 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією (умови конкурсу за даним способом наведені в повідомленні Фонду гарантування про пошук потенційних інвесторів від 22.09.2015 на офіційному сайті в мережі Інтернет); 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку (умови конкурсу за даним способом наведені в повідомленні Фонду гарантування про пошук потенційних інвесторів від 22.09.2015 на офіційному сайті в мережі Інтернет) [212]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 26 листопада 2015 р. № 210 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Інтеграл-банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [270].
61. АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	17.09.15 року Фонд гарантування пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб у порядку, Законом; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [213]. 05.10.15 року Фонд гарантування пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; 2) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 3) продаж неплатоспроможного банку інвестору [214]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 18 грудня 2015 р. № 230 «Про початок процедури ліквідації АТ «Банк «Фінанси та кредит» та делегування повноважень ліквідатора банку» [272].
62. АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	18.09.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб (відчуження зобов'язань неплатоспроможного банку приймаючому банку з можливістю виплати премії приймаючим банком); 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [215]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 02 грудня 2015р. № 214 «Про початок процедури ліквідації АТ «Банк «Національні Інвестиції» та делегування повноважень ліквідатора банку» [271].
63. ПАТ БАНК «КОНТРАКТ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	07.10.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження зобов'язань неплатоспроможного банку приймаючому банку з можливістю виплати премії приймаючим банком; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [216]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 10 грудня 2015 р. № 220 «Про початок процедури ліквідації ПАТ Банк «Контракт» та делегування повноважень ліквідатора банку» [280].

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
64. АТ «БАНК ВЕЛЕС»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	Пропозиції інвесторам не пропонувалися. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 10 грудня 2015 р. № 219 «Про початок процедури ліквідації АТ «Банк Велес» та делегування повноважень ліквідатора банку» [268].
65. ПАТ «УНІКОМБАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	16.10.15 року Фонд гарантування запропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження зобов'язань неплатоспроможного банку приймаючому банку з можливістю виплати премії приймаючим банком; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [217]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 03 грудня 2015р. № 216 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Унікомбанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [291]. 14.11.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [61].
66. ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	05.01.15 року Фонд гарантування пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження зобов'язань неплатоспроможного банку приймаючому банку з можливістю виплати премії приймаючим банком; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [218]. 16.09.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [113].
67. ПАТ «УКРІНБАНК»	2015	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	Фонд гарантування проводив пошук потенційних інвесторів, що можуть бути залучені до виведення банку з ринку. 24.12.15 року Фонд гарантування пропонував потенційним інвесторам такі способи виведення банку з ринку: 1) відчуження зобов'язань неплатоспроможного банку приймаючому банку з можливістю виплати премії приймаючим банком, стаття 42-1 Закону № 4452-VI); 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [219]. Відповідно до постанови Правління НБУ від 22 березня 2016 р. № 180 «Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «Укрінбанк» виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 22 березня 2016 р. № 385 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Укрінбанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [292].
68. ПАТ «АВАНТ-БАНК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	Відповідно до постанови Правління НБУ від 25 лютого 2016 р. № 109 «Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «Авант-Банк» виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 26 лютого 2016 р. № 262 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Авант-Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [278]. Ліквідаційна процедура банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [41].
69. АТ КБ «ТК КРЕДИТ»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	Фонд гарантування проводив пошук потенційних інвесторів та приймаючих банків, що зацікавлені прийняти участь у виведенні неплатоспроможного банку АТ КБ «ТК Кредит» з ринку способи, передбачені статтею 39 Закону № 4452-VI [220]. Ліквідація банку АТ КБ «ТК Кредит» вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [120].
70. ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	Відповідно до постанови Правління Національного банку України від 10 лютого 2016 р. № 68/БТ «Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «КБ «Преміум» виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 10 лютого 2016 р. № 134 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «КБ «Преміум» та делегування повноважень ліквідатора банку» [286]. 3 03 лютого 2020 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [48].
71. АТ «РОДОВІД БАНК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	Для ПАТ «Родовід Банк», який у другому кварталі 2016 року було віднесено до неплатоспроможних банків, рішенням виконавчої дирекції Фонду в серпні 2016 року затверджено зміни до плану врегулювання на спосіб «ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб», який не було запроваджено в зв'язку з призупиненням виконання через оскарження в

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним	Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
		фізичних осіб
72. АТ «КБ «СОЮЗ»	2016	судовому порядку дій НБУ та Фонду, й заборон посадовим особам Фонду приймати рішення та/або чинити будь-які інші дії щодо ліквідації зазначеного банку. У зв'язку із задоволенням апеляційної скарги Фонду та скасуванням заходів забезпечення позову, 19.12.2017 виконавчою дирекцією Фонду прийнято рішення про поновлення виконання плану врегулювання неплатоспроможного банку ПАТ «Родовід Банк», а також внесено пропозицію Національному банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «Родовід Банк» Відповідно до рішення Національного банку України від 19.12.2017 № 811-рпш «Про відкликання ліцензії санаційного банку та ліквідацію ПАТ «Родовід Банк» виконавчою дирекцією Фонду прийнято рішення від 20 грудня 2017 року № 5455 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Родовід Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [256, с. 58-59]. НБУ прийняв рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ КБ «Союз» 15.03.2016 [26]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 15 березня 2016 р. № 343 «Про початок процедури ліквідації АТ «КБ «Союз» та делегування повноважень ліквідатора банку» [275]. 28.03.2016 Окружний адміністративний суд м.Києва визнав протиправною та скасував постанову щодо відкликання банківської ліцензії та ліквідації ПАТ КБ «Союз». 26.04.2016 Київський апеляційний адміністративний суд залишив без задоволення скарги НБУ та ФГВФО. Таким чином, рішення Окружного адміністративного суду м.Києва вступило в силу. НБУ виконав рішення суду [26]. На виконання постанови Окружного адміністративного суду м. Києва від 28.03.2016 у справі за № 826/4275/16 щодо визнання протиправною та скасування постанови Правління Національного банку України від 15.03.2016 № 162/БТ і рішення Фонду гарантування від 15.03.2016 № 343, беручи до уваги ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 26.04.2016 у справі за № 826/4275/16, та на підставі пункту 2 частини п'ятої статті 12 Закону № 4452-VI, виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 28.04.2016 № 652 «Про відкликання повноважень ліквідатора АТ «КБ «Союз» [8]. 8.04.2016 - повторне ухвалення рішення НДУ про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ КБ «Союз».[26]. Відповідно до постанови Правління Національного банку України від 28.04.2016 № 299/БТ «Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «КБ «Союз» виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 28 квітня 2016 р. № 615 «Про початок процедури ліквідації АТ «КБ «Союз» та делегування повноважень ліквідатора банку» [277]. 12.09.23 року ліквідація банку ПАТ «КБ «Союз» вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [38].
73. ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ - УКРАЇНА»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб Фонд гарантування пропонував попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією [221]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 22 квітня 2016 р. № 561 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» та делегування повноважень ліквідатора банку» [281].
74. ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб 05.04.16 року Фонд гарантування повідомив про проведення пошуку приймаючих банків, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Фонд гарантування запропонував попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. Крім того, зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть прийняти участь у конкурсі щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку, що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI [222]. Фондом гарантування не отримано позитивного висновку Національного банку України про фінансовий стан приймаючого банку та спроможність виконати зобов'язання перед вкладниками і кредиторами [255, с. 39]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 03 червня 2016 року № 913 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «КБ «Хрещатик» та делегування повноважень ліквідатора банку» [289]. 02.10.20 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [64].
75. ПАТ «БАНК «ЮНІСОН»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку План врегулювання передбачав відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією.

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
		Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	У 2016 - 2017 роках Дніпропетровським районним судом Дніпропетровської області, Черкаським районним судом Черкаської області, Київським районним судом м. Харкова, а також Франківським районним судом м. Львова були вжиті заходи забезпечення позовів щодо заборони посадовим особам виконавчої дирекції Фонду та іншим уповноваженим особам вносити пропозиції до НБУ та приймати рішення щодо ліквідації ПАТ «Банк «Юнісон» та/або відкликання банківської ліцензії ПАТ «Банк «Юнісон». Після скасування зазначених заходів забезпечення 11.06.2018 року у зв'язку із завершенням тимчасової адміністрації та не виконанням затвердженого плану врегулювання виконавчою дирекцією Фонду прийнято рішення про внесення змін до плану врегулювання ПАТ «Банк «Юнісон» в частині обрання іншого способу виведення банку з ринку, а саме: ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб, а також внесено пропозицію НБУ про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «Банк «Юнісон». Правління НБУ прийняло рішення від 18.06.2018 №345-рш «Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «Банк «Юнісон» [257, с.41].
76. ПУАТ «ФІДОБАНК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	20.05.2016 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [223]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 19 липня 2016 року №1265 «Про початок процедури ліквідації ПУАТ «Фідобанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [299].
77. ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	23.05.16 року Фонд гарантування запропонував попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [139]. Фонд гарантування здійснює ліквідацію банку [71].
78. ПУАТ «СМАРТБАНК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	24.05.16 року Фонд гарантування проводив пошук осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, могли прийняти участь у конкурсі щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку що гарантуються Фондом, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI (з урахуванням статті 42 ¹ Закону № 4452-VI) [322]. Припинення ПАТ «Смартбанк» як юридичної особи, а, отже, ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [124].
79. ПАТ «ФІНАНС БАНК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	09.04.17 року Фонд повідомив про проведення пошуку приймаючих банків, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку ПАТ «Фінбанк» з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть взяти участь у конкурсі на визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку ПАТ «Фінбанк» що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону (з урахуванням статті 42 ¹ Закону) [147]. 09.04.17 року Фонд гарантування пропонує попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією.

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
			3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [142]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 27 квітня 2017 року №1810 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Фінбанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [293] через відсутність кваліфікованих інвесторів/приймаючих банків [256, с. 58]. 03.01.19 року ліквідація банку ПАТ «Фінбанк» вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [122].
80. ПАТ «КЛАСИКБАНК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	14.06.16 року Фонд пропонував попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [311]. 14.06.16 року Фонд додатково повідомив, що зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть прийняти участь у конкурсі щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку що гарантуються Фондом, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону (з урахуванням статті 42 ¹ Закону) [316]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 12 серпня 2016 року №1493 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Класикбанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [285]. 07.12.18 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [118].
81. ПАТ КБ «ЄВРОБАНК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	17.06.16 року Фонд гарантування вирішив провести пошук осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть прийняти участь у конкурсі щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку, що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону (з урахуванням статті 42 ¹ Закону) [317]. 17.06.16 року Фонд гарантування також запропонував попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [312]. Через невідповідність конкурсної пропозиції найменш витратному способу [255, с. 39]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 16 серпня 2016 року №1523 «Про початок процедури ліквідації ПАТ КБ «Євробанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [284].
82. ПАТ «ДЕРЖЗЕМБАНК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	26.07.16 року Фонд гарантування запропонував попередньо кваліфікованим особам такий спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку: продаж неплатоспроможного банку інвестору [313]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 27 вересня 2016 року №1952 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Держзембанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [283]. 02.04.18 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [114].
83. ПАТ «КСГ БАНК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами	Пошук інвесторів та приймаючих банків не проводився. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 30 серпня 2016 року №1656 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «КСГ Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [287].

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
84. АТ «АРТЕМ-БАНК»	2016	фізичних осіб	Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду гарантування рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть прийняти участь у конкурсі щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку, що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону (з урахуванням статті 42 ¹ Закону № 4452-VI) [318]. Прийнято рішення від 16 грудня 2016 року №2857 «Про початок процедури ліквідації АТ «АРТЕМ-БАНК» та делегування повноважень ліквідатора банку» [279].
85. ПАТ «БАНК ТРАСТ»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	06.12.16 року Фонд гарантування повідомляв про проведення пошуку осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, могли прийняти участь у конкурсі щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI (з урахуванням статті 42 ¹ Закону № 4452-VI) [323]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 30 грудня 2016 року № 3085 «Про початок процедури ліквідації ПАТ Банк «Траст» та делегування повноважень ліквідатора банку» [282].
86. ПАТ «КБ «ІНВЕСТБАНК»	2016	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	15.12.16 року Фонд гарантування повідомляв про проведення пошуку попередньо кваліфікованих осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Фонд пропонував попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: - ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; - відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. - створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; - продаж неплатоспроможного банку інвестору [310]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 12 січня 2017 року № 86 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «КБ «Інвестбанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [294].
87. ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»	2016	продаж неплатоспроможного банку інвестору — державі в особі Міністерства фінансів України, бейл-ін	ПАТ КБ «Приватбанк» було віднесено до категорії неплатоспроможних банків та введено тимчасову адміністрацію Фонду на підставі рішення Правління НБУ від 18.12.2016 № 498-рш/БТ «Про віднесення ПАТ КБ «Приватбанк» до категорії неплатоспроможних» та рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування від 18.12.2016 № 2859 відповідно. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.2016 № 961 «Деякі питання участі забезпечення стабільності фінансової системи» прийнято пропозицію Національно-го банку України щодо участі держави в особі Міністерства фінансів України у виведенні з ринку ПАТ КБ «Приватбанк» у спосіб, визначений пунктом 5 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI. Також цією постановою було встановлено, що держава в особі Міністерства фінансів України придбаває акції ПАТ КБ «Приватбанк» у повному обсязі за одну гривню. Враховуючи участь держави у виведенні неплатоспроможного банку з ринку, спосіб виведення неплатоспроможного банку з ринку «продаж неплатоспроможного банку інвестору» був визначений як найменш витратний для Фонду гарантування спосіб врегулювання неплатоспроможності ПАТ КБ «Приватбанк». План врегулювання неплатоспроможності ПАТ КБ «Приватбанк» виконано в повному обсязі [256, с. 58].
88. ПАТ «ПЛАТИНУМБАНК»,	2017	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	11.01.17 року Фонд гарантування повідомив про проведення пошуку осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду гарантування рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть прийняти участь у конкурсі щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI (з урахуванням статті 42 ¹ Закону № 4452-VI) [321]. Також Фонд гарантування запропонував попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним	Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
		з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [314]. Два потенційні інвестори подали заявки на доступ до інформаційної кімнати для ознайомлення із фінансовою звітністю та документами «Платинум Банку». Фонд гарантування продовжив строк подання конкурсних пропозицій особами, які планують брати участь у виведенні цього неплатоспроможного банку з ринку, до 06 лютого 2017 року. Відповідно, продовжено строк розгляду таких пропозицій Фондом гарантування до 09 лютого 2017 року [13]. Через відсутність кваліфікованих інвесторів/приймаючих банків неплатоспроможний банк вирішено було ліквідувати [256, с.58]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 24 лютого 2017 року № 743 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Платинум Банку» та делегування повноважень ліквідатора банку» [300].
89. АТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ»	2017	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб 19.01.17 року Фонд гарантування повідомив про проведення пошуку осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду гарантування рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть прийняти участь у конкурсі щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону (з урахуванням статті 42¹ Закону) [319]. Також Фонд гарантування запропонував попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [309]. Через відсутність кваліфікованих інвесторів/приймаючих банків неплатоспроможний банк вирішено було ліквідувати [256, с. 58]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 09 березня 2017 року №903 «Про початок процедури ліквідації АТ «НК Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [274]. 21.12.20 року ліквідаційна процедура банку вважається завершеною, а банк ліквідованим [39].
90. АТ «ФОРТУНА-БАНК»	2017	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб 27.01.17 року Фонд гарантування повідомляє про проведення пошуку осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть взяти участь у конкурсі щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI (з урахуванням статті 42¹ Закону № 4452-VI) [320]. Також Фонд гарантування повідомляє про проведення пошуку попередньо кваліфікованих осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Фонд пропонує попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбачені частиною другою статті 39 Закону № 4452-VI: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [315].

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним	Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
		Через відсутність кваліфікованих інвесторів/приймаючих банків неплатоспроможний банк вирішено було ліквідувати [256, с. 58]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 21 лютого 2017 року № 665 «Про початок процедури ліквідації АТ «Фортуна-Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [276]. 17.03.20 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [123].
91. ПАТ «ВЕКТОР БАНК»	2017	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладом фізичних осіб 02.03.17 року Фонд гарантування повідомляє про проведення пошуку приймаючих банків, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку ПАТ «Вектор Банк» з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть взяти участь у конкурсі на визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку ПАТ «Вектор Банк», що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону (з урахуванням статті 42 ¹ Закону) [145]. Також Фонд гарантування повідомим про проведення пошуку попередньо кваліфікованих осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку ПАТ «Вектор Банк» з ринку. Фонд гарантування пропонує попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [143]. Через відсутність кваліфікованих інвесторів/приймаючих банків неплатоспроможний банк вирішено було ліквідувати [256, с. 58]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 22 березня 2017 року №1104 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Вектор Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [295]. 12.08.21 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [305].
92. ПАТ «ФІНБАНК»	2017	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладом фізичних осіб 09.04.17 року Фонд гарантування повідомим про проведення пошуку приймаючих банків, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку ПАТ «Фінбанк» з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть взяти участь у конкурсі на визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку ПАТ «Фінбанк» що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону (з урахуванням статті 42 ¹ Закону) [147]. Також Фонд гарантування повідомим про проведення пошуку попередньо кваліфікованих осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку ПАТ «Фінбанк» з ринку. Фонд гарантування запропонував попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 27 квітня 2017 року №1810 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Фінбанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [293]. 03.01.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [122].
93. ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	2017	відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь 24.04.17 року Фонд гарантування повідомив про проведення пошуку приймаючих банків, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку ПАТ «Діамантбанк» з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть взяти участь у конкурсі на визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
		приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією [256, с.58].	банку ПАТ «Діамантбанк», що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI (з урахуванням статті 42¹ Закону № 4452-VI) [146]. Також Фонд гарантування повідомив про проведення пошуку попередньо кваліфікованих осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку ПАТ «Діамантбанк» з ринку. Фонд пропонує попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [140]. Переможцем відкритого конкурсу щодо визначення приймаючого банку було визнано АТ «ТАСКОМБАНК», якому, на виконання рішення виконавчої дирекції Фонду від 22.06.2017 №2661, за відповідними договорами було передано частину активів та зобов'язань ПАТ «Діамантбанк». Завдяки цьому Фонд гарантування здійснив відчуження активів неплатоспроможного банку на 1,1 млрд грн за цінами, що не нижче ринкових. Загальна вартість активів, що передані, перевищує ринкові ціни (вартість, визначену незалежними суб'єктами оціночної діяльності) на 41 млн грн [256, с. 59], [150]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування вкладів прийнято рішення від 23 червня 2017 року №2663 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Діамантбанк» та делегування повноважень ліквідатора банку» [297].
94. АКБ «НОВИЙ»,	2017	відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією [256, с. 58].	13.07.17 року Фонд гарантування повідомляє про проведення пошуку попередньо кваліфікованих осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку АКБ «Новий» з ринку. Фонд гарантування пропонує попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [141]. Також Фонд гарантування повідомляє про проведення пошуку приймаючих банків, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку АКБ «Новий» з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду гарантування рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть взяти участь у конкурсі на визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку АКБ «Новий» що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI (з урахуванням статті 42¹ Закону № 4452-VI) [144]. 23.08.2017 приймаючому банку АТ «ТАСКОМ-Банк» відповідно до договорів про відступлення права вимоги та про переведення боргу було передано активи та зобов'язання АКБ «НОВИЙ». За умовами укладених договорів передано усі права та обов'язки боржника перед кредиторами (1-8 та частково 9 черги), в тому числі щодо повернення вкладникам грошових коштів і сплати процентів за договорами банківського рахунку/вкладу. У результаті укладання угоди, економія Фонду на виплатах гарантованого відшкодування склала 30,5 млн грн, а загальна вартість переданих активів, перевищує ринкову вартість на 649 тис. грн [256, с.59]. Виконавча дирекція Фонду гарантування прийняла рішення від 01 вересня 2017 р. № 3907 «Про початок процедури ліквідації АКБ «Новий» та делегування повноважень ліквідатора банку» [259]. 28.12.20 року ліквідація банку АКБ «Новий» вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [33].
95. ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ»,	2017	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб	01.08.17 року Фонд гарантування повідомив про проведення пошуку попередньо кваліфікованих осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку ПАТ «Комерційний Банк «Гефест» з ринку. Фонд пропонує попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією.

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним	Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
		3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [324]. Через відсутність кваліфікованих інвесторів/приймаючих банків неплатоспроможний банк вирішено було ліквідувати [256, с.58]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 02 жовтня 2017 року № 4481 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «Комерційний Банк «Гефест» та делегування повноважень ліквідатора банку» [298]. 26.07.19 року ліквідація банку вважається завершеною, а сам банк ліквідованим [119].
96. АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	2017	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб 06.11.17 року Фонд гарантування повідомив про проведення пошуку попередньо кваліфікованих осіб, що зацікавлені бути залученими до виведення неплатоспроможного банку АТ «Банк Богуслав» з ринку. Зацікавлені банки у разі прийняття виконавчою дирекцією Фонду рішення про те, що найменш витратним для Фонду гарантування способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є спосіб, визначений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, можуть взяти участь у конкурсній на визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку АТ «Банк Богуслав», що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI (з урахуванням статті 42¹ Закону № 4452-VI) [333]. Також Фонд гарантування запропонував попередньо кваліфікованим особам такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [332]. Через відсутність кваліфікованих інвесторів/приймаючих банків неплатоспроможний банк вирішено було ліквідувати [256, с. 58]. Виконавчою дирекцією Фонду гарантування прийнято рішення від 01 грудня 2017 року № 5267 «Про початок процедури ліквідації АТ «Банк Богуслав» та делегування повноважень ліквідатора банку» [273].
97. АТ «ВТБ БАНК»	2018	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб Рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування від 27.11.2018 № 3181 було прийнято рішення: 1) про проведення конкурсу щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку АТ «ВТБ Банк», що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії приймаючим банком, при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI (ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб) та затверджено його умови; 2) про проведення відкритого конкурсу з метою виведення неплатоспроможного банку АТ «ВТБ Банк» з ринку у способи, передбачені пунктами 2-5 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI та затверджено його умови. Намір прийняти на себе зобов'язання АТ «ВТБ Банк», що гарантуються Фондом гарантування, з виплатою премії виявили АТ «ТАСКОМ- Банк», АТ «БАНК АЛЬЯНС», АБ «Укргазбанк», АТ «Альфа-Банк». Також про намір взяти участь у відкритому конкурсі з метою виведення неплатоспроможного банку АТ «ВТБ Банк» з ринку у способи, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, та з метою їх допуску до участі у зазначеному конкурсі, Фондом гарантування отримано заяви та пакети документів від АТ «ТАСКОМ- Банк» та від АТ «Альфа-Банк». Фондом гарантування встановлено, що всі інші способи виведення неплатоспроможного банку з ринку є менш витратними за спосіб «ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб». У зв'язку з цим Фондом гарантування прийнято рішення від 06.12.2018 про відмову у проведенні конкурсу щодо визначення приймаючого банку та визнано його таким, що не відбувся. Водночас, від АТ «ТАСКОМ- Банк» до Фонду гарантування надійшов пакет документів, у тому числі і конкурсна пропозиція, на участь у відкритому конкурсі конкурсу з метою виведення неплатоспроможного банку АТ «ВТБ Банк» з ринку у способи, передбачені пунктами 2-3 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, який також сплатив гарантійний внесок. Від потенційного інвестора АТ «Альфа-Банк» у визначений умовами конкурсу строк конкурсна пропозиція до Фонду не надходила. Гарантійного внеску також не було сплачено. Подана АТ «ТАСКОМ- Банк» конкурсна пропозиція не відповідала умовам відкритого конкурсу. Тому Фондом гарантування прийнято рішення від 17.12.2018 про те, що відкритий конкурс з метою виведення неплатоспроможного банку з ринку не відбувся, найменш витратним способом є ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду гарантування грошових коштів за вкладами фізичних осіб [257, с. 40-41].

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
98. АТ АКБ «АРКАДА»	2020	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	18.06.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [137]. 26.08.2014 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) передача майна(активів) та зобов'язань приймаючому банку; 2) передача майна(активів) та зобов'язань перехідному банку та його продаж інвестору; 3) продаж неплатоспроможного банку інвестору [334]. Виконавча дирекція Фонду гарантування прийняла рішення від 25 вересня 2020 року №1744 «Про початок процедури ліквідації АТ АКБ «Аркада» [261].
99. АТ «МІСТО БАНК»	2020	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	14.12.2020 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [138]. Фонд гарантування розпочинає процедуру ліквідації неплатоспроможного АТ «Місто Банк». Таке рішення ухвалене виконавчою дирекцією Фонду на підставі рішення Національного банку України від 26 січня 2021 року №25-рш у зв'язку з тим, що відкритий конкурс з продажу АТ «Місто Банк» інвестору не відбувся через відсутність учасників. «Зацікавленим особам було запропоновано ознайомитися з інформацією про активи та зобов'язання банку та запропонувати один з можливих способів виведення банку з ринку. Три зацікавлених інвестори, всі три – українські банки, були допущені Фондом гарантування до кімнати даних. Два рази Фонд на прохання інвесторів продовжував строки подання конкурсних пропозицій і, відповідно, продовжив строки тимчасової адміністрації. Але, на жаль, жодної конкурсної пропозиції своєчасно не було надано» [331]. Виконавча дирекція Фонду гарантування прийняла рішення від 26 січня 2021 року №85 «Про початок процедури ліквідації АТ «Місто Банк» [265].
100. АТ К«ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ»	2021	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	13.08.2021 року Фонд гарантування оголосив пошук потенційних інвесторів на такі способи виведення банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [83]. Рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування від 09 вересня 2021 року №907 «Про початок процедури ліквідації АТ «КБ «Земельний Капітал» та делегування повноважень ліквідатора банку» [264].
101. АТ «МЕГАБАНК»	2022	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб	07.06.22 року Фонд гарантування вкладів повідомив про початок відкритого конкурсу з метою виведення неплатоспроможного банку АТ «Мегабанк» з ринку та пропонує такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [84]. Зважаючи на відсутність конкурсних пропозицій від потенційних інвесторів та приймаючих банків, способом виведення АТ «Мегабанк» з ринку стала ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду гарантування грошових коштів за вкладками фізичних осіб, як найменш витратний для Фонду гарантування [258, с. 68-69].

Найменування банку та рік визнання його неплатоспроможним		Остаточний спосіб виведення	Примітка про застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку
102. АТ «БАНК СІЧ»	2022	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	11.08.22 року Фонд гарантування повідомив про початок відкритого конкурсу з метою виведення неплатоспроможного банку АТ «Банк Січ» з ринку та пропонує такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [86]. Зважаючи на відсутність конкурсних пропозицій від потенційних інвесторів та приймаючих банків, способом виведення АТ «Банк Січ» з ринку стала ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду гарантування коштів за вкладами фізичних осіб, як найменш витратний для Фонду гарантування [258, с. 70].
103. АТ «БАНК ФОРВАРД»	2023	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	Фонд гарантування пропонував такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [87]. Розпочато процедуру ліквідації АТ «Банк Форвард» строком на три роки з 08 березня 2023 року до 07 березня 2026 року включно [263].
104. АТ «АЙБОКС БАНК»	2023	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	Пошук інвесторів та приймаючих банків не проводився. Розпочато процедуру ліквідації АТ «Айбокс Банк» строком на три роки з 08 березня 2023 року до 07 березня 2026 року включно [260].
105. АТ «АКБ «КОНКОРД»	2023	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	Пошук інвесторів та приймаючих банків не проводився. Розпочато процедуру ліквідації АТ «АКБ «Конкорд» строком на три роки з 02 серпня 2023 року до 01 серпня 2026 року включно [263].
106. АТ «УКРБУДІНВЕСТБАНК»	2023	ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб	Фонд гарантування пропонував такі способи виведення неплатоспроможного банку з ринку: 1) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 2) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією. 3) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 4) продаж неплатоспроможного банку інвестору [85]. Розпочато процедуру ліквідації АТ «Укрбудінвестбанк» строком на три роки з 06 жовтня 2023 року до 05 жовтня 2026 року включно [266].

Список публікацій здобувача

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Ященко К.Ю. Загальна характеристика правового регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку: розвиток та перспективи. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2023. Том XXXIII. С. 111 – 1118. DOI <https://doi.org/10.32782/npnuola.v33.2023.14>.

2. Ященко К.Ю. Правові аспекти створення та розвитку інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку в Україні. *Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал»*. 2023 № 10. С. 159 – 163. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-10/37>.

3. Ященко К.Ю. Передача активів та зобов'язань як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2023 № 77. С. 126–134. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2023.77.126>.

4. Ященко К.Ю. Відокремлення активів як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2023 № 12. С. 77 – 83. DOI: 10.18523/2617-2607.2023.12.77-83.

які засвідчують апробацію результатів дисертації:

5. Yashchenko Kateryna. Bridge bank as a bank failure management tool: Ukraine's case. *Visegrad Journal On Human Rights*. 2023 № 4. P. 98 – 102. DOI <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2023.4.17>.

6. Ященко К.Ю. Перехідний банк як інструмент врегулювання неплатоспроможного банку: особливості корпоративного управління. *Здійснення та захист корпоративних прав в Україні: шлях до європейських*

стандартів: збірник наукових праць за матеріалами XXI Міжнародної науково-практичної конференції. 6 жов.2023 р. Івано-Франківськ. НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф.Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. 2023, С. 134 – 137.

7. Яценко К.Ю. Передача активів та зобов'язань як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку: проблеми застосування. *Актуальні питання модернізації приватно-правових відносин: європейський досвід та перспективи. Матвеевські цивілістичні читання. Матеріали міжн. наук.-практ. конф. 20 жовт. 2023 р. К. КНУ. 2023. С. 196 – 199.*

Додаток № 5.

Лист Європейського банку реконструкції та розвитку
про апробацію результатів дисертаційного дослідження

29 February 2024

29 лютого 2024 року

Yukhymenko Doctoral School of
National University «Kyiv-Mohyla Academy»

Докторська школа імені родини Юхименків
Національного університету «Києво-
Могилянська академія»

vul. H. Skovorody, 2, Kyiv
Ukraine, 04070

вул. Г. Сковороди, 2, м. Київ
Україна, 04070

This letter is to confirm that results and recommendations prepared by Ph.D. candidate Kateryna Yashchenko within her Ph.D. research «Legal framework for transferring assets and liabilities in bank failure management» (dissertation for the degree of Doctor of Philosophy, Specialty 081 – Law) have raised significant interest in Financial Sector Policy Pillar of European Bank for Reconstruction & Development (hereinafter, EBRD) Capital & Financial Market Development department and have been used in preparing department's program and providing technical assistance in introducing or/and improving bank failure management frameworks in the EBRD's countries of operation (including in Bank of Albania – Sale of Business technical assistance).

Цим листом підтверджуємо, що висновки та рекомендації, підготовлені аспірантом Катериною Ященко в рамках дисертаційного дослідження «Правове регулювання інструментів передачі активів і зобов'язань при виведенні неплатоспроможних банків» (дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право) викликали значний інтерес у відділі політики фінансового сектору Департаменту розвитку ринку капіталів та фінансового ринку Європейського банку реконструкції та розвитку (далі – ЄБРР) і враховувалися при формуванні програми відділу та наданні технічної допомоги у запровадженні або/та вдосконаленні законодавства про виведення неплатоспроможних банків з ринку в країнах ЄБРР (у тому числі наданні технічної допомоги Банку Албанії у вдосконаленні правової бази для інструменту продажу бізнесу).

Yours sincerely

З повагою

Srdjan Kokotovic
Srdjan Kokotovic
Principal, Financial Sector Policy
Capital & Financial Market Development

European Bank for Reconstruction &
Development

Srdjan Kokotovic
Срджан Кокотович
Принципал, Політика фінансового сектору
Департамент розвитку ринку капіталів та
фінансового ринку
Європейський банк реконструкції та розвитку

5 Bank St, London E14 4BG, United Kingdom
Telephone: +44 20 7338 6000 www.ebrd.com

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)

Дисертація Яценко К.Ю..pdf

Документ відправлено: 23:14 12.03.2024

Власник документу

Електронний підпис

23:14 12.03.2024

Ідентифікаційний код: 3432901985

ЯЩЕНКО КАТЕРИНА ЮРІЇВНА

Власник ключа: ЯЩЕНКО КАТЕРИНА ЮРІЇВНА

Час перевірки КЕП/ЕЦП: 23:14 12.03.2024

Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє

Серійний номер: 5E984D526F82F38F040000003C172B0183D3EA04

Тип підпису: удосконалений